

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

**MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR
KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

5 Mart 2012 Pazartesi

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

5 Mart 2012 Pazartesi

----0----

K O N U

	<u>Sayfa</u>
İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/358) (Devam)	1:160

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:25
Fikri IŞIK (Kocaeli)	1,3, 7
Fatma Nur SERTER (İstanbul)	3:4
Özcan YENİÇERİ (Ankara)	4:7
Metin Lütfi BAYDAR (Aydın)	7
Önerge	7:8
Gerekçe	8
Komisyon Uzmanı	8
Engin ALTAY (Sinop)	8
Madde 1	9
Zühal TOPCU (Ankara)	9:12
Engin ÖZKOÇ (Sakarya)	12
Recep GÜRKAN (Edirne)	13:20, 21:23, 24:25
Ömer DİNÇER (Millî Eğitim Bakanı) (İstanbul)	16, 17, 20:21, 22:23, 24:25
Fikri IŞIK (Kocaeli)	18, 20
Ali SERİNDAG (Gaziantep)	23:24
İKİNCİ OTURUM	26:74
Ali SERİNDAG (Gaziantep)	26:31, 32:34, 36

Nebi BOZKURT	(Mersin)	26, 40, 43:44, 54, 64
Ömer DİNÇER (Millî Eğitim Bakanı)	(İstanbul)	27, 31:32, 43
Hurşit GÜNEŞ	(Kocaeli)	31:32, 69, 72:73
Engin ÖZKOÇ	(Sakarya)	34:66, 67, 68, 69:70, 70:74
Özcan YENİÇERİ	(Ankara)	35, 37, 63
Orhan ATALAY	(Ardahan)	36
Selçuk ÖZDAĞ	(Manisa)	43
Recep GÜRKAN	(Edirne)	66:67, 68, 69
Mustafa Sezgin TANRIKULU	(İstanbul)	67, 68
Aytuğ ATICI	(Mersin)	70

ÜÇÜNCÜ OTURUM 75:101

Engin ÖZKOÇ	(Sakarya)	75:81, 81:86, 87:101
Haydar AKAR	(Kocaeli)	80, 86, 95, 96
Aytuğ ATICI	(Mersin)	81
Avni ERDEMİR	(Amasya)	81:82
Hurşit GÜNEŞ	(Kocaeli)	85, 86:87
Ömer DİNÇER (Millî Eğitim Bakanı)	(İstanbul)	85:86, 87
Tufan KÖSE	(Çorum)	86, 93:94, 98, 101
Selçuk ÖZDAĞ	(Manisa)	86
Temel COŞKUN	(Yalova)	86
Çiğdem Münevver ÖKTEN	(Mersin)	86, 98
Fatma Nur SERTER	(İstanbul)	87
Faik ÖZTRAK	(Tekirdağ)	88
Ali Haydar ÖNER	(Isparta)	88
Özcan YENİÇERİ	(Ankara)	97
Orhan ATALAY	(Ardahan)	101

DÖRDÜNCÜ OTURUM 102:110

Engin ÖZKOÇ	(Sakarya)	102:107, 108:109
Tufan KÖSE	(Çorum)	104, 106
Muharrem İNCE	(Yalova)	104, 106, 107:110
Aytuğ ATICI	(Mersin)	104, 109
Hurşit GÜNEŞ	(Kocaeli)	106, 107
Ali Haydar ÖNER	(Isparta)	106:107
Engin ALTAY	(Sinop)	106, 107
Fatma Nur SERTER	(İstanbul)	109

BEŞİNCİ OTURUM 111:140

Engin ÖZKOÇ	(Sakarya)	111:115, 116:117, 121:
Tufan KÖSE	(Çorum)	115, 120, 125, 126, 137, 138
Fikri IŞIK	(Kocaeli)	115, 118, 119, 120, 140
Fatma Nur SERTER	(İstanbul)	115:116, 117:118, 133
Haydar AKAR	(Kocaeli)	116:117, 119:120, 125, 126, 128, 133, 134
Metin Lütfi BAYDAR	(Aydın)	117:118, 119, 135
Aytuğ ATICI	(Mersin)	118, 121
Ahmet Duran BULUT	(Balıkesir)	118

Temel COŞKUN	(Yalova)	118, 119
Ömer DİNÇER (Millî Eğitim Bakanı)	(İstanbul)	118
Levent GÖK	(Ankara)	118, 119, 129
Mehmet ALTAY	(Uşak)	118, 119
Ali Haydar ÖNER	(Isparta)	118, 119, 120, 132, 133
Hurşit GÜNEŞ	(Kocaeli)	119, 132
Nebi BOZKURT	(Mersin)	125, 140
Orhan ATALAY	(Ardahan)	133
Muharrem İNCE	(Yalova)	134
Avni ERDEMİR	(Amasya)	138
Engin ALTAY	(Sinop)	140

ALTINCI OTURUM 141:157

Engin ÖZKOÇ	(Sakarya)	141:156
Orhan DÜZGÜN	(Tokat)	143, 147, 153
Muharrem İNCE	(Yalova)	144, 151, 156
Haydar AKAR	(Kocaeli)	144:145, 150, 151
Hurşit GÜNEŞ	(Kocaeli)	146:147, 151, 155
Engin ALTAY	(Sinop)	147, 156
Metin Lütfi BAYDAR	(Aydın)	148
Tufan KÖSE	(Çorum)	149:150, 151, 154
Ali Haydar ÖNER	(Isparta)	150
Uğur BAYRAKTUTAN	(Artvin)	150
Nebi BOZKURT	(Mersin)	151
Selçuk ÖZDAĞ	(Manisa)	151
Temel COŞKUN	(Yalova)	154, 156
Orhan ATALAY	(Ardahan)	155
Fikri IŞIK	(Kocaeli)	156
Önerge		156:157
Haydar AKAR	(Kocaeli)	156
Engin ÖZKOÇ	(Sakarya)	156
Orhan DÜZGÜN	(Tokat)	156
Metin Lütfi BAYDAR	(Aydın)	157
Gerekçe		157
Haydar AKAR	(Kocaeli)	157
Engin ÖZKOÇ	(Sakarya)	157
Fikri IŞIK	(Kocaeli)	157
Metin Lütfi BAYDAR	(Aydın)	157
Aytuğ ATICI	(Mersin)	157

YEDİNCİ OTURUM 158:

Engin ALTAY	(Sinop)	158
Fikri IŞIK	(Kocaeli)	158, 159
Fatma Nur SERTER	(İstanbul)	158
Muharrem İNCE	(Yalova)	158:159, 160
Ali Haydar ÖNER	(Isparta)	159
Engin ÖZKOÇ	(Sakarya)	160

Açılma Saati: 11.15
Kapanma Saati: 04.00

5 Mart 2012 Pazartesi
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 11.15
BAŞKAN : Nabi AVCI (Eskişehir)
BAŞKAN VEKİLİ : Avni ERDEMİR (Amasya)
SÖZCÜ : Fikri IŞIK (Kocaeli)
KÂTİP : Osman ÇAKIR (Düzce)

----- 0 -----

BAŞKAN – Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunun değerli üyeleri, Sayın Bakan, değerli milletvekilllerimiz, ilgili kurumlarımızdan gelen değerli katılımcılar, basınımızın değerli mensupları Komisyonumuzun 24'üncü Dönem İkinci Yasama Yılı 6'ncı toplantısını açıyorum.

Toplantı yeter sayımız var.

Şimdi, 23 Şubat tarihli 5'inci toplantımızda, gündemde bulunan (2/305), (2/306), (2/307), (2/312) ve (2/358) esas numaralı kanun tekliflerinin (2/358) esas numaralı Kanun Teklifi esas alınmak üzere birleştirilerek görüşülmesi kabul edilmişti. İlgili kanun teklifinin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlandıktan sonra maddelerine geçilmesi ve bu aşamada verilen bir önergeyle tekliflerin etrafı bir şekilde değerlendirilmesi için alt komisyona gönderilmesi önerilerek kabul edilmişti. Alt komisyon belirtilen çerçevede çalışmalarını tamamlamış, raporunu 1 Martta Komisyon Başkanlığımıza sunmuştur. Rapor aynı gün –yani 1 Martta- toplantı çağrısıyla birlikte siz üyelerimize de dağıtılmış idi.

Şimdi, uygun görürseniz görüşmelerin alt komisyon metni üzerinden yapılmasını oylarınıza sunacağım. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Üzerinde değerlendirme yapmadan niye doğrudan oylamaya geçtik Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Değerlendirmeyi... Alt komisyon raporunu tartışmaya açacağız, onu esas alacağız.

Görüşmelerin alt komisyon metni üzerinden yapılması kabul edilmiştir.

Şimdi, öncelikle alt komisyonda yapılan çalışmalar hususunda Komisyonumuza bilgi vermek üzere Alt Komisyon Başkanı Kocaeli Milletvekili Sayın Fikri Işık'a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Işık.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlarımız, basın mensubu arkadaşlarımız, değerli konuklar; öncelikle Sayın Başkanıma böyle bir konuda söz hakkı verdiği için çok teşekkür ediyorum ve alt komisyon olarak yaptığımız çalışmayla ilgili size özet bir bilgi sunmak istiyorum.

Öncelikle geçen hafta, daha doğrusu bir önceki hafta perşembe günü alt komisyon kurulması kararı alındıktan sonra 5 komisyon üyesi arkadaşımızla yoğun bir çalışma yaptık. Ben sözlerimin başında alt komisyon üyesi arkadaşlarım Sayın Avni Erdemir, Sayın Çiğdem Ökten, Sayın Özcan Yeniçeri ve Sayın Nur Serter'e çok çok teşekkür ediyorum. Gerçekten, bu Komisyonun alt komisyon çalışma süresince karşılıklı nezaket, anlayış, hoşgörü ortamında çok değerli bir çalışma yapıldığına inanıyorum.

Değerli arkadaşlarım, alt komisyon çalışmaya başlar başlamaz, hemen üst komisyonda yapamadığımız ve Sayın Başkanımızın da mutlaka sivil toplum örgütlerinin de sürece katılması ve dinlenmesi isteği üzerine sivil toplum örgütlerini -ama burada özellikle tırnak içerisinde söylüyorum, direkt, doğrudan eğitimle ilgili olan- bizzat davet ederek 5 alt komisyon üyesi arkadaşımızla birlikte dinledik. Kimleri dinledik? Öncelikle sabah bölümünde eğitim sendikalarını dinledik, Eğitim-İş, Eğitim Sen, Türkiye Eğitim-Sen ve Eğitim-Bir-Sen'i dinledik. Yaklaşık üç saate yakın bir süre, iki saatten daha uzun bir süre arkadaşlarımızı dinledik, onların görüşlerini aldık, hem metinle ilgili hem de gerek genel eğitimle ilgili arkadaşlarımızın görüşlerini aldık. Daha sonra, öğleden sonraki bölümde Gazi Üniversitemizin ve Orta Doğu Teknik Üniversitemizin fakülte dekanlarını dinledik. Daha sonra, TESK'in yani Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonunun Genel Sekreterini dinledik. Daha sonra, özellikle eğitimde yoğun çalışmalar yapan ERG'nin bir sunumunu aldık ve onların görüşlerini dinledik. Daha sonra, Türk Eğitim Vakfının görüşlerini dinledik. Daha sonra, İlim Yayma Cemiyeti görüş bildirecekti, görüşünü yazılı bildirdi, onu da değerlendirmeye

aldık. Çağdaş Eğitim Vakfı' nı davet etmiştik, arkadaşlarımız gelemediler, ancak görüş bildirdiler. Daha sonra, Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfını (TEGV)'i dinledik. Daha sonra, Önder İmam Hatip Liseleri Mezunları ve Mensupları Derneğini dinledik. Daha sonra, (TEPAV) Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfını dinledik. Daha sonra, Türk Eğitim Derneğini dinledik ve Ensar Vakfını dinledik. Bunun dışında da eğitimle ilgili bize görüş bildirmek isteyen tüm sivil toplum örgütlerinin görüşlerini yazılı olarak aldık ve büyük bir dikkatle inceledik. Ben, bu noktada, bize, alt komisyonumuza katkı sağlayan bütün sivil toplum örgütlerimize, bizzat Komisyonumuza gelerek bizi bilgilendiren veya yazılı ortamda, elektronik ortamda bize bilgi sunan çok değerli sivil toplum örgütlerimizin yöneticilerine çok teşekkür ediyorum. Bu süreçte, başta Millî Eğitim Bakanlığımız olmak üzere devletimizin değişik kademelerinde görev yapan arkadaşlarımızdan da maksimum derecede istifade etmeye çalıştık, kendilerine de ayrıca teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, biz sadece dinlemekle kalmadık. Bu aldığımız görüşlerin özellikle alt komisyon metnine azami ölçüde yansımaya dikkat ettik ve oluşturduğumuz alt komisyon metni incelendiğinde görülecektir ki gerek Komisyonumuzun ilk toplantı günü burada yapılan konuşmalar gerekse sivil toplum örgütlerimizin bize verdiği yazılı ve sözlü görüşler alt komisyon metnine büyük oranda yansımıştır.

Ben, eğer müsaade ederseniz kısaca alt komisyon metninde hangi noktalarda değişiklik yapıldığını bilgilerinize arz etmek isterim.

Öncelikle, geçen hafta burada da yoğun olarak “Altı yaş grubu bütün dünyada zorunlu eğitim kapsamındayken burada neden kapsamında değil?” diye eleştiri vardı. Bizim de şahsi kanaatimiz altı yaş grubunun zorunlu eğitim kapsamına alınmasıydı, yaptığımız düzenlemeyle bunu, altı yaş grubunu zorunlu eğitim kapsamına çektik. Tabii, bu taslak metindir, sizin onayınıza sunulmak üzere. Ben metnin üzerinden konuşuyorum. Bu şu anlama gelmiyor: Okul öncesi eğitimin kaldırıldığı anlamına gelmiyor. Okul öncesi eğitime hiç dokunmadık, okul öncesi eğitim devam edecek ama altı yaş grubuna giren öğrenci artık zorunlu eğitim kapsamına alınacak. Müfredatı belirleme yetkisi zaten biliyorsunuz Bakanlığın.

İkinci olarak kanunlar arasında bazı farklı ifadeler vardı, onları da teknik olarak düzeltme ihtiyacı hissettik. Özellikle 222 sayılı Kanun’la 1739 sayılı Kanun arasındaki farklı ifadeleri birleştirdik veya düzelttik, her kanunda aşağı yukarı değil, tam olarak aynı ifadeler bulunuyor. Burada kademeler arasında esnek geçişe imkân veren bir düzenleme yaptık.

Bunun dışında, yaptığımız düzenlemelerde, özellikle mesleğe yönlendirme ilkokuldan değil, ortaokuldan başlayacak. “İlkokul”, “ortaokul “ tabirleri biraz sonra belki gruptan önerge olarak da gelecek. Yani herkesin anladığı dilde konuşmak açısından da ifade ediyorum. Mesleğe yönlendirmeyi ilkokul son sınıfta mevcut teklif metni önermişti, biz onu ortaokula çektik, ilkokulda “mesleğe yönlendirme” diye bir kavramın metinden çıkarılmasını önereceğiz size.

Bunun dışında, ilk ve ortaokulda program bütünlüğünü esas aldık, ancak öğrencinin yetenek, gelişim ve tercihlerine göre seçimlik derslerle hem liseye hem de hayata atılmasına imkân veren esnek bir düzenleme yaptık. Burada özellikle vurgulamak isterim, metindeki ifade sivil toplum örgütlerimizin bize gönderdiği ifadeyle birebir örtüşüyor. Boğaziçi Üniversitesi’nin bize gönderdiği yazılı metinle Tohum Otizm Vakfının bize gönderdiği yazılı metinden, bu ifadeleri özellikle oradan aldığımızı ifade etmek isterim. “Yetenek, gelişim ve tercihe göre seçimlik dersler veya seçmeli dersler” ifadesini bizzat oradan alarak metne koyduk, bunu da dünyanın gelişmiş ülkelerinin uyguladığı sistemin bizim millî eğitim sistemimize kanun bazında eklenmesi olarak değerlendirebiliriz. Burada açık öğretimle...

NAMİK HAVUTÇA (Balıkesir) – Bahsettiğiniz hangi madde?

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – 9’uncu madde, madde 9.

Değerli arkadaşlarım, açık öğretimle ilişkilendirmeyi ortaokul seviyesinde önermişti teklif metni, biz onun ancak lise seviyesinde olabilmesine imkân verdik.

Bunun dışında, çıraklıkla ilgili düzenlemeleri tamamen madde metninden çıkardık yani on bir yaşında çıraklık eğitiminin yolunu açan düzenlemeleri madde metninden çıkardık.

Kat sayısı ile ilgili daha adaletli bir sistem olacağını düşündüğümüz için 100-500 aralığını 250-500 aralığına çektik. 50 ile mezun olan öğrenciyle 100 ile mezun olan öğrenci arasında teklif metninde 48 puanlık

bir marj vardı, o marjı, adalete çok uygun olmadığı kanaatiyle bunu 30-60 puan arasına yani 30 puana düşürdük teklif metninde.

Bir de mevcut liselerin üniversitede devamı niteliğindeki okullara girişindeki ek puanın yüzde 6 olması alt komisyon olarak bizim çok bulduğumuz bir marjdı, onu da 4'e çekti; eğer sizler uygun görürseniz...

Bir de üst komisyonda olmadığı hâlde alt komisyonda, özellikle bazı iş yerlerinde öğrencilerin staj yapmakta zorlandığını... Çünkü 10 kişiden fazla işçi çalıştıran iş yerlerinin yüzde 5'ten az yüzde 10'dan çok stajyer çalıştıramayacağına yönelik bir hüküm vardı, bunun, öğrencilerimizin stajda zorlanmaması açısından o "yüzde 10" ibaresinin madde metninden, daha doğrusu kanun metninden çıkarılmasını Komisyonumuza öneriyoruz, burada da oy birliğiyle kararımızı aldık.

Bunun dışında, Cumhuriyet Halk Partili milletvekillerimizin önerdiği "Bülent Ecevit" isminin Zonguldak Karadeniz Üniversitesi'ne verilmesini alt komisyonda oy birliğiyle, aynı zamanda "Necmettin Erbakan" isminin de Konya Üniversitesi'ne verilmesini kabul ettik. Alt komisyon metnimizi şekillendirmiş olduk, bilgilerinize arz ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Sayın Başkan, ben alt komisyon üyesi olarak bu konudaki görüşlerimi aktarmak istiyorum.

BAŞKAN – Evet, şeylere değinmediniz, belki çekincelerinizi de vurgularsanız, alt komisyon raporuna yazdığınız çekinceleri siz de vurgularsanız memnun olurum.

Buyurun.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonun değerli üyeleri, saygıdeğer milletvekilleri, değerli basın mensupları, şimdi, gerçekten iki gün boyunca alt komisyon olarak son derece yumuşak bir ortamda, uygar bir ortamda hiçbir gerginliğe ve çatışmaya yol açmayacak bir üslup içerisinde konuyu tartıştık, ancak olaya toplantının ikinci gününün sonunda baktığımda yaşadığım duygu bir aldatılmışlık duygusu oldu. Çünkü üzerinde hiç konuşmadığımız, hatta mutabakata vardığımız izlenimi elde ettiğimiz konuların arka arkaya verilen önergelerle son dakikada değiştirildiğine bir kez daha tanık oldum. Bugün burada yapılacak olan toplantıda da benzeri bir uygulamayla karşılaşacağımızdan hiçbir kuşku duymuyorum.

Biz alt komisyon olarak on dört sivil toplum örgütü, üniversite, eğitim sendikasını dinledik ve yazılı olarak bize bildirilen görüşlerle birlikte otuzu aşkın sivil toplum kuruluşu, üniversite ve sendikanın da görüşünü aldık. Bu yasanın esas düzenlemek istediği şey neydi? Zorunlu sekiz yıllık kesintisiz eğitimi "4+4" biçiminde kesintili hâle getirmekti. Görüş bildirenlerin 4 ya da 5 tanesi dışındakilerin tümü sekiz yıllık zorunlu kesintisiz eğitimin yararlarından söz ettiler ve başka konularda da görüş bildirdiler. Görüş bildirdikleri bazı konuların dikkate alındığını, ancak farklı bir biçimde formatlanarak metne girdiğini görüyoruz. Ama esas konu olan kesintisiz sekiz yılın hiç dikkate alınmadığını, dolayısıyla görüş almanın sadece görünürde kalan bir uygulama olduğunu da geçen zaman içerisinde net olarak gördük. Bu son dakikada önergelerle ana metin üzerine yapılan müdahalelerin bir AKP klasiği olduğunu gayet iyi biliyoruz. Bugün burada da Sayın Komisyon Başkanının konuşmasında bir "ortaokul" kavramını dile getirmiş olmasından, bugün de bizi böyle bir AKP klasiğinin beklediğini anladık. İnşallah yanlışmışızdır diyorum, temennim bundan yana.

Şimdi, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitimden yana olduğumuz için, yasa teklifinin buna aykırı olan bütün maddeleri için muhalefet gösterdim ve muhalefet şerhine bunları dâhil ettik.

Bunun dışında, hiç kuşkusuz, daha önceki teklifte olan ama bu tekliften çıkartılmış gibi görünen, eğer bugün tekrar bir önergeyle bu teklife eklenmeyecekse, ilköğretimin birinci ve ikinci aşamalarının açık öğretime yönlendirmesinin kaldırılmış bulunması olumlu bir adımdır, bunu Komisyonunda da ifade ettim. Çıracılık yaşıyla ilgili düzenleme olumlu ama zaten zorunlu bir adımdı uluslararası mevzuat nedeniyle. Ama bunun dışında mesleğe yönlendirme yerine "bilgi, istidat, yetenek" vesaire gibi kavramlarla -ki, daha sonra söz alınca bunlara ayrıntısıyla değineceğim- yapılan düzenlemenin niyeti belli değildir, içi boş, nereye varacağı belirsizdir. Bu nedenle yasanın, istemeyerek, açık söylüyorum, bu maddelerine muhalefet etmek durumunda kaldık.

Değerli komisyon üyeleri, Sayın Bakan, Sayın Komisyon Başkanı; biz eğitime siyaseten yaklaşmanın acılarını yaşamış bir ülkeyiz. Dolayısıyla, eğitime siyasi, ideolojik bir tavır olarak yaklaştığınız zaman geleceğin gençlerinin, geleceğin kuşaklarının bizlerden hesap soracağı açıktır. Dolayısıyla bilimsel bir yaklaşımın, pedagojik bir yaklaşımın, ülke yararını gözetten bir yaklaşımın esas alınması gerektiğine inanıyoruz. Biz orada sivil toplum kuruluşlarını ve eğitim sendikalarını, özellikle üniversiteleri dinlerken 5 komisyon üyesi olarak çok yararlandık. Ama bu Komisyonun diğer üyeleri, geri kalan 20 üyesi acaba bizim düşüncemize endekslenmek zorunda mıdır? Neden onlara en azından, bakınız, en azından eğitim fakültesi dekanlarını dinlemek gibi bir fırsat vermiyoruz? Bırakalım her Komisyon üyesi eğitim gibi kutsal bir konuya kendi parti görüşünden de bağımsız, ülkenin geleceğini gözeterek yaklaşsın. Dolayısıyla benim önerim, bizim önerimiz, hiç olmazsa Komisyonun eğitim fakültesi dekanlarını dinlemesine imkân sağlanmasıdır.

Diğer konulardaki görüşlerimi daha sonra ileticeğim.

Teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Serter.

Sayın Yeniçeri, alt komisyonun diğer üyesi olarak siz de buyurun.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli komisyon üyesi arkadaşlarım, Değerli Bakanım; şimdi, eğitim, hep üzerinde durduğumuz gibi “insanların davranışlarını istenilen yönde değiştirme süreci” olarak tanımlanır. Temel eğitimi almayan insanlara sakat muamelesi yapıldığı birçok ülke tarafından, bunun böyle algılandığı da bilinmektedir. Yaşantıyı yeniden yapılanma yoluyla değiştirmek ya da insanların ekmekten sonra en fazla ihtiyaç duydukları eğitimin üzerinde herhangi bir tasarrufta bulunmak her şeyden önce çok ciddi bir çalışmaya, çok ciddi bir araştırmaya, çok ciddi bir alan araştırması yapmaya ihtiyaç var.

Şimdi şu işe bir bakın; şöyle bir şeyle biz karşı karşıyayız: Önce bize üç sayfalık bir kanun tasarısı geliyor, bu kanun tasarısının üzerinden biz burada itirazlar geliştiriyoruz Komisyon olarak. Sonra bu alt komisyona gidiyor, sonra aklımıza geliyor ki “Eğitim sendikaları var, bunları dinleyelim; eğitim fakülteleri var, bunların dekanlarını dinleyelim; eğitimle ilgili sivil toplum kuruluşları var, bunların görüşlerini alalım.” deniyor. Yani biz yargısız infazı eğitime getirdik. Eğitimde, önce biz bir teklif, tasarı kendi kafamızda inşa ettik, sonra da bu teklif, tasarı ve insanın ne derece toplumda veya ilgililerde karşılığı var, onu algılamak üzere toplantıya çağırdık arkadaşları, geldiler ve onları dinledik, gerçekten çok yararlandık. Ancak, ne kadar yararlandık ve ne kadar yansıdı, bu tabii, tartışılacak bir konu. Çünkü bu böyle bir gün içerisinde veya on beş dakikada görüşler, otuz dakikada görüşler ortaya konma imkânına sahip olsaydı, eğitim şu anda bulduğumuz yerden çok daha ileri bir yerde olurdu.

Şimdi, bakın, biz Komisyon toplantısını bitirdik ve alt komisyon toplantıyı bitirir bitirmez bugün nefes nefese, yeniden üst komisyon toplandı. Bu acelenin sebebi ne? Ya, bu eğitim, geçen sefer söyledik, burada da bin defa daha mı anlatalım? Bu eğitim stratejik bir konu. Yapısal dönüşüm öngörüyorsunuz ve bu yapısal dönüşüm içerisinde her şeyi yerli yerine oturtmanın, alıncı, 20-25 kişilik bir komisyonun şu veya bu biçimde benimseyeceği bir metinle olacağını düşünmenin insan aklına aykırı bir davranış olduğunun özellikle altını çizmek istiyorum.

Başka bir şey daha var: Biz Komisyon toplantısını yaparken içeride, Sayın Başbakan dışarıda açıklama yapıyordu ne olacağını, Sayın Canikli açıklama yapıyordu, beyanatta bulunuyordu. Ya, biz toplantıdayız. “Bey” dedinizse beğeneceksiniz. Önce bize bu işi havale ettiniz mi? “Uzmanlar görüşlerini alsınlar, belirlensin.” dediniz mi? O zaman siz dışarıda eğitimle ilgili bir şeyin nasıl olacağını, nasıl olması gerektiğini niye konuşuyorsunuz? Sonra, konuşuyorsunuz, arkadan bir de baktık ki, çok yoğun bir biçimde önerge yağmuru başladı. Dolayısıyla, bizim bu meseleye bir ad koymamız gerekiyor. Bir defa kesintisiz değil. “Bu sekiz yıllık kesintisiz eğitim kaldırıldı, kesintili eğitim getirildi.” Yok böyle bir şey. Neresi kesintili bu eğitimin? Birinci öğretim kademesinde dört yıl, ikinci öğretim kademesinde dört yıl, birinci ikinciyi tamamlar biçimde devam edecek, tasarı öyle. Neresi kesintili? Yani ikinci öğretime de getirip yönlendirme derslerini koyacaksınız. “Üç tane dersle de kişilerin yönlendirilmesi sağlanacak.” gibi bir algı da var. Bunun da çok açıklayıcı bir algı olmadığına özellikle altını çizmek gerekiyor.

Yani “Bu gelen yasa tasarısı hazırlıksız.” dedik, “özensiz” dedik, “düzensiz” dedik, “sistemsiz” dedik, “hedefsiz” dedik. Bunun üzerinde kimse durmadı. “Bu yasa tasarısının bir araştırmaya dayanması, tarafların bu konudaki görüşlerinin algılanması ve bunların yansıtılması gerekli.” dedik, buna da kimse tınmadı. Çok duyarsız bir yaklaşımla karşı karşıyayız. Evet, sayısı fazla mevcut iktidarın, o sayı vasıtasıyla bunları geçirebilirsiniz. Siz kadını erkek, erkeği kadın da ilan edebilirsiniz. Yani bu çoğunluk böyle dedi diye gerçek değişiyor mu, değişir mi? Gerçekleri değiştirmek için bizim gerçeklerden yola çıkarak, halkın içinden yola çıkarak, eğitimin içinden yola çıkarak bu işe girmemiz gerekiyor.

Söyledik, şu niye anlaşılıyor? Yani “Okul öncesi eğitimi zorunlu yapın.” dedik. Dünyada örneği yokmuş. İşte bir örnek biz olalım. Yetmiş bir ilde bunu belli bir ölçüğe getirdiniz. Şimdi okul öncesi eğitimden çocuğu kaydirdiniz, dokuz ay erkene çekerek altmış aylık bir süreç içerisinde birinci sınıfta başlatıyorsunuz. Psikomotor gelişimi öğrencinin müsait mi? Peki bu öğrencinin olanı biteni kavramak için acaba algıları müsait mi? Bu öğrenci öğretmen ile anneyi -altı yaşındaki bir çocuk- kesin çizgileriyle ayırt edecek bir durumda mı? Pedagojiye uygun mu? Hazır bulunuşluk dediğimiz özellikleri bünyesinde barındırıyor mu? Hayır, hiçbirisini barındırmıyor. Biz yaptık, oldu mu bu? Yaptık, olmayacak.

Sonra, bizim koyduğumuz şerhte de, bizim ifade ettiğimiz dönemde, daha 1983 yılında zamanın Millî Eğitim Bakanı Sayın Dinçerler, birinci sınıf olarak ilköğretimin birinci kademesine altı yaş uygulamasını getirdi ve bu uygulamanın sakıncaları görülerek uygulanamaz olduğu anlaşıldığı için bundan vazgeçildi. Dolayısıyla bir yanlış uygulamayı bir daha yeniden biz neden ele alıyoruz, bu anlaşılır gibi değil. Öğrenen örgüt var, öğrenen devlet var, öğrenen bir eğitim niye yok? Yani biz niye bu tecrübelerimizden, deneylerimizden yola çıkarak mahzurlu tarafları minimize etmek ve bunun faydalı taraflarını maksimize etmek gibi bir çaba ve gayret içerisinde olmuyoruz? Aklımızdan geçenleri yazmak suretiyle ve bunları pedagojiye yansıtmak suretiyle sorunları ortaya çıkarabileceğimizi düşünüyoruz veya çözebileceğimizi düşünüyoruz.

Dolayısıyla burada bizim üzerinde özellikle durduğumuz konu, biz...

Bir defa şunu da söyleyeyim: Bugün biz 2107 kişi üzerinde 4+4+4’le ilgili olarak Milliyetçi Partisi Grubu olarak bir araştırma yaptırдық. Bu araştırmanın sonuçlarını biraz önce basın mensuplarıyla paylaştık. İnsanlarda çok ciddi kaygılar ve endişeler meydana geldiğini gördük bu sonuçların üzerinde yürürken. Eğer bizden önce bu yapılmış olsaydı, hiç kuşkusuz, buradaki sakıncaları bertaraf etmek, kaygıları gidermek için daha düzenli ve sistematik bir çaba ortaya konmuş olurdu. Ancak biz tabii içinden çıktığımız eğitimin, içinden çıktığımız halkın ihtiyaçlarına, onların gereklerine uygun bir biçimde düşünmeyip, önce elitistleri, jakobencilığı eleştirip, sonra da kendimiz bu konuda tepeden inmece davranış, elitist davranış “Biz yaptık eğitim uysun, biz yaptık okul uysun, biz yaptık müdür uysun.” şeklinde bakarsak, benim kanaatim odur ki bunda büyük bir başarısız durumla karşı karşıya geliriz, fiyaskoyla da neticelenir bu iş.

Şimdi, diğer yandan, bizim üzerinde özellikle durduğumuz bir şey, eğitim sistemi kendi kendine yalan söyleyen bir sistem hâline getirilmiştir ve biz bu yalanın devam etmesini istiyoruz. Herkesin çocuğu var. Liselerde siz çocuğunuzun dört sene lise eğitimi aldığını söyleyebilir misiniz? Çocuk üç sene lise eğitimi alıyor, dördüncü sene rapor alıyor, izin alıyor ve gitmiyor. Peki, o zaman biz niye kendi kendimizi tekzip eden, olmayan bir şey için yeniden liseleri dört sınıf olarak düşünüp, yine böyle, daha küçük yaşta ikircikli davranma gibi çocukların karakteri üzerinde negatif etki yaratacak bir durumla çocukları karşı karşıya koyuyoruz? Liseler üç yıl okunuyor. İsterseniz liseyi beş yıl yapın, lise yine üç yıl okunacak. O bakımdan, bunu hep yüksek sesle seslendirmemize rağmen, bu konuda da ciddi bir yaklaşım biçimi ortaya konulmadı.

Sonra, bizim yaptığımız araştırmada yüzde 50,2 insanlar diyor ki: “Bu tasarının amacı imam-hatiplerin orta kısmını açmaktır.” Şimdi, bu imam-hatipler bizim okullar arkadaşlar. Din bizim dinimiz, millet bizim milletimiz, kültür bizim kültürümüz. Yani bu imam-hatip düşmanlığını da ben anlamadım gitti. Yani bu yüzde 50,2, söyleye söyleye söyleye, hep kamuoyunda, âdeta “İmam-hatip orta kısmı açılacak...” Açılacaksa açılsın. Çocuğun dinî bilgisi almasının veyahut çocuğa din dersleri konacak, Kur’an dersleri konacak, Peygamberimizin hayatını anlatacak; çocuk bunu eğer ortaokulda veya herhangi bir aşamada alırsa bunun ne zararı olabilir? Bunun tam tersi...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Bu konuya itiraz eden yok.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Hayır, ben onu demiyorum. Kamuoyuna verilen mesaj kamuoyunda negatif bir algının oluşmasına neden olmuş, onu eleştiriyorum. Dolayısıyla, gereksiz korkular üretmeye, bu korkular üzerine siyaset bina etmeye, bunun üzerine eğitimi koymaya mantık olarak bir temel yok, onu vurgulamak için söylüyorum.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Böyle bir şey yok Sayın Yeniçeri. Böyle bir şey var mı muhalefet şerhinde?

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Hayır, muhalefetle ilgili değil.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Yoksa bir şey yok.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Ben başka bir şey söylüyorum, eğer biraz şey yaparsanız anlayacaksınız ne dediğimi.

Şimdi, burada bizim çok ciddi bir biçimde, geçen Komisyonunda da söylediğim gibi, bütünsel bir biçimde eğitim meselesine bakmamız gerekiyor. Bir kişi maddi ve manevi yanılla bir bütündür. Siz eğer bir yeri madden ve manen aynı anda fethetmezseniz, hâkim olmazsanız madden fethettikleriniz manen sizi fethedebilirler. Bu çok ciddi bir şeydir. Onun için, bizim, çocukları hem millî hem dinî hem bilimsel hem ahlaki hem insani bir bütünsellik içerisinde ele alarak değerlendirmek ve onlara bazı değerleri aktarmak gibi bir görevimiz var kamuoyunda. Biraz önce ifade ettiğim gibi, çok ters bir algıya sebebiyet vermiş, ondan yola çıkarak bunu söyledim.

Başka bir şey daha var; özellikle üniversitelere isim verilmesi konusunda bir iki şey söylemek istiyorum. Şimdi, bu isimlerden bir tanesi Sayın Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın isminin Rize Üniversitesine verilmesi. Şimdi, Sayın Başbakan, Başbakan ama aynı zamanda bir siyasi partinin Genel Başkanı. Sayın Başbakanın Parlamentoda temsil gücü üçte 2 oranında, 327 oyla temsil ediliyor, Komisyonunda yüzde 50'nin üzerinde temsili var. Dolayısıyla, Millî Görüş'ün ne kadar insanı varsa hepsinin isimlerini sırayla bir yerlere verme gibi bir anlayış ortaya çıkıyor. Yaşayan bir insan, memleketimize, milletimize faydası olan her insanı saygıyla anmak, onu hatırlamak vefa ve sadakat borcumuzun gereğidir ve bu doğrudur. Bunu biz tartışmıyoruz. Ama siz yaşayan bir insanın adını götürür verirsiniz...

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Süleyman Demirel?

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – O da yanlış.

Dolayısıyla onun muhatapları ve muarızları aynı şekilde oradan hem de siyasetin içerisinde olarak karşı tepki üretirsiniz. Paraları var, yapsınlar bir vakıf üniversitesi, kursunlar, adını mı koyuyor, soyadını mı koyuyor, neyini koyuyorsa koysunlar. Bu birinci söyleyeceğimiz şey.

İkincisi: Sayın Cumhurbaşkanının adını veriyoruz. Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanının burada Komisyondan geçecek, kendisinin de içinde bulunduğu siyasi grubun çoğunluğuyla geçti. Parlamentoda onaylanacak, yine grup çoğunluğuyla onaylanacak. Sonra ne olacak? Sonra Sayın Cumhurbaşkanının önüne gidecek, Sayın Cumhurbaşkanı kendi adının Kayseri Üniversitesine verilmesini uygun bulacak. Bu da doğru bir tarz değil. Kendi çalıp kendi oynayan bir konuma ve duruma iş gelmiş olacak. İsmi koymamız gerekenlerde tereddüt hâsıl edip, kırk tane, elli tane uygun gerekçe üretirken, bizim kendi yaptığımız işi biraz daha ahlaki değerlere, daha etik değerlere oturtarak yapmamız lazım.

Başka bir şey daha var bizim itiraz ettiğimiz: Özellikle bu 9,2 milyar TL'lik -gelen rakamlar öyle- tablet bilgisayar ihalesinin ne işi vardı bu millî eğitim tasarısının içerisinde, ben bunu çok merak ediyorum?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bütün amaç onun üzerine.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Şimdi, bunu Kamu İhale Kurumunun kapsamı dışına çıkarmak ne anlamına geliyor? Kamuoyuna çıkıp birilerinin bunu yüksek sesle anlatması lazım. Burası Millî Eğitim, Gençlik, Spor ve Kültür Komisyonu burası, ihale komisyonu değil. O gider, Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülür ve onları ilgilendiren bir husus orada doğru ya da yanlış, şu veya bu biçimde ifade edilir, gereken yapılır. Ama Millî Eğitim Komisyonunda millî eğitimin çok değerli uzmanlarının ihale kapsamının dışına herhangi bir ihalenin çıkarılmasını hangi mantıkla açıklayacaklarını doğrusu ben çok algılayamadım. Bunu da söyledik, çıkarılmadı bu ve onun için...

Tabii, BDDK'yla ilgili daha başka tasarılar da vardı bunlarla ilgili. Ben bunu şöyle gördüm: Bizde "bürokratik sabotaj" denilen bir hadise vardır. Yani bir şeyi ne kadar çok dallandırır budaklandırır, ne kadar çok

ayrıntılı hâle getirir, ne kadar çok dosyalar altına yığarsanız o şey o kadar içinden çıkılmaz hâle gelir. Burada da bunun yapıldığını görüyoruz. Beş tane aynı şey vardı, şükür bunların üçü gitti, ama ihale komisyonu ve diğer unsurlar burada hâlâ mevcudiyetini muhafaza ediyor, bu tasarının içerisinde var. Dolayısıyla biz buna da şerh koyduk.

Kısacası, özet olarak şunu söyleyeyim bir cümleyle: Bakın, eğitim herkes içindir, eğitim bir milletin istiklal ve istikbal sorunudur. Böyle bir sorunu bizim kelimenin tam anlamıyla, alâcele, apar topar sel önünden kütük kapar gibi gündeme getirip ve o çerçevede ele almamız yanlışır. Bizim hem entelektüel seviyemize hem çalışma düzenimize hem de algı düzenimize hakarettir diyorum.

Diğer eleştirilerimizi maddeler geldiğinde yapacağız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yeniçeri.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Bir teknik bilgi için müsaade ederseniz kısa bir söz almak istiyorum.

BAŞKAN – Yalnız, karşılıklı...

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Hayır, hayır, sadece teknik bir bilgi vermek istiyorum.

BAŞKAN – Bir dakikada toparlayın efendim.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Tabii, tabii, bir dakikada.

Değerli arkadaşlar, çok önemli bir iş yaptığımızın hepimiz farkındayız. Biz alt komisyonda, özellikle her şeyin kayıt altına alınmasını önemsedik, hiçbir şeyi gizli yapmadık. Kim, ne dedi, bunu alt komisyona bugün ulaşıp öğrenebilirsiniz ve inanıyorum ki otuz yıl sonra, kırk yıl sonra da bu konuyla ilgili araştırma yapan insanlar alt komisyonun görüşmelerine, kimin, ne dediğine ulaşacak. Bunu tamamen bir komisyon düzeni içerisinde yaptık. “Önerge yağmuru” dendi ama biz bize gelen metindeki değişiklikleri ancak önergeyle yapabiliriz, başka türlü yapamazdık. Sizin değişiklik talepleriniz oldu, bunu ancak önergeyle yapılabildiği için önergeyle yaptık. Bunu Komisyonumuzun bilgisine arz ediyorum.

Teşekkür ederim.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Tartışmadan yaptınız!

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Efendim, usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun. Usul hakkında olduğu için bir dakikada lütfen toparlayın.

Lütfen, çok kısa ve usul hakkında sınırlı tutun.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Usul hakkında efendim sadece.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli komisyon üyeleri; biliyorsunuz, alt komisyon kararını almadan önce 18 arkadaşımızın söz isteği vardı.

BAŞKAN – Geleceğim.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – O söz isteyen arkadaşlarımızın sırayla da haklarının baki kaldığını hatırlatmak istiyorum.

BAŞKAN – Tabii, tabii, tam oraya geçeceğim, siz istediğiniz için ona giremedim ben.

Ben çalışma usulümüz hakkında bir bilgi sunayım, o zaman gereksiz usul tartışmalarına gerek kalmayacak.

Şimdi, efendim, 23 Şubattaki bu beşinci toplantımızda, hatırlarsanız, alt komisyon kurma kararımızla birlikte geneli üzerindeki görüşmeleri tamamlamıştık. Fakat bu arada, 18 arkadaşımız söz istemişti, onların listesini şimdi okuyacağım.

Zühal Topcu, Ayşenur İslam, Nurettin Demir, Recep Gürkan, Ali Serindağ, Engin Özkoç, Özdal Üçer, Dilek Yılmaz, Bülent Kuşoğlu, Sedef Küçük, Selçuk Özdağ, Erdal Aksünger, Fatma Nur Serter, Musa Çam, Süleyman Çelebi, Süheyl Batum, Hülya Güven.

Şimdi, bu arkadaşlarımızın söz hakları mahfuz, orayı geçeceğiz maddelerin görüşülmesine geçtiğimiz sırada.

Yalnız, bu arada Başkanlığımıza sunulmuş bir usul önergesi var, önergeyi okutuyorum, daha sonra oylarınıza sunacağım:

Komisyonumuza 29/2/2012 tarihinde havale edilen 2/384 ve 2/385 esas numaralı kanun tekliflerinin ilgisi nedeniyle 2/358 esas numaralı kanun teklifi esas alınarak kabul edilen alt komisyon metniyle birleştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Osman Çakır
Düzce

Gerekçe:

Söz konusu tekliflerin görüşülmekte olan konuyla yakın ilgisi bulunması nedeniyle İçtüzüğü'nün 35. maddesi çerçevesinde alt komisyon metniyle birleştirilerek görüşülmesi uygun olacaktır.

BAŞKAN – Bu birleştirilmesi önerilen teklifleri şimdi arkadaşımız açıklayacak.

KOMİSYON UZMANI – (2/384) Konya Üniversitesinin adının Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi şeklinde değiştirilmesine, (2/385) ise Erciyes Üniversitesinin adının Kayseri Alparslan Türkeş Üniversitesi olarak değiştirilmesine yönelik.

BAŞKAN – Bu ikisini ilgili oldukları için birleştirerek, görüşme sırası geldiğinde bu teklif maddelerini de okutup işleme koyacağız.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Başkanım, bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN – Şimdi, önce bu usulü tamamlayalım.

Bu önergelerin birleştirilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Onları sırası geldiğinde, maddeleri görüşülürken oylarınıza sunacağız.

Şimdi, bu açıklama kapsamında alt komisyon metninin 1'inci maddesini okutuyorum...

ENGİN ALTAY (Sinop) – Başkanım, geçmeden bir şey sormak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Başkanım, gerçi geçen hafta biz konuştuk, ama geçen hafta bizim konuştuğumuz metin buydu, şimdi yeni bir metin var, ciddi değişiklikler de var. Geçen hafta söz talep eden arkadaşların sözleri de tümü üzerineydi. Yani siz anlıyorum ki şimdi maddelere geçerek bu söz taleplerini gerçekleştirmek istiyorsunuz, vev ki eyvallah...

BAŞKAN – Sayın Altay, geçen seferki konuşmamız şöyle: Ben oturumu kapatmadan önce dedim ki: “Maddelere geçeceğiz ama bu arkadaşlarımız tümü üzerinde söz istemişlerdi. Maddelere geçtiğimiz zaman, zaten ben öyle desem de demesem de nasıl olsa tümü üzerinde konuşacak arkadaşlarımız. Dolayısıyla ben 1'inci madde bağlamında söz vereceğim bu arkadaşlarımıza, ama hiçbir arkadaşımızın da siz 1'inci madde kapsamını aşan, genel şeyler söylüyorsunuz diyerek sözünü bölmeyeceğiz.” Bunu geçen sefer konuştuk.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Mesela 1'inci maddede ben de söz talep edeceğim o zaman. Söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Tabii. Öncelik bu arkadaşlarımızın, çünkü diğer arkadaşlarımıza geçen sefer söz verdim. 18 kişiye 1'inci maddeyi görüşürken söz vereceğim.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Tamam Başkanım, 1'inci madde söz talebim vardır, lütfen kayıtlara geçsin.

BAŞKAN – Hayhay, 19'uncu olarak sizi yazıyoruz.

Sayın İnce 20 oldu, Sayın Güneş 21, Sayın Orhan Atalay, Sayın Aytuğ Atıcı, Sayın Bülent Tezcan, Sayın Nebi Bozkurt, Sayın İsmet Uçma, Sayın Metin Lütfi Baydar, Sayın Emine Ülker Tarhan, Sayın Ahmet Duran Bulut, Sayın Naci Bostancı, Sayın Hakan Şükür, Ali Haydar Öner, Aykut Erdoğan, Ali Sarıbaş, Kezban Hanım, Temel Coşkun, Namık Havutça, Haydar Akar, Rahmi Aşkın Türeli.

İsrafil Bey, istiyor musunuz?

İSRAFİL KIŞLA (Artvin) – Evet.

BAŞKAN – İsrafil Bey, Levent Gök.

Evet, kaç olduk?

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Bitti mi, tekrarı yoksa Özcan Yeniçeri.

BAŞKAN - Şimdi, 43 sayın milletvekilinin söz talebi var, onları sırasıyla işleme koyacağız ama öncelikle, 5'inci toplantımızda söz verdiğimiz arkadaşlarımızdan başlayarak konuşacağız ve bu arkadaşlarımıza geneli üzerinde konuşmak üzere, Komisyon olarak biraz daha hoşgörülü davranmayı öneririm.

İSMET UÇMA (İstanbul) - Sayın Başkan, usul hakkında...

BAŞKAN - Usul hakkında, buyurun.

İSMET UÇMA (İstanbul) - Bu konuşmacı arkadaşlarımızın sayısı bu sefer daha da yoğun hâle geldiği için yani bunu belli bir dakikayla sınırlandırma imkânımız varsa...

BAŞKAN - Şimdi, geçen toplantımızda, 5'inci toplantımızda söz verdiğimiz arkadaşlarımıza sınırlama yapmaksızın söz vereceğimize söz vermiştik. O sözümüzü yerine getirelim, maddeler için söz isteyen arkadaşlarımıza sıra geldiği zaman bunu Komisyonun oylarına sunarız. Olur mu?

Şimdi, geçen toplantıda sıra almış olan arkadaşlarımızdan başlayalım.

Önce, alt komisyondan gelen şekliyle 1'inci maddeyi okutuyorum:

İLKÖĞRETİM VE EĞİTİM KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekil de değiştirilmiştir.

“MADDE 3- Mecburî ilköğretim çağı 6-13 yaş grubundaki çocukları kapsar. Bu çağ çocuğun 5 yaşını bitirdiği yılın eylül ayı sonunda başlar, 13 yaşını bitirip 14 yaşına girdiği yılın öğretim yılı sonunda biter.”

BAŞKAN - Şimdi, Sayın Zühal Topcu, buyurun efendim.

ZÜHAL TOPCU (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarımız; geçen hafta bana gelmesi gereken sıra bugün geldiği için çok mutluyum, çok heyecanlıyım. Gerçekten, o zaman belki biraz heyecan vardı, hani “Acaba söylediklerimiz dikkate alınır mı?” diye. O gün gerçekten çok samimi duygularla gelmişim ama şimdi baktığımda, artık o heyecanın gittiğini, çünkü alt komisyon çalışmalarından sonra çok fazla dikkate alınmadığını gördüm. Gerçekten, böyle bir burukluk yaşıyorum, onu samimiyetle söylemek istiyorum öncelikle.

Hem eğitimci hem de 2 çocuk annesi olarak her 2 çocuğum da hem OKS mağduru hem de ÖSS mağduru. Özellikle AKP İktidarı geldikten sonra bu sınav sistemlerinde yapılan değişiklikler beni direkt olarak etkiledi, yani çocuklarım etkilendi, onların sınav stresi... Bir taraftan hem akademisyensiniz, bu alanda çalışmalar yapıyorsunuz ama öbür taraftan da müdahale edemediğiniz, sorunu bildiğiniz hâlde... Böyle yine bugünkü verilen karar gibi, bir hafta önce hissettiğimiz veya sabah kalkıp duyduğumuz kararlarla... Yakinen yani özel alanımda 2 çocuk annesi olarak 2 çocuğumda hissettim ama genel olarak bakıldığında, üniversitedeki öğrencilerimde veya dershanelerdeki çocuklarımızda hissettik bunu.

Şimdi, burada ben özellikle vurgulamak istiyorum. Bu arada tabii, bu tasarı geldikten itibaren bütün herkesle konuşmaya çalıştık özellikle ilgili-ilgisiz yani direkt aktörlerle veya dolaylı aktörlerle. Bunlar öğretmendir, yöneticidir, işte ailedir, sokaktaki satıcıdır. Ben, özellikle bu süreçte bir bilgi kirliliğinin olduğunu belirtmek istiyorum. Hiçbir şey netleşmedi, hâlâ da net değil bu.

Aslında sorun, Türkiye'deki sorun on iki yıl sorunu değil, Türkiye'nin o kadar çok sorunu var ki. Demin arkadaşımızın da ifade ettiği gibi, Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz bir araştırma yaptırarak ve bütün öğretmen arkadaşlarımız da -okullarda çalışanlar- şunu belirtiyorlar: “On iki yıl olsun ama o kadar çok sorunlarımız var ki bunların öncelikli olarak çözülmesi lazım.” Bunlar da yine aynı “On iki yıl olacak ama nitelik sorunu, öğretmen sorunu, gerçekten yetiştirmek istediğimiz çocuklara vermek istediğimiz bilgiler açısından ne kadarını vereceğiz, nasıl bir yönlendirme yapacağız?” Bunların hepsinde böyle kafa karışıklığı olduğunu ve net olmadığını, her gün değiştiğini de görebiliyoruz, işte bu gelen öneriler sayesinde bir sürü değişikliğin de yapıldığını görebiliyoruz.

Şimdi, “sınav sistemi” dedik. Acaba bu gelen on iki yıllık zorunlu eğitim de sınavlara çözüm üretildi mi? Bu ortaöğretime giriş veya sınavlar kalkacak mı? Kalkacaksa bunları nasıl yapacağız, hangi adımlarla yapacağız? Yalnızca şu anda on iki yıllık eğitim ve özellikle üzerine basılan “Kesintili olsun, olmasın.”, işte

“İmam-hatiplerin önü açıldı, açılmadı” gibi veya “kız çocukları” şeklinde, bu gibi şeylerle ne oldu? Sürekli olarak ve yanlış-doğru herkesin aldığı kadarıyla, algıladığı kadarıyla bu bilgi tarafından ne yapıldı? Yönlendirildiğini gördük.

Şimdi bakıyoruz, net olarak verilmesi lazım. Bizim, demin de ifade ettiğim gibi bir sınav sorununuz var. Bu çocukları ne yapacağız? İşte, diyoruz ki: “Mesleki eğitimin özellikle yönlendirmesinin yapılması lazım, yaygınlaştırılması lazım.” İşte dendi ki: “Avrupa Birliği ülkelerinde yüzde 60 eğitim kurumlarının mesleki eğitime yönlendirildiği...”, öbürü “yüzde 48” deniliyor, işte “Doğruydu, değildi.” gibi... Önemli olan, artık rakamların ötesinde içerisine bakmamız gerektiğine inanıyorum. Hakikaten, biz bu çocukları ne yapacağız? Düz liseler kaldırılıyor, Anadolu liseleri açılıyor; haydi, onları değiştirelim, tekrar bütün liseler Anadolu lisesi oluyor. Daha biz mesleki ve teknik eğitimin içini dolduramamışken ne yapıldı? Şimdi tekrar değişiyor.

“Yönlendirmeyi erkene alalım.” Erkene alalım da biz bu çocuklara hangi dersleri vereceğiz, onlar düşünüldü mü? İşte, 2016’da geçme düşünülürken Sayın Başbakanımızın “Yok, bu yıl başlayalım.” dediği...

Şimdi, bunlar gerçekten uzun soluklu. Bir gençliği ne yapıyorsunuz? Yönlendiriyorsunuz. Eğiteceksiniz; devletin aslında en önemli görevlerinden bir tanesi bu ama bakıyoruz ki hakikaten -benim yüreğim sızlıyor- anlık bakıldığını görebiliyorum. Hâlâ sınav sistemine çözüm üretilmedi. Bu çocukların yönlendirmesini nasıl yapacağız? Bakıyoruz, rehberlik kurumları var, “RAM” deniliyor. Burada bütün illerde var, bazı zaman ilçelerde de var, bazı büyükşehirlerin ilçelerinde de var ama bunlar ne kadar yetiyor? Bütün okullarımızda rehberlik birimleri yok. Bunları, nasıl yönlendireceğiz bu çocukları? Acaba genel testlerle mi? Avrupa’da ve Amerika’da uygulanan çocuklara yönelik testler var. Bu testlerin geçerliliği ve güvenilirliği test edildi mi? Hâlâ uygulanıyor ama bizim toplumsal dokumuz çok daha farklı? “Bu toplumsal dokuya uygun acaba bir sistem geliştirebilir miyiz”in araştırılması yerine, sürekli olarak hep böyle “Şu şunu yaptı, bu bunu yaptı...”

Tamam, alalım, diğer ülkelerinde eğitim sistemlerini alalım ama kıyas yapalım. Bu kıyas yaptıktan sonra bizim toplumsal dokumuza ne kadar uyuyor, ona göre yeni bir kendi toplumsal dokumuza uygun bir sistemi geliştirmemiz lazım ama hâlâ görüyorum ki aynı, “Avrupa ülkelerinin şu kadarında şu kadar, bu kadar zorunlu eğitim var, bu şöyle olsun, böyle olsun...”

Yaptığımız araştırmada bazı öğretmen arkadaşlarımız diyor ki: “Zorunlu eğitim beş yıl olsun.” Ama genelde işte “on iki yıl” deniyor. Bazıları diyor ki: “Sekiz yılda devam edelim ama şöyle şöyle olsun.” Bakın, daha hâlâ netlik yok.

Şimdi, bunlara baktık da yönlendirmede büyük bir açığımızın olduğunu görebiliyoruz. Madem başından beri böyle bir on iki yıl zorunlu eğitime gidilecekti, eğer AKP Hükûmeti iktidara geldiğinde şu anda iki dönem rehberlik hocalarını mezun etmiştik, diğer üçüncü dönem de ikinci sınıfta oluyordu ve bunların ona göre bölümleri açılır, sayıları onlara göre ayarlanırdı, Türkiye nüfusuna göre. Ama bakıyoruz yok, aniden çıktı.

Aslında, rehberlik bölümleri şu anda en gözde bölümler, en acil ihtiyaç olan bölümler. Bakıyoruz ki bunların ihtiyaca cevap verecek şekilde yenilenmediğini ama hâlâ fen- edebiyatların öğrenci aldığını görüyoruz. Fen-edebiyat mezunlarından formasyon alanlardan o kadar çok yüksek ki bu KPSS puanları, onlardan ancak 1 kişi veya 2 kişi istihdam edebiliyoruz ama hâlâ şu anda, bütün dünyada gerçekten mesleki bölümler açısından geçerliliği olmayan, gündemden kalkmış meslekleri yetiştiren bölümlerin açık tutulduğunu, revize edilmediğini görebiliyoruz, bunlara öğrenci alındığını ve yeni alanların da açılmadığını görebiliyoruz.

Artık hep deniyor: “Küreselleşme işte dünya bir dönüşüm yaşıyor, bir sürü şeyler, biz bunları nasıl yakalayacağız?” İşte, bu gibi bütünsel bakmayla, her bir parçanın birbiriyle ilişkisini ayrı ayrı değerlendirerek yapılmasında fayda var. Şu anda baktığımızda yalnızca on ikiye odaklandık. Peki, bunun öğretmen yetiştirmesi, demin dediğimiz gibi altyapı eksikliği... İşte deniliyor ki burada: “İlköğretimle ortaöğretim ayrılacak birbirinden.” Ona katılıyoruz, tabii ki bu çocukların bir gelişim periyotları var ama bu yani ayrı ayrı yapılacak. Bir de onlara katarsak bu işi, o zaman diyeceğiz ki bu süreç oldukça uzayacak. Bunun, aslında pratik olarak çözümlerinin de üretilmesi lazım bu arada. Öğretmen arkadaşlarımıza sorduğumuzda diyorlar: “Birini sabahçı yaparsınız, birini öğlenci yaparsınız, kapıları ayırırsınız.” Yani bu şekilde çözüm üretilmesi lazımken bunda da yine çözüm üretilmediğini ne yapıyoruz? Görebiliyoruz.

Teknik eğitimlere geldiğimizde, mesleki eğitimlere geldiğimizde hâlâ bu okulların hak ettikleri öneme sahip olmadıklarını görebiliyoruz ancak en düşük puanlı çocukların bu okullara gittiğini görüyoruz ve bu okullarda da demin yine belirtildiği gibi staj olayında, bu çocukların değerlendirilmesi olayında çok fazla önemsenmediğini de rahatlıkla görebiliyoruz.

Yine belirttiğimiz gibi -daha önce de belirttik ama ben tekrar söylemek istiyorum- biz hangi becerileri kazandırmak istiyoruz?

Şimdi, demin Alt Komisyon Başkanımız Fikri Bey şunu dedi: “İşte, Tohum STK’ından ve şeyden...” Hangisiydi?

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Boğaziçi...

ZÜHAL TOPCU (Ankara) – “Boğaziçi Üniversitesinden, özellikle yetenek, gelişim ve tercihlerinin dikkate alınması gerektiği yönünde, onların şeyini aldık.” diye. Aslında bu hep var ve yazar orada. Diğer üniversitelerden de aynı şeyler geldi.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Ama kanun metnine girmemişti hiç.

ZÜHAL TOPCU (Ankara) – Hayır yani daha önce de var, “çocuğun ilgi, istidat...” diye işte geçer, o kadar uzundur ki. Ama bunu herkes bildiği hâlde şimdiye kadar niye uygulanmadı bu? Her çocuk bir dünya aslında. Bu dünyayı keşfetmek yerine, bu dünyanın özüne inip ona göre gelişim programları ayarlamak yerine hani şu anda alınması bir şey değiştirmiyor aslında. Önemli olan, bunların fonksiyonel kılınması ve bunu nasıl fonksiyonel kılacağınız; hangi rehberlik hocalarıyla fonksiyonel kılınacağı önemli bunların. Yani bunlar Amerika’nın keşfi değil. Biliyoruz ki işte, ta John Dewey’den beri -demin Sayın Hocamız kitabını getirmişti- daha önceki eğitim tarihine baktığımızda bunları görüyoruz. Her bir çocuğun yeteneği ayrı, beceri alanı ayrı. Cenabıhak, hakikaten insanları çok farklı yaratmış, her birini. “Katma değer” diyoruz biz buna. Acaba işte, her bir öğrencinin bu katma değerini nasıl ortaya çıkartacağız? Biz, sıradanlaştırma yerine, işte bu katma değerlerle Türkiye’yi dönüştürebiliriz ama bu şimdiye kadar işte hep tekdüze eğitimlerle, bunları tek tiplendirdiğimiz için -ama herkes diyor “Bu katma değerlerin çıkartılması lazım.” - çıkartılmadı.

Ben bundan sonra da -inşallah olmaz ama- yani aynı şekilde... Çünkü çok aniden geldi. Yani bunların hepsi, daha önceki şûralarda da söylendi bu problemlerin hepsi. Tavsiye niteliğindedir şûra kararları ama ta kaçınıcı şûradan itibaren söyleniyor, Türkiye problemleri dile getiriliyor ama dikkate alınmıyor. Hani burada “Şûra kararı olarak alındı, dikkate almamız gerekir.” diye böyle de bir gerekçe sunuldu. Ben bunda çok fazla samimi olunmadığını da düşünüyorum, onu da diyeyim özellikle.

Şimdi, sayısal verilerle uğraşıyoruz da niteliği ihmal ediyoruz. Tabii ki sayısal veriler önemli ama nitelik ihmal ediliyor burada. İşte kendini ifade eden, dilini iyi kullanabilen, kritik edebilen, düşünmeyi öğrenebilen gençlerimizin, çocuklarımızın yetiştirilmesi lazım çünkü artık acımasız bir rekabet var dünyada. Yani bu işte dönüşümlerin gerçekleşebilmesi için en aktif öge gençlik, insan unsuru ama biz bakıyoruz ki bunların... Yani bir yerde ben bu şeylerin, hani, iyi niyetli olduğunu varsayarak, bu on iki yıllık tasarımın iyi niyetli olduğunu varsayarak gidiyorum, düşünüyorum ve ifadeyi kullanıyorum ama içi doldurulmadığı için tekrar birçok ailenin, birçok gencin hayallerini yıkacağız ve ülke için gerekli olan yatırımları yapamayacağız ve tekrar, hani “Affedersiniz, pardon.” Şeklinde, “Biz bunu bilememiştik.” veya işte tekrar, umarım, Sayın Bakanımız gittikten sonra da öbür gelen arkadaşımız, hani “Bu olmadı, tutmadı, değiştirilim.” şeklinde bir uygulamayı gündeme getirmez. Yani samimiyetinize inanıyorum ama bunun altyapısı olmadığı için, fiziki altyapısı, psikolojik altyapısı ve nitelik altyapısı doldurulmadığı için bunun çok fazla başarılı olacağını düşünmüyorum.

Yine de dediğimiz gibi, bu tasarı geldi ama biz sizin adınıza bu çalışmayı yaptık, öğretmenlerimize sorduk, yöneticilerimize sorduk, vatandaşlarımıza sorduk bu çalışmayı. Eğer dikkate alır iseniz bunun yani olması gerekiyor ama acil olmadığı, çok önemli başka problemlerin olduğu dile getiriliyor ve ancak onların giderilmesinden sonra on iki yılının getirilmesini istiyor yaptığımız çalışmaya katılan arkadaşlar.

Bir de şunu vurgulamak istiyorum: Alt komisyonun aldığı kararda, altı yaş grubuna, öğrenci altmış ayını doldurduktan sonra okula başlayacak ama şunu belirtmek istiyoruz, bu çocukların ruh dünyası çok farklı. Eğer bir olarak kabul edersek ve şu andaki uygulanan müfredatı uygular isek hata yaparız ve ne oluyor? Bu çocukların yönlendirilme yaşı erkene çekilmiş oluyor, onu ben özellikle belirtmek istiyorum. Yediden

başlarken, dört yıllık ilköğretimin birinci kademesi derken, şimdi o çocukların yaşını bir yaş daha küçülttünüz, dokuzda düştü. Onlara lütfen dikkatinizi çekmek istiyorum burada. Onlara dikkat edin.

Yönlendirmede, seçilecek derslerin belirlenmesinde herhangi bir siyasi kaygıyla değil, gerçekten Türkiye'nin ve dünyanın ihtiyaçlarını giderebilecek bir kaygıyı dikkate alarak, öne alarak o seçmeli derslerin belirlenmesi ve ona göre çocuklara ufuklarını geometrik artışla belirleyecek imkânlar sunulması, altyapı sunulması gerektiğine inanıyorum.

Ben çok fazla da vaktinizi almak istemiyorum, teşekkür ediyorum hepinize.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, usul hakkında bir oylama talebiyle belki bu toplantıyı bitirebiliriz. Bunu ben ifade edebilir miyim, müsaade eder misiniz.

BAŞKAN – Usul hakkındaysa buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet.

Efendim, ilk önce, anlayışınızdan dolayı çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, şimdi burada söz isteyen arkadaşları görüyorum. Samimiyetle bakmamız gerekiyor ilk önce. Bütün bu söz isteyen arkadaşlarımızın tamamının asgari müştereklerde birleştiğini de görüyoruz. Yani bu arkadaşlarımız burada kendilerini ifade ederlerken belki de çok çok uzun konuşmalar da olacak burada. Hem böyle ciddi bir Komisyonun vakti alınmış olacak hem de sonucunda gelinecek nokta, farklı bir nokta olmayacak kanaatini taşıyorum.

Bu açıdan, bu arkadaşlarımızın tümünün ortak bir talebi var, konuşmak isteyen arkadaşlarımızın -eğer yanılıyorsa "Yanılıyorsunuz." denir, ayrı bir şeydir- ortak bir talebi var. Sayın Bakanımızın, Değerli Bakanımızın ve sizlerin de bildiği gibi, bu konu ilk gündeme geldiğinde ve sizin tavsiyenizle alt komisyona gönderildiğinde "Yeteri kadar tartışılın ve gerekli değişiklikler yapılsın." demiştiniz. Gördük ki o üç günlük zamanda birçok şey farklılaştı. Yani biz, Millî Eğitim Bakanlığımızın ciddi bir kurum olarak bize getirdiğini, araştırma yapmadan getirmiş olabileceğini düşünmüyoruz ama buna rağmen, getirdiği şeyler, bazı maddeler üç günde değişikliğe uğradı.

Buradaki bütün arkadaşlarımız inanıyorlar ki bu konu gerçekten, tamamıyla bütün taraflar tarafından değerlendirilerek -bu on iki yıl- tekrar bu Komisyonun gündemine getirilirse belki de bu konuşmalara hiç gerek kalmadan bir defada oylanarak çıkacaktır.

Bu açıdan, zaman tanınmasını, Sayın Bakanımızın da buna anlayış göstermesini rica ediyorum. Türkiye'de bu konunun yeteri kadar değerlendirilebilecek kadar bir zaman tanınması, bu meseleye gerçekten ciddi bakan bir anlayışın hem ülkemizde hem de diğer ülkelerde ciddi olarak algılanmasının sağlanmasının önünün açılması açısından, bu zamanı tanıyacak bir oylamayı yapalım burada ve bütün bu arkadaşlarımızın konuşmalarına hiç gerek kalmadan, yeteri kadar tartışıldıktan sonra kamuoyu tarafından, bu konu üst komisyon tarafından bir kerede karara bağlansın derim. Aksi takdirde, samimiyetimden şüphe etmemeniz için ifade ediyorum, samimiyetinize güvenerek ifade ediyorum, söz sırası bana geldiğinde on iki saat konuşacağım. On iki saatlik yapacağım konuşmanın hiçbir şeyinde bu sonucun değişmeyeceğine inanıyorum.

Sayın Bakanımızın da yorgun olduğunu da görüyorum, hiçbir şeyin de değişmeyeceğine inanıyorum. Bu konuşmaların sonucunda bir şey değişmeyecekse sadece bunu meşrulaştırmak için yapılan konuşmanın bir şey ifade etmeyeceğini de düşünüyorum.

Size, bana zaman tanıdığınız için saygılar sunuyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özkoç.

Samimiyetinize güvenerek bir hususu iki cümleyle söyleyeyim. Biz altı ay süreyle çalışmak üzere dağılsak altı ay sonra toplandığımızda yine böyle 43 kişilik bir listeyle bunu tartışmaya devam ederiz. Onun için, o altı ayı kazanmak bakımından ben kaldığımız yerden devam edeceğim. On iki saat konuşursanız da dinleyeceğiz, ne yapalım, başa gelen çekilir, dinleriz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayhay.

BAŞKAN – Şimdi, sıradaki Sayın Ayşenur İslam.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Bosna'da.

BAŞKAN – Yok, Bosna'da.

Sayın Nurettin Demir... Yok.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Efendim, Nurettin Bey yolda. Acaba Recep Bey sırasıyla değiştirebilir mi? Gelmek üzere, bir beş dakikaya gelir.

BAŞKAN – Nasıl olsa, Sayın Özkoç’un dediği gibi, aynı şeyler söylenecek.

Nurettin Bey’in yerine buyurun Sayın Gürkan.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

1984’te öğretmen olarak girdiğim, köy öğretmeni olarak başladığım Millî Eğitim Bakanlığında öğretmenlik, okul müdürlüğü, Millî Eğitim şube müdürlüğü, Millî Eğitim müdür yardımcılığı yaparak 2004 yılında ayrıldım ve üniversiteye geçtim.

Millî Eğitim Bakanlığını iyi tanıdığımı düşünüyorum, iyi bildiğimi düşünüyorum. Ben gerçekten isterdim ki eski bir Millî Eğitim Bakanlığı mensubu olarak ve olmaktan da onur duyarak bunu söylüyorum, böyle bir tasarımı, böyle bir kanun teklifini tasarı olarak Millî Eğitim Bakanlığı getirseydi, Millî Eğitim Bakanlığı sunsaydı ve ben de “Bunu Millî Eğitim Bakanlığı getirdiğine göre mutlaka çok ciddi incelenmiştir, araştırılmıştır, tartışılmıştır, bütün bilimsel parametrelerle desteklenmiştir.” deyip o algıyla yaklaşaydım.

Sayın Bakanım, gerçekten siz varken, Millî Eğitim Bakanlığı varken, bu ülkede bu kadar eğitim uzmanı varken, akademisyen varken, pedagog varken ben bu teklifin öncelikle teklif olarak getirilmesini daha sonra da -Sayın Grup Başkan Vekili de burada, yanlış anlamasın, şahıslarla ilgili değildir söylediğim- eğitimle ilgisi olmayan arkadaşların imzasıyla getirilmesini gerçekten bir eğitimci olarak anlayamadım, yadsıdım, yadırgadım.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Eleştirileriniz... Teklif...

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Ahmet Bey, hepimiz biliyoruz neyi söylediğimizi.

Ya, Sayın Bakanım, keşke böyle yapsaydınız ama bunu yapmak için de hâlâ geç değil çünkü Millî Eğitim Bakanlığı, gerçekten bana göre, Türkiye’nin en büyük ve en köklü Bakanlığı ve imkân ve kabiliyetleri çok fazla olan bir Bakanlık, uzmanları çok fazla olan bir Bakanlık. Ben, sizin bir bilim adamı da olarak bütün bilimsel verilerin taranmasına, bilim insanlarının kuracağı bir uzmanlar komisyonu ile bu teklifin tekrar elden geçirileceğini, düzeltileceğini, düzenleneceğine yürekten inanıyorum, sizin bunu yapacağınıza ve bundan kaçınmayacağınıza da gerçekten inanıyorum, bunu söylemek isterim size.

Sayın Başkanım, gerçekten değerli milletvekillerimin de söylediği gibi, hani bir sabah kalktık, kucığımızda, bütün eğitim sistemini, bütün eğitimin yapısını değiştiren bir teklifle karşılaştık.

Sayın Grup Başkan Vekili “Birleştirildi.” falan dedi ama hazırlanan ilk tekliften, sunulan ilk tekliften bugün geldiğimiz alt komisyondan çıkan metne baktığımızda yüzde 100’den fazla bir sapma var, bir değişiklik var. Demek ki ilk teklif hatalıydı. Örneğin, Sayın Canikli o gün burada sunuş konuşmasında açık öğretimle ilgili maddeyi sunarken dedi ki: “Arkadaşlar, bu zaten Türkiye’de 500 kişiyi ilgilendiren bir madde taş çatlasın, hadi olsun bin. Bütün dünyaya baktığımızda da bu maddeden yararlanan öğrenci sayısı bini geçmiyor. İşte, Japonya’da şu kadar, Almanya’da bu kadar.”

Şimdi, böyle deyince buradan şu anlaşılıyordu: Yani bu madde üstün yetenekli çocuklar için ya da özel eğitim gereksinimi olan bireylerin evde eğitim görmesi için düzenlenmiş bir maddeydi, ben öyle anladım bir eğitimci olarak ama teklif metnine baktığımda ifade aynen şuydu: “Bakanlar Kurulunca belirlenen programlarda açık öğretim yapılır.”

Şimdi, amaç orada üstün yetenekli çocukları evde eğitmek ya da özel eğitime muhtaç çocukları evde eğitmekse bu madde metni bu şekilde yazılmaz. Ha, bu şekilde yazılıyorsa buradan çıkacak sonuç, üstün yetenekli ya da özel eğitime muhtaç çocuklar değil, geneli kapsayan bir sonuçtur.

Şimdi, benzer bir hata alt komisyon raporunda da var, onu da birazdan sizlere arz etmeye çalışacağım.

İlk teklifte de alt komisyonda da ısrarla şu söylendi, Sayın Bakanımız da sunuş konuşmasında onu söyledi: “Sekiz yıllık kesintisiz temel eğitim başarısızdır. Sekiz yıllık kesintisiz temel eğitim, çok farklı yaş gruplarının bir arada olması nedeniyle, aynı binalarda eğitim görmesi nedeniyle çocuklarda psikososyal birçok travmaya yol açmıştır. Sekiz yıllık kesintisiz temel eğitim nedeniyle ülkemizdeki köy okullarının birçoğu kapanmıştır, kapatılmıştır.” Bütün bunlar bu teklife somut gerekçe olarak yani kesintisiz temel eğitimin kesintiliye geçmesi için gerekçe olarak söylendi.

Ama baktığımızda, bu hususlarla ilgili bir tane bilimsel çalışmaya rastlayamıyoruz, bir tane bilimsel veriye rastlayamıyoruz, bir tane akademik yayına rastlayamıyoruz, bir tane ankete rastlayamıyoruz. E, o zaman, biz bunun geçerli ve objektif bir neden olduğuna nasıl ikna olacağız, bizi nasıl inandıracaksınız?

Şunu kanıtlarsanız, “Sekiz yıllık kesintisiz eğitim nedeniyle 6-14 yaş aralığındaki çocuklar bir arada olduğu için şu kadar taciz vakası olmuştur, şu kadar çocuk PDR'lere gitmiştir, şu kadar çocuk psikiyatri servislerine yatmıştır, efendim şu kadar çocuk eğitimden uzaklaşmıştır.” gibi, bizim önümüze birtakım veriler koyun ki biz de “Ya, biz hakikaten bunları bilmiyorduk, doğruymuş.” diyelim ama bunları sunamıyorsunuz çünkü böyle bir şey yok, böyle bir veri yok.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Vardır, üzerinde çalışılmamıştır.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Hayır yani üzerinde çalışılmamış olması olduğu anlamına gelmiyor.

Sayın Vekilim, hani çalışılmamışsa o zaman bunları zaten biz veri olarak sunamayız, buna gerekçe olarak sunamayız. Nasıl sunacağız? Sayın Vekilimin söylediği gibi bilimsel geçerliliği ispatlanmamış, doğrulanmamış bir veriyi biz nasıl gerekçe olarak, eğitimin tüm sistemini değiştiren bir kanun teklifinde gerekçe olarak sunabiliriz ki?

Bakınız, az önce de söyledim, ben köy öğretmenliğinden başlayarak millî eğitimin çeşitli kademelerinde yöneticilik yaparak gelen bir arkadaşınızım ve Millî Eğitim Müdür Yardımcılığı döneminde taşımali eğitim komisyonu başkanlığı da yaptım Edirne’de. O dönemde çok fazla Millî Eğitim müdür yardımcılara, şube müdürlerine seminerler yapardı Millî Eğitim Bakanlığı, ki zannedirim şimdi de yapıyor. Görev yaptığım sürede hiçbir Millî Eğitim müdür yardımcısından, hiçbir şube müdüründen şöyle bir şey duymadım: Kesintisiz eğitim nedeniyle biz şu köyde okul kapattık. Hiç böyle bir gerekçe duymadım ben. Kendim de onlarca köy okulu kapanmasına karar verdim komisyon başkanı olarak ama hiç bu gerekçeyle bir köy okulunu kapatmadım, hiç kapandığını da duymadım. Bizim ülkemizde köylerdeki okullar, ilkokullar...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Sizin bahsettiğiniz türden bir görevi olmadı zaten.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Var efendim. Komisyon tutanaklarında var Sayın Bakanım. Çıkarıp arz ederim ben size.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Millî Eğitim Bakanlığının görevi mi var?

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Hayır, kanun teklifinin gerekçelerinden bahsediyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Medya önünde bunun aslında doğru bir gerekçe olmadığını ifade ettim. O açıdan...

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Hayır, ben kanun teklifinden bahsediyorum efendim. Teklif gerekçesinde var.

Şimdi, bizim ülkemizde köylerdeki okullar neredeyse yüzde 85-90 oranında köylerde nüfusun azalması ve sınıfların birleştirilme mecburiyetinden dolayı kapanmıştır. En büyük gerekçe budur. İkincisi, ülkemizin bazı bölgelerinde güvenlik nedeniyle kapatılmıştır. Üçüncüsü, öğretmen bulamadığımız için kapatılmıştır. Bunun dışında ilkokul olarak ifade ettiğimiz 1-5 sınıfın hiçbir köyde taşımali eğitim nedeniyle kapatıldığı doğru değildir, gerçek bir saptama değildir.

Kaldı ki bir başka gerekçe olan çocukların altı-on dört yaş kadar geniş bir aralıkta bir arada bulunmasının, çocukların psikososyal gelişimini etkilediği, travmalar yarattığını kabul edersek, o zaman şu Alt Komisyon metnini de ortadan kaldırmamız gerekir Sayın Bakanım. Neden? Bakınız, “Madde 3- 222 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinin 1’inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İlköğretim kurumlarının, ilköğretim 1’inci kademe ve ilköğretim 2’nci kademe olarak bağımsız okullar hâlinde kurulması esastır.” Evet, kanun teklifiyle de doğru orantılı bir madde. “...ancak imkân ve şartlara göre -ki, biz, 1923’ten bu yana ülkemizin eğitimde hangi imkân ve şartlara, derslik ve fiziki ortam anlamında söylüyorum, geldiğini hepimiz iyi biliyoruz- ilköğretim 2’nci kademe okulları, ilköğretim 1’inci kademe okullarıyla -yani mevcut durumun devamı, eyvallah- veya ortaöğretim kurumlarıyla birlikte de kurulabilir.”

Şimdi, 3'üncü maddeyle bu maddeyi birlikte değerlendirelim. Siz Alt Komisyonunda zorunlu eğitime başlama yaşını beş yaşa çekiyorsunuz, diyorsunuz ki: "Altı-on üç yaş grubundaki çocukları kapsar. Bu çağ, çocuğun beş yaşını bitirdiği yılın eylül ayı sonunda başlar."

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Altı yaşa... Beşin bitimi altı yaş.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Yani altmış ayda. Şimdi, baktığınızda hepimiz aynı şeyleri yaşamışızdır kendi yaşamımızda. Bizim ülkemizde on iki ayı dolduran çocuğa on bir aylık demezler, bebek deriz biz. On bir aylık, on iki aylık, on üç aylık, on altı aylık falan deriz. Yani biz bitirdiğimiz yaşı söyleriz ülke olarak kaç yaşındasınız dendiğinde. İçinde bulunduğumuz yaşı söylemeyiz. Beş yaşı doldurmuşsak yani altmış ayı doldurmuşsak biz o çocuğa, hiçbir anne bizim kültürümüzde altı yaşında demez Sayın Başkanım, beş yaşında deriz. Bu bir realite. Toplumumuzun realitesi. Bunu tespit olarak söylüyorum.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Zaten önceki yasada da altı yaş yazıyor.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Toplumsal realite.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Tabii ki toplumsal realite. Onu söylüyorum zaten.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ben çocuk hekimiyim. Bitirilen yaş söylenir.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Şimdi, baktığımızda altı-on dört yaş aralığı bir arada olduğu için kesintisiz eğitimi kesintili eğitime dönüştürüyoruz diyen gerekçe, dönüştürüyoruz diyen arkadaşlarımız aynı Alt Komisyon teklifinde bu sefer çocuklarımız -sizlerin ifadesiyle söylüyorum- dokuz yaşını bitirip on yaşından gün aldığı anda ilköğretim 1'inci kademeyi bitirmiş olacaklar. Doğru mu? Doğru. On yaşındaki bir çocukla lise sonda on yedi yaşında olan bir çocuğu bir araya getireceksiniz bu maddede. Şimdi bunların hangisi doğru? Diğeri doğruysa bunun yanlış olması lazım. Ha bu doğruysa diğeri savunduğunuzun yanlış olması lazım. Bunları siyaseten söylemiyorum. Bunları bir eğitimci olarak söylüyorum. Siyaset yapmıyoruz çünkü eğitim, siyaset yapılmayacak bir konudur. Öyle bakıyorum ben, öyle değerlendiriyorum. Bir baba olarak söylüyorum. Bir öğretmen olarak söylüyorum.

Şimdi, arkadaşlar, eğer illa bir arada okutacaksak, altı-on dört yaş grubunun mu bir baba olarak ben çocuğumun o grup içerisinde mi eğitim görmesini isterim, çocuğum ister altı yaşında olsun ister on dört yaşında olsun, on- on yedi yaş grubunda mı? On yedi yaşındaki kız olsun, oğlan olsun artık ergenlik döneminin içinde olan bir çocuk. Siz şimdi on yaşındaki bir çocuğu, kız çocuğu erkek çocuğu, Allah aşkına buna kendi vicdanında herkes cevap versin, eğer on yedi yaşındaki çocukların içine koyarım diyorsanız vicdanen bu yasaya, bu teklife "evet" oyu verin ama benim vicdanım bu teklife, bu maddeye "evet" oyu vermeye elvermeyecek.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Teklif sahibi bir açıklama getirsin.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Ara verecek...

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Ben ara verebilirim siz açıklayacaksınız.

BAŞKAN – Yok. Şöyle yapacağız: Bütün arkadaşlar konuşmalarını bitirdikten sonra gerek teklif sahiplerine gerekse Sayın Bakana söz vereceğiz.

Siz buyurun.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Peki Sayın Başkanım. Ben devam ediyorum o zaman.

Bu teklifin Alt Komisyonun -Sayın Işık kusura bakmasın, şahsına çok saygım vardır Sayın Işık'ın ciddi bir handikabıdır, ciddi bir garabettir.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Ama o istisna dikkat ederseniz.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – İstisnalar bizim ülkemizde kaide olur Sayın Işık. Biliyoruz bunu. Maalesef böyledir. Keşke olmasa, keşke siz haklı olsanız benim de yüreğim, vicdanım rahat olsa. Ama bizim ülkemizde her istisnanın bir müstesnası oluyor maalesef.

Şimdi, sekiz yıllık kesintisiz eğitim bakınız 2002'den bu yana sizlerin iktidarı döneminde bütün bakanlar tarafından, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından sürekli takip edilen ve sürekli geliştirilen alanlardan biridir. Keza okul öncesinde de sizin döneminizde okullaşma oranı yüzde 67'ye çıkmıştır altmış-yetmiş iki ay arasında. Bu ciddi bir başarıdır.

Şimdi, siz okula başlama yaşını on iki ay öne çekerek, on iki ay geriye çekerek Sayın Bakanım, kendi başarınızı kesintiye uğratiyorsunuz. Yani Millî Eğitim Bakanlığının tüm hükümetlerinizin döneminde gerçekten

okul öncesi eğitimde ciddi bir başarı yakalamıştır, ciddi bir yatırım yapmıştır. Ben bunu da anlamakta zorluk çekiyorum.

Kız çocuklarının okullaştırılması. Hâlen kız çocuk brüt okullaşma oranının erkek çocuk brüt okullaşma oranına olan göreceli büyüklüğünü gösteren cinsiyet oranları ilköğretimde 1997-98 eğitim ve öğretim yılında yüzde 85,63 iken 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında yüzde 91,10'a çıkmış olup 2010-2011 eğitim ve öğretim yılında yüzde 100,42'ye ulaşmıştır.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Sayın Canikli tersini söylemişti.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Ülkemizde dezavantajlı grupların, engelli çocuklarımız ile kız çocuklarımızın toplumsal hayata katılımını sağlamak amacıyla yürütülen çalışmalarla birlikte yukarıdaki verilere göre ilköğretimde kız ve erkek çocuklar arasındaki cinsiyet oranındaki fark 97-98 eğitim ve öğretim yılında yüzde 14,37 iken 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında yüzde 8,9 olarak gerçekleşmiş, 2010-2011 eğitim ve öğretim yılında ise yüzde 0,42 oranında kız çocuklarının lehine artış olmuştur. Ortaöğretimdeki kız ve erkek çocuk arasındaki cinsiyet oranları 97-98 eğitim öğretim yılında yüzde 74,70 iken 2002-2003'te 72,32'ye düşmüş, 2010-11 döneminde ise 88,14'e ulaşmıştır. Ömer Dinçer Millî Eğitim Bakanı bütçe sunuş konuşması.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Ben bunu her zaman söylüyorum.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Sayın Canikli'yle paylaşmadınız mı Sayın Bakanım bu görüşleri?

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Devam ediyorum Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Benim bütçe konuşmamdan okuyorsunuz tüm bunları.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Tabii ki, tabii ki.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Ayrıca onu defalarca ben medyada da söyledim, hâlâ övünerek de söylüyorum.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Bakanım, muhalefet etmiyoruz aynı şeyleri söylüyoruz. Sizi referans olarak söylüyorum. Sizin söylerinizle konuşuyorum.

Temel eğitim: Bakanlığımızın yapısal değişikliği ile okul öncesi ve ilköğretim eğitimi program bütünlüğü anlayışı içerisinde temel eğitim çatısı altında birleştirilerek emek ve kaynak verimliliğinin artırılması hedeflenmiştir. Eyvallah.

Okul öncesi: Üç-beş yaş grubundaki çocukların bedenî, zihnî, psikososyal yönden gelişmelerini destekleyen okul öncesi eğitimin önemi dünyada herkes tarafından kabul görmektedir. Okul öncesi eğitime yapılan yatırımların toplum için en yüksek getiriye sahip yatırımlar olduğunun farkına varan ülkeler –ki biz de varmışız- okul öncesi eğitimde okullaşma oranlarını yüzde 80'lerin üzerine çıkarmışlardır. Hükümetimizin en temel önceliklerinden biri olan okul öncesi eğitimde 2002 yılında yüzde 11 olan okullaşma oranı 2010-11 eğitim ve öğretim yılında kırk sekiz-yetmiş iki aylık dönemde yüzde 43'e, altmış-yetmiş iki aylık dönemde ise yüzde 67'ye yükseltilmiştir. Bakanlık olarak iki yıl içinde beş yaş çağı nüfusundaki tüm çocuklarımızı eğitebilecek seviyeye ulaşmak hedefindeyiz. Bravo. Yani bu ifadeye tek bir şey denir, bravo denir. Takdir edilir. İnşallah Sayın Bakanım, biz de bundan mutlu olacağız bu ülkenin bir bireyi olarak.

Şimdi, baktığımızda -şu konuşmanızı birkaç kez okudum ben, dinlemiştim de bütçede- gerek Hükümet Programı'nızda gerek Millî Eğitim Bakanlığı Stratejik Planı'nda eğitimde bu denli bir yapısal değişimden ve dönüşümden hiç bahsedilmiyor. O zaman benim aklıma naçizane şu soru geliyor: Acaba bu teklif Bakanlığın ve Bakanın iradesi dışında hazırlandı da bu çıkacak mı dendi? Benim aklıma geliyor. Tabii ki bu konudaki gerçeği en iyi bilen zatıalınız.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Tabii bu kadar mülayim konuşmadan dolayı seni ben kutluyorum. Zannediyorum Sayın Bakan da, Sayın Başkan da bunu kayda alacaktır ve bunu ciddi bir şekilde irdesinler.

BAŞKAN – Tutanaklara geçiyor zaten bizim kayda almamıza gerek yok.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Efendim, bizim söylediklerimizden şüphemiz de yok her söylediğimizi de inanarak söylüyoruz çünkü Cumhuriyet Halk Partililer olarak her ortamda doğruyu söylüyoruz inanılır. inanılmaz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Bunu tamamlayacak güzel bir bilgi vereyim. Bu yıl ilköğretimden ortaöğretime geçiş oranı tüm Türkiye'de ortalama yüzde 85 oldu.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Daha önce kaçtı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – 56’ dan 85’ e çıktı.

BAŞKAN – Sayın Gürkan, siz konuşmanızı bitirin.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Bakan bizim de Bakanımız, o yüzden sözünü kesmek istemiyorum ben.

BAŞKAN – Buyurun.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Şimdi, Sayın Bakanım, o verdiğiniz bilgi gerçekten bizi mutlu etti. Ben mutlu oldum şahsen. Yüzde 85 çok güzel bir sonuç. İnşallah onu da daha da yukarılara çekeriz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Yüzde 90’ ın üzerine çıkmayı hedeflemiştik zaten.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Ama tabii bunda kesintisiz temel eğitimin iyi bir altyapı sağlamasının olduğu da muhakkak bana göre bu başarıda çünkü birazdan arz edeceğim.

Kız çocuklarıyla ilgili bir şey söylemek istiyorum. Kesintisiz temel eğitimden devam edelim. Bakınız, 1997-98 öğretim yılında yaşama geçirilen malumunuz 4306 sayılı Kanun’la kesintisiz temel eğitimden sonra yaklaşık 5’inci sınıftan sonra ortaokula –eski ifadeyle- devam etmeyecek olan 3,5 milyon çocuk eğitim kapsamı içerisine alındı. Bu ülkemiz için çok ciddi bir kazanımdır. Çok ciddi bir başarıdır. Bunu hangi hükümet yapmış olursa olsun, kim yapmış olursa olsun bu alkışlanması gereken bir başarıdır. 3,5 milyon Türkiye Cumhuriyeti vatandaşından bahsediyoruz. 3,5 milyon geleceğimiz olan çocuklardan bahsediyoruz.

97 yılından itibaren yani 4306’ dan itibaren zorunlu eğitimle, kesintisiz eğitimle on bir, on iki, on üç ve on dört yaş grupları için eğitime katılım çok ciddi biçimde arttı. On dört yaşındakiler için eğitime katılım 1993’ te yüzde 43’ ten 2008’ de yüzde 78’ e yükseldi. Neredeyse 2 katı. Ancak zorunlu kesintisiz eğitim sadece ilköğretimde eğitime katılımı etkilemekle kalmadı, aynı zamanda ilköğretimden mezun olan öğrencilerin ortaöğretime devamı da –sizin de teyit ettiğiniz gibi- hızla yükseldi. Bu konuda yapılan araştırmalar zorunlu kesintisiz eğitim sayesinde tipik bir öğrencinin ortaöğretime devamının 3,2 oranında yükseldiğini gösteriyor. Ayrıca bu etki –en önemli kısımlarından biri de bana göre burası- sosyoekonomik olarak elverişsiz koşullara sahip öğrenciler için çok daha yüksek olarak ölçüldü.

Kısacası, zorunlu kesintisiz eğitim hem ilköğretime hem de ortaöğretime katılımı olumlu yönde etkiledi ve toplumsal eşitsizliklerin azaltılmasında önemli bir rol oynadı. Bunun sonucunda nüfusun ortalama eğitim düzeyi yükseldi. Dünya Bankasının verilerine göre 2000 senesinde on beş-on dokuz yaş grubunda bulunan kadınlar ortalama 4,4 yıl eğitim alırken 2010’ da bu rakam 5,2 yıla ulaştı. 2000 yılında on beş-on dokuz yaş grubunda olan kişilerin sekiz yıllık zorunlu kesintisiz eğitim uygulamasından yararlanmadıkları dikkate alındığında bu reformun kadınların ortalama eğitim süresini yaklaşık bir yıl yükselttiği ortaya çıkmaktadır. Bilahare 1997’ den günümüze kadar Adalet ve Kalkınma Partisi hükûmetleri döneminde de bütün parametreler zorunlu kesintisiz eğitimi destekleyecek şekilde uygulandı ve yaşama geçirildi.

Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretim aynı zamanda ülkemizde ciddi bir sorun olan çocuk gelin olgusu ve çocuk işçiliğinin azaltılmasında da gerçekten çok önemli rol oynadı. Kız çocuklarımız daha uzun süre okula gittikleri için öncesine oranla daha geç evlendiler, daha geç evlendikleri için daha geç çocuk sahibi oldular. Bu reform sayesinde kadınların, kızlarımızın, çocuklarımızın on altı yaşında evlenme olasılığı yüzde 44 oranında azaldı. On yedi yaşında doğum yapma ihtimali de yüzde 36 oranında azaldı. Bu, bu cumhuriyetin bir başarısıdır arkadaşlar. Bu başarıda pay edinmek isteyen herkes de bu başarıdan istediği payı alma hakkına sahiptir.

Bu bulgular aynen ortaöğretime devamın artmasında gördüğümüz gibi zorunlu kesintisiz eğitim uygulamasının hedeflenen kazanımların ötesinde getirilerinin de olduğunu gösteriyor. Beşerî sermaye birikimi yani insan malzememiz sosyal göstergelerin tamamını olumlu yönde etkilemektedir.

Alt Komisyonumuzun teklifine dönersek, Alt Komisyon Başkanımız Sayın Fikri Işık konuşmasında “Gelen talepler üzerine altı yaş grubunu yani altmış-yetmiş iki ay periyodu içerisinde olan grubu zorunlu eğitimin içine aldık.” dedi. Şimdi, burada kastedilen bu talepler... Bize de geliyor aynı talepler, okuyoruz, eğitim uzmanlarıyla, pedagoglarla, psikologlarla görüşüyoruz, PDR’ cilerle görüşüyoruz. Bu talepler zorunlu eğitimin içine yani altmış-yetmiş ikinin zorunlu eğitimin içine alınması talebi okul öncesi içindi. Zannediyorum

burada bir kayma oldu. Yani bu talepler bu çocukların altmış ayını doldurduğunda 1'inci sınıfa gitmeleri için değil, örgün eğitime başlamaları için değil, okul öncesine zorunlu olarak gitmeleri içindi. Ama şimdi baktığımızda Alt Komisyonunuzun teklifiyle biz altmış-yetmiş iki ay periyodundaki çocukları psikomotor yönünden gelişmemiş, bilişsel yönden gelişmemiş çocuklarımızı, el becerileri yönünden gelişmemiş çocuklarımızı, ki, bütün dünyadaki eğitim bilimciler, bütün dünyadaki pedagoglar çocuklar için okuma yazmaya başlamanın ideal dönemini yetmiş iki ay ve sonrası olarak veriyorlar. En azından el kaslarının gelişmesi açısından.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Recep Bey, okuma yazmayı öğrenmeye başlama yaşı değil altmış ay. Toplumun karıştığı şu: Altmış birinci ayda zorunlu eğitim kapsamına alınacak ama çocuk oraya girer girmez hadi gel bakalım aralıkta okuma bayramı yapacağız, yok böyle bir şey. Müfredat programı çocuğun önce okula hazırlığını geliştirecek.

BAŞKAN – Fikri Bey, sanıyorum neticede Sayın Bakan cevaplandırırken...

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Komisyon Başkanı olarak Sayın Işık'ın bilgilendirmesinden rahatsız değilim. Memnun oluyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hayır, usul bakımından eğer o usulle gidersek çok uzar onun için. Bütün eleştiriler ve görüşler alındıktan sonra gerek Alt Komisyon Başkanı gerek Sayın Bakan gerek teklif sahipleri söz alırlar ve sizin eleştirilerinize veya sorularınıza cevap verirler.

Siz buyurun devam edin.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Başkan, ilk komisyon toplantımızdan bu yana engin hoşgörünüze sığınarak söylüyorum. Tartıştığımız konu eğitim. Tabii ki usul önce gelir, sonra esas gelir ama burada esas bana göre usulün de bazen önüne çıkmalıdır. Ben Alt Komisyon Başkanımızın bu maddeyi koyarken, bu madde buraya derç edilirken hangi amaçla, hangi mantıkla konulduğunu söylemesini tercih ederim, ki yanlış bilgin varsa da düzeltme imkânım olur.

BAŞKAN – Bence de doğru bir müdahale oldu, doğru bir parantez oldu ama bundan sonraki araya girmelerin aynı tutarlılıkta olmama ihtimaline binaen ben konuşmacılar konuşmalarını bitirsinler ondan sonra cevap versinler.

Teşekkür ederim.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Şimdi Sayın Işık'ın dediğinden devam edeyim o zaman. Buradaki ifade beş yaşını doldurup altmış ayından gün alan her çocuk o yılın eylül ayında ilköğretim 1'inci kademenin 1'inci sınıfına gidecek mi gitmeyecek mi? Gidecek. Bunda tartışma yok. Gidecekse, bakınız, bizim eğitim tarihimize baktığınızda en köklü müfredat değişikliği 1968 programıdır. Bunu hepimiz biliriz. Nabi Bey de bilir eski millî eğitimci olarak. 1968 müfredatı arkadaşlar, altı yılda hazırlanmıştır, altı yılda. Hadi o günkü teknolojik imkânlar, veri tarama, analiz etme, değerlendirme, çıktı alma falan bugün çok ilerledi. Yarısı olsa, üç yıl. Üçte 1'i olsa iki yıl. Altıda 1'i olsa bir yıl. Şimdi mart ayındayız. Eğer bu kanunu biz doğru dürüst bu ülkenin eğitimine, geleceğine gerçekten ciddi anlamda yön vermek istiyorsak o zaman doğru dürüst tartışalım. Ha, illa çıkaracağız diyorsanız, şimdi çıkarırsanız martı saymayın nisandan eylüle altı ay var. Altı ayda o müfredatı, yetmiş iki ayı doldurmuş çocuğa göre hazırlanmış müfredatı altmış aylık çocuğa nasıl dönüştüreceğinize Allah aşkına bana açıklayın ya. Nasıl yapacaksınız bunu? Bir.

Hadi müfredatı alelacele yazdınız. Karga tulumba yazıldı bu müfredat. Hangi öğretmenleri, hangi eğitimi almış, hangi yetkinlikteki öğretmenleri altmış aylık çocuğun sınıfına sokacaksınız? İki.

Geçtiğimiz yıl 1 milyon 200 bin, 1 milyon 400 bin arasında rakamlar söyleniyor 1'inci sınıfa başlama rakamları Sayın Bakanım. Bu yıl bu rakam yaklaşık olarak 2 milyon 800 bin olacak 1'inci sınıfa başlama oranı. Hangi dersliklerde? Hangi fiziki ortamda?

Değerli arkadaşlar, muhalefet partileri olarak Milliyetçi Hareket Partisi de aynı anlayışta gördüğüm kadarıyla, ama özellikle Cumhuriyet Halk Partisi olarak size elimizi uzatıyoruz. Lütfen, elinizi yumruk yapıp sıkılı bırakmayın. Elimizi tutun. Bu ülkenin eğitimi için gerçekten ciddi olarak çalışalım. Bu işin uzmanlarını çağıralım, eğitimcileri çağıralım, pedagogları çağıralım. Bu ülkenin çocuklarının ve bu ülkenin gerçekten ihtiyacı olan bir şekilde bir eğitim yasası çıkaralım. Buna hiç kimsenin itirazı yok ama böyle ayın 21'inde Medise verilen, 23'ünde komisyona gelip toplantı yaptığımız ve on-on beş gün içerisinde bütün Türkiye'nin

eğitim yapısını sil baştan değiştiren bir kanunu biz on beş gün içerisinde çıkarırsak bunun vebali hepimizin üzerinde olur ve ben bir baba olarak, bir eğitimci olarak bunun gelecekte çocuklarımıza nasıl hesabını veririz, gerçekten bu soruya cevap bulmakta zorlanıyorum.

Sayın Başkanım, mesleki eğitime yöneltme, yönlendirme. Aslında baktığınızda 4306'dan sonra orada da bir yönlendirme var. Eski ilköğretim kurumları yönetmeliğinde de var. Bununla ilgili mevzuat da vakti zamanında çıkarıldı ama gerek PDR öğretmenlerinin azlığı gerek Millî Eğitim Bakanlığının bir türlü bu anlamda bir irade göstermemesi nedeniyle bu yönlendirme olayı bir türlü yaşama geçmedi, geçirilemedi, geçirilmedi. Yoksa yönlendirme kavramı yeni bir yönlendirme değil.

Şimdi, baktığınızda biz ilköğretim 1'inci kademedan dokuz yaşını bitiren çocuklarımızı mezun ediyoruz. Diyebilirsiniz ki mezun olmuyorlar. Ben öyle söylüyorum. Mezun ediyoruz dokuz yaşını bitiren bir çocuğu. On yaşından itibaren henüz bilişsel düzeyi gelişmemiş, bir gün pilot olan, bir gün subay olan, bir gün çöpçü olan, bir saat sonra milletvekili olan, bakan olan, cumhurbaşkanı olan çocuklardan bahsediyoruz biz. Yani bilişsel düzeyi soyut işlemler aşamasına geçmediği için, henüz somut işlemler aşamasında olduğu için on dakikada bir, saniyede bir ne olacağını değiştiren, sürekli fikir değiştiren bir çocuk. Çocuk yani, oyun çocuğundan bahsediyoruz biz. Tabii beş yaş grubu da oyun çocuğu.

Bugün sizinle çikalım Sayın Komisyon Başkanım, Nabi Hocam, Ankara'da ilköğretim okullarına çikalım, okul öncesi okullara gidelim. Hele hele okulların açıldığı ilk iki üç ay içerisinde, sıcağa sığdığı altında, soğuk, yağmur, karsa o soğğun, yağmurun, karın altında bir sürü anneyi o okul bahçelerinde beklerken göreceğiz. Neden? Çünkü bu çağdaki çocuklar, altmış- yetmiş iki ay aralığındaki çocuklar pedagojik olarak da oyun çağındaki çocuklar. İki ay, üç ay, dört ay bekleyen anne vardır çocukları okula alışana kadar. Hangi okula? Oyunla eğitimin verildiği okul öncesi okula, okul öncesi eğitime. Şimdi biz bu çocuğa diyeceğiz ki, sen yetiştin ya, kocaman adam oldun, hadi gel bakalım biz seni 1'inci sınıfa alıyoruz. Bunlar oyun çocukları. Kendi çocuklarımızı düşünelim arkadaşlar. Kendi çocuklarımızın o dönemdeki, şimdi büyüdülse o dönemdeki hallerini düşünelim. Tuvaleti gelir, acıkır, duygusallaşır, arkadaşıyla kavga eder, çekiştirir. Biz bu çocukları, yetmiş iki ayını doldurmamış çocukları zorunlu eğitimin içine yani ilköğretim 1'inci kademenin içine alarak gerçekten bu çocuklara yazık ediyoruz, gerçekten haksızlık ediyoruz, bu çocukları harcıyoruz. Bakın, Sayın Yeniçeri söyledi, ben de aynı şeyi söyleyecektim ama yeniden söyleyeceğim. 1983'lerde ben ilk göreve başladığımda bu denendi, Sayın Dinçerler'in Millî Eğitim Bakanlığı döneminde pilot olarak denendi birçok yerde. Altmış-yetmiş iki ay arası, o zamanki ifadesiyle altı yaş grubu ilköğretim 1'inci sınıflara alındı. Yanlış hatırlamıyorsam yaklaşık dört yıl denendi ve başarısız olduğu gerekçesiyle kaldırıldı -Avni Hocam millî eğitimdeydi, hatırlar- kaldırıldı. Yani bu yöntem başarılı, doğru bir yöntem olsaydı biz o tarihten bu yana bunu hâlâ uyguluyor olurduk. Ha başarılıysa zaten uygulayalım, buna kimsenin itirazı olmaz, ama değil. Lütfen, bu teklifi geriye çekip bilimsel gerçekler ışığında tekrar en baştan tartışalım, en baştan yazacaksak gerçekten hiçbir dogmaya saplanmadan, hiçbir siyasi etki altında kalmadan -hepimiz adına söylüyorum- eğitim nosyonuyla, eğitimci gözüyle gelin bu teklifi yeniden yazalım. Sayın Bakanım, bu konuda biz sonuna kadar açığız.

Ben yine Sayın Işık'a soruyorum: Burada 6'ncı maddeyle düzenlenen 22'ye geçici bir madde ekliyorsunuz, 11. Ben bu maddeyi hakikaten anlayamadım, bunu bilahare açıklarsanız Sayın Işık, çok memnun olurum. Diyorsunuz ki: "Bu maddenin yayımı tarihinde ilköğretim kurumlarının 5, 6, 7, 8'inci sınıflarında eğitim görenler eğitimlerini bu kurumlarda tamamlar." Buraya kadar tamam. Koyu puntıyla yazdığınız: "Bu maddenin uygulanmasıyla ilgili usul ve esaslar Millî Eğitim Bakanlığınca belirlenir. Bakanlık bu maddenin uygulanmasıyla ilgili düzenlemeleri il, ilçe ve okul bazında yapmaya yetkilidir." Şimdi, yukarıda devam edenler, kazanılmış hakların korunması mı dersiniz, başka bir şey mi dersiniz, mevcut sistemi bozmamak mı dersiniz "5, 6, 7, 8'inci sınıflarda eğitim görenler eğitimlerini bu kurumlarda tamamlar." Bitti. Şimdi, bu ilave ne anlama geliyor? Ben gerçekten anlamadım, bunu samimi olarak söylüyorum. Bunu açıklarsanız biz de en azından bilgilenebiliriz.

Şunu da yine belirtmek istiyorum: Mecburi ilköğretim çağı madde 22'de değişiklik : "...6-13 yaş grubundaki çocukları kapsar. Bu yaş çocuğun 5 yaşını bitirdiği yılın eylül ayı sonunda başlar." Yani, buraya ay yazsak daha doğru olmaz mı? Eski metinlerde de vardır, biliyorsunuz yetmiş iki ay diye. Yani altmış ay niye koymuyoruz? Gerçi inşallah altmış ayı çıkarırız yetmiş iki aya ama kanunu bütünüyle toptan düzenleyip...

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Yani kanunda altı yaşına giren zorunlu eğitim kapsamına alınır. Eğer bilim adamları altı yaşı yetmiş iki ayda başlatıyorsa bu kanun ona cevaz veriyor. Eğer bilim adamları altı yaşı altmış iki ayda başlatıyorsa ona cevaz veriyor. Biz, altı yaşın zorunlu eğitim kapsamına alınmasını getirdik. Yani ay konusundaki tartışmaya biz Komisyon olarak girmedik, kanun metni de özellikle o noktada altı yaş diyor. Yüz yirmi sekiz ülkede...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Bilim adamlarının karar vereceği bir şey değil bu.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Hayır, Yüz yirmi sekiz ülkede, ERG şimdi not göndermiş, “Yüz yirmi sekiz ülkede altı yaşında başlar.” diyor. Biz de altı yaşında başlatıyoruz zaten.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Altı yaşı biz altmış ay olarak alıyoruz.

BAŞKAN – Altı yaş bakın orada...

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Ama biz ay yazmadık. Metne ay yazdık mı?

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Yazmadık da, yani bu şimdi yetmiş iki oluyor mu?

BAŞKAN – Hayır canım, altmış ay.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Beş yaş.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Şimdi efendim, kavramlar zannediyorum karışıyor. Şimdi altı yaştan kasıt yetmiş iki ayı doldurmaktır, yani bu böyle ise kabul ediyoruz bunu. Biz altı yaşı yetmiş iki ayı doldurmak olarak tanımlıyorsak doğru, itirazımız yok; ama beş yaşını altmış ayını doldurup 61’inci aya giren diyorsak o zaman şey değil.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – “Dokuz ay aşağı çekildi.” denildi, hatırlıyor musunuz?

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Hocam, biz ay yazmadık. Biz ne yazdık? “Altı yaşına giren zorunlu eğitim kapsamına alınır.” Altı yaşına eğer bu işin sonuçta dünyaca belirlenen bir usulü vardır, hangi ay altı yaşı kapsar? Eğer o konuda bir şey varsa zaten Bakanlık onu uygulamak zorunda. Bizim için kanun koyucular olarak, kanun yapımcılar olarak bizim ortaya koymamız gereken kesin kural koymaktır, kesin kural da altı yaştır. Bakın, şimdi ERG’nin metni var önümde “Altı yaşta yüz yirmi sekiz tane ülke var zorunlu eğitim kapsamında.” diyor.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Ama hangi? Biz de onun içindeyiz. O yüz yirmi sekiz ülkenin içinde biz de varız altı yaş olarak, açın bakın, Türkiye altı yaş olarak görünüyor.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Biz eğer altı yaşa altmış ay yazmış olsaydık metne, o zaman sizin söylediğiniz bu tartışmaların içine girmiş olurduk.

BAŞKAN – Şimdi...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Hayır girmezdik, doğruyu koymuş olurduk oraya.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ben bir açıklayabilir miyim?

BAŞKAN – Sayın Bakanın sanıyorum bir açıklama ihtiyacı var.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Doğru, oradaki istatistiklerde de Türkiye altı yaşında gözüküyor. Ancak o istatistikler Türkiye’deki kanuni düzenlemeler üzerinden oluşturuluyor. Türkiye’deki kanun, 222 sayılı Kanun...

RECEP GÜRKAN (Edirne) – 222’de altı-on dört yazdığı için.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Fakat Türkiye fiilen altı yaş uygulamıyor, yedi yaş uyguluyor.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Hayır, altı yaş uyguluyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – 1739 sayılı Kanun’da düzenleme ve altı-on dört diye tarif etmiş olması sebebiyle altı yaşı bitirdikten yedi yaştan gün aldıktan sonra başlatıyor. Biz, şu anda dünyadaki ülkelerin altı yaş uygulamasıyla paralel hâle getiriyoruz ve önceki 222 sayılı Kanun’u değiştirmeksizin aslında 1739 sayılı Kanun’u da uyumlu hâle dönüştürüyoruz. Dolayısıyla, kanunlar arasındaki çelişkiyi giderirken, öbür taraftan da hukuki durumu fiilî durumla eşleştireceğiz, fiilî durumu hukuki duruma uyumlu hâle getireceğiz. Yapılan şey bundan ibaret ve Türkiye’de, eğer az önce konuşulduğu gibi çok büyük oranlarda sınıf ve derslik sorunu çıkacak olsaydı, zaten biz bu tartışmalara hiç girmezdik. Bizim ilköğretim konusunda, özellikle ilköğretim alanında derslik sorununuz yok, yüzlerce okulumuzu kapatıyoruz zaten biz. Bu

vesileyle, okulların pek çoğunu kullanılabilir hâle getireceğiz ve yine müfredatla ilgili derdimiz de yok. Bu müfredatlar zaten şu anda Türkiye’de uygulanıyor. Çocuklarımıza hayatlarında bir yıl kazandıracağız, fiilî durumla hukuki durumu eşdeğer hâle getirerek.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Bakanım, köylerdeki okulları mı kast ediyorsunuz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Köylerdeki okullar da dâhil tabii yani. Binlerce okul öncesi bina yaptık.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ben altı yaşla ilgili çok kısa bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Sıranız gelince değinin ne olur.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ama çok önemli.

BAŞKAN – Maddesi geldiği zaman zaten söz hakkınız var, o zaman konuşalım Hocam, çok uzayacak yoksa.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Çok kısa olarak açıklayabilir miyim?

BAŞKAN – Sizin söz sıranız var zaten, lütfen orada şey yapın.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ama benim sıram ne zaman gelecek? Başka bir komisyona gitmem lazım.

BAŞKAN – Ne yapayım, şimdi 51 kişi bekliyor.

Buyurun Sayın Gürkan.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Başkanım, tabii bu altı yaş beşe çekmek, ben öyle ifade ediyorum, doldurduğu yaşı kullanıyorum çocuğun çünkü annem de benim yaşımı söylerken benim doldurduğum yaşı söylüyor.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Doğduğunda insan bir yaşında değil, problem oradan çıkıyor.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Evet, Hocam.

Şimdi, baktığımızda çocuk dokuz yaşını bitirdiğinde ilköğretim 1’inci kademeyi de bitirmiş olacak. Dolayısıyla on yaşından gün aldığına ilköğretim 2’nci kademeye başlamış olacak. Şimdi, ilköğretim 2’nci kademenin içinde biz seçmeli dersler koyuyoruz ve az önce anladığım gibi ortaöğretim kurumlarının 1’inci kademelerini de bir taraftan açacağız ya da benzer düzenlemeler olacak. Öyle anladım ben, yanlış anladıysam düzeltsin arkadaşlar. Şimdi, baktığınızda eğer biz ilköğretim 2’nci kademenin sonunda çocuk, yani bu süreç içerisinde bir mesleğe yönlenecekse, ki on yaşından itibaren olacak bu iş, o bütün dünyadaki uygulamalara ters, bu birincisi. Pedagojiye ters. Bütün dünya, mesleki eğitime yönelme yaşını artık lisenin de üstüne çıkarmaya çalışıyor. Bakın, bazı üniversitelerde, dünyada öne çıkmış gelişmiş üniversitelerde üniversitenin 2’nci sınıfından sonra program değiştirme hakkı tanınmaya başlandı artık çocuklara. Türkiye’de de örnekleri var, Sabancı’da var, Koç’ta var, vesaire. Şimdi, bütün dünya, hani “Alem gider aya, biz yaya.” hesabı, yani bütün dünya mesleki eğitim yaşını on dörtlerden, on üçlerden, on beşlerden, on sekizlere çıkarırken, hatta bazı örneklerde on dokuz, yirmilere çıkarırken, insanların erken yaşlarda mesleğini seçmesinin ileride pişmanlıklara, mutsuzluklara ve başarısızlara yol açacağını...

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Recep Bey, madde metninden çıkardık, farkında değilsiniz herhâlde.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Farkındayım efendim.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Yok, çıkardık, mesleğe yönlendirme diye bir şey yok. Sadece ortaokulun son sınıfında lisede seçeceği derslerle ilgili şey var ama meslek olayı yok yani; bilirsiniz.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Ben kişisel yorum yaparak konuşuyorum, belki hatalı konuşuyorum ama kişisel yorum yaparak...

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Estağfurullah, hayır.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Emin olun şundan da mutlu olurum: Bu söylediklerim inşallah havada kalır, ben de bundan mutlu olurum; bu kanun çıkarsa eğer bu söylediklerim havada kalır, ben de bundan mutlu olurum.

Şimdi, baktığınızda artık insanların erken yaşlarda mesleğe yönlendirilmelerinin eğitim bilimleri açısından, pedagojik açıdan, mutluluk açısından, başarı oranının yükselmesi açısından birçok olumsuz faktörü gün yüzüne çıkarttığı bilimsel verilerle ortaya konulduğu, desteklendiği için bundan vazgeçilmiş durumda. Ama

biz on yaşındaki çocuğu ileride açmayı düşündüğünüz ortaöğretim kurumlarının 1'inci kademelerinde neredeyse mesleğe yönlendireceğiz. Mutsuz çocuklar yaratacağız arkadaşlar, mutlu olamayan bireyler yaratacağız ve bu çocuklar hayatı boyunca belki de pişman olduğu bir mesleği yapmak zorunda kalacak. Bu çocuk mesleğinde mutsuz olduğu için başarısız olacak, başarısız olduğu için aile düzeninde başarısız olacak, aile düzeninde başarısız olduğu için yine mutsuz ve başarısız çocuklar yetiştirecek. Bir kısır döngüye sokuyoruz ülkeyi biz.

Sayın Başkanım, alt komisyonun teklifinin 1739'da değişiklik yapan 10'uncu maddesi var. 1739'un 26'ncı maddesinde "Ortaöğretim, ilköğretime dayalı 4 yıllık zorunlu, örgün veya yaygın öğrenim veren genel, mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tümünü kapsar. Bu okulları bitirenlere ortaöğretim diploması verilir." diyor. Alt komisyondan bu şekilde geçmiş madde. Şimdi, bu teklif Parlamenta ilk geldiğinden beri hep şunu tartışıyoruz: Açık öğretim, açık öğretim, açık öğretim... Buna hiç kimsenin itirazı yok herhâlde. Sağduyu galip geldi, herkese teşekkür ediyorum, ilköğretimin 2'nci kademesinde öngörülen madde metni olarak da yanlış düzenlenmiş olan metin çıkarıldı, kamuoyunda söylenen şekliyle açık öğretim ortaöğretime çekildi; hep böyle biliyoruz ama şimdi bu 1739'un 26'ncı maddesini okuduğumda ben gerçekten şaşırımdım. "Ortaöğretim, ilköğretime dayalı 4 yıllık zorunlu, örgün veya yaygın..."

Şimdi, Sayın Işık, Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; üç tip eğitimimiz var bizim: Örgün eğitim, yüz yüze yaptığımız eğitim; açık öğretim, biliyoruz açık öğretimin ne olduğunu; bir de yaygın eğitim var. Okuyorum size Millî Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği, Resmî Gazete'de yayınlanma tarihi 21 Mayıs 2010, Resmî Gazete sayısı 27.587; yani sizin hükûmetleriniz döneminde çıkan bir yönetmelik. 3'üncü maddesinin (p) fıkrası, tanımlar bölümü: "Yayın eğitim, örgün eğitim sistemine hiç girmemiş ya da örgün eğitim sisteminin herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademedan ayrılmış ya da bitirmiş bireylere ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmelerini sağlayıcı nitelikte çeşitli süre ve düzeylerde hayat boyu yapılan eğitim, öğretim, üretim, rehberlik ve uygulama etkinliklerinin tümünü ifade eder." Şimdi, biz ortaöğretime zorunlu eğitimin içine alıyoruz bu teklifle ama çeşitli nedenlerle okula gidemeyen, gitmeyen -adına ne dersiniz deyin- bireyler için de, vatandaşlar için de açık öğretimi getiriyoruz. Yani, bir müfredata dayalı bir eğitim görecektir ki o ortaöğretim düzeyinde yetişmiş olacak ve biz de bu ortaöğretime bitirdiğinde kişi, ama örgün ama açık, bu kişiye bir ortaöğretim diploması vereceğiz. Şimdi, Millî Eğitim Bakanlığının öteden beri yapılanmasının içerisinde olan yaygın eğitime baktığımızda, yaygın eğitim, Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı bir alan ve bizim halk eğitim merkezleri diye ifade ettiğimiz -çıraklık ve mesleki eğitimleri müstesna tutuyorum, o da biraz içinde ama- yerler yaygın eğitim kurumları. Halk eğitim merkezlerinde her türlü kursu açabilirsiniz, modülerdir, hiç sınır yoktur; yani bin, 2 bin, 3 bin çeşit kurs açabilirsiniz halk eğitim merkezlerinde. Kadrolu usta öğreticiniz yoksa piyasadan bulursunuz, kaybolmaya yüz tutmuş bir el sanatı dalıysa başka bir şeyse piyasadan ilköğretim mezunu dahi olsa birini ücretli usta öğretici olarak çalıştırabilirsiniz ve bir program dâhilinde bu kişiye o alanla ilgili, örneğin bıçkı dikiş, nakış, ne bileyim kanaviçe, motor ustalığı, arıcılık, bağlama, ney, flüt, keman, bu kişi kursta eğitir ve bunun sonunda bir sertifika verirsiniz. Bunun adı da "sertifika"dır. Şimdi, bu ifadeyle acaba bir anlam kayması mı oldu ya da biz çeşitli nedenlerle örgün eğitime gitmeyip, ortaöğretime kastediyorum, halk eğitimdeki herhangi bir kursa giden birine vereceğimiz sertifikayı ortaöğretim diploması olarak mı kabul edeceğiz?

BAŞKAN – Ben anlamadım.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Biraz sonra konuşalım, not alıyorum ben.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Yani hakikaten amaç okula çeşitli nedenlerle gidemeyenleri açık öğretimden yararlandırmaksa o zaman bunun örgün ve açık öğretim şeklinde düzenlenmesi gerekirdi.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Çok acemice hazırlanmış.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Acemice falan değil arkadaşlar, siz 1739'un 18'inci maddesine bakın, çok, açık, net o tarifleri yapmıştır; o tariflere, kanuna istinaden... Yönetmelik bir şeyi izah eden bir husustur ama kapsamını ve tanımını 1739'un, sizin referans aldığınız kanunun 18'inci maddesine bakarsanız görürsünüz.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Ben sizin yönetmeliğinizi referans aldım Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Tamam, yönetmelik mi kanun mudur tanımlayıcı olan?

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Tabii ki kanun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Onun için, lütfen, 1739 sayılı Kanun'un 18'inci maddesine bakın acemice mi...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – O zaman yönetmelik yanlış hazırlanmış.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Yönetmelik açıklıyor. Yönetmelik ayrıca 40'inci maddeden...

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Bakanım, yönetmelik kanuna aykırı olamaz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – 1739 sayılı Kanun'un 40'inci maddesiyle ilgili tamamlayıcı bir düzenleme yapıyor. Siz oraya baktığınız zaman acemilikle mi, yoksa...

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Efendim, siz açık liseleri kastediyorsunuz, Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı açık liseleri kastediyorsunuz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Arkadaşlar, lütfen bakın, yani 18'inci madde...

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Hayır, bakıyorum Sayın Bakan.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Tarihi kaç onun?

RECEP GÜRKAN (Edirne) – 21 Mayıs 2010.

Bu teklifin olumlu bir yönü var, onu da söyleyeyim: Bu çiraklıkla ilgili düzenlemeyi çıkarmış olması gerçekten olumlu. Tabii Anayasa'nın 90'inci maddesine göre kabul edilmiş uluslararası sözleşmeler iç hukukun üstünde bağlayıcıdır.

Şimdi, 45'inci maddede bir düzenleme yapıyorsunuz. 2547'nin 45'inci maddesinde ağırlıklı ortaöğretim başarı puanı kalkıyor, ortaöğretim başarı puanı geliyor yani bireysel olarak değerlendireceğiz öğrencileri diyorsunuz. 250'den 500'e bir skala, bunun yüzde 12'si eklenecek, eğer çocuk bir mesleğe yönelik program uygulayan ortaöğretim kurumundan mezunsa ve o alanda okuyacaksa, okumak istiyorsa buna yüzde 4 daha -yanlış hatırlamıyorsa yüzde 4- ek veriyorsunuz. Bu, inşallah, umut ediyorum ki çok başarılı liselerimiz olan, yüz akımız olan fen lisesi, Anadolu öğretmen lisesi, bazı Anadolu liseleri gibi liselerden kaçışı beraberinde getirmesin. Altını çizerek söylüyorum, tırnak içinde söylüyorum: Çocukların daha yüksek puanları daha kolayca alabilecekleri okullara, hiçbir okulu isim olarak söylemeden bunu genelleştiriyorum, gidişi sağlamaz bu madde. İnşallah o gurur duyduğumuz fen liselerimiz, Anadolu öğretmen liselerimiz... Bireyin haklarının korunması farklı bir şey, toplumsal kazanımlarımızın korunması ayrı bir şey. Bunların ikisi birbiriyle çakışan ya da çelişen hususlar değil. Bu anlamda, inşallah biz yanılırız diyorum.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Bütün okullarımızla gurur duymamız gerekmez mi?

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Tabii ki, tabii ki. Sayın Vekilim, bütün okullarımızı o düzeye getirelim de hepsiyle gurur duyalım. Biz okullarımızdan utanmıyoruz, sadece o düzeyde olmayan okullarımız için üzülüyoruz. Doğru eğitim kanunları çıkaracağız.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sayın Başkanım, izin verir misiniz.

BAŞKAN – Ben, bütün bu tartışmalar bittikten sonra, konuşmalar bittikten sonra yapalım diyordum ama o parantezi açtık.

Buyurun.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, 18'inci maddeyi okuyorum: "Türk millî eğitim sistemi, örgün eğitim ve yaygın eğitim olmak üzere iki ana bölümden kurulur. Örgün eğitim, okul öncesi eğitimi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsar." Bu, örgün eğitim. "Yaygın eğitim, örgün eğitim yanında veya dışında düzenlenen eğitim faaliyetlerinin tümünü kapsar."

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Biz de onu kastediyoruz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Buradan bu anlaşılıyor mu peki?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Her şey anlaşılıyor oradan.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Peki.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Yaygın eğitimin ne anlama geldiğini...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Zaten her şey anlaşılabilir diye böyle düzenlenmiş.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – İster açık öğretim, ister uzaktan eğitim, ister halk eğitim merkezi, ister İŞ-KUR'un yaptığı eğitimin tamamı yaygın eğitime girer buradan, o anlaşılır. Orada da yazılan o kavram, o anlamda açık öğretim ve uzaktan eğitim gibi diploma verecek altyapıya sahip programları da içeren bir düzenlemeyi...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – O zaman halk eğitim müdürlüğünün düzenlediği kurslardan sertifika alanlar da bu tanım içerisine girer anlamı çıkıyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Hayır, girmez. Orada diploma verecek kurumlar ile sertifika verecek kurumları biz zaten birbirinden ayırt ediyoruz ve ona göre de düzenleme yapıyoruz. Millî Eğitim Bakanlığının kendi iç düzenlemelerinde diploma verenler ile belge ve sertifika verenler ayrı ayrı tanzim edilmişlerdir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Recep Bey, devam ediyor musunuz?

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Evet efendim.

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Bakanım, bir yaygın eğitimdeki, halk eğitimdeki bir kursu bitiren bir vatandaş-herhangi bir kursu A kursu, B kursu çok önemli değil- gidip dava açarsa “Bana diploma verilmedi, buna göre diploma verilir.” diye o zaman bu maddenin ne anlama geldiğini hep birlikte yaşarız.

Şimdi 2547’den bahsetmiştik, bir de 23’üncü ve 24’üncü maddelerimiz var. Bir Fatih Projemiz var, bütün öğrencilerimize... Yedi buçuk milyon adet miydi dağıtılacak tablet sayısı Sayın Bakanım?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Toplam şu anda biz 2’nci kademedен bahisle anlatmıştık. Normal şartlarda 12 milyon civarında öğrencimiz alacak beş yıllık süre içerisinde.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – On iki milyon tablettен bahsediyoruz. Tabii baktığınızda, ya ne güzel okullarımıza teknoloji geliyor, falan; akıllı tahtalarımız var, eyvallah.

1) Bunları kim kullanacak, nasıl kullanacak, kim öğretecek?

2) Şunu atlıyor muyuz. mutlaka çalışma yapılmıştır ama biz bilmiyoruz cahiliyetimize verin:

Bütün sınıflarımız eğer 30 kişilik bir sınıfsa bir tarafında akıllı tahta, otuz tane tablet, bir elektromanyetik fırtına içerisinde olacak çocuklarımız. Bu, bir boyutu. Burada hekim arkadaşlarımız var, sosyal psikologlar var.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Ruh gidiyor, ruh.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Şimdi, öğretmenin yerine... Hani askerlerin bir lafı vardır: Askerin yerine koyacak hiçbir silahı bulamazsınız. Eğitimde de öğretmenin yerine koyacak hiçbir malzeme bulamazsınız, öğretmen asli unsurdur eğitimin. Şimdi, acaba çok mu büyütüyoruz? Bu, projenin bir tarafı.

3) 4734’te yapılması gereken bir değişikliği niye bu eğitim kanununun içine soktunuz, ne yapılmak isteniyor? Daha önce yurt içinde üretimi bulunmayan ürünlerin üretilebilmesi, yani fabrikalar mı kurulacak, üretim lisansları mı alınacak, yeni teknoloji ve ürünlere yönelik araştırma, geliştirme faaliyetlerinin sürdürülmesi ve bilgi toplumuna geçiş hedefleriyle Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okul öncesi ilköğretim, ortaöğretim kademelerindeki okulların dersliklerine bilişim teknolojisi donanımı, yazılımı, ağ altyapısı, İnternet erişim imkânının sağlanması, dersler için çevrim içi ve çevrim dışı ortamlarda e-içerik temin edilmesi... Şimdi, Van’ın Bahçesaray köyüne biz altı ay gidemiyoruz, oraya İnternet götürürsek ben de “bravo” derim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Şu anda var zaten.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Biliyorum nasıl gittiğini efendim, biliyorum.

Sayın Bakanım, yine bu teklifle ilgili sunuş konuşmanızda Türkiye’de iki yüz elli tane bilişim teknoloji sınıfı var demiştiniz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – İki yüz elli demedim, yirmi dokuz bin beş yüz şu anda mevcut olan.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Yok, ilk başladığınızda, 2002’de bilişim teknolojileri sınıflarını iyi yüz elli olarak vermiştiniz, notlarımda var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – 2002’yi kastetmiştim.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sadece Edirne’de o tarihte yüz altmış sekiz tane bilgi teknolojisi sınıfı vardı, onu da ben size arz etmek isterim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Özel yapılmışsa onlar kayda girmemiş olabilir.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Hayır, hayır; birçoğu Bakanlığın yaptığı.

Yine bir madde daha var 5018’de değişiklik yapıyor, Kamu Mali Yönetimi Kontrol Kanunu’nda. Burada da İnternet erişimi altyapısı ve ağ altyapısı için on beş yıla kadar sözleşme süresi veriyor. Umarım ki o sözleşmelerde fesih maddeleri de gerekçeli olarak yazılır, çünkü on beş yıl çok uzun bir süre, neredeyse bir ömür. Eğer memnun kalmazsanız firmalardan ya da firmadan bu firmayı feshetme yollarını da şimdiden açıkça yazmanız gerekir diye düşünüyorum.

Sayın Başkanım, beni sabırla dinlediğiniz için ve hoşgörünüz için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Şimdi, bir saat öğle molası verelim, saat 14.30’da buluşmak üzere ara veriyoruz.

Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 13.28

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.41

BAŞKAN: Nabi AVCI (Eskişehir)

BAŞKAN VEKİLİ: Avni ERDEMİR (Amasya)

SÖZCÜ: Fikri IŞIK (Kocaeli)

KÂTİP: Osman ÇAKIR (Düzce)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın üyeler, Sayın Bakan, ilgili kurumlarımızdan gelen değerli katılımcılar, basınımızın değerli mensupları; Komisyonumuzun 24'üncü Dönem, İkinci Yasama Yılı, 6'ncı toplantısının İkinci Oturumunu açıyorum. Toplantı yeter sayımız var.

Şimdi, konuşmalarımıza kaldığımız yerden devam ediyoruz. Sıradaki vekil Sayın Ali Serindağ.

Buyurun Sayın Serindağ.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Millî Eğitim Bakanlığının değerli bürokratları, değerli basın mensupları, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, biz, burada, bugün, çok önemli bir konuyu görüşüyoruz, ülkemizde uygulanacak eğitim sistemini tartışıyoruz. Hepimizin bildiği gibi, eğitim geleceğimizi şekillendiren, geleceğimize yön veren önemli bir faaliyettir ama Sayın Başkan, şimdi bakıyorum ki iktidar partisine mensup milletvekillerinin, Komisyon üyelerinin hemen hemen çoğu yok; hemen hemen değil, çoğu yok, 3 sayın milletvekilini görüyorum.

OSMAN ÇAKIR (Düzce) – 7 kişiyiz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – 7 kişi... Evet, 16 üyeniz var...

NEBİ BOZKURT (Mersin) – 8 kişi...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – ...8 kişisiniz. Yani 16 üyeniz var, 8...

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Yarı yarıya varız yani.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Efendim, 16 üyeniz var, 8 kişisiniz. Bu, eğitime ne kadar önem verdiğinizi gösteriyor. Ben bunu, sadece, Komisyon üyelerinin ve burada bulunan herkesin dikkatine sunmak istedim.

Bu kadar önemli bir konunun enine boyuna tartışılması, gerekli araştırmalar yapıldıktan sonra buraya gelmesi gerekirdi. Eğitimcilerin, eğitime ilişkin, eğitimle ilgili sendikaların, sivil toplum örgütlerinin, mesleki kuruluşların katkı ve görüşlerine başvurulduktan sonra bu sorunun buraya getirilmesi gerekirdi. Oysa bunların hiçbiri yapılmamıştır. Hatta, Millî Eğitim Bakanlığında değerlendirilmeden, Bakanlar Kurulunda görüşülmeden, doğrudan bir yasa teklifi şeklinde Komisyonun önüne gelmiştir. Bu konuya Hükümet programında yer verilmemiştir yani sekiz yıllık kesintisiz eğitim uygulamasından vazgeçileceği daha altı ay evvel Mecliste görüşülen, sayın milletvekillerinin onayına sunulan, onların değerlendirmelerine sunulan Hükümet programında yer almamıştır. Bu konuya iktidar partisinin yani AKP'nin seçim bildirgesinde yer verilmemiştir. Bu konuya Millî Eğitim Bakanlığı stratejik planında yer verilmemiştir. Bu konuya 2023 vizyonunda yer verilmemiştir.

Peki, ne oldu da birdenbire bu konu Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine geldi? Elbette milletvekilleri yasa teklifi verebilirler, nasıl ki yasa değişiklikleri veya yasalar tasarı şeklinde geliyorsa, elbette sayın milletvekilleri yasa teklifi de verebilirler, onda herhangi bir kuşku yok ancak esas olan eğitim, biz bu konuyu görüşüyoruz. Meclisin gündemine alalecele getirilmiştir bu konu.

Şimdi, Sayın Bakanın çok konuşulan ve zaman zaman gündeme getirilen makalesinde bir bölüm var, diyor ki: "Türkiye Cumhuriyeti'nin başlangıçta ortaya koyduğu bütün temel ilkelerin, laiklik, cumhuriyet ve milliyetçilik gibi birçok temel ilkenin yerine daha çok katılımcı, daha ademi merkezî, daha Müslüman yapıya devretmesi sorumluluğu ve artık bunun zamanının geldiği düşüncesini taşıyorum."

Şimdi, Sayın Bakan ve bu teklifi verenler acaba artık bu zamanın geldiğini mi düşünüyorlar? Bunun için mi acele ediyorlar?

Şimdi, Sayın Başkan takdirinize sunuyorum: Bu yasa teklifi 20/2/2012 tarihinde AKP Grubuna verilmiş, daha sonra 20 Şubat 2012 tarihinde yani aynı tarihte Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş, aynı gün Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Plan ve Bütçe Komisyonuna ve Millî Eğitim, Kültür,

Gençlik ve Spor Komisyonuna havale etmiş, bunların hepsi aynı gün ve zatıralinizin imzasıyla da 21 Şubat 2012 tarihinde Komisyon üyelerinin dikkatine sunulmuş, gönderilmiş incelemeleri için. Yani bunların hepsi üç gün içerisinde. Bu kadar önemli bir konu üç gün içerisinde yasa teklifi olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine veriliyor, Komisyona havale ediliyor ve Komisyon da 23 Şubat 2012’de görüşüyor. Bir de şu var: Plan ve Bütçe Komisyonu tali komisyon olarak öngörülmüş, bu konu Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüyor.

Şimdi, yine bizim İç Tüzük’ümüzde bir hüküm var, diyor ki: “Tali komisyonlara sevk edilen tasarı veya teklifler öngörülen süre içerisinde görüşülmez ve esas komisyona bildirilmezse esas komisyon görüşebilir.” Ama siz bunun için herhangi bir süre tanımadınız, Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi için herhangi bir süre vermediniz, Plan ve Bütçe Komisyonu bunu görüşmedi, Plan ve Bütçe Komisyonu görüşünü esas komisyon olan Komisyonunuza iletmedi. Siz bu konuyu bu kadar aceleye getiriyorsunuz.

Şimdi, Sayın Bakan geçen haftaki oturumda sekiz yıllık kesintisiz eğitimi öngören yasanın hedeflerine ulaşmadığını söyledi. Şimdi, Sayın Bakan bu konuda aslında bir şeyi itiraf ediyor, tamamen bir itiraf gibi Sayın Bakanın konuşmaları. Bakınız, ben, tutanaklardan size okuyacağım o konuyu. Şimdi Sayın Bakan diyor ki konuşmasında: “Yasanın öngördüğü hedeflerden hiçbirisi gerçekleşmemiştir.” Doğru, peki, bu yasa da öngörülen hedefler gerçekleştirilmediyse bunun sorumluluğu kimdedir? Biliyorsunuz bu yasa 1997 yılında yürürlüğe girdi ve AKP 2002’de iktidar oldu ve 2012 yılındayız, on yıllık iktidar. Sayın Bakan şöyle diyor: “‘Belirtilen tarihten itibaren uygulanmakta olan bu kanunun hedefleri nelerdir?’ , ‘Bu hedeflere ne ölçüde ulaşıldı?’ gibi soruların yanıtlarını millî eğitim politikası açısından vermek çok büyük önem taşımaktadır.” “Bu kanunun hedeflerinden ilki ikili eğitime son vermektir ve kanunun planlama yılı, hedef yılı 2000 yılında bitiyordu yani kanun 1999-2000 yılları arasında on bir, on iki yıllık süre içerisinde hangi hedefleri gerçekleştireceğini de kendi ekleriyle beraber içermekteydi.” Dikkat buyurun, “On bir, on iki yıl” diyor. Bu on bir, on iki yıllık süre sizin iktidarınıza denk geliyor. Yani şimdi bu hedef gerçekleşmediyse bunun sorumluluğu kime aittir Sayın Başkan?

Yine, Sayın Bakan devam ediyor: “İkinci hedef sınıf mevcutlarını aşamalı olarak 30’a çekmektir.” Şimdi, sınıf mevcutları aşamalı olarak 30’a çekilmediyse bunun kabahati sistemin kendisinde mi, yoksa gerekli yatırımları yapmayan, gerekli ödeneği ayırmayan Bakanlıkta mı? Bunu sayın milletvekillerinin takdirine sunuyorum.

Şimdi, şöyle denebilir: “Efendim, bütçe imkânları sınırlı.” Şimdi, Sayın Bakan da şunu mutlaka biliyordur, bir düşünürün ünlü bir sözü var, diyor ki: “Eğitimin pahalı olduğunu düşünenler cehaletin bedelini hesaplasınlar.” Yani cehaletin bedeli hiçbir şeyle kıyaslanmaz. O nedenle Millî Eğitim Bakanlığına düşen, bu hedeflere ulaşmakta gecikmek yerine bu hedeflere ulaşmak için gerekli yatırımları yapması ve bunun için gerekli ödenekleri ayırmasıydı.

Şimdi, yine devam ediyoruz, Sayın Bakan hedefe ulaşılmasının niçin mümkün olmadığını sıralamaya devam ediyor: “İlköğretim kurumlarında bilgisayar laboratuvarları kurarak bu konularda bilgisayar destekli eğitimin yanı sıra tüm öğrencilere bilgisayar kullanımını öğretmek de bir diğer ulaşılacak istenen hedeftir.” Şimdi, Sayın Millî Eğitim Bakanlığı zaman zaman açıkladı, “Efendim, tüm okullarımızda bilgisayar destekli eğitime geçtik.” dedik. Öyle demediniz mi Sayın Bakanım?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – “BT sınıfları konulur.” diyor, onu kastetmiyor.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Peki, ulaşılmadıysa... Farz edin ki ulaşılmadı, bunun kabahati sistemde mi, yoksa hedefi gerçekleştirilmeyenlerde mi?

Devam ediyoruz: “Dördüncü hedef, çocuklarımıza ilköğretim kademesinde en az bir yabancı dil bir öğrenme imkânı olarak sağlamak olarak yer almıştır. 2000 yılına kadar Ankara’daki ilköğretim okullarında yabancı dil öğretmeni bulanamadığını düşünürsek Şırnak’ta, Bayburt’ta, Iğdır’da, Kilis gibi birçok ilimizde bu hedefin gerçekleşmesinin hayal den öte bir anlam ifade etmediğini üzülerek söylemek isterim.”

Şimdi, hepimiz elimizi vicdanımıza koyalım, atamayı bekleyen bu kadar öğretmen varken siz öğretmen atamıyorsanız elbette öğretmen bulamazsınız. Yani şimdi, siz yeteri kadar öğretmen atamıyorsanız bunun kabahati sistemde mi, yoksa öğretmen atamayan Millî Eğitim Bakanlığında mı? Bunu da sizin

takdirlerinize sunuyorum. Yani şimdi, hedef belki de istenerek gerçekleştirilmemiştir, bundan bu çıkıyor. Ondan sonra da, bu “Hedefe varamadık, bu nedenle sistemi değiştiriyoruz.” gibi bir anlam çıkıyor.

Bir diğer, Sayın Bakan devam ediyor: “Değınmek istediğım son hedef ise kanun metninde şöyle yer almaktadır: ‘İlköğretimin son ders yılının ikinci yarısında öğrencilere ortaöğretimde devam edebilecek okul ve programların hangi mesleklerin yolunu açabileceğı ve bu mesleklerin kendilerine sağlayacağı yaşam standardı konusunda tanıtıcı bilgiler vermek üzere rehberlik servislerince gerekli çalışmalar yapılır.’ Kanunun kabul edildiğı 1997 yılında 12-15 bin rehber öğretmene ihtiyaç duyuluyordu. Ancak 1990-2000 öğretim yılında yalnızca 568 rehber öğretmen hizmet vermekteydi. Dolayısıyla kanunda öngörölmüş olan rehberlik hizmeti neredeyse hiç sunulamamıştır.”

Peki, Sayın Başkan, bunu sizin vicdanınıza bırakıyorum, bunun kabahati kimin; yeteri kadar rehber öğretmen görevlendirmeyen Millî Eğitim Bakanlığında mı, yoksa sistemde mi?

Devam ediyor Sayın Bakan: “İlköğretim uygulamasına geçilen ilk yıllarda sınıf ve branş öğretmenlerinin sayılarının az olması nedeniyle İlköğretim Kurumları Yönetmeliğı gereğince kurulması gereken zümre öğretmenler kurulu ve şube öğretmenler kurulu gibi kurumlar sağlıklı bir şekilde oluşturulamamıştır ve ilk kuruluş yıllarından itibaren sağlıksız başladığı için de hâlen çalıştırılamamıştır.”

Yani insaf! On yıldır iktidarda olan bir Hükümet hâlâ on yıl evvelki eksiğıe sığınarak bugünün başarısızlığını, bugün niçin hedefe ulaşamadığını on yıl evvelki eksikle izah etmeye çalışıyor. Bunu vicdanlarımız hiç kabul eder mi?

Devam ediyor Sayın Bakan: “Okullarda yönetim tarafından 1’inci sınıf öğretmenliğı için yapılan görevlendirmelerde daha önce 1’inci sınıf öğretmenliğı yapmış ilk okuma yazma öğretiminin deneyimine sahip öğretmenlerce yürütölmesi konusunda sürdürölmekte olan gelenek yıkılmış, okula yeni atanan stajyer öğretmenler ilk görev yılında 1’inci sınıfı okutmak gibi zor bir durumla karşı karşıya bırakılmıştır.”

Ee, siz doğrusunu yapın! Yani elinizi tutan mı var, siz doğrusunu yapın, siz tecrübeli öğretmen görevlendirin. Şimdi, siz tecrübeli öğretmen görevlendirilmiyorsunuz diye sistemi mi değiştirmek lazım?

Devam ediyoruz: “Yaşları büyük çocuklarla aynı okul bahçesini paylaşmak küçük öğrencilere bir hayli güç gelmiş ve küçük yaştaki öğrencilerin okul bahçesi ve koridorlarında sık sık yaralandıkları görölmiştir. Okulun lavaboları, sınıf tahtaları gibi araç ve gereçleri küçük öğrenciler için dizayn edilmediğinden küçük yaştaki ilköğretim öğrencileri bu duruma uzun müddet alışamamışlardır. İlköğretime yeni başlamış bir çocuk ile ergenlik dönemini yaşayan ilköğretim 8’inci sınıftaki bir öğrenci aynı bahçeyi ve koridoru paylaşmak zorunda kalmıştır. Kesintisiz zorunlu eğitim süreci meslek liselerine büyük darbe vurmuştur.” diyor.

Şimdi, siz okullardaki lavaboların iyi dizayn edilmemesinin kabahatini sisteme mi yüklüyorsunuz? Bu biraz işi basite indirgemek olmuyor mu? Şimdi, küçük yaştaki çocuklarla ergen yaştaki çocukların aynı bahçe içerisinde, aynı mekânda bulunduğı meselesine gelince. Şimdi, bu, sayın milletvekillerince verilen, grup başkan vekillerince verilen teklifin gerekçesinde de var. Peki, şimdi, alt komisyondan sizin Komisyonunuza gelmiş kanun teklifinin 3’üncü maddesini okuyorum, hepinizin dikkatine sunuyorum: “İlköğretim kurumlarının ilköğretim birinci kademe ve ilköğretim ikinci kademe olarak bağımsız okullar hâlinde kurulması esastır. Ancak imkân ve şartlara göre ilköğretim ikinci kademe okulları ilköğretim birinci kademe okullarıyla veya ortaöğretim kurumlarıyla birlikte de kurulabilir.” Öyle diyorsunuz. Bir değişiklik yok. Sizin önerinizde de aynı mekânda bulunabilecekleri yolunda bir düzenleme var. Peki, neden böyle bir değişiklik yapma yoluna gidiyoruz?

Bir de şu var: Sekiz yıllık kesintisiz eğitim uygulamasında da Millî Eğitim Bakanlığı dilerse birinci kademe ile ikinci kademeyi ayrı fizikî mekânlarda yapabilir, aynı okullarda verilmesi şart değil, ayrı ayrı okullarda da olabilir. Siz de biliyorsunuz ki pek çok köyümüzde ilköğretim birinci kademedeki okulların bir bölümü açıktır, sadece ikinci kademe taşınıyor. Hatta, birinci kademedede bile bazen öğrenciler gruplara ayrılabilir, birinci, ikinci, üçüncü sınıftaki öğrenciler yeterliyse o öğrenciler o köyde, kendi köylerinde eğitim görmekte, diğerleri taşınmaktadır. Bunda bir sorun yok ki! Yani bunun için sistemi değiştirmeye gerek yok ki zaten aynı şeyleri öneriyorsunuz. Yani kısaca, şimdi Sayın Bakanın gerekçeleri -kusura bakmasın ama tutarlılıktan uzak- sistemi değiştirmeye uygun olan gerekçeler değil.

Gene Sayın Bakan diyor ki “Bu sekiz yıllık eğitim bazı merkezî okullarda yığılmalara neden olmuştur, yığılmalara sebep olmuştur.” Siz de yeteri kadar ödenek ayırırsınız, yeni okullar yaparsınız, o yığılmaları önlersiniz. Bunun için sistem değişikliğine gerek yok. Kaldı ki sizin önerdiğiniz sistemde derslik sayısı artacak, öğretmen sayısı artacaktır. Derslik sayısı azalmıyor ki, öğretmen sayısı azalmıyor ki, ihtiyaç azalmıyor ki. Tam tersine, hem derslik ihtiyacı artıyor hem de öğretmen ihtiyacı artıyor. Peki, neden bu gerekçeleri sıralama ihtiyacını duyuyor Sayın Bakan?

Sayın Başkan, bunların hepsi uygulamadan kaynaklanan sorunlardır, bunların hepsi uygulamayla ilgilidir, bütçeye yeteri kadar ödenek konmamasıyla ilgilidir, öğretmen atamamakla ilgilidir, öğretmen ihtiyacını gidermemekle ilgilidir. Bunların hiçbirinin sistemle alakası yoktur. Bunların hepsi uygulamaya ilişkindir. Sayın Bakan bana göre uygulamayı düzeltmeli.

Aslında, Sayın Başkan, bizim tartışmamız gereken eğitimin kalitesidir. Biz eğitimin kalitesini tartışmalıyız. Biliyorsunuz, Türkiye sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitime on beş yıl önce geçti, düzenlemeler de ona göre yapıldı. Öğretmenler sekiz yıllık kesintisiz eğitim sistemine göre yetiştirildi. Hizmet içi eğitim buna göre verildi. Yani öğretmenler buna göre hizmet içi eğitime alındı. Hizmet içi eğitim programları buna göre yapıldı, yurt dışı eğitimleri buna göre yapıldı. Yurt dışı karşılıklı seyahatler buna göre yapıldı. Bir de tabii teşekkür ediyoruz, bu dönemde de müfredat reformu yapıldı. Siz bir müfredat reformu yaptınız. Müfredat reformunu neye göre yaptınız? Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitime göre yaptınız. Talim Terbiye Kurulu bunu yaptı. Zannediyorum Sayın Ziya Selçuk’un döneminde yapıldı. Peki, siz müfredat reformunu bu kadar emek ve zaman harcayarak yaptığınıza göre bundan vazgeçme ihtiyacını niçin duyuyorsunuz? O da sizin döneminizde yapıldı. Yani o zaman sekiz yıllık zorunlu eğitim iyiydi de sonra niye iyi olmadı?

Sık sık gündeme geliyor “Efendim, Avrupa ülkelerinin, gelişmiş ülkelerin pek çoğunda sistem şöyledir, böyledir.” deniliyor. Doğru. Şimdi, biz daha ziyade zannediyorum, Millî Eğitim Bakanlığı bunu daha iyi bilecektir, Finlandiya’yla daha çok ilişkide bulunduk. Öyle hatırlıyorum. Finlandiya’da dokuz yıllık zorunlu ve kesintisiz eğitim var. Öğretmenlerimiz daha çok oraya gitti, geldi. Oradan eğitimciler geldiler, uygulamayı yerinde izlediler, eksikleri, fazlaları yerinde tespit ettiler. Biz öğretmenlerimizi ona göre yurt dışına gönderdik. Peki, birdenbire ne oldu da biz bu uygulamadan vazgeçtik?

Sayın Başkan, sekiz yıllık kesintisiz eğitim, biraz önce de ifade ettiğim gibi, on beş yıl önce başladı. Bu sistem henüz kendisini konsolide edemedi. Bu sistem henüz yeteri kadar değerlendirilemedi. Bu sistemin artıları, eksileri yeteri kadar değerlendirilemedi. Şu bir gerçek: Bazı olumlu sonuçlar da alınmaya başlandı. Bu da sizin zamanınızda oldu, ona bir şey demiyoruz. İlköğretimde okullaşma oranı yüzde 98’e çıktı. Neyin sayesinde? Zorunlu sekiz yıllık eğitim sayesinde yüzde 98’e çıktı. Gene istatistiklere göre ortaöğretimde okullaşma oranı yüzde 56. Gerçi Sayın Bakan bundan önceki bölümde onun yükseldiğini ifade etti. Yükseldiyse biz bundan memnuniyet duyarız ve bu, bu sistemin başarısıdır, bu sistemin başarısıdır o zaman. Şimdi, yeniden sistem değişikliğine gidiyoruz.

Sayın milletvekilleri, esas olan gençlerin temel bilgilerle donatılmasıdır. Bu temel bilgilerle donatılan öğrenciler hayata daha iyi hazırlanmaktadırlar. Bilimsel temelli, sağlam bir temel eğitim her türlü teknolojik gelişmeye uyum sağlayabilen insanlar yetiştirir. Mesleki eğitimle daha çok mekanik bilgi ve beceriler kazandırılmaktadır. Bir süre sonra, bu mekanik bilgi ve beceriler yeni teknolojik gelişmeler karşısında önemini kaybetmektedir ve yeni teknolojilere uyumda zorluk çekilmektedir. Bu nedenle, pek çok gelişmiş ülkede mesleki eğitim yaşı yukarılara çekilmek istenmektedir. Esas olan, temel eğitimin bilimsel temellere uygun olarak verilmesidir.

Biliyorsunuz, mesleki eğitimin en çok uygulandığı ülkelerin başında Almanya ve Avusturya gelmektedir. Onlar da yavaş yavaş bu mesleki eğitim yaşının yukarılara çıkarılması için çalışmalar yapmaktadırlar, siz de biliyorsunuz bunları. Hatta, Almanya’da üç eyalet mesleki eğitim yaşının on üçe çıkarılması konusunda karar almışlardır ve uyguluyorlardır. Yani dünyada gelişen trend bu. Siz ne yapacaksınız? Sağlam bir temel eğitim vereceksiniz, bilimsel temelli bir temel eğitim vereceksiniz, mesleki eğitime ondan sonra geçeceksiniz. Bunun uygulaması bu şekilde devam eder.

Şimdi, ülkemizden bir örnek vereyim. Yapılan bir araştırmaya göre, Boğaziçi Üniversitesinde mühendislik eğitimi alan öğrencilerin yüzde 12’si yani Boğaziçi Üniversitesinden mühendis olarak mezun olan

öğrencilerin yüzde 12'si ancak mühendislik faaliyeti icra etmektedirler, diğerleri mühendislik faaliyeti dışında mesleklerini yapmaktadırlar. Niye? Çünkü Boğaziçi Üniversitesi... Tabii diğer üniversitelerimiz de çok iyi eğitim veriyor, ben sadece örnek olduğu için Boğaziçi Üniversitesinin ismini zikrediyorum. Boğaziçi Üniversitesi, öğrencilerini o kadar temel bilgilerle donatıyor ki o hangi meslek dalında olursa olsun, zaten başarılı oluyor, tüm mesleklere uyum sağlayabiliyor. O nedenle, tekrar ediyorum, esas olan bir temel eğitimin verilmesidir.

Değerli milletvekilleri, birinci yıldan sonra, çocuk on-on bir yaşında iken temel eğitimden koparılmaktadır. On-on bir yaşındaki çocuğun meslek seçimi konusunda rasyonel davranabileceğini düşünmek mümkün değildir. Gerçi bu konuda alt komisyonda bazı değişiklikler yapıldı ama ikinci dört yıldan sonra aynı uygulama devam edecektir. Bu yaştaki çocuk yani birinci dört yıllık eğitimden sonra değil, ikinci dört yıllık eğitimden sonraki çocuk rasyonel bir meslek seçimi yapamaz, hiçbirimiz yapamayız. Bakınız, ben mezun olduğum okuldan bir örnek vereyim. Ben Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunuyum, yani Mülkiyeliyim. Mülkiyeye girmek isteyen öğrencilerin yüzde 90'ı kaymakam olmak amacıyla girer. Burada Mülkiyeli arkadaşlarım varsa bilirler, yüzde 90'ı. Önce ilk iki sene müşterekti, bölümler üçüncü sınıftan itibaren ayrılıyordu. Üçüncü sınıfa geldiğimiz vakit, öğrencilerin yüzde 80'i, 90'ı –Naci Hocam da oradan, öyle zannediyorum- tercihlerini değiştirirlerdi ve en az öğrencisi olan bölüm siyaset ve idare bölümüydü, yani bizim mezun olduğumuz bölümdü. Hâlbuki başlangıçta en çok tercih edilen bölümdü ama öğrenciler geliyorlar, okula bakıyorlar, meslekleriyle ilgili değerlendirmeler yapıyorlar, iş bulma imkânlarına bakıyorlar ve sonuçta, tercihlerini değiştiriyorlar. Şimdi, o sistem kaldırıldı. Tercih ederken kamu yönetimi diye tercih ediyor. Şimdi en yüksek puan gene kamu yönetimi bölümünde zannediyorum. Hâlbuki eski sistem çok daha farklıydı. Zannediyorum bazı üniversitelerimiz de bu sistemi uyguluyor galiba. Yanılmıyorsa Sabancı Üniversitesi gibi bazı üniversiteler bunu uyguluyorlar.

Sayın Başkan, yani bunu siyasi amaçlarla ele almıyoruz, kesinlikle siyasi amaçlarla ele almıyoruz. Biz eğitim sistemimizin daha iyiye gitmesi için bu kadar çaba gösteriyoruz. Tüm arkadaşlarımızın gayesi odur, hepimizin gayesi odur. Biz iyi uygulamaları sürdürmeliyiz ama varsa eksiğimiz, tamamlamalıyız. Siz bir sistemi başarısız kılmak için her şeyi yaparsanız, ondan sonra da sistem başarısız dersiniz, o zaman kusura bakmayın, neyse, uygun olmuyor.

İkinci dört yıldan sonra açık öğretime kapı aralanmaktadır. Şimdi, gene demin Sayın Recep Gürkan Arkadaşımın da dile getirdiği konuya değinmek istiyorum.

Şöyle diyor: “Ortaöğretim ilköğretime dayalı dört yıllık zorunlu örgün veya yaygın öğrenim veren genel, mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tümünü kapsar.” Yani şimdi, eskiden biliyorsunuz, bizim eğitim sistemimiz örgün eğitim, yaygın eğitim. Uygulanan sistemde yanılmıyorsa -yanılıyorsa düzeltsinler- açık lise örgün eğitim sistemine dâhildir, bir yaygın eğitim kurumu değildir açık lise. Şimdi, biz bundan ne anlıyoruz? Bir daha okuyorum: “Ortaöğretim ilköğretime dayalı dört yıllık zorunlu örgün veya yaygın öğrenim veren genel, mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tümünü kapsar.” Yarın Halk Eğitim Müdürlüğü bir mesleki kurs açtı, herhangi bir kurs, bitirdi. Sayın Bakan diyor ki “Efendim, o sertifika ile diploma ayrı.” Siz değiştirirsiniz, onun adı diploma olur. Yani o kadar da çok önemli değil, onun için yasa değişikliğine de gerek yok zaten. Diplomasını aldı. Peki, bu şimdi zorunlu eğitimi tamamlamış mı oluyor? Veya başka herhangi bir kurstan mezun oldu, aklınıza başka bir kurs gelebilir, yani kurs isimlerini saymaya gerek yok. Onlar şimdi ortaöğrenimi yapmış mı oluyorlar? Zorunlu ortaöğrenim kademesini geçmiş mi oluyorlar? Sayın Bakan “Efendim, 1739 sayılı Yasa'nın 18'inci maddesinde var.” diyor. 18'inci maddeyi biz demin okuduk. Yani çok şükür, hepimiz, burada bulunan herkes okuduğunu anlayabilecek durumda. Orada öyle bir şey yazmıyor. Orada öyle bir şey yok. Peki, madem öyledir, niye açık yazmıyorsunuz? Açık yazın o zaman. Yorumaya meydan vermeyecek, yanlış anlamalara meydan vermeyecek şekilde açık yazalım. Niye böyle elastiki şekilde yazıyoruz?

Sayın Başkan, şunu tekrar söylüyorum, tekrar ediyorum: Esas olan eğitimin kalitesidir, eğitimin kalitesinin yükseltilmesidir, bunun için gerekli çalışmaların yapılmasıdır. Siz ne yapacaksınız? Fiziki mekânları hazırlayacaksınız. Yeteri kadar öğretmen atayacaksınız. Öğretmen-öğrenci, öğretmen-veli ilişkilerinin geliştirilmesi için gerekli hazırlıkları yapacaksınız. Rehber öğretmen eksiği varsa onları tamamlayacaksınız.

Yabancı dil öğretmeni eksikse onları tamamlayacaksınız. Yönetici atarken ehliyet ve liyakate önem vereceksiniz. Siz, şimdi, yıllarını bu eğitime vermiş öğretmeni bırakıyorsunuz, henüz üç yılını doldurmamış, beş yılını doldurmamış bir öğretmenimizi getiriyorsunuz, yönetici yapıyorsunuz. Şimdi, belki o öğretmenimiz de gelecekte iyi bir yönetici olabilir, ona ben bir şey demiyorum. Yani benim burada söylediklerimin hiçbirisinin kişisel olaylarla ilgisi yok. Ben sadece genel durumu özetliyorum. O öğretmenimiz de belki ileride çok iyi bir yönetici olabilir ama zamanı gelince o da olacaktır. Siz niye şimdi ehliyet ve liyakate gerekli önemi vermiyorsunuz? Öğretmen atarken, bir yönetici atarken niye bu hususları gözetmiyorsunuz? Şimdi, 33 OECD ülkesi arasında eğitim kalitesi açısından 32'nci sıradayız. Bunu biz hazmedemeyiz. Yani Türkiye olarak bunu hazmedemeyiz. Ne diyoruz? Türkiye dünyanın 16'ncı büyük ekonomisi. Öyle mi?

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – 13'üncü olduğunu söylüyorlar ama.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Peki, dünyanın 13'üncü büyük ekonomisi ama eğitim kalitesi bakımından...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Ama kızlar okula gidemediği için okul kapanıyor köylerde.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Efendim?

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Kızlar okula gidemediği için eğitim kapanıyor köylerde. Gerekçesinde o var yasanın. Ben söylemedim, gerekçenizde yazıyor. Gerekçenizde yazıyor, okuyayım mı Sayın Bakan? Ben yazmadım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Okuyun lütfen. Bir göreyim bakayım ne olduğunu.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – “Bu noktada ülkemiz deneyiminde sorunların bunlarla sınırlı kalmadığına, özellikle kırsal kesimde kesintisiz eğitim nedeniyle pek çok köy okulunun işlevsiz kalışına, fiziki şartların yetersizliği nedeniyle...” Bu Millî Eğitim Bakanının sorunu, benim değil. Onu okuyoruz ama başka bir şey okumuyoruz zaten.

“Yaşanan sorunlara küçük yaşlardaki öğrencilerin yatılı bölge okullarında ya da taşınmalı eğitim için tahsis edilen servislerin katettiği uzun mesafelerde çektikleri eziyetlere de dikkat çekmek gerekmektedir.”

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – “Kız çocukları okula gidemiyor...” diye...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – “Özellikle kırsal bölgelerdeki ailelerin küçük kızlarını bu şartlardaki eğitime verme konusundaki ciddi şikâyetleri düşünüldüğünde, bu uygulamanın okullaşma ve özellikle kız çocuklarının eğitimi adına sorunlara kaynaklık ettiği görülmektedir.”

Saygılarımla.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Yani sizin az önce... Siz bilim adamısınız Hurşit Bey.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Doğrudur.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Az önceki sonucu bu gerekçeden nasıl çıkardığınızı merak ediyorum.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Ben sizin yazdığınız gerekçeyi okudum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım... Sayın Güneş...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Bizim yazdığımız bütünüyle farz edin ki yanlış. Siz öyle bir ifadeden nasıl o sonucu çıkarttığınızı bana bir anlatın. Metodolojik bir zihni sapma yok mu orada? Bir kaydırma yok mu?

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Siz bunun yanlış olduğunu mu düşünüyorsunuz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Hayır, onun yanlış olduğunu düşünmüyorum veya söylemiyorum. Ben bir şey söylüyorum...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Bunun doğru olduğunu mu söylüyorsunuz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – O okuduğunuz gerekçelerden...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Gerekçenin doğru olduğunu düşünüyor musunuz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Okuduğunuz gerekçelerden çıkarttığınız sonuca nasıl ulaştığınızı merak ettiğimi soruyorum.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Diyorsunuz ki “Kesintisiz eğitim nedeniyle kız çocukları kırsal kesimde okula gidememekte.” Yanlış mı okudum?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) - Nasıl çıkarttığınızı merak ediyorum.

O bir tespit. Türkiye’de belirli bir kesim var ki çocuklarını göndermiyorlar şu veya bu gerekçeyle.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Siz onu kesintisiz eğitime bağlamışsınız burada.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Eğitimin kesintisiz olması gerekçesiyle, dersliğin uzak olması gerekçesiyle, belki de servise bindirmemek gerekçesiyle, bir dünya gerekçeyle göndermiyor. O bir tespit yapıyor. O tespitten sonra, sizin bir bilim adamı olarak öyle bir sonucu nasıl çıkarttığınızı merak ediyorum. Bu merak benim hakkım değil mi? Bihakkın söyleyin.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Ben de sizin gerekçenizde yazdığınız şeyi okudum, farklı bir şey okumadım.

BAŞKAN – Tamam...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Ama yani çıkarttığınız sonucu nasıl çıkarttığınızı merak ettiğimi söylüyorum ben. Ona cevap verin.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Efendim, zaten sonuç burada yazıyor. Yorum burada yazıyor, siz sonuç çıkartmışsınız burada. Diyorsunuz ki “Bu nedenle bu sonuç doğmuştur.” Niye bunu inkâr ediyorsunuz Sayın Bakan?

BAŞKAN – Sayın Güneş...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – “Kızlar okula gidemiyor çünkü...” demiyoruz.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Bunu inkâr etmeyin, burada yazmışsınız, bu dercedilmiş, yazılı burada bu.

BAŞKAN – Sayın Bakan... Sayın Güneş...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Siz yazmışsınız, ben yazmadım. Yazdığınızı okudum.

BAŞKAN – Sayın Güneş, sizin de konuşma sıranız gelecek, o zaman daha ayrıntılı tartışsınız.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Ama Bakan sordu, kendiliğinden girmedi.

BAŞKAN - Zaten, Sayın Bakana da sırası gelince söz vereceğim.

Sayın Serindağ, buyurun.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sayın Başkanım, şimdi, bu tartışma yapılan işin yanlışlığını gösteriyor aslında. Bakın, gerekçe Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlansaydı yani bu tasarı olarak hazırlansaydı, tasarı olarak görüşülseydi, tüm kurumların görüşleri alınsaydı, biliyorsunuz, bir tasarı taslağının tabi olduğu, yani tasarı hâline nasıl dönüştürüleceği konusunda belli ilkeler var; o sayfalar geçirilebilseydi, belki Sayın Bakan bu gerekçeye orada müdahale edecekti. Sayın Güneş’in o okuduğu gerekçe açık. Orada tespitleri sıralıyor ve diyor ki “Bu nedenle...” başlıyor. Yani orada gerekçe, Sayın Güneş’in söylediklerinde...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Dayanak o, gerekçesi o.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sayın Güneş’in söylediklerinde gerekçeye ters bir şey yok ki. Gerekçede öyle yazılmış ama siz belli ki o gerekçeye katılmıyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Serindağ, Sayın Güneş sırası gelince kendi düşüncelerini açıklasın. Siz kendi görüşlerinizi...

Buyurun lütfen.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Efendim, o aynı zamanda benim de... Ben de aynı konuya şey ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun, siz kendi görüşlerinizi açıklayın.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bu belli ki Sayın Bakan da bu gerekçeye katılmıyor aslında.

BAŞKAN – O da sırası gelince neye katılıp neye katılmadığını anlatır.

Siz buyurun.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Söyler, o ayrı da yani bu, bu teklifin buraya geliş şeklinin yanlış olduğunu gösteriyor.

İkinci konu şu: Sayın Bakan “Bazıları çocukları servise vermek istemiyor.” diyor. Ben demin de söyledim. Zorunlu sekiz yıllık kesintisiz eğitimde taşınalı eğitimin zorunlu olacağına dair bir husus yok. Ben uygulamadan geldim. Sizin, Millî Eğitim Bakanlığının tespit ettiği rakamlar var. Siz diyorsunuz ki: “Efendim, bir köyde öğrenci sayısı şu miktarın altında olursa öğrenci taşınır.” Bunu siz tespit ediyorsunuz. Taşımayan öğrencileri. Zorla size öğrenci taşıyın diyen yok ki. Siz taşıyorsunuz. Birinci kademeyi kendi köyünde okur, ikinci kademeyi taşırırsınız veya ikinci kademeyi de kendi köyünde okur. Bunun için sistem değişikliğine gerek yok.

İzin verirsiniz, devam ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Lütfen.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Üzerinde duracağımız başka bir konu da öğretmenlik mesleği nasıl cazip hâle getirilir? Biz öğretmenlerimizi daha iyi nasıl yetiştirebiliriz? Bunun üzerinde durmamız lazım. Onun için sistem değişikliğine falan gerek yok. Biz bu konu üzerinde durmalıyız. Nasıl öğrenci yetiştireceğimiz konusu üzerinde kafa yormalıyız. Biz nasıl öğrenci yetiştireceğiz? Biz diyoruz ki soran, sorgulayan, uluslararası alanda rekabet edebilen, bağımsız düşünebilen, yaratıcı, muhakeme gücüne sahip ve Büyük Atatürk’ün deyimiyle “Fikrî hür, vicdanî hür, irfanî hür öğrenciler yetiştirelim.” diyoruz. Biz öyle bir neslin yetiştirilmesi gerektiğini, soran, sorgulayan bir neslin yetiştirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bu konuları tartışmalıyız. Bunlar üzerinde durmalıyız. Oysa bu teklif bu sorunların hiçbirine çözüm getirmiyor. Bunu bana göre burada bulunan pek çok kişi yani iktidar partisine mensup pek çok kişi de bunu biliyor, ben bundan kesinlikle eminim. Biliyor mu? Bu sorunlara çözüm getirmez bu teklif. Başka konulara çözüm getirir, bakınız onu söyleyeyim. Başka konulara çözüm getirebilir ama bu sorunlara, bu konulara çözüm getirmez. O zaman, yapılacak olan tek şey var: Bu teklifi geri çekin. Bu teklifi olgunlaştıralım. Bu teklifi tüm tarafların görüşlerini aldıktan sonra Meclisin gündemine getirelim ve eğitim sistemini aceleyle getirmeden, hepimiz, elbirliği ile iktidar ve muhalefet bu konuda biz her şeye muhalefet edeceğiz demiyoruz. İktidar ve muhalefet olarak bu teklifi olgunlaştıralım ve eğitim sistemimizi bu şekilde düşünelim.

Şimdi, değerli milletvekilleri, eğitim -başta da söyledim- başka hiçbir şeyle kıyaslanmaz, bizim geleceğimizi şekillendiriyor. Sizin burada vereceğiniz karar bizim on yıl sonramızı, yirmi yıl sonramızı, elli yıl sonrasını, ülkemizin elli yıl sonrasını şekillendirecek. Bu nedenle bu çok önemli bir konudur. Üç günde teklifi verin, Meclis Başkanlığına sunulsun, ondan sonra Meclis Başkanlığı komisyona havale etsin, komisyon komisyon üyelerine durumu bildirsin, bunların hepsi üç günde olsun! Bu olacak şey değil!

Şimdi, tasarının başka bir bölümü var; üniversite isimlerinin değiştirilmesi. Tabii ülkemize hizmet etmiş insanların isimlerinin belli tesislere verilmesi düşünülebilir, ona kimse bir şey demiyor ama şu bir gerçek: Hiç olmazsa hayatta olan ve ülkeye hizmet ettiği düşünülen kişilerin ismini vermeyelim. Daha sonra, daha tarafsız bir gözle değerlendirilir. Bu yanlış. Kişi meselesini hiç gözetmiyorum. Yani Ahmet, Mehmet meselesi değil veya sayın şu makam, sayın bu makamın sahibi olan sayın devlet yöneticileriyle ilgili değil. Bu konuda ama bunu bir ilke olarak benimsememiz lazım. Şimdi, bu sadece ulusal düzeyde değil, illere de gidiyoruz, ilde yöneticilik yapmış pek çok kişinin de isimleri veriliyor. Bu da yanlıştır. Millî Eğitim Bakanlığı bu yanlış düzeltmeye şimdi başka bir yanlış getiriyor. Bu yanlış pekiştirecek başka bir yanlış getiriyor. Şimdi, yasa teklifinde gerek Sayın Başbakanla ilgili gerek Sayın Cumhurbaşkanıyla ilgili değerlendirmeler yapılmış. Biz o değerlendirmeleri yapan teklif sahiplerine bir şey demiyoruz, kendi görüşleridir, ona hiçbir diyemeyiz ama bizim değerlendirmelerimiz hiç o şekilde değil. Biz ne yapacağız peki? O nedenle, hayatta olan, yaşayan kişilerin isimlerini -hizmetleri az veya çok, ona hiç girmiyorum- tesislere vermekten vazgeçelim. Öyle bir yol açmayalım. Yapılan bir yanlış varsa önce, ona da uymayalım, yani yanlış yoldan gitmeyelim. Bunu erteleyelim. Zamanı gelince verirsiniz, ona kimse bir şey demiyor. Zamanı gelince isimler verilebilir ama şimdi aktif siyaset içindeyken, karşıtları da varken, bunu inkâr etmenin bir anlamı yok, niye tartışma konusu hâline getiriyoruz ki? Niye getiriyoruz yani? Bunu da Komisyonun takdirine sunuyorum. Yanlış bir yoldur bu diyorum. Bundan da vazgeçelim diyorum.

Tekrar ediyorum, teklifi geri çekelim, olgunlaştıralım. O şekilde Meclisimizin gündemine, Komisyonumuzun gündemine getirelim. Tarih bu Komisyonun çalışmalarını mutlaka kaydedecektir. İyi kaydetmesini diliyoruz.

Beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyorum. Saygılar sunuyorum. Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Serindağ.

Sayın Engin Özkoç...

Buyurun Engin Bey.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

ÇİĞDEM MÜNEVVER ÖKTEN (Mersin) – On iki saat konuşacaksanız ona göre gardımızı alalım!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, konuşacağım efendim.

Efendim, öncelikle belirtmek isterim ki burada bulunan tüm partilerin Komisyon üyelerine çok büyük saygı duyuyorum. Hiç kimse hakkında oluşmuş herhangi bir önyargım yoktur. Önyargıyla hareket etmek bizi bağımsız düşünme yetisinden alıkoymuyor. Biz bu ülkenin çocuklarıyız. Farklı şekilde düşünebiliriz. Bu ülkeye hizmet konusunda ve bu ülkenin daha iyi yerlere gelmesi konusunda değişik fikirlerimiz olabilir ama bu bizim birbirimize düşman olacağımız anlamına gelmez, birbirimizi karşı saflarda tutacağımız anlamına gelmez. Biz bu ülkenin çocukları olarak, bu ülkenin çıkarları söz konusu olduğunda aynı mevziler içerisinde ölebilen bir toplumun çocuklarıyız. Birbirlerini kollayan, birbirlerine saygı duyan, görüşünü önemsemeden gerekirse birbiri için canını veren bir milletin çocuklarıyız. O yüzden, elbette ki farklı düşüneceğiz. Farklı düşünmek bizim toplumsal zenginliğimizdir. Farklı düşüncelerimizi uygun koşullarda tartışacağız, konuşacağız. Birbirimizin bilgi üstünlüğünü birbirimize dikte ettirmeyeceğiz. Bilgi üstünlüğümüzden faydalanmaya çalışacağız. Ondan yararlanmaya çalışacağız.

Ben kabul etmek durumundayım ki burada bulunan sayın vekillerden çok şey öğreniyorum, hem ülkem adına çok şey öğreniyorum hem de şahsım adına çok şey öğreniyorum. Biz seçildikten sonra artık bir millî takım gibiyiz. Evet, seçilirken iddia ediyoruz “Biz bu ülkeyi daha iyi yöneteceğiz, daha güzel şeyler yapacağız, daha büyük imkânlar sağlayacağız.” diyoruz ve insanlar bize oylarını veriyorlar, seçiliyoruz, aldığımız oy nispetinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde ülkemizin insanlarını temsil ediyoruz. Artık bu temsiliyet meşru bir yol olduğu için ve biz de bu ülkenin gerçekten önemli bir çatısının altında görev yaptığımız için, artık biz aynı geminin çocuklarıyız, aynı ekibin insanlarıyız. Şu partiden gelmiş olmak, bu partiden gelmiş olmak kesinlikle bizim farklı gözlerle bakmamızı gerektirmemeli.

Komisyonlar seçilirken de demokratik yöntemlerle seçiliyor ve biz gerçekten aldığımız oy oranındaki temsilî oran üzerinde komisyonlarımızda görev alıyoruz. Biz istiyoruz ki daha iyi tartışalım, daha özgür tartışalım, ülkemizin geleceğiyle ilgili kaygı duyduğumuz her konuda önyargısız, birbirimiz dinleyerek, ülkemizi dinleyerek, tarafları dinleyerek kararlar alalım. Çünkü, eğer milletin vekilleri olarak bizler milletin bize verdiği yetkiyi, onları hiç dinlememek, onları fikirlerini almamak, sivil toplum örgütlerini bu konunun dışında bırakmak ya da dinliyormuş gibi görünmek için bir günlük, iki günlük dinlemelerle onları bu konunun dışında tutmak doğru değildir.

Bu ülkenin geleceğiyle ilgili AKP önemli bir oy almıştır, aldığı oy oranında gerçekten büyük bir tevazu içerisinde olması gerekir. Güç vardır. Bakın, biraz sonra bir kelimedenden bahsedeceğim değerli arkadaşlarım, değerli büyüklerim, “meşrulaştırma” diye bir kelimedenden bahsedeceğim. Eğer demokrasiyi şöyle algılasak: “Biz İktidar vekilleri olarak ya da bakanı olarak bir konuyu getiririz Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine, zaten de oy çokluğumuz var ama millet de görmeli ki işte burada MHP var, Cumhuriyet Halk Partisi var, muhalefet vekilleri var, onlar konuşsunlar konuşabildikleri kadar, isterlerse on iki saat, on beş saat, yirmi saat. “ Sayın Başkanım da öyle diyor, hatta konuşmamı engellemek için arada bir limon yiyor falan böyle, beni engellemeye çalışıyor ama...

BAŞKAN – Yok, öyle bir kastım yok.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Beni saygıyla karşılayacağınızı bildiğim için hürmet ederek böyle diyorum efendim.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Şimdi, MHP yerine “Milliyetçi Hareket Partisi” dersin zaman da kazanmış olursun. “Cumhuriyet Halk Partisi” diyorsun, “MHP” diyorsun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Anladım. Peki, efendim, Milliyetçi Hareket Partisi...

Şimdi, böyle yeteri kadar bu konunun tartışıldığını öne sürdükten sonra tüm dünya kamuoyuna ve Türkiye kamuoyuna şöyle bir görüntü veriliyor arkadaşlar, deniliyor ki: “Bakın, işte demokrasiye biz iktidar partisi olarak bir teklif getirdik. Taraflar tartıştı, alt komisyona gittik, alt komisyonda da iki gün içerisinde sivil toplum örgütlerini çağırdık ‘Hadi söyleyin bakalım fikirlerinizi.’” dedik, onlar da fikirlerini söylediler. Geldiler, burada istedikleri kadar konuştular, konuştular, konuştular. Bitti mi arkadaşlar? Bitti. Şimdi biz de diyoruz ki bu yasayı bu hâliyle çıkaracağız. Ellerimizi kaldırıyoruz.” Ne oldu? Hiçbir şey olmadı. İki gün sonra ne olacak? İki gün sonra belki de insanlarımız bu konunun artık önemini yitirmiş olacaklar hafızalarında ama bu konu yıllarca Türk milletinin geleceğine damgasını vuracak.

Şimdi, böyle bir sorumluluğu alacakken, böyle bir sorumluluğu alırken bu meşrulaştırmaya sığınarak böylesine önemli bir konuda bunu bir oldubitti anlayışı içerisinde getirmenin hiç de doğru olmadığını düşünüyorum.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Bizim konuşmalarımız meşrulaştırma anlamına mı geliyor?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bir bakıma öyle oluyor Sayın Vekilim. Onu ben iddia ediyorum tabii, bazen ben de yanlış düşünebilirim.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Ama şimdi Başkan şey yapabilir, burada not alıyorlar, bunlardan yararlanacaklar, bizim görüşlerimizden.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yani, tabii ki öyle düşünebilirsiniz özgürce. Özgürce böyle düşünebiliriz.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bir şey daha ifade etmek istiyorum: Bakın, çıraklık eğitim yaşı 11’e indirilmişti. Değil mi? Yanlış söylemiyorum, 11’e indirilmişti. Sizce Millî Eğitim Bakanlığı gibi ciddi bir kurumun gerçekten uluslararası sözleşmelerde çıraklık eğitim yaşının ne olduğunu bilmediğini düşünüyor olabilir miyiz? Yani böyle bir şey söz konusu olabilir mi? Ben kesinlikle böyle bir şeye ihtimal vermiyorum. Onlar çok ciddi bakmışlardır, çok ciddi hazırlanmışlardır; gerçi burada üç dört gün içerisinde geçiyor ama onların aylar süren birikimleri, bilgileri, araştırmaları olmuştur, öyle getirmişlerdir. Yoksa uluslararası bir sözleşme bilinmeden buraya konuyor olması Millî Eğitim Bakanlığı için bence doğru bir söz olmaz. Peki, sizce neden konmuştur? Yani, alt komisyona gitmiştir, alt komisyonda “Evet, ya, bak bu doğru değil, çıkaralım.” denmiştir.

Şimdi, ben ön yargısız bakmaya çalışıyorum. Demek ki, insanlar, ne kadar güvenilir kurum olursa olsun ne kadar bilgi birikimi olursa olsun bazen hata yapabiliyoruz yani, bazen bir şeyi atlayabiliyoruz. O zaman ne oluyor? Hatadan dönüle de biliyor. Yani, o zaman biz şunu söyleyince “Yahu! Bu kadar bilinen bir konuda dahi hatadan dönülüyorsa, dönülebilme imkânı sağlanıyorsa o zaman böylesine ciddi bir konuyu on gün tartışsaydık kim bilir hangi hatalardan dönerdik, yirmi gün, otuz gün tartışsaydık, kim bilir hangi hatalardan dönerdik?” Dönerdik bu ülkenin bilim adamlarını dinlerdik, sosyologlarını dinlerdik, bu ülkenin eğitimle uğraşan insanlarını dinlerdik, sivil toplumlarını dinlerdik ve zaten, zaten oy sizde, bu yasa ha bir ay sonra çıkmış ha bir ay önce çıkmış, siz de bu ülkenin milletvekillerinin gönlünü yapsanız, milletin içine sindirseniz, bu yasalar içimize sine sine tartışılrsa da sonra çıksa bunda ne mahzur var?

Sayın Başkan dedi ki: “Eğer, siz bunu üç ay sonra da getirirseniz, gene burada on saate, on iki saate yakın konuşmalar olur, bu gene şey olur.” dediler. Sayın vekillerim buradalar, çok da saygı duyduğum, çok tecrübelerine güvendiğim vekillerim buradalar. Eğer, bu konu Türkiye’de yeteri kadar tartışılıp gerçekten Komisyonun gündemine gelirse bir çekincemiz varsa hayır deriz ama bunu Türkiye’nin tartışması için, bugün, şu yaptığımız eylemi yapmayız. Buna hakkımız yok. Sizi burada tutmaya, sizi burada yormaya, sizi burada üzmeğe, sizinle karşılıklı konuştuğumuz başka içimizdeki başka davranmaya hakkımız yok.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Zevkle dinliyoruz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, muhakkak, daha çok dinleyeceksiniz, sabaha kadar beraber olacağız.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Yani, kesin değil mi on iki saat?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Ben bir yere gidip geleceğim de onun için soruyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayhay...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sayın Bülent Arınç yirmi dört saat diyor. İsterseniz çıkarayım tutanaklardan. Filibuster sistemi Amerika’da, senatör çıkıyor, yirmi dört saat kesintisiz konuşuyor. Evet, Sayın Bülent Arınç’ın Medisteki tutanaklarında var.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben birbirimizi dinlemek istiyorum, gerçekten. Şimdi bakıyorum AKP’li vekillerden bazıları bana bakarken yüzleri o kadar yumuşak, o kadar sevecen, o kadar güzel bakıyorlar ki onlara teşekkür ediyorum. Ben böyle çok keyif alıyorum böyle olursa. Sayın Bakanımız da öyle.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Arkadaşlarımız genellikle öyle de, icraatta biraz...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, evet, çok keyif alıyorum. Aynı bu bakışın verdiği bu yumuşaklıkla belki güzel bir karar çıkartırız bu Komisyonda ve ülkemizde deriz ki: “Bakın, ne güzel ya, milletvekilllerimiz oturdular, konuştular ve bu ülke yeteri kadar tartışınlar dediler. Muhalefetin görüşüne de saygı duyular.” dedirtebiliriz, bu bizim elimizde. Onun için, benim konuşmamın neresinde bu sözlerime katıldığınızı ifade ederseniz, ben konuşmamı orada keseceğimi bildirerek, konuşmama devam etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, ben konuşurken sivil toplum örgütlerimiz bana eğer katkı sunmak istiyorlarsa arkadaşlarım vasıtasıyla konuşmalarını bana yönlendirebilirler.

Değerli arkadaşlarım, bakın, Eğitim-Sen zorunlu temel eğitim, mesleki eğitim ve Avrupa örnekleriyle ilgili ne demiş: “Bir toplumun kalkınması için gerekli olan insan gücünün eğitimi örgün ve yaygın eğitim sistemleriyle doğrudan bağlantılıdır. İlköğretim örgün eğitimin ilk evresidir. Daha ileri eğitim kademelerinin tabanının oluşturması ve özellikle çocuğun ortaöğretimde izleyeceği programı seçmesinde oynayabileceği rol, bireylerin kendilerini gerçekleştirmeleri açısından çok önemlidir.

İlköğretim bireylere karşılaştıkları sorunları çözmede, toplum değerlerine uyum sağlamada ve toplum kurallarını uygulamada temel yeterlilik kazandırır. Ayrıca, bireylerin ilgi ve yeteneklerinin meydana çıkarılması ve daha sonraki öğretim kademesinde izleyecekleri program doğrultusunda yönlendirilmeleri açısından da sistem içerisinde önemli bir yere sahiptir.

Temel eğitim, toplumdaki bütün vatandaşların sahip olmaları gerekli olan asgari ve ortak bilgi, beceri ve davranışları ifade etmektedir. Bu nedenle de eğitim sisteminin temel taşı niteliğindedir. Temel eğitimin amacı, iyi vatandaş yetiştirmek için temel kültür kazandırmaktır.

Temel eğitim toplumu oluşturan bireylerin çevrelerini tanıyabilmeleri, geniş bir dünya görüşüne sahip olabilmeleri, içinde yaşadıkları topluma sağlıklı olarak uyum sağlayabilmeleri, yurttaşlık haklarını kullanmak için gerekli bilgileri edinebilmeleri ve asgari düzeyde temel bilgi ve becerileri kazanmaları için, pek çok ülkede bir hak olarak tanınmıştır.

Zorunlu eğitim, bir yurttaşın belirtilen bir çağa girince eğitim kurumlarında belli bir süre öğrenim görmesini zorunlu kılan yasal bir deyimdir. Devletin her vatandaşını devamlı yükümlü kıldığı eğitim süresini ifade eder. Zorunlu eğitim kimi ülkelerde yalnızca ilkokulu içine alırken, kimi ülkelerde de ortaokulu hatta ortaöğretili tümüyle içine aldığı bilinmektedir.

Zorunlu eğitim, belirli bir çağda belirli bir süre eğitim görmeyi içerirken temel eğitim belli bir düzeyde ve nitelikte eğitimi ifade eder. İlköğretim ise sistemin yapısal bir kademesidir.

Avrupa ülkelerinde zorunlu eğitim ve mesleki eğitim: Avrupa ülkelerinin her birinde çok farklı mesleki eğitim biçimleri bulunmaktadır. Rutin eğitimin yanında alınan meslek dersleri, ayrı meslek okulları, sanat okulları gibi birçok tür bulunmaktadır. Zorunlu eğitim ise kimi yerde kesintisiz kimi yerde kesintili olarak verilmektedir, ancak genel eğilim mesleki okulların zorunlu eğitimin genellikle bitiş aşaması olan ortaöğretim ikinci kademesinin başlangıcı olan 15-16 yaşlarında seçilmesi yönündedir.

Avrupa Birliği politikaları mesleki eğitime önemli yer vermektedir. Mesleki eğitim istihdamın ayrılmaz bir boyutu olduğundan Avrupa çapında mesleki eğitimin standardize edilmesi, istihdam edilebilirliğin artırılması için esnek hale getirilmesi ve yaşam boyu eğitimin bir parçası hâline getirilmesi amaçlanmaktadır.

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Sayın Vekilim, okumak için mi söz aldınız, konuşmak için mi?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Konuşuyoruz. Sivil toplum örgütlerimiz neler söylemişler onları bir görelim, ondan sonra onun üzerine de konuşacağız bütün bu sivil toplum örgütlerimizin görüşlerini öğrendikten sonra.

Bazı Avrupa ülkelerinde zorunlu eğitimin başlangıç ve bitiş tarihleri var ama hadi onu okumayacağım.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Oku, onu dinleyelim, konu bütünlüğü dağılır.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki, efendim.

Belçika 6 ila 15, Bulgaristan 7 ila 16, İsviçre 6 ila 15, Danimarka 6 ila 16, Almanya 6 ila 15 ve 16, Estonya 7 ila 16, İrlanda 6 ila 16, Yunanistan 5 ila 15, İspanya 6 ila 16, Fransa 6 ila 16, İtalya 6 ila 16, Kıbrıs 4 yaş 8 aylıktan-15, Letonya 5-16, Litvanya 7-16, Lüksemburg 4-15, Macaristan 5-18, Malta 5-16, Hollanda 5-18, Avusturya 6-15, Polonya 6-16, Portekiz 6-18, Romanya 6-16, Slovenya 6-15, Slovakya 7-16, İsveç 7-16, Birleşik Krallık 5-16, Birleşik Krallık (kuzey) 4-16, Birleşik Krallık (Scotland) 5-16, İzlanda 6-16, Norveç 6-16, Türkiye 6-14.

Kimi Avrupa ülkelerinde zorunlu eğitimin yapısı ve mesleki eğitim:

İtalya: Zorunlu eğitim on yıl, 6 ila 16 yaş arası. Beş yıl ilköğretim, üç yıl ortaöğretim ilk kademe, iki yıl ortaöğretim ikinci kademe. Ortaöğretimin son kademesinde mesleki yönlendirme söz konusu.

Finlandiya: Zorunlu eğitim 7 yaşında ilköğretimle başlar ve dokuz yıl blok hâlinde sürer. 16 yaşından sonra ortaöğretimin ikinci kademesi başlar.”

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – 7 yaşından ne anlıyoruz orada? On iki ay şartı... 7 eşittir 84 mü, yoksa 6 çarptı 12 artı 1 mi?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tamam, ne anlıyorsanız o Sayın Vekilim.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – 6 yaşını bitirmiş, 7 yaşından gün almamış.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Açıklayayım mı ben bunu?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Anladım efendim, açıklarız efendim yavaş yavaş.

“...ve bu aşamada meslek liseleri ve normal liselerle öğrenciler yönlendirilir.

Fransa: 6-16 yaşlar arasında zorunlu eğitim söz konusu. 6 yaşında ilk yıl okul öncesi eğitim söz konusu, 6 ila 11 yaş. Öğrenciler orta eğitimin ilk kademesinin sonunda, yani 15 yaşında ise mesleki eğitime yönlendiriliyorlar.

Yunanistan: 5 yaşında okul öncesi eğitime başlamak zorunlu. 6 ila 12 yaş arası ilköğretim. Meslek okulları 15 yaşından itibaren kayıt kabul ediyor. 6+3+3 şeklinde örgütleniyor.

İngiltere: Zorunlu eğitim 5 ila 16 yaşları arasında. 7 yaşında ilköğretim başlıyor ve 11 yaşına dek sürüyor. 11-14 ortaöğretim ilk kademe yaşlarını oluşturuyor. Mesleki eğitime yönlendirme ise 16 yaşında, ortaöğretim ikinci kademe sonra yapılıyor.

Bulgaristan: İki yıl okul öncesi eğitim zorunlu. 7-16 yaşlar arasında zorunlu eğitim söz konusu. Mesleki yönlendirme 14 yaşından itibaren söz konusu.

Estonya: Zorunlu eğitim 7 yaşında başlıyor ve ortaöğretimin ikinci kademesine dek kesintisiz sürüyor, bu da 15 yaşına denk geliyor. Bundan sonra isterse mesleki eğitime yönelebiliyor.

İspanya: Okul öncesi eğitim zorunlu değil. 7 Yaşında başlayan zorunlu eğitim 17 yaşına dek sürüyor, 7-12; 12-16 yaş şeklinde. İlköğretim ve ortaöğretim ikinci kademeyi kapsıyor. Ortaöğretimin ilk kademesinde mesleki okula gitme şeklinde değil ama mesleki yeterlilik programlarına katılma şeklinde bir mesleki eğitim söz konusu.

Polonya: 6 ila 16 yaş arası zorunlu eğitim. Bir yıl okul öncesi eğitim ardından 6+3 şeklinde. İlköğretimin ilk kademesi altı yıldan oluşuyor. Mesleki okullara kayıt 16 yaşından sonra söz konusu.

Danimarka: 6 ve 16 yaş arası kesintisiz zorunlu eğitim söz konusu. 16 yaşında zorunlu eğitimin ardından meslek okuluna gidilebiliyor.

Ortaöğretimin ilk kademesinde birçok ülkede mesleki eğitim söz konusu değildir. Örneğin, Danimarka, Estonya, İrlanda, Yunanistan, Fransa, Kıbrıs, İtalya, Finlandiya, Slovenya, İsveç, İzlanda ve Norveç. Araştırmanın yapıldığı diğer ülkelerin ise kiminde yönlendirici seçmeli dersler şeklinde bir mesleki eğitim söz konusu. Doğrudan bu aşamada mesleğe yönlendirme ise Almanya, Belçika, Avusturya ve Çek Cumhuriyeti’nde belirlenmiştir. Ancak, gördüğümüz kadarıyla, örneğin Belçika’da da bu yönlendirme 14 yaşında başlamaktadır.”

Değerli arkadaşlarım, Eğitim-Sen'den sonra Eğitim-İş'in de Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu on iki yıllık kesintili zorunlu eğitimle ilgili raporunu bilmemizi de çok önemli görüyorum.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Onu biz dinledik.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Ama biz dinlemedik Sayın Yeniçeri.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Siz alt komisyonda mı dinlediniz?

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Tabii, tabii...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben de Sayın Vekilim, Nur Hocam konuşmasına başlarken bir sözüne katıldığım için bunu yapıyorum, dedi ki Sevgili Hocam: “Evet, biz bunu biliyoruz ama üst komisyonun bunu bilme hakkı vardır.” O yüzden öyle dedi, öyle hatırlıyorum, üst komisyonun bunu bilme hakkı vardır, gerçekten de sivil toplum örgütlerimizin ön görüşlerini üst komisyon da bilsin diye ben bunları ifade etmek istiyorum müsaade ederseniz.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Zaten Sayın Yeniçeri de bizim bilmemiz doğrultusunda söylüyor, okunmasını teşvik anlamında.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – “4+4+4 Zorunlu Eğitim Raporu:

Bir toplumun geleceğini yetiştirmekte olduğu bireylerine verebildiği eğitimin niteliği belirler. Eğitimin en önemli amacı ise her türlü dogmalardan, kalıplaşmış düşüncelerden uzak ve bilimsel ölçütlerde düşünebilen insancıl yurttaşlar yetiştirmektir.

Ulusal eğitim politikası bireyin hakkı ile onun içinde yaşayacağı ve özgürleşeceği toplumun gereksinimleri, ulusal ve evrensel değerler dikkate alınarak düzenlenmeli ve uygulanmalıdır. Böylece eğitim hem insan aklını özgürleştirecek hem ona yaşamsal becerileri hem de yurttaşlık bilincini kazandıracaktır.

Eğitimin ulusal, bilimsel, laik, karma, herkes için kamusal ve nitelikli, öz olarak da çağdaş olması gerekir. Eğitim iyi bir yönetimin olduğu kadar, ekonomik etkinliklerin ve gelişmelerin de temelini oluşturur.

Eğitim sistemi kişilerin çağdaş, teknolojiye uygun bilgi ve becerilerle donatılması, her düzeyde ve her alanda kalkınmanın gerektirdiği nitelik ve sayıdaki insan gücünün yetiştirilmesi amacını güder. İnsanı eğitim yoluyla değiştirmeden kalkınma gerçekleştirilemez.

Belirtilen amaçlara ve hedeflere ulaşabilmek için de öncelikle...”

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Biraz tartışalım gerçekten de...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tabii...

ORHAN ATALAY (Ardahan) – İnsan nasıl değişir? Değiştirme, dönüştürme eğitimi gerçekten misyonu mu? Öyle düşünülebilir mi?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tabii tartışalım Sevgili Vekilim.

İnsanların değişme ve dönüştürülmesi aniden alınan kararların zoraki uygulamalarıyla mümkün olmaz. Eğer, bir ülkeyi yöneten, Türkiye Büyük Millet Meclisi gibi bir kurum varsa o ülkede gerçekten eğer eğitimle ilgili bir karar çıkarılıyorsa bunu toplumun bütün kesimlerinde tartışarak, toplumun bütün kesimlerinin öngörülerini ve fikirlerini alarak... Bunun yıllar sürmesine gerek yok, gerçi bazı kanunların oluşturulması, az önce değerli vekillerimin de ifade ettiği gibi, altı yıl kadar da sürdüğü olmuştur çünkü bir toplumun geleceğini ifade ediyor.

Siz bugün bir yasayı çıkartır, bunu üç yıl uygular -şimdi olduğu gibi- üç yıl sonra başka bir yasayı getirir bir daha bunu uygularsanız, gençlerimizin gerçekten nasıl değiştirilip dönüştürüleceğini düşünebiliriz?

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Bizim öyle bir iddiamız yok, yani değiştirmek, dönüştürmek, modernize etmek... İflas etti o yol, onu diyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Konuşalım, tartışalım...

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Vekilim neyi savunuyor, ben onu merak ettim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Konuşalım...

ORHAN ATALAY (Ardahan) – İnsanın doğasının ve aklının neyi...

BAŞKAN – Orhan Bey, müsaade ederseniz Sayın Özkoç tamamlasın, ondan sonra...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Elbette çok haklı bir konuya değinildi bu konuda.

Değerli arkadaşım...

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Onu çok merak ettim, yani Sayın Vekilim, gerçekten samimi söylüyorum, sizi görüşünüzü merak ettim, neyi kastediyorsunuz?

BAŞKAN – Orhan Bey de zaten sırası gelince konuşacak.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Başkanım, ama enteresan bir konu bu.

BAŞKAN – İşte, onu kendisi konuşurken dinleyeceğiz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bakın efendim...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Biz “değişim” derken bir insanın zorla değiştirilmesinden bahsetmiyoruz, şu anda siz değişiyorsunuz, hem biyolojik olarak değişiyorsunuz hem de fikir olarak değişiyorsunuz. Belki “Ya, ben bunu biliyorum” deseniz bile, az önce okuduklarımdan bilinciniz bir şeyleri algılıyor ve o sizde farkında olmadan değişikliklere neden oluyor. Öğrendiğimiz her şey, yaşadığımız her şey değişmemize neden oluyor. O yüzden değişimi inkâr etmemiz mümkün değildir, en azından biz kendi görüşümüz açısından değişimi inkâr edemeyiz.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Peki, değişim neye göre değişiyor?

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Değişmeyen tek şey değişimdir Hocam.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Yani değişen her şey, değişmeye göre bir anlam kazanır. Bir şeyin değişebilmesi için bir şeyin de değişmemesi gerekir ki aradaki ne kadar değişti ya da neden değişmedi o ortaya çıksın. Onun için, bakın şimdi kimlikler, şahsiyetler ve karakterler değişenler üzerinden değil, değişmeyenler üzerinden gerçekleşir.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Değişmeyen nedir Hocam, alabilir miyim?

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Değişmeyen, mesela, bir şey söyleyeyim, bitki, hayvan ve insan arasındaki diyalektik ilişki başından beri hep aynı şekildeydi, ağzınızdan yemek yiyorsunuz...

BAŞKAN – Sayın Yeniçeri, 40 arkadaş sonra sıra size gelecek, o zaman bunları geniş geniş konuşursunuz. Şimdi Sayın Özkoç konuşmasını bitirsin.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Sadece bir değişim meselesine bir müdahale durumu söz konusu, düzeltelim şu değişimi de onun için...

BAŞKAN – Peki, parantezi kapatalım.

Sayın Özkoç, buyurun.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Karşıtlık ilkesine göre mi değişim-değişmeyen... Bir değişim varsa değişmeyen de olması lazım. Yani, karşıtlık ilkesini de geliştirmek lazım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, ben de katılıyorum, çok doğru, çok katılıyorum.

BAŞKAN – Sayın Yeniçeri, Sayın Özkoç bitirsin, on iki saat sonra size söz vereceğim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sevgili Hocam, çok özür dilerim... Katılıyorum.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Değişimden bir çıkalım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sadece ben sizin sorduğunuz soruya cevap vermek istedim. Gerçekten biz değişimden yanayız, değişimin karşısında değiliz, zaten bizim de fitratımızda değişim vardır. Yani biz değişiyoruz. Evet, değişiyoruz, elimizde değildir bu.

Onun için, bunu bu şekilde ifade ettikten sonra, müsaade ederseniz, Hocam'ın da uyarısıyla biz konumuza dönelim.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Değişimi şey yaptınız ama daha sonra...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tabii, hayhay efendim, zaman olursa tekrar tartışırız.

Değerli arkadaşlarım, belirtilen amaçlara ve hedeflere ulaşabilmek için de öncelikle nitelikli bir temel yapı oluşturulmalıdır çünkü temel eğitim her yurttaşa yaşamında karşılaştığı ve karşılaşacağı kişisel, toplumsal sorunları çözmede, toplumun değerlerine uyum sağlamada, üretken ve tutumlu olmada temel yeterlilikleri kazandıran bir eğitimidir.

Kesintisiz temel eğitim, çocuklara en azından üst ortaöğretime, yani liseye başlayana kadar sadece bir öğretim programı ile eğitim hizmeti sunuluyor olması, aynı yaştaki çocukların temel eğitim boyunca farklı program ve okul türlerine ayrılmamasıdır. Bu hâliyle kesintisiz temel eğitim dünyanın kalkınmış ülkelerinin çoğunluğunda uygulanan bir sistemdir.

Çok özür dileyerek bir şey sorabilir miyim Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Değerli arkadaşlarım konuşmalarımı sanıyorum kayda almak zorunluluğu içerisinde ve büyük zahmet de yaşadıklarını düşünüyorum. O yüzden bunları ben kendilerine daha sonradan vereceğim. Nerede yazılı olmayan bir belge varsa arkadaşlarımı uyaracağım, oradan alabilirler. Bu usule aykırı mıdır, bilmiyorum.

BAŞKAN – Basındaki arkadaşlara mı?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır efendim.

BAŞKAN – Tutanak kelime kelime yazmak zorundadır.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayhay efendim. Ben sadece bir kolaylık sağlayabilir miyim acaba diye...

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ama yine de verin ki en azından dinlerken arkadaşlar tutanakları kontrol etmiş olurlar.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayhay efendim.

BAŞKAN – Karşılıklı kontrol için...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki, teşekkür ederim, sağ olun.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Sayın Vekilim, bir şey soracağım. Demin bir liste okudunuz, o listede hep “kesintili”, “kesintili”ydi. Burada “kesintisiz” diyorsunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bunlar farklı sivil toplum örgütlerinin görüşleri Sevgili Başkanım. Sıkıldığınızı anlıyorum ama maalesef, hepsini dinleyeceğiz efendim.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Kesinlikle sıkılma değil. Yani çelişkiyi ortadan kaldırmak için.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Var efendim. İşte, bu çelişkileri ortadan kaldırmak için daha uzun tartışmak gerekiyor. Bizim de söylediğimiz o. İnşallah, böyle bir karar çıkar da ben de bu şeyden kurtulurum.

Bu hâliyle kesintisiz temel eğitim dünyanın kalkınmış ülkelerinin çoğunluğunda uygulanan bir sistemdir.

Temel Eğitimin Amacı:

- 1) İnsanı okur-yazar yapmak,
- 2) Özgürlük ve demokrasi kültürü vermek,
- 3) İnsan sevgisi aşlamak,
- 4) Çevreyi ve doğayı korumayı öğretmek,
- 5) Bağımsız düşünebilme sağlama,
- 6) Yurdu ve dünyayı tanıtmak,
- 7) Ulusal, çağdaş ve evrensel değerleri kavramış insanlar yetiştirmektir.

Amaç budur. Yoksa Sayın Başbakanın dediği gibi dindar nesil yetiştirmek değildir.

Sekiz yıllık kesintisiz eğitim bir dayatma değildir. Sekiz yıllık zorunlu eğitim 1997’de apar topar başlatılmış bir uygulama değildir. Sekiz yıllık zorunlu eğitime ilginin geçmişi 1946’ya kadar uzanmaktadır. Bu tarihte gerçekleştirilen 3’üncü Millî Eğitim Şûrası sekiz yıllık zorunlu eğitime geçişi öneriyor. Ancak 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu 1961’de yasalaşana kadar somut bir adım atılmıyor. Bu yasa ile zorunlu öğrenim süresi, yedi ile on dört yaş grubunu kapsayacak biçimde sekiz yıla çıkarılıyor; ancak 5+3 formülü benimseniyor ve sadece ilk kademe zorunlu olarak uygulanıyor. Bunu takiben 10’uncu Millî Eğitim Şûrası’ndan başlayıp, 15’inci Millî Eğitim Şûrası’na kadar uzanan süreçte sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitim akademik olarak tartışılıyor ve 1971’de 16 ilde, 18 okulda ve 1981’de 10 okulda kesintisiz zorunlu ilköğretimin pilot çalışmaları yapılıyor.

1983’te 2842 sayılı Kanun’la 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nun 7 ve 22’nci maddeleri değiştiriliyor ve ilköğretimin altı-on dört yaşlarındaki çocukların eğitim ve öğretimini kapsadığı, ilköğretimin kız ve erkek, bütün vatandaşlar için zorunlu ve devlet okullarında parasız olduğu kanunlaşıyor. Ancak 2917 sayılı kanuna eklenen bir madde ile ortaokullar yurt sathına yaygınlaştırılana kadar ilköğretimin sadece ilkokul bölümü zorunlu kılınıyor.

Bütün bu çabalardan sonra 1997’de 4306 sayılı Kanun ile 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu’nun 9’uncu maddesi ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nun 23’üncü maddesi “İlköğretim kurumları sekiz yıllık okullardan oluşur. Bu okullarda kesintisiz eğitim yapılır ve bitirenlere ilköğretim diploması verilir.” olarak değiştiriliyor ve sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitim ilköğretimde muazzam bir yeniden yapılanma sağlıyor. Bu çerçevede, 11 milyar Amerikan doları karşılığı TL’nin harcandığı tahmin ediliyor.

Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretimin, daha fazla çocuğun okullu hâle gelmesine -ki bunu Millî Eğitim Bakanlığımız da kabul ediyor ve söylüyor- büyük katkıda bulunduğunu söyleyebiliriz. Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitim hamlesi sayesinde 5’inci sınıftan sonra okul ile bağlantısı kopacak 3,5 milyon çocuk eğitimde tutulmuştur. Bunun doğal sonucu olarak okullaşma oranları hızla yükseldi ve kesintisiz zorunlu eğitim sayesinde çocuklar daha fazla eğitim almışlardır.

Yasa Teklifinin Sakıncaları:

5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı Kanun ile 1739, 3308, 2547, 4734 ve 5018 sayılı kanunlarda değişiklik yapan kanun teklifinin 1’inci maddesi, eğitim reformu anlayışının gerektirdiği uzlaş ve demokratik katılım yaklaşımı ile hazırlanmadığı; bilimsel araştırma ve geliştirme yani ARGE çalışması ve veri ve bulgularını içermediği; bir reform bildirgesi ile halkın tam, doğru ve anlaşılır nitelikte bilgilendirilmesinin sağlanmadığı; 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nun “Bilimsellik” başlıklı 13’üncü maddesinin ikinci fıkrasında geçen; “Eğitimde verimliliğin artırılması ve sürekli olarak gelişme ve yenileşmenin sağlanması bilimsel araştırma ve değerlendirmelere dayalı olarak yapılır.” amir hükümlerine uyulmadığı görülmektedir.

İlköğretimin kesintili iki kademe hâlinde yapılandırılması gerekçesinin, haklı nedenlerinin veri ve bilgi temelinde belirlenmediği görülmektedir.

3) a) İkinci kademenin hangi programlarının açık ilköğretim ile ilişkilendirileceği;

b) Hangi ortaöğretim programları için ilköğretim ikinci kademe okullarının oluşturulacağı;

c) On iki yıllık zorunlu eğitimin başlangıç tarihinin belirlenmesi hususlarının Bakanlık veya Bakanlar Kurulunun yetkisinde belirlenecek olması “eğitim hakkının” yasa koyucu değil, idarece belirlenmesini getirmektedir. Yasada açıkça çerçevesi belirlenmeden idarenin bu nitelikte bir yetki kullanmasının Anayasa’ya aykırı olduğu da görülmektedir.

Mesleki yönlendirme ve mesleki teknik ortaöğretimle ilişkilendirmenin çok erken yaşta belirlenmesi “yaşam boyu öğrenme” yaklaşımına uygun değildir. Aday çıraklığın on dört yaştan on yaşa indirilmesi çocuk işçiliğini artırma niteliğini de taşımaktadır.

Mesleki ve teknik ortaöğretimde temel bilgi derslerinin ağırlığının artırılması, mesleki ve teknik derslerin ağırlığının azaltılması ve mesleki ve teknik derslerin ön lisans seviyesinde verilmesi eğilimi yeterince değerlendirilmemiştir.

Yasa teklifine göre, dört yıllık birinci kademedan sonra çocukların bir bölümü on yaşında mesleki eğitim merkezlerine gidecekler, çırak olarak çalışacaklardır. Böylece, çocuk işçi sayısı artacak ve buna bağlı olarak çocuk istismarı oluşacaktır. Çocuk çalıştırmak ve çocuk istismarı suçtur. Ayrıca beceriler yetersiz kalacaktır. Meslekler yanlış seçilecek, sonuçta mutsuz bir toplum yaratılacaktır.

Zorunlu eğitimin 4+4+4 ya da 8+4 veya 5+3+4 gibi kademelere ayrılması eğitimi kesintili yapmamaktadır. Temelde Eğitim-İş için tek bir eğitim programı içerisinde olmak önemlidir. Aslında zorunlu eğitim sürecinde çocukların mesleki eğitime kaydırılması eğitimi kesintili yapmaktadır. Sanayi toplumunun gereksinimlerini karşılamak için ve ara insan gücü yetiştirmek için ortaöğretim düzeyinde önem kazanan mesleki eğitim, içinde bulunduğumuz bilgi toplumunda, öğrenme toplumunda, teknoloji toplumunda ve de küreselleşen dünya teknolojisinde bilgiyi üreten ve kullanan kişilere gereksinim duyulduğundan geçmişteki önemini yitirmiş bulunmaktadır.

Örneğin; sanayi toplumuna geçiş sürecinde metal bir parça üretilirken eğeleme işlemi ve torna kullanılırken, bugün aynı parçalar bilgisayar kontrolü ile çalışan CNC tezgâhlarında yazılım ile yapılmaktadır. Yani geçmişte el becerisinin ve melekelerin gelişmiş olması önem taşıırken, bugün teknolojiyi kullanma becerisine sahip, yaratıcı zekâsı gelişmiş ve matematiksel zekâsı yüksek bireylere ihtiyaç duyulmaktadır. Bunun

eğitiminin verileceği yerde yüksek okul seviyesi olduğu görüşü dünya eğitim camiasında da tartışılmaktadır. Dolayısıyla, dünyada mesleki eğitimin verildiği kurumlar ortaöğretimden yükseköğretime kaymaktadır.

5) AKP Grubu tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine verilen yasa teklifiyle eğitimi 4+4+4 şeklinde kesintili hâle getirmek, aslında gerçek anlamda temel eğitimi dört yıla düşürmektir. İlk dört yıldan sonra devam zorunluluğu ortadan kaldırılarak çocuklar imam hatip liselerine, Kur'an kurslarına, çıraklık eğitimine ve okul dışı her türlü eğitim alanlarına yönlendirileceklerdir.

Bu yasal düzenlemeyle bir devrim yasası olan Öğretim Birliği (Tevhidi Tedrisat) Yasası ortadan kaldırılmaktadır. Mektep-medrese ikilemi yeniden yaratılmaktadır. Hâlbuki cumhuriyet devriminin en önemli yasalarından biri olan Öğretim Birliği Yasası'nın gerekçesinde "Bir millet bireyleri ancak bir eğitim görebilir. Bir ülkede iki türlü eğitim iki türlü insan yetiştirir. Bu ise duygu ve düşünce birliğini ve dayanışma amaçlarını bütünüyle yok eder." denilmektedir.

Fransız devrimci Danton "Çocuklar, ana babalarından önce cumhuriyetin yavrularıdır." demektedir.

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Asıl problemimiz bu Sayın Vekilim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Eğitim için görüşü, benim görüşüm değil tabii.

BAŞKAN – Orhan Bey, görüşlerinizi kendi sıranızda ifade edin, lütfen.

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Tek tip hâle getirme, bunu da devlet ve dolayısıyla eğitim vasıtasıyla yapma; o gerçekten bugün iflas etmiş bir şey. Bugün artık çoğulculuk, farklılık, tercihler...

BAŞKAN – Orhan Bey, teşekkür ediyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çok teşekkür ediyorum. Ayrıca, beni dikkatlice dinlediğiniz için de teşekkür ederim. Sağ olun, katkılarınıza teşekkür ediyorum.

Çocuklar, ana babalarından önce cemaatlerin ve tarikatların yavruları olacaklardır.

6) Mevzuat Hazırlama Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmeliğin 24'üncü maddesinde geçen "Yürürlüğe konulması hâlinde etkisinin 10 milyon TL'yi geçeceği tahmin edilen kanun ve kanun hükmünde kararname tasarıları için düzenleyici etki analizi yapılması zorunludur." hükümlerine göre düzenleyici etki analizi yapılması da gerekmektedir. Zira 32.797 ilköğretim okulunun sadece yüzde 20'si kadar dahi ikinci kademe ilköğretim okulu yapılmasının maliyeti 10 milyon TL'nin üzerinde olacaktır. Yönetici, öğretmen, araç gereç ve benzeri ihtiyaçlarının hesaba katılması ile bu rakam çok daha fazla miktarlara ulaşacaktır. Ayrıca ilköğretim 5'inci sınıflarının ortadan kalkmasıyla 70 bin civarında sınıf öğretmeni norm fazlası durumuna düşecek, kurum değiştirmek zorunda bırakılacaktır. Bu yer değiştirmenin yaratacağı verimsizlikler ve maliyetler hesap edilmiş midir?

Yönetmeliği yürürlüğe koyan idareden "idarenin kanuniliği ilkesi" bağlamında herkesten ve her şeyden önce kendi koyduğu kurallara kendisi uyarak "düzenleyici etki analizini" yapması beklenmektedir.

7) Asıl önemli bir risk ise kırsal kesimdeki kız öğrencilerin birinci dört yıllık süreden sonra okulu bırakmak zorunda kalacak olmalarıdır. Bu da eğitim sistemimizin yapısal sorunlarından birisi olan kız öğrencilerin okula devamsızlık oranını tekrar yükseltecektir. Kız öğrencilerin ilköğretimdeki okullaşma oranı 1997 yılında yüzde 78 iken, sekiz yıllık kesintisiz eğitim sayesinde bu oran yüzde 98'leri aşmıştır. Ancak kademeli eğitim anlayışı ile bu oran tekrar aşağılara düşecektir. Buna bağlı olarak da "çocuk gelin", "çocuk işçi" sayısı hızla artacaktır. Dolayısıyla, uygulama, Uluslararası Evrensel Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne de aykırı olacaktır.

8) İlk dört yıllık birinci kademe eğitiminden sonra, dört yıllık ikinci kademe eğitime geçişler sınavla olacağından seviye belirleme ve yönlendirme sınavları ilköğretim 4'üncü sınıf öncesine kadar düşecek, dershaneler çığ gibi artacak, eğitimin veliler üzerindeki maliyeti de katlanacaktır.

9) Yasa teklifinin gerekçesinde üç kalkınmış ülke örneğine yer veriliyor. Gerekçeye göre, ABD, İngiltere ve Fransa'da eğitim sistemleri, okul öncesi, ilköğretim, ortaokul/lise öncesi ve lise olmak üzere dört kademeye bölünüyor. Bu örneklerden yola çıkarak, Türkiye'de de eğitim sisteminin 4+4+4 şeklinde yapılandırılması teklif ediliyor. ABD, İngiltere ve Fransa'daki temel eğitim modellerinin ortak özelliği, temel eğitimin ilköğretim ve ortaokul gibi farklı kademelerde olsa bile, öğrencilere en azından üst ortaöğretime erişene kadar sadece bir öğretim programı ile eğitim hizmeti sunuluyor olmasıdır. Bu üç ülkede öğrenciler on altı yaşına gelene kadar temel eğitimin dışında bir öğretim programı ile karşılaşmıyorlar ve mesleki programlara

yönlendirilmiyorlar. Öğrencilerin farklı yetenekleri aynı program içinde, seçmeli dersler ve ders dışı etkinliklerle geliştiriliyor. Oysa Türkiye için teklif edilen 4+4+4 sisteminin ikinci dört yıllık bölümünde meslek eğitimi, çıraklık ve açık öğretim gibi farklı program türlerinin devreye sokulması öngörülüyor.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – O alt komisyonda reddedildi ya Sayın Vekilim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çok doğru söylüyorsunuz. Eğitim-İş bunu böyle değerlendirmiş, bilelim; neden değiştirdiğimizi de anlamış oluruz diye okuyorum. Teşekkür ederim.

Asıl kesinti, henüz kişilikleri ve yetenekleri tam olarak şekillenmemiş çocukların farklı öğretim programlarına yönlendirilmeleriyle ortaya çıkıyor.

Tabii ki değiştirilmiş olması, sayın vekillerim, bunların düşünülmeden nasıl buraya getirildiğini de anlamamız açısından çok önemlidir. Yani arkadaşlarımızın, Eğitim-İş'in, diğerlerinin...

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Sizi yok saymıyoruz, ortak aklı oluşturuyoruz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çok teşekkür ediyoruz. Onun için, biz “Türkiye'nin aklına da ihtiyacımız var.” diyerek ortak bir Türkiye aklı için mücadelemize devam ediyoruz. Teşekkür ederim.

Asıl kesinti, henüz kişilikleri ve yetenekleri tam olarak şekillenmemiş çocukların farklı eğitim programlarına yönlendirilmeleriyle ortaya çıkıyor.

Ülkeler	Öğrencilerin farklı eğitim programlarına ayrıştırıldıkları en erken yaş	Öğrencilerin 15 yaşında kayıtlı olabilecekleri öğretim programı sayısı	Ülkeler	Öğrencilerin farklı eğitim programlarına ayrıştırıldıkları en erken yaş	Öğrencilerin 15 yaşında kayıtlı olabilecekleri öğretim programı sayısı
Avustralya	16	1	İsrail	15	2
Kanada	16	1	Japonya	15	2
Danimarka	16	1	Meksika	15	3
Finlandiya	16	1	Portekiz	15	3
Fransa	16	1	İtalya	14	3
İzlanda	16	1	Kore	14	3
Yeni Zelanda	16	1	Belçika	12	4

Birçok Avrupa ülkesinde temel eğitim kesintisiz olarak sekiz yılın üzerinde uygulanmaktadır. Örneğin, Avrupa ülkelerinde zorunlu eğitim 8 ülkede sekiz yıl, 9 ülkede dokuz yıl, 12 ülkede on yıl, 2 ülkede on bir yıl ve 3 ülkede de on iki yıldır.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Bunların hepsi kesintisiz miymiş acaba?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet efendim, onların iddiası, Eğitim-İş'in böyle bir iddiası var Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Siz ne düşünüyorsunuz o zaman bu konuda?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben bütün bunları bitirdikten sonra kendi düşüncemi ifade edeceğim Sayın Bakanım, müsaade ederseniz.

Avrupa'nın bazı ülkelerinde kademeli geçiş vardır. Örneğin İsveç'te dokuz yıllık öğretim üç aşamadan oluşmaktadır. Burada ayrımın gerekçesi, çocukların gelişim evreleridir. Bu ülkede ilk altı yıl çocuklara karne bile verilmemektedir. Bir diğer örnekse Almanya'dan. Almanya'da “dinî rüşt yaşı” diye bir yaş bulunmaktadır. Bu on beş yaş olarak belirlenmiştir. Bu yaşa gelen çocuk, din eğitimi alıp almayacağına kendisi karar verir. Bu konuda ne devlet ne de aile dayatmada bulunamaz.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Burada yanlışlık var yani. Mesela Almanya'da ben kendim gördüm, Berlin şehrinde Katolik okuluyla Protestan okulunun ortasında kilise vardı ve küçük çocuklar bile gidip bizzat papazın eşliğinde din eğitimi görüyorlardı.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki, efendim, Eğitim-İş’le tekrar görüştüğümde ben sizin bu fikrinizi bildiririm.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Ben kendim bizzat girdim.

BAŞKAN – Sayın Bozkurt, lütfen...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben bu uyarınızı Eğitim-İş’e bildireceğim Sayın Bozkurt. Teşekkür ederim.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Biz Eğitim-İş’i yarım saat dinledik Sayın Özkoç.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – V allahi, biz de dinliyoruz işte ne yapalım. Yani sadece iktidar değil, muhalefet de aynı konuşmayı dinliyor. Biz de dinliyoruz saygıyla, bizim de zamanımız...

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Hatibin sözünü kesmeyelim arkadaşlar, lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Türkiye’de 1926’dan 1981’e dek isteğe bağlı olan din dersi bu yıldan sonra “din kültürü ve ahlak öğretimi” adıyla yeniden zorunlu duruma getirilmiştir. Bunu, 12 Eylül 1980 darbesinin 1982 Anayasası düzenlemiştir. Anayasa’nın “kültür ve ahlak” olarak tanımladığı bu ders, uygulamada, din aşılama ve zorunlu tapınmayı öğretme biçimine dönüştürülmüştür.

10) Millî Eğitim Bakanlığı bile devre dışı bırakılarak AKP Grubunca Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan yasa teklifine gerekçe olarak; üyelerinin yüzde 75’i Millî Eğitim Bakanlığınca belirlenen ve tarafsızlığı tartışılan 18’inci Millî Eğitim Şûrası gösterilmektedir. Bu da inandırıcı değildir. Çünkü Millî Eğitim Şûra kararları bağlayıcı değil, tavsiye niteliğindedir. Ancak Millî Eğitim Bakanının onayı ile uygulanabilecek kararlardır. Ayrıca kesintili eğitim konusu şûra alt komisyonlarında tartışılmamış, bireysel tekliflerde, bir delegenin ideolojik bir önergesiyle kabul edilmiştir. Çünkü önergeyi veren şahıs kürsü konuşmasında “28 Şubatın rövanşını aldık.” ifadesini kullanmıştır.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Darbeye karşı...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Olabilir, doğru bir düşüncedir diye katılabilirsiniz, haklısınız. Onları da uyarırım. Peki, düşüncenize saygı duyuyorum.

Dolayısı ile karar bilimsel ve pedagojik değil, ideolojiktir.

Yine, 28 Şubatta tasarının komisyona gelmesi acaba bir tesadüf müdür? Kaldı ki 18’inci Millî Eğitim Şûrası’nda öğretmenlere 1 maaş ikramiye verilmesi ve ek derslerin en az 2 katına çıkarılması kararı da alınmıştır. Fakat ne hikmetse bu konuda hiçbir uygulama yönüne gidilmemektedir. Ayrıca, daha önce alınan şûra kararları da bulunmaktadır. Örneğin, 10’uncu Millî Eğitim Şûrası temel eğitimin niteliklerini şöyle belirtmiştir:

- 1) Temel eğitim bir bütündür, değişik süreli okullara bölünmemelidir.
- 2) Temel eğitim süresince öğrencilerin yeteneklerinin tanınması esastır.
- 3) Temel eğitimde öğrenciler değişik alanlarda kendilerini deneyerek tanıyabilmelidirler.
- 4) Zorunlu eğitim çağındaki herkes bundan yararlanmalıdır.

Temel eğitim bireye; iyi bir anne baba, iyi yurttaş, iyi insan olma bilgi ve bilincini kazandırmak için verilir. Temel eğitimi dört yıla indirerek on yaşındaki çocuğa bu becerileri kazandırmak mümkün müdür?

Önerilerimiz:

- 1) Temel eğitim dünyada yaygın olduğu biçimiyle dokuz yıl kesintisiz olmalıdır.
- 2) Zorunlu eğitim bir yılı okul öncesi olmak üzere on üç yıla çıkarılmalıdır.
- 3) Çok başlı eğitim sisteminden kaçınılarak öğretim birliği korunmalıdır.
- 4) Eğitimin her aşaması parasız olmalıdır.
- 5) Eğitimin içeriği laik, demokratik, bilimsel ve ulusal olmalıdır.
- 6) Karma eğitim sisteminden taviz verilmemelidir.
- 7) Eğitim sistemimizde toplumsal ayrıştırmaya yönelik uygulamalardan vazgeçilmelidir.
- 8) Eğitim, kişinin tüm yeteneklerini geliştirecek ve onu topluma etkin bir şekilde hazırlayacak nitelikte olmalıdır. Ezberci, eleyici, öğrencileri sınavlara odaklayıp koşullandıran, zihinleri günlük yaşamda kullanılmayacak gereksiz bilgilerle dolduran, günümüz eğitim anlayışı terk edilmelidir.

9) Din eğitiminin her türü seçmeli hâle getirilmeli ve notla değerlendirilmemelidir.

10) On beş yaşın dolmasıyla “dinî rüşt yaşı” başlamış kabul edilmelidir.

11) Din adamı yetiştirilmesi yükseköğretime bırakılmalıdır.

12) Yaratıcı ve üretken olmayan bu eğitim anlayışı, kişinin özgürleşmesini, kendi kişiliğini bulmasını engellemektedir. Yurttaş bilinci yerine başkalarına kolayca tabi olan, kararsız, kişiliksiz nesillerin yetişmesine yol açmaktadır. Böylece bilginin cesareti yerine cehaletin küstahlığı yapılandırılmaktadır.

Sonuç:

Eğitim-İş olarak; AKP Grubu tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan zorunlu eğitimin kesintili olarak on iki yıla çıkarılmasını öngören yasa teklifinin geri çekilmesini, Millî Eğitim Bakanlığı ile ilgili sendikalar, demokratik kitle örgütleri, üniversiteler, bilim insanları, öğrenci ve velilerin temsilcilerinden oluşan, konunun tüm taraflarını kapsayıcı, eşit ve demokratik katılımı gerçekleştirecek şekilde bir çalıştay düzenlenmesini, gerekli yasal düzenlemelerin de bu çalıştayın çıktıları doğrultusunda, zorunlu eğitimin okul öncesi eğitimi de kapsayacak biçimde kesintisiz on üç yıl olmasını talep ediyoruz.

Yine, Eğitim-İş Sendikası olarak; ulusal eğitimin temel ilkelerine bağlı, nitelikli insan yetiştirmeyi çok önemsiyoruz. Araştıran, sorgulayan ve öğrendiklerini yaşamında uygulayan insanı yetiştiren, çağdaş ve evrensel ölçütlere uygun, laik bir eğitim, çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkma hedefine ulaşmanın tek yoludur. Ruhunu, vicdanını ve aklını başkasına emanet edenlerle, birilerine biat edenlerle büyük hedeflere asla varılamaz. Ancak akli ve vicdanı özgür olanlar büyük işleri başarabilirler.

Eğitim-İş Genel Merkezi

Değerli arkadaşlarım, Eğitim-İş'in bu konuyla ilgili düşünceleri böyle.

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı, Sayın Fikri Işık'a da gönderdiği bu metinde bilgilendirmelerini şu şekilde ifade etmişler: “Tüm çocuklar için kaliteli temel eğitim. Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı olarak on yedi yıldır, bu ülkenin çocuklarının eğitimine ve mutluluğuna katkı sunmak için çalışıyoruz. Vakfımız kurulduğu günden beri, ilköğretim çağındaki çocuklara gereken temel bilgi, beceri ve değerleri kazandırmaya yönelik, zengin öğrenme fırsatlarıyla dolu onlarca eğitim etkinliğini, kendi özgün modeli ile çocuk dostu mekanlarında çocuklarla buluşturuyor. Bugüne kadar 1,6 milyon temel eğitim çağı çocuğuna ulaştık ve halen yılda ortalama 150 bin çocuğa eğitim desteği veriyoruz.

2005 yılında gerçekleştirilen ve bizce gerçek bir reform niteliği taşıyan müfredat değişikliği ile getirilen "sosyal etkinlik saatleri" kapsamında MEB ile yaptığımız protokol sonucu yedi yıldır ilköğretim okullarında, okul içi saatlerde faaliyet gösteriyoruz. Misyonunu Türkiye'de temel eğitimin önemi üzerine inşa etmiş ve hedef kitlesi yedi-on altı yaş arası temel eğitim çağındaki çocuklar olan bir sivil toplum kurumu olarak ilköğretim çağının, çocukların eğitimi ve gelişimi açısından önemini yakından bilen ve birebir gözlemleyebilen bir yapıya sahibiz.

Bu çerçevede 20 Şubat 2012 tarihinde Meclis Başkanlığına sunulan 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin Türkiye'nin son on yılda temel eğitim sisteminde gerçekleştirdiği reformları sekteye uğratabileceğini ve çocukların gelişiminde kritik öneme sahip ilköğretim eğitimi olumsuz yönde etkileme ihtimalinin yüksek olduğunu düşünüyoruz.

Teklif yasalastığı takdirde, sekiz yıllık kesintisiz temel eğitim dörder yıllık iki kademeye ayrılıyor ve kesintili hâle geliyor, ikinci kademede devam zorunluluğu belirsizleşerek çocukların açık ve uzaktan öğretim araçlarıyla eğitimlerini tamamlamaları için Bakanlar Kurulu ve Millî Eğitim Bakanlığına yetki veriliyor. Aşağıda sıralanan gerekçelerle, bahsedilen yasa teklifinin Türkiye'de eğitimin niteliği ve niceliği açısından ciddi riskler taşıdığını düşünüyoruz.

Türkiye, özellikle son yıllarda eğitime erişim ve katılım konusunda çok ciddi bir mesafe kaydetmiştir. İlköğretimde okullaşma oranı neredeyse yüzde 100'e erişmiş, özellikle kız çocuklarının eğitime katılım oranı “Haydi Kızlar Okula”, “Şartlı Nakit Transferi” gibi Millî Eğitim Bakanlığının da sahiplendiği ve ciddiyetle takip ettiği proje ve uygulamalar sayesinde neredeyse erkeklerle aynı düzeye gelmiştir. İlköğretimin kesintili hâle gelmesi ve ikinci kademenin açık öğretim kapsamına alınması çocukların ve özellikle kız çocuklarının okula erişimlerine engel olan kültürel alışkanlıklara dönme riskini doğurabilir.

Okul, çocukların sadece eğitim aldıkları bir mekân değildir. Çocukların en önemli sosyalleşme alanlarından biridir. Öte yandan, Türkiye çocukların okul dışı veya sonrası sosyokültürel katılım fırsatlarının en düşük ve eşitsiz olduğu ülkelerden biridir. Hâl böyleyken çocukların ikinci kademede açık veya uzaktan öğretime geçmeleri, onları bu sosyalleşme imkânlarından yoksun bırakacak ve ev içinde ve dışında birçok riske maruz kalmalarına yol açabilecektir. Bu nedenle, eğitimde gelişme ve değişime taraftar olmakla birlikte, sosyoekonomik şartların büyük farklılık gösterdiği ülkemizde, açık öğretimin eğitimdeki eşitsizlikleri arttıracığından endişeliyiz.

Türkiye'de eğitim sistemin en önemli sorunlarından biri de zaten eşitlik sorunudur. Türkiye'de eğitim sistemi var olan eşitsizlikleri derinleştirmekte ve yeniden üretmektedir. Çocukların eğitime erişiminde ve aldıkları eğitimin kalitesinde cinsiyete, bölgelere ve okullara dayalı eşitsizlikler önemli oranda sürmektedir. Mevcut yasa teklifi çıraklık yaşını on bire çekerek –bunun değiştirildiğini biliyorum ama onların önceki görüşünü de bilmeniz açısından ifade ediyorum- ikinci kademedan itibaren mümkün hâle getirilerek özellikle dezavantajlı çocukların eğitime erişimi konusundaki eşitsizliği derinleştirmek ve çocuk çalıştırmanın yaygınlaşmasına yol açmak gibi riskler göstermektedir.

Eğitim sistemimiz çocuklarına hayatta mutlu ve başarılı bireyler olabilmeleri için gereken ve eğitim sürecinde kazandırılması beklenen en temel öğrenme ihtiyaçlarını kazandırmakta hâlen yetersiz kalmaktadır. Çocuklarda okuduğunu anlama, matematik ve fen becerilerini ölçen ve üç yılda bir OECD tarafından yapılan PISA 2009 sınavında, Türkiye sınava katılan 65 ülke arasında 41'inci olmuştur. Sınav sonuçları, on beş yaşındaki ortalama bir Türk öğrencinin OECD üyesi ortalama bir öğrenciden matematik, okuma ve fen becerilerinde ortalama bir eğitim yılı geride olduğunu göstermektedir.

İlköğretim çağı çocukların temel bilgi, beceri ve değerleri edinmesi açısından zihinsel olarak en formatif yani elverişli oldukları yaşlardır. Temel eğitimi kesintili hâle getirmek ve ikinci kademedan itibaren mesleki eğitime yönlendirmek bu becerilerin eğitiminde de kesintiye ve zaafa yol açacaktır.

Teklif, kesintili hâle gelmesini önerdiği ilköğretimin ikinci kademesini ortaöğretime hazırlık ve mesleki eğitime yönlendirme kademesi olarak öngörmekte ve bu konuda yetkiyi Millî Eğitim Bakanlığına vermektedir. Temel eğitim, eğitimin ve öğrenmenin temelini oluşturmaktadır ve bu nedenle Türkiye'nin herkese eşit ve kaliteli eğitim sağlama hamlesinin de başlangıcını oluşturmaktadır. Eğitimde önemli gelişme kaydeden ülkelerin uygulamaları ve eğitim bilim araştırmaları ilköğretim çağlarında mesleki eğitim yerine temel becerilerin öğretilmesini ve nitelikli bir temel eğitimin önemini ortaya koymaktadır. Özellikle değişimin giderek hız kazandığı günümüzde, çocuk yaşta meslek eğitimi konusu son derece tartışmalıdır.

Öte yandan TEGV olarak "Kariyer Yolculuğuma Başlıyorum" adıyla bir kariyer olgunluğu eğitim programı uygulamaktayız. Bu programın geliştirilmesi aşamasında çocuklarla yaptığımız araştırmaların sonuçları ilköğretim çağlarının mesleki yönlendirme açısından çok erken olduğunu ortaya koymuştur. Bu yaş grubu çocuklarının meslek seçimi konusunda yeterli bilince sahip olmadığı, ilgi, istek ve ihtiyaçları konusunda ve meslek seçimlerinde çevrenin etkisine açık olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Türkiye, temel eğitimi sekiz yıla çıkararak ve kesintisiz hâle getirerek çocukların eğitime katılımı konusunda önemli gelişme kaydetmiştir. 2005 yılında yapılan kapsamlı müfredat reformu ile de öğretim programlarını kesintisiz temel eğitime uygun hâle getirmiştir.

Okulların derslik sayısında ciddi gelişme kaydedilmiş, fiziki ve teknolojik altyapının geliştirilmesi konusunda önemli bir aşama alınmıştır. Uygulanan destek programları ile özellikle kız çocuklar olmak üzere, temel eğitimde okullaşma oranı çok yükselmiştir. Bütün bu reform için ciddi bir kamu kaynağı harcanmıştır ve harcanmaya devam etmektedir.

Gelinen noktada, eğitimde niceliksel olarak kaydedilen bu gelişmeleri eğitimin niteliğinin geliştirilmesine yönelik çalışmalarla desteklemek, başka bir deyişle eğitim kalitesine yatırım yapmak daha doğru bir tercih olacaktır görüşündeyiz.

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı olarak yasa teklifinin geri çekilerek paydaşlarla tartışılmasını ve yukarıda bahsedilen hususlarla birlikte yeniden değerlendirilmesini talep ediyoruz.”

Demek ki Türkiye Gönüllüleri Vakfı da, Eğitim-İş de, Eğitim-Sen de bizim görüşümüzü paylaşıyor değerli arkadaşlarım.

Bu konuda tabii, Otizm Platformu da kendi görüşlerini ifade etmiş, bunu da paylaşmanın önemli olduğunu düşünüyorum. O yüzden onların da bu görüşlerini size ifade etmek istiyorum: “ Türkiye Büyük Millet Medisi Başkanlığına. Otizm Platformu, Türkiye’deki otizmlı bireylerin ekonomik, sosyal ve kültürel hayata tam katılımlarının sağlanması amacıyla bu alanda çalışan yirmi bir sivil toplum örgütünden oluşmaktadır. Örgütler ağırlıklı olarak otizmden birincil dereceden etkilenen aile bireylerinden oluşmaktadır. Otizm Platformu, otizmle ilgili toplumsal bilinçlendirme ve yapılandırma çalışmalarında iş birliği faaliyetleri ve iletişim çalışmaları gerçekleştirmeyi hedeflemektedirler. Otizm Platformu, yetişkin otistiklerden yeni teşhis alan otistiklere kadar temel vatandaşlık gereksinimleri başta eğitim ve sağlık hakları, sosyal hakları, meslek edinme hakkı, çalışma hakkı, barınma hakkı, bakım hakkı gibi Anayasa’dan başlayan tüm hukuki haklarının kullandırılması yönünde 2007 yılından beri de mücadele vermektedir.

Otizm, bireyler için henüz istenildiği ölçüde nitelikle bir uygulama yapılanmamasına rağmen, otizmlı bireyler için öncelikle kaynaştırma eğitimini benimseyen millî eğitim politikalarını bu dönem içerisinde memnuniyetle gözlemekteyiz ancak yeni yasa teklifiyle zorunlu eğitimin on iki yıla çıkarılması, otizmlı ve diğer engelli öğrenciler de dâhil tüm öğrenciler için olumlu bir gelişme gibi görünmekle birlikte kanun teklifinde 4’ üncü sınıftan sonrası için muğlak bir açık öğretim ve mesleki yönlendirmeden söz edilmektedir. Bu yaklaşım, sınıfın genelinden farklı davranış ve öğrenme özellikleri gösteren öğrencilerin, dolayısıyla engelli öğrencilerin önemli bir bölümünün kolayca örgün eğitim sisteminin dışına itilmeleri tehlikesini barındırmaktadır. Dolayısıyla, engellilerin büyük mücadelelerle elde ettikleri sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitim haklarının ellerinden alınması anlamına geleceği görüşü temsil ettiğimiz otizmlı bireylerin ailelerinde de hâkim olmuştur.

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından konuyla ilgili yapılan açıklamalarda söz konusu kanun teklifiyle evde eğitimin hangi hedef kitleyi kapsayacağına Bakanlar Kurulu tarafından karar verileceği ifade edilmiş ve evde eğitimin özellikle özel eğitim gereksinimi olan engelli çocuklar için tasarlandığı ortaya çıkmıştır. Teknik olarak sistemin kesintili olarak 4+4+4 şeklinde düzenlenmiş olması gerek normal gelişim gösteren gerekse engelli öğrencilerin kaynaştırılması, sosyalleşmesi ve gelişmeleri açısından büyük önem teşkil eden okul öncesi eğitimi de kapsam dışı bırakılması ülkemizde okul öncesi eğitim sadece engelli çocuklar için zorunludur ancak tüm çocuklar için zorunlu olmadığı için yaygınlaşmamakta ve engelli çocuklara sunulan bu hizmet çok sınırlı kalmaktadır nedenleriyle engelli öğrenciler için çok ciddi sakıncalar taşımaktadır.

Yukarıda belirttiğimiz kaygılardan hareketle bu kanun teklifinin bilimsel veriler ışığında yeniden gözden geçirilmesi, sivil toplum örgütlerinin sürece dâhil edilmesi, sonrasında da kamuoyunun bilgilendirilmesi ve kabulünü sağlayıp, sonrasında uygulamaya geçilmesi ülkemiz genelinde temsil ettiğimiz kitlenin dileğidir.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.” demiş. Otizm Platformu da bizim gibi düşünüyor. O da bu konunun gerçekten yeteri kadar ilgili taraflar tarafından tartışıldıktan sonra tekrar teklif olarak Meclise gelmesini öngörüyorlar.

Değerli arkadaşlarım, KA.DER, yani Kadın Adayları Destekleme Derneği de bu konuda görüş bildirmiş. “Komisyonunuzun, Kadın Adayları Destekleme Derneği KA.DER’den görüş istemesine teşekkür ederiz ancak görüş bildirme süresinin kısalığı nedeniyle itirazlarımızı araştırma –çok önemli- ve çalışmaları kaynak göstererek destekleme imkânından yoksun bırakıldığımızı da bildirmek isteriz. Alt komisyonunuz uygun görürse belirleyeceğiniz bir gün ve saatte Türkiye Büyük Millet Medisine gelerek konu hakkında görüşlerimizi paylaşmak isteriz.” Demek ki burada bu konunun yeteri kadar tartışılmadığı konusunda KA.DER’in de ciddi bir kaygısı bulunmaktadır. “Şahsen uzun yıllar kadın ve eğitim konusunda çalıştım. Sabancı Üniversite ERG Eğitim Platformu Girişimi gibi kuruluşlara da danışman ve proje yürütücülüğü olarak görev yaptım, sahada çalıştım. Kız çocuklarının okullaşması ve yetişkin kadın okumaz yazmazlığı konusunda Millî Eğitim Bakanlığı ile ortak çalışmalar yürüttüm, Koç grubunun finanse ettiği meslek lisesi memleket meselesi çalışmasında yer aldım, Akbank’ın finanse ettiği Öğretmenler İçin Eleştirel Düşünme Projesi’ni yürüttüm. Aşağıda özetleyeceğim KA.DER itirazlarının alandaki bu bilgimden ve kadın örgütleriyle eğitim konusunda çalışan kuruluşlarla yaptığımız bir dizi görüşmeden kaynaklandığını da belirtmek isterim.

Kamuoyuna 4+4+4 yasa tasarısı şeklinde yansıyan, İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi konusundaki çekince ve itirazlarımızı özetlemek isteriz. Genel Gereğede yer alan sekiz yıllık zorunlu eğitimin sakıncalarına katılmıyoruz. 1998 yılında fiilen uygulamaya

başlayan sekiz yıllık zorunlu eğitim sayesinde 2000 yılında on beş-on dokuz yaş arasındaki kadınların ortalama eğitimi 4,4 yılken 2010 yılında bu süre 5,2 yıla çıkmıştır. Sekiz yıllık zorunlu eğitim ile kızların on altı yaşında evlenme ihtimali yüzde 44 azalmıştır, on yedi yaşında doğum yapma ihtimali de yüzde 36 azalmıştır. Sekiz yıllık zorunlu eğitim kız çocukları için henüz yüzde 100'lük bir okullaşma oranı sağlamamış olsa da yukarıdaki sayıların da gösterdiği gibi ancak on yılda alınabilmiş bir mesafe vardır. Bu noktada, 4+4'lük sisteme geçmek alınmış mesafeyi de sıfırlayacaktır.

Sekiz yıllık eğitimin sürdürülmesi eğitim içeriğiyle ve eğitmen kalitesiyle ilgili sorunlar da çözüldüğünde sonunda yüzde100'lük okullaşmayı da sağlayacaktır. Sekiz yıllık eğitim, 5'inci sınıftan sonra okuldan kopacak 3,5 milyon çocuğu okulda tutmuştur. Sekiz yıllık zorunlu eğitimde bile kız çocuklarının yoğunlukla 6'ncı sınıftan itibaren okuldan koptukları bir gerçektir. Okuldan kopma 7 ve 8'inci sınıflarda oranları azalarak sürmektedir. Bu gerçek ışığında eğitimin 4+4 şeklinde düzenlenmesi özellikle kız çocukları için dört yıldan sonra okuldan alınmaları sonucunu doğurabilir. Bu kapının devlet eliyle açılması kabul edilemez.

Ülkemizin ataerkil yapısı, kızların eğitiminin erkekler kadar desteklenmemesi, ailelerin kız çocuk okutmayı boşa yatırım olarak görmesi sonucunu doğurmaktadır. Bu nedenle de devlet, Dünya Bankasının şartlı nakit transferi uygulamasını bugün kendi kaynaklarıyla sürdürmekte, kız çocukları için ailelere daha yüksek bir meblağ vererek eğitim yardımı yapmaktadır. 4+4 uygulaması kızların eğitimini boşa yatırım olarak görme eğilimini güçlendirecektir. Kesintili eğitim, kaynaştırma eğitiminin uygulanmasını riske atacak, engelli olan öğrencilerin ilk dört yıldan sonra açık öğretime yönlendirilmelerini kolaylaştıracaktır. Bu da engellilerin hayattan ve toplumdan daha kopması demektir.

Çocukların on yaşından itibaren mesleklere yönlendirilmesi doğru değildir. Bilinçsiz seçimler çocukları ömür boyu mutsuzluğa mahkûm edecektir. Çıracılık yaşı ülkemizde on dördtür ve uluslararası anlaşmalar gereği on beş-on altı yaşa çıkarılması gerekmektedir. Oysa bu tasarıda çocukların ilk dört yıldan sonra okuldan kopmasının yolu açılarak çıracılık yaşı on bire düşürülmüştür ancak bu daha sonra düzenlendi.

Ataerkil baskılar kızların mesleki eğitime yönlendirilmesini engelleyecektir. Engellemesi engellemese bile kız çocuklarının geleneksel rollerine uygun mesleklere yönlendirilmemeleri tehlikesi vardır. Hemşirelik, el işleri, ev işleri ve benzeri bu da toplumdaki kadın erkek eşitsizliğini artıracak bir sonuç doğuracaktır. Kadınların ikinci işyerinde çalışmaları, ekonomik yönden güçlenmemeleri, daima baba veya kocaya bağımlı kaldıkları bir toplumda gerçek eşitlik ve demokrasi mümkün olmayacaktır.

Çıracık çocuk yetiştirme eğitiminde programa Bakanlar Kurulu karar verecektir. Yürütmenin, yasamanın önüne geçerek böyle bir inisiyatifi kullanması hukuken yanlıştır.

Okul öncesinin zorunlu hâle getirilmesi gerekmektedir. AK PARTİ'nin 3 Millî Eğitim Bakanının da okul öncesi eğitimin öncelikleri arasında olduğunu söylemesine rağmen, bu tasarıdan okul öncesinin çıkarılmış olmasına anlam veremedik. Okul öncesi eğitimin gelecek yıllarda ülkenin kalkınma, eşitlik ve demokrasi gibi sorunlarına nasıl olumlu katkı yaptığına ise AÇEV'in "7 Çok Geç" kampanyası gözler önüne sermiştir.

İlköğretimde farklı yaş gruplarından çocukların aynı binayı, koridorları, kantin ve benzerinin kullanılmasının yarattığı sorunlar zorunlu eğitim kesintiye uğratmadan ve çocukları yalnızlaştırmadan uygulamada iyileştirmeler yapılarak çözülebilir. Teneffüs saatlerinin fazla ayarlanması, bahçede farklı oyun alanlarının düzenlenmesi gibi uygulamalar bu sorunları çözebilecek niteliktedir.

İlköğretim ikinci kademedeki farklı okul türleri bulunduğu için merkezi sınav sistemi kaçınılmaz olacaktır. Çocuklar 2'nci sınıftan itibaren dershanelere gidecek, on yaşında SBS'ye girmek durumunda kalacaktır. Bu durum, toplumsal eşitsizlikleri artıracaktır. Dershaneye gidebilen çocukla gidemeyen çocuk arasında eşitsizliği doğuracaktır.

Kadın Adayları Destekleme Derneği olarak talebimiz, eğitimin zorunlu ve kesintisiz olarak 1+8+4 yıl veya 1+12 yıl şeklinde düzenlenmesidir. Bir yıl öncesi, sekiz yıl ilköğretim ve dört yıl ortaöğretim düzenlenecek eğitim, kalkınma, eşitlik ve demokrasi için en önemli koşullardır."

Değerli arkadaşlarım, gördüğünüz gibi KA.DER de kendi ifadeleriyle bunun yeterince tartışılmadan geçmesini istememektedir.

Değerli arkadaşlarım, Otizm Vakfı da bu konuda görüş bildirmiştir.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Hocam, okudunuz onu.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – O değil bu.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Deminkinin aynısı.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şimdi okursam anlayacaksınız, okuyunca daha net anlaşılıyor zaten.

Yavaş yavaş, vaktimiz de var.

“İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesine ilişkin Tohum Otizm Vakfı görüşü: İlköğretime ve eğitime ilişkin hazırlanan kanun teklifi çok aceleye getirilmiş olması dünyadaki etkili ve verimli uygulama örnekleriyle ilişkilendirilmemesi, kamuoyu ve paydaşlar tarafından yeterince tartışılmadan Türkiye Büyük Millet Medisi gündemine alınması ayrıca, kanun teklifinde ve teklif gerekçesinde engelli öğrenciler için gerekli kaynaştırma eğitime etkilerinden söz edilmemesi Tohum Otizm Vakfı tarafından üzüntüyle karşılanmıştır.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Deminkinin aynısı, değil mi Hocam?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Olabilir ama onların da fikirlerini bir dinleyelim, bakalım bir farklılık var mı Sayın Vekilim.

“Tohum Otizm Vakfı kurulduğu 2003 senesinden itibaren başta otizmlili çocuklar olmak üzere engelli çocuklarımızın özel eğitimi ve kaynaştırma eğitimi ile ilgili devletimizin bu çocuklara sunduğu hizmetlerin iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla çalışmakta ve bu konudaki uzmanlığı ile desteğini sürdürmektedir.

Bilindiği gibi eğitimin başarısı için, nitelikli öğretmenler tarafından sunulan etkili öğretim hizmetlerinin diğer unsurların tümünün önünde tutulması esastır. Tohum Otizm Vakfı olarak eğitimin yeniden yapılandırılması sürecinin her şeyden önce nitelikli ve etkili öğretim temeline dayandırılması gerektiği görüşündeyiz.

Zorunlu eğitimin on iki yıla çıkarılması, engelli öğrenciler dâhil olmak üzere tüm öğrenciler için olumlu bir gelişme gibi görünmekle birlikte sürenin kesintili olarak

A) Sürecin kesintili olarak 4+4+4 şeklinde düzenlenmiş olması,

B) Gerek normal gelişim gösteren, gerekse engelli öğrencilerin kaynaştırılması, sosyalleşmesi ve gelişimleri açısından büyük önem teşkil eden okul öncesi eğitimin kapsam dışında bırakılması, ülkemizde okulöncesi eğitim sadece engelli çocuklar için zorunludur ancak, tüm çocuklar için zorunlu olmadığı için yaygınlaşmamakta ve engelli çocuklara sunulan bu hizmet çok sınırlı kalmaktadır, nedenleriyle engelli öğrenciler için çok ciddi sakıncalar taşımaktadır.

Kanun teklifinde 4’üncü sınıftan sonrası için muğlak bir açık öğretim ve mesleki

yönlendirmeden de söz edilmektedir. Bu yaklaşım, sınıfın genelinde farklı davranış ve öğrenme özellikleri gösteren öğrencilerin, dolayısıyla engelli öğrencilerin önemli bir bölümünün kolayca örgün eğitim sisteminin dışına itilmeleri tehlikesini barındırmaktadır.

Bu durum...

Sayın Başkanım, CHP’li üyeler dikkatimi dağıtıyor, uyarır mısınız?

MUHARREM İNCE (Yalova) – Dinliyoruz, dinliyoruz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu durum, engellilerin büyük savaşlarla elde ettikleri sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitim haklarının ellerinden alındığı ve bu sürenin dört yıla indirildiği anlamına mı gelmektedir?

23 Şubat 2012 tarihinde Millî Eğitim Bakanlığı tarafından konuyla ilgili yapılan açıklamalarda söz konusu kanun teklifi ile evde eğitimin hangi hedef kitleyi kapsayacağına Bakanlar Kurulu tarafından karar verileceği ifade edilmiş. Evde eğitimin özellikle özel eğitimin gereksinimi olan engelli çocuklar için tasarlandığı ortaya çıkmıştır.

Özel eğitimde engelli çocukların gerek akademik gerekse sosyal gelişmeler için üç yaştan önce evde eğitim, üç yaştan sonra ise normal akranlarla bir arada kaynaştırma eğitimi esastır.

Eğitim bilimi açısından “Engelli çocuklara en az kısıtlayıcı ortamda diğer akranlarından ayrıışmaması olarak eğitim verilmesi.” ilkesi en temel ilkedir. Ülkemizde yasal düzenlemeler de bu yaklaşımı benimsemiş ve kaynaştırma için gerekli düzenlemeleri yapmış durumdadır. Kaynaştırmaya hazır olmayan az sayıda engelli çocuk için özel eğitim ortamları, özel eğitim okulu ve özel eğitim sınıfı gibi düzenlenmektedir. Ülkemizde tüm

çocukların farklı, yeterli, engelli, hep birlikte, aynı fiziksel ortamda sosyalleşerek alacakları zorunlu temel eğitim, uluslar ve uluslararası yasalarla güvence altına alınmıştır.

Herkes için kaliteli ve zorunlu temel eğitim anayasal bir haktır. Millî Eğitim Bakanlığımızın açıklamalarında belirtildiği gibi, farklı davranış ve öğrenme özellikleri gösteren öğrencilerin hangi kriterlerde ve kimler tarafından değerlendirilip ne şekilde Bakanlar Kurulu kararıyla evde eğitime ve ayırıştırmaya yönlendirileceğini öğrenmek istiyoruz. Ülkemizde, özellikle özel eğitim için yeterli formasyona sahip öğretmen, özel eğitim öğretmeni, uzman, destek eğitim elemanı, rehber öğretmen ve bunları yetiştirecek yeterli sayıda öğretim üyesi olmadığı herkesçe bilinen bir gerçektir. Evde eğitimin sağlanmasıyla ilgili uzmanların hangi kaynaktan görevlendirilip değerlendirmeyi yapacağı ve hangi eğitimcilerin bu çok özel eğitim için evlerde hizmet vereceği yanıt bekleyen diğer bir sorumuzdur.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Yer üzerindeki...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Öyle mi? Peki, ben gene bu görüşünüzü bildireceğim.

Ülkemizde özel eğitim için yeterli formasyona sahip öğretmen özel eğitim öğretmeni, uzman, destek eğitim elemanı rehber öğretmen ve bunları yetiştirecek yeterli sayıda öğretim üyesi olmadığı herkesçe bilinen gerçektir. Evde eğitimin sağlanmasıyla ilgili uzmanların hangi kaynaktan görevlendirilip değerlendirmeyi yapacağı ve hangi eğitimcilerin bu çok özel eğitim için evlerde hizmet vereceği, yanıt bekleyen diğer sorumuzdur.

Okullarda toplu hâlde nitelikli ve kaliteli olarak verilemeyen özel eğitim, kaynaştırma hizmetlerinin, evde eğitim şeklinde verilmesi için yeterli öğretmen ve uzman kaynağı olmadığını biliyoruz. Bu nedenle, Batı ülkelerinde engelli öğrencilerin büyük bir çoğunluğu kaynaştırma eğitimi alırken ülkemizde engelli öğrencilerin pek azı kaynaştırma eğitimi alabilmektedir. Yeni kanun teklifiyle, birçok engelli çocuğun, kendileri için en istedik ve en faydalı olan kaynaştırma eğitiminden kopararak evde eğitime yönlendirilmeyeceğinden nasıl emin olabiliriz?

Tohum Otizm Vakfı olarak, evde eğitimin bir alternatif ve yönlendirme olarak algılanmasının ve uygulanmasının, engelliler başta olmak üzere, dezavantajlı pek çok çocuğun temel eğitim hakkının çiğnenmesine yol açacağı endişesini taşımaktayız.

Evde eğitimin son yıllarda bazı ülkelerde yaygınlaştığı söylenebilir. Bununla birlikte, dünya üzerinde halen çok az sayıda çocuğa evde eğitim uygulanmaktadır. On dört Avrupa ülkesinde evde eğitim oranları engelliler dahil tüm çocuklar için yüzde 1'in çok altındadır. Yüzde 0,01 ile yüzde 0,8 arasında değişmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nde evde eğitim Avrupa ülkelerine kıyasla daha yaygın olmakla birlikte, 2007 verilerine göre Amerika Birleşik Devletleri'nde evde eğitim alan çocukların oranı yüzde 2,9'dur.

Öte yandan, evde eğitimin herhangi bir engele sahip olan ve olmayan çocuklar üzerindeki etkilerine ilişkin yeterli, kapsamlı ve karşılaştırmalı bilimsel araştırmalar yoktur.

Biz Tohum Otizm Vakfı olarak, evde eğitim konusunun eğitsel, yasal ve hukuksal boyutlarının ilgili tüm paydaşlarla tartışılması gerektiğini düşünüyoruz. Her boyutu ile ayrıntılı olarak ele alınmadan ve tartışmadan bir düzenleme yapılması, özellikle engelli çocuklar açısından çok sakıncalı olabilecektir. Değerli arkadaşlarım, Tohum Otizm Vakfı da bu konunun etrafıca tartışılmasından yana olduğunu özellikle ifade ediyor.

Tohum Otizm Vakfı, temel eğitimin üç yıllık okul öncesi eğitimi de içerek şekilde kesintisiz olması ve engelliler dahil tüm öğrenciler için kapsayıcı ve bütünleştirici kaliteli temel eğitim niteliği taşıması gerektiği görüşündedir. Dolayısıyla, eğitimde süre artırımının öncelikle okul öncesi dönem için kullanılmasını, böylece hem tüm çocukların ücretsiz okul öncesi eğitim olanaklarına kavuşmasını hem de engelli çocukların okul öncesinde kaynaşma ortamına sokulabilmesini istemekteyiz.

Mesleki eğitimin ve zorunlu ortaöğretimin engelliler dâhil, tüm gençlerimiz için önemine inanmakla beraber, mesleki eğitimin, kesintisiz olarak üç yılı okul öncesi, sekiz yılı ilköğretim ve dört yılı ortaöğretim olan zorunlu eğitim sisteminin yalnızca son dört yılında, yani orta öğretim kademesinde verilmesi gerektiği düşüncesindeyiz.

Tohum Otizm Vakfı olarak, yukarıda belirttiğimiz noktalardan hareketle bu kanun teklifinin dünyadaki iyi örnekler, bilimsel veriler ve haklar ışığında yeniden gözden geçirilmesini, ayrıca geniş katılımı

ve çok yönlü bir tartışmaya açılmasını diliyoruz.” diyor Tohum Otizm Vakfı. O da bundan önce belirttiğimiz sivil toplum örgütleri gibi, bu konunun yeterince tartışılmadığını ifade ediyor.

Değerli arkadaşlarım, ben biraz hızlı okuyorum, o yüzden kusuruma bakmayın, on iki saate yetiştirmeye çalışıyorum ama bu süre dolsa da daha sonra benim eksiklerimi diğer arkadaşlarım tamamlayacaktır diye de düşünüyorum.

222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi hakkında Genç Hayat Vakfının görüşleri, çok önemli:

“Genç Hayat Vakfı olarak, 2008 yılından itibaren on bir-on sekiz yaş aralığında gençlerin kişisel gelişimini desteklemek üzere çalışmalar yapıyoruz. Gençlerin, özellikle yaşam becerilerini artırmak için Millî Eğitim Bakanlığı ile çeşitli protokoller kapsamında projeler sürdürmekte ve gençlerle toplumsal cinsiyet eşitliği, sosyal sorumluluk, aile içi şiddetin önlenmesi gibi konularda çalışmaktayız.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile görüşmelerimiz üzerine önümüzdeki aylarda ortaöğretime devam etmeyen kız ve erkeklerin şu anda ne yaptığı, neden okula devam etmediği ve onların hayata donanımlı bireyler olarak katılması için neler yapılabileceği konularında Türkiye çapında bir araştırma gerçekleştirmeyi planladık.

1) Eğitim sistemi insan yetiştirmek için bir araçtır. Asıl amacımız insan olduğu için hepimizin gayret içinde bulunduğu noktadan buna katkı yapmaktır.

2) Yaşı ne olursa olsun her bireyin kendi hayatını ilgilendiren konularda katılımcı olması gerektiğine inanıyoruz. Eğitim sistemini düzenlemeden önce çocukların bu konunun öznesi olduğunu göz önünde bulundurarak onların görüşlerinin de alınması gerektiğine inanıyoruz.

3) Eğitim, temel bir insan hakkıdır ve bu hakka erişim de devletin sorumluluğundadır. Özellikle Türkiye’de ailelerin çocuklarının eğitimi hakkında başat bir rol oynamaması birçok insanın eğitim sürecinde olmamasına neden olmakta ve dolaylı olarak ülkenin gelişimini de etkilemektedir. Eğitim sisteminde herhangi bir değişikliğe gidilmeden önce, geniş çaplı bir araştırmanın uygun olacağına inanıyoruz.

Aynı şekilde düşünüyorlar değerli arkadaşlarım.

Aileler neden çocuklarını okula göndermiyorlar? Kız çocuklarının ergenliğe yüzde 13 oranında ve erkeklerde yüzde 28 oranında ortaöğretime devam etmemelerinin tüm sebeplerinin bölgesel farklılıklarla birlikte ortaya çıkartılmasının ve sistemin yapılandırılmasının bu ihtiyaç ve sorunlara göre yapılmasını çok önemli olduğuna inanıyoruz.

Teklif gerekçesinde yer alan İngiltere, Fransa ve Amerika’da ‘Eğitim kesintili’ açıklamasına ekleyeceğimiz, bu ülkelerde mesleki eğitim hem uygunluk hem de bilgiye odaklı olmayan yapılandırıcı eğitimin tamamlanması hem de bir birey yetiştirmekte önemli olmasından dolayı gençleri on altı yaşına gelince mesleki eğitime yönlendiriyorlar. Biz de teklif edilen kadar erken değil diye düşünüyoruz.

Dünyada çocukla uygulanan çeşitli tasarımlarda belirtildiği gibi, üç bölümün var olduğunu düşünüyoruz. Bunu aynı düzeyde bizde de tek öğretmen ile eğitim sürdürülür ve üç yıllık ‘Middle East’ programı her ders için farklı öğretmenle bir içerik olarak devamlılık arz etmektedir. Diploma programı ise üniversiteye girişte baz alınır, yeni düzenleme yine benzer şekilde yapılandırılabilir.

Yaptığımız gençlik araştırması, İstanbul Lisesi profili göstermektedir ki çocukları koruyup kollamayı görev edinmiş ancak böyle yaparak onları sorumluluk almayan, yaşam becerisi olmayan bireyler hâline getirdiğimiz bir kültür içerisinde yaşıyoruz.

Aileler de devlet ve bunun bir parçası, bunu yaparken bir de çocukları ‘Bu iyi okur, bu da okuyamaz, bari meslek sahibi olsun.’ diye gözle görülür bir şekilde ayırıyor. Böylece toplumu katmanlara ayırma riski de doğuyor. Her çocuk kendini zamanı geldiğinde gerçekleştirebilir. Bunun önünü açacak bir sistemi hep birlikte kurulamamız gerekiyor. Zorunlu on iki yıllık eğitimi destekliyoruz.

Yaptığımız çalışmaların bize gösterdiği en temel eksikliklerden biri eğitimin kalitesiyle ilgilidir. Özellikle liseler ve üniversitelere giriş sınavları nedeniyle öğrencilerin okulda aldığı eğitime güvenmemesinden dolayı alternatif bir eğitim sistemi, yani dershaneler hâli hazırda kullanılıyor ve bunun yanında okuldaki eğitimin de özellikle öğretimin sonlarına doğru sınav kaygısına dönüşmesi, aslında eğitim sistemimizi hep birlikte sorgulamamız gerektiğini de bizlere gösteriyor.

Yıllardır yaptığımız çalışmaların bize gösterdiği en temel eksiklerden birisi eğitimin kalitesiyle ilgilidir. Türkiye’de yerleşmiş ‘5’i bitirmek.’ söyleminin eğitimin zorunlu kısmını tamamlamak anlamına geldiğini, sekiz yıllık zorunlu eğitimi bitirenlerinse henüz böyle bir sekizi bitirmek gibi veya ilköğretimi bitirmek gibi kökleşmiş bir gelenek oluşturmadığını, bunun henüz kırılğan bir yapıda olduğunu saha çalışmalarımızdan biliyoruz. Bu durumda, kesintili eğitimde eğer takip iyi yapılmazsa yaptırım uygulanmazsa kayıplar olacağını düşünüyoruz. Takip ve yaptırım için devlet ne gibi yenilikler getirecektir?

Hâlen valiler, kaymakamlar, okul müdürleri, öğretmenler gibi, görevlerini okula gönderilmeyen çocuklar için evlere gidip babaları ikna etmeye çalıştığı, ödüllendirdiği bir sistemde bile birçok çocuk eğitim haklarından faydalanmıyor. Hem eğitimden mahrum çocukları sisteme dâhil etmek hem de yeni mahrumiyetlerin yaşanmaması için nasıl bir çözüm düşünülüyor, merak ediyoruz.

Ortaöğretim sisteminde dahi on dört-on yedi yaş arasında olan 5 milyon 87 bin 559 gencin, 1 milyon 560 bin 510’u herhangi bir eğitim kurumuna kayıtlı değildir. Yani bir kuşağın üçte 1’i, maalesef hayatları boyunca bu eksikliği taşımak zorunda kalacaktır. Devletin bu eksikliği gidermesi gerekmektedir.

Önerilen yeni sistemle birlikte bu sayının artmaması ve yaratacağı olumsuzlukların önlenmesi için devlet ne yapmayı düşünmektedir? Sisteme bir bütün olarak baktığımızda okul öncesi Hükûmetin yaptığı bunca yatırım ve bu hazırlığın bu tasarıda sanki hiçbir çalışma yokmuşçasına göz ardı edilmesi ve faydalarının görmezden gelinmesi bizleri çok şaşırtmıştır. Elde edilen kazanımların okul öncesinde de zorunlu eğitime eklenerek devam etmesi gerektiğine inanıyoruz. 4’üncü sınıftan sonra, çocukların yetenek ve eğilimlerine göre ayrılması konusu bizi endişelendiriyor. Bu yaşta çocukların herhangi bir SBS tarzda sınava girmesinin uygun olmayacağını düşünüyoruz. Böylece bir sınav, çocukların erken yaşta 2-3’üncü sınıfta dershanelere gönderilmesine yol açacaktır. Bu da bize göre kabul edilemez bir hata olur. Eğer yönlendirme, velinin eğitim hakkına devletin sahip çıkmaması olarak görülüyorsa, görülebilir çünkü şu anda 4’üncü sınıfta olan bir çocuk ortalama on iki yıl sonra üniversitenin bir bölümünü bitirmiş ve 2024 yılında iş hayatına atılmaya aday olabilecektir. Bu da şu anda eğitimde yapılmaya çalışılan düzenlemelerin 2024’te Türkiye’nin ulaşmayı hedeflediği durumda ne kadar hizmet edeceğinin net olmadığını göstermektedir. 2024 yılına yetiştirmek istediğimiz gençlik profili nedir?

Çocukların yönlendirmenin diğer bir yöntemi de Almanya’da olduğu gibi öğretmenlere bu yetkiyi vermektedir. Öğretmen belli kriterlere göre öğrenciyi yönlendirmektedir ancak bu sistemde, bilindiği gibi, özellikle Türk öğrencilerin daha çok meslek lisesine yönlendirmesiyle sonuçlanmakta, bu öğrenciler daha sonra üniversiteye gidememekte ve özellikle erkek çocukların erken yaşta okulu terkine yol açmaktadır.

Almanya’da bu, Türk öğrencilere yapılmış ön yargılı bir yönlendirme olarak görülmekte ancak Alman öğretmenler, Türklerin Almanca bilgisinin yetersiz olduğunu ifade ederek kendi seçimlerinin doğru olduğunu savunmaktadırlar. Türkiye’de benzer sorunların olabileceğini öngörerek yönlendirmenin ne şekilde yapılacağını açık ve net olması gerektiğine inanıyoruz. 74 milyon nüfusun 25 milyon on sekiz yaş altı olan ülkemizde eğer Millî Eğitim Bakanlığı bize ‘4’üncü sınıftan sonra spor ve sanatta yeteneklerine göre yönlendiremeyeceğimiz çocuklar için alternatifler düşünüyoruz.’ diyorsa, bunun altyapısı nasıl olacaktır? 5’inci sınıftan itibaren örneğin Rusya’daki gibi, uluslararası sporcular da yetiştirmek üzere spor okulları, sanat okulları, hatta bunların kendi içinde ayrımı olan piyano okulları, keman okulları, bale okulları mı oluşturulacaktır? Bunlar oluşturulacak da öğretmen ve altyapı ihtiyaçları nasıl tamamlanacaktır? Bu okullara kayıt yaptırıp çeşitli nedenlerden, örneğin sağlık ve benzeri sorunlardan spor ve sanata devam edemeyenlerin diğer sisteme dönüş kanalları nasıl olacaktır?

Aynı şekilde, 4’üncü sınıftan sonra meslek okullarına yönlendirilen çocukların akademik liselere geçişleri olabilecek midir? Sağlık, meslek liseleri dışında diğer meslek liselerinin eğitiminin istihdam ihtiyacına yönelik iyileştirilmesi gerektiğine inanıyoruz. Örneğin matbaa meslek liselerinde verilen eğitim, artık kullanılmayan eski bir sistem üzerinden tüm baskıları ofset ve bilgisayar tasarımı üzerinden yapıldığı günümüzde gençler işe başladıklarında her şeyi baştan öğrenmek zorunda kalıyorlar.

Yapılan araştırmalar okulun çocuklar ve gençler için eğitimden başka bir anlamı daha olduğunu göstermektedir. Okul iyi bir sosyalleşme mekânı, yani çocukların arkadaş edindiği, farklılıkları tanıyıp anlamaya başladığı, dünyayla ilgili fikirlerinin yeşerdiği bir yer. Uzaktan eğitim ve açık lisenin çözüm

olduğunu düşünmüyoruz çünkü bahsettiğimiz bu sosyalleşmenin olmaması, birbirini tanımayan toplumsal katmanlar yaratma riskini de taşıyor. Birbirini tanımayan insanlardan bir arada yaşama ve birlikte yaşama ve birlikte ülkeyi geliştirme konusunda bir beklenti içinde olmak çok da gerçekçi olmaz.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Ütopik bir şey.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben bildirim Sayın Vekilim, çok doğru, yazayım. Ütopik mi dediniz, ne dediniz?

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Ütopik bir şey.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki, Sayın Vekilim, yazayım, bildireceğim kendilerine.

Teklif ekte 2' de de belirtilen ve Bakanlar Kurulu kararına bırakılan açık öğretim kapsamının açık ve net bir şekilde kanunun içine yerleştirilmesi gerektiğine inanıyoruz. Eğer engelliler için bir öneri veriliyorsa engellilerin de sistemin dışına itilmemesi için gerekli düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

Aslında eğitimle ilgili bu kadar olumlu adım atılırken şu anda sormak ve üzerinde hep birlikte düşünmek gerekiyor. Örneğin Fatih Projesi'yle çıraklık eğitimi nasıl entegre olacaktır? Bu tür eğitimi bütüncül hâle getirebilecek birçok çalışma alanı hâlâ bizleri beklemektedir. Türkiye'nin tüm bölgelerinde kız çocuklarının eğitime katılım oranları erkeklerden daha düşükken önerilen bu sistem, bu oranın daha da düşmesi riskini barındırıyor. Bizim beklentimiz, bu oranı ciddi şekilde düşürebilecek risk taşıyan bu tasarı yerine, kız çocuklarının eğitime katılımlarıyla ilgili olarak pozitif ayrımcılık ve çocuklarını okula göndermeyen aileler için de ciddi ve gerçekleştirilebilir gerçekçi uygulamalar talep ediyoruz.

Eğitim, her insan için bir ihtiyaç ve kültürel bir sermaye; eğitim sistemi ise ülkeler için bir kültürel sermaye. Nasıl bir ülke olunmak istendiği zorunlu olarak eğitim sisteminin sürekli olarak iyileştirilmesi gerekiyorsa Türkiye'deki eğitim sistemi son yıllarda iyileştirmelere rağmen hâlâ en çok tartışılan ve hâlâ en çok ihtiyacı barındıran alanlardan olduğu için, bu sistemi iyileştirmek adına hep birlikte tartışmaya ve çalışmaya devam etmeliyiz. Bundan dolayı da ülkenin bugününü ve gelecek kuşakları etkileyecek olan bu tasarının bu kadar hızlı bir şekilde hazırlanması, sunulması ve uygulanmak istenmesini yerinde bulmuyor, önerilen her değişikliği tekrar hep birlikte konuşmamız gerektiğini düşünüyoruz."

Değerli arkadaşlarım, görüldüğü gibi, Genç Hayat Vakfının da görüşü aynı şekilde, "Bu konu yeterince kamuoyu tarafından tartışılmalıdır." deniliyor.

Değerli arkadaşlarım, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneğinden bu konuyla ilgili açıklamaları sizlerle paylaşmak istiyorum.

"Üç tane dörde bölünmüş değil, okul öncesini kapsayan on iki yıllık kesintisiz, kaliteli, kısacası dört dörtlük bir eğitim istiyoruz." diyor Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği.

Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği olarak, yirmi üç yıldır ülkemizin eğitim sorunları konusunda kafa yoruyor, ülkenin gerçeklerini yerinde görüp gereksinimleri saptayarak bütün topluma mal olan akılcı, örnek projeler üretiyor ve uyguluyoruz. İşte bazıları:

Kız çocuklarının da eğitimde erkek çocuklarımızla eşit eğitim hakkı elde etmesini sağlamak, başlık parası karşılığında çocuk yaşta evlendirilmelerini, berdel edilmelerini, kuma olmalarını önlemek için burs vererek onları destekleyen, kamuoyunun yakından bildiği, Milli Eğitim Bakanlığının benzerlerini geliştirdiği, temel eğitime yönelik "Kardelenler, Baba Beni Okula Gönder, Anadolu'da Bir Kızım Var Öğretmen Olacak" adlı projeler 2002 yılında yüzde 11 olduğunu saptadığımız erken çocukluk eğitime kamuoyunun dikkatini çekerek başlattığımız "Gülümseyen Gelecek Anasınıfları" projesi,

Meslek eğitimini desteklemek ve kız öğrencileri de meslek okullarına gitmeye özendirmek için 'Her Kızımız Bir Yıldız, Geleceğin Sigortası Kızlarımız, Bilgi Toplumu Kızlar, Geleceğin Aydınlık Kızları' projeleri, okumak isteyen kız çocuklarımız için her düzeyde kız öğrenci yurtları yaptırma projeleri, Yatılı İlköğretim Bölge Okulları çağdaş bir eğitim-öğretim ortamına kavuşmasını sağlamak için YİBO'lara Destek Projesi, eğitimin kalitesini artırmak için okullara kitap ve ders araç gereci desteğini içeren Orada Bir Okul Var Uzakta Projesi, her zaman elini taşın altına koymuş, bu ülkenin bütün çocuklarının çağdaş ölçütlerde iyi bir eğitim alması için yurttaşlık sorumluluğunu yerine getirmiş, bu amacı varlık nedeni sayarak çalışmayı sürdüren bir sivil toplum örgütü olarak "4+4+4" biçiminde dile getirilen yasa tasarısı konusunda milletvekillerimizi uyarma ve isteklerimizi dile getirme sorumluluğumuzu ve hakkımızı kullanıyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti'nin sayın milletvekilleri; eğitimde "üç dörtlük" yasa önerisini kabul ederseniz tarih sizi asla bağışlamayacaktır.

1) Türkiye'de 7 ile 14 yaş arasındaki her 3 çocuktan 1'i çalıştırılıyor. Türkiye, çocuk işçiliğinin her geçen gün arttığı ülkelerden biridir. Devlet İstatistik Enstitüsünün araştırmasına göre 6 ile 14 yaşındaki toplam 11 milyon çocuğun 3 milyon 842 bini çalışıyor ve bu çocukların yarısından çoğu okuma yazma bilmiyor."

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Bu kısmın dört dörtlükle ne alakası var?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Biraz sonra okuyalım, belki anlarız Sayın Vekilim, öyle yapalım.

"Çalışan çocukların yüzde 64'ü kazandığı paranın tamamını ya da çoğunu ailesine veriyor.

Sizler, birinci 4'ten sonra okula gitme zorunluluğunu ortadan kaldıracak olan bu yasaya onay vererek çocuk işçi sayısının artmasını mı istiyorsunuz?

Tarih sizi bağışlamaz!

2) Nüfus idaresi kayıtlarına göre Türkiye'deki resmî evliliklerde gelinlerin yüzde 26'sı 16-19 yaş aralığındadır. Dinî evlilikler de dikkate alındığında bu oranın en az yüzde 30 olduğu sanılmaktadır.

Araştırmalar, 8 yıllık kesintisiz eğitimle 16 yaşında evlenme olasılığının yüzde 44, 17 yaşında doğum yapma olasılığının da yüzde 36 azaldığını ortaya koymaktadır.

Sizler, birinci 4'ten sonra okula gitme zorunluluğunu ortadan kaldıracak olan bu yasaya onay vererek çocuk gelinlerin ve çocuk annelerin sayısının artmasını mı istiyorsunuz?

Tarih sizi bağışlamaz!"

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Yasa buna onay vermemesi lazım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Öyle mi?

BAŞKAN – Sayın konuşmacıya müdahale etmeyin. Sayın konuşmacı bitirsin, sonra varsa görüşünüzü söylersiniz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki. Tabii, bu onların görüşü, biz de paylaşıyoruz.

"3) Türkiye'de 8 yıllık kesintisiz eğitimle 6-13 yaş grubunda okullaşma oranı, yüzde 99'a ulaştı.

Sizler, birinci 4'ten sonra okula gitme zorunluluğunu ortadan kaldıracak olan bu yasaya onay vererek çocukların okul dışına itilmesini, çırak ya da gelin olmasını mı istiyorsunuz?

4) 2002'de okul öncesi eğitimde yüzde 11 olan okullaşma oranı, sivil toplum örgütlerinin, bütün halkın desteğiyle yüzde 30'lara çıktı.

AB ülkelerinde yüzde 90'larda olan okullaşma oranına ulaşmak, toplumumuzun tümünün isteği iken sizler, okul öncesi eğitimi zorunlu eğitim kapsamına almayan bu yasaya onay mı vermek istiyorsunuz?

5) Ülkemizin çocukları, nitelikli bir eğitim almak, iyi bir lisede okuma şansı elde etmek uğruna 14-15 yaşlarında, ailelerinin kıt bütçelerinden nice zorlukla ayırdığı paralarla bütün hafta sonları dershanelere taşıyor.

Sizler, birinci 4'ten sonra farklı okullara gitme fırsatı verileceği gerekçesiyle çocuklarımızın ikinci sınıftan başlayarak dershanelere gitmesini mi istiyorsunuz?

6) Erkenden meslek eğitimi vermek yerine, en az 8. sınıf bitinceye kadar, çocuklara temel bilgilerin verilmesinin akademik başarıyı artırdığı görüşü, günümüz bilim insanlarının ileri sürdüğü ve güçlü dayanakları olan bir görüştür.

Sizler, birinci 4'ten sonra, 10 yaşında, çocukları bir mesleğe yönlterek sonradan onarılması olanaksız bilinçsiz seçimlere mahkûm mu etmek istiyorsunuz?

7) Ülkemizde, kaynaştırma eğitimi ile engelli çocuklarımızın toplumsal yaşama katılması, yeni yeni benimsenmeye başlandı.

Sizler, ilk 4'ten sonra okula gitmeyi zorunlu olmaktan çıkarak engelli çocuklarımızı toplum dışına itmek mi istiyorsunuz?

Tarih sizi asla bağışlamaz!

Biz yurttaşlar da sizleri bağışlamayız.

Bizler, siz milletvekillerimizden çocuklarımızın yaşamını, ülkemizin geleceğini kökten sarsacak olan böylesi değişiklikler yapılmadan önce biz yurttaşlara, bu alanda çalışan sivil toplum örgütlerine, bilim insanlarına danışmanızı istiyoruz.

Eğitim sisteminde çocuklarımızın ve ülkemizin geleceğini karartacak değişiklikler yerine onlara hiçbir ayırım yapılmadan eğitimde fırsat eşitliği ve kaliteli bir eğitim olanağı sağlanmasını istiyoruz.

Bizler, çocuklarımızın düşünmeyi öğrenmiş, sorgulayan, insan sevgisi ve çağın gerektirdiği bilgiyle donanmış, evrensel insan haklarına saygılı, laik ve demokrat bireyler olarak yetişmesini istiyoruz.

Bu “üç dördlük” tasarının yasalaşmasına engel olmanızı istiyoruz.

Biz “üç tane dörde bölünmüş” değil, okul öncesini de kapsayan, 12 yıllık, kesintisiz, kaliteli, kısacası ‘dört dördlük bir eğitim’ istiyoruz.” diyor Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği. Bence onlar da bu söylemleriyle bu konunun toplum içerisinde yeteri kadar tartışılmadığını onlar da öngörüyorlar.

Değerli arkadaşlar, AÇEV yani Anne Çocuk Eğitim Vakfı şu anda görüştüğümüz 4+4+4’lük kanunla ilgili, kanunlaşacak maddeyle ilgili ileride görüşlerini bildirmişler. Ben de sizlerle bunu paylaşmak istiyorum:

“2005 yılında çeşitli paydaşların desteği ile başlattığımız ve beş yıl boyunca sürdürdüğümüz “7 Çok Geç” kampanyası ile Türkiye’de okul öncesi eğitim önemli bir ivme kazanmıştır ve 2005 yılında 60-72 ay çocukları arasında % 22 olan okul öncesi eğitimi okullaşma oranı 2011 yılında % 67’ye ulaşmıştır. Hükümet Programı’nda ve kalkınma planlarında yer alan 2013 yılında okul öncesi eğitimi % 100’e ulaştırılması hedefi o dönemin Milli Eğitim Bakanı Nimet Çubukçu tarafından belirtildi ve bu dönemin Millî Eğitim Bakanı Ömer Dinçer tarafından da yinelenmiştir.

AKP grup başkan vekilleri tarafından hazırlanan ve kamuoyunda “4+4+4” eğitim tasarısı olarak bilinen ilköğretim ve eğitim kanunlarında değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi Meclis Başkanlığına sunulmuş bulunmaktadır.

Bu kanun teklifinin eğitim açısından birçok tartışmalı noktaları bulunmakla beraber Millî Eğitim Alt Komisyonunun değerli üyelerine teklifin okul öncesi eğitime olası yansımalarıyla ilgili görüşlerimizi paylaşmak isteriz.

Nörobilim, ekonomi ve davranışsal bilimlerde yapılan son araştırmalar sonucunda çocuğun gelişimde 0-6 yaş döneminin en kritik dönem olduğu konusunda hemfikir olunmuştur. Erken yaşlarda beyin gelişiminin deneyimlere dayalı olduğu ve insanın yaşamı boyunca sağlığını öğrenme ve davranışlarını belirlediği saptanmıştır. Okul öncesi eğitim alan çocukların daha uzun süre hayatlarına devam etmekte olduğu, okulda ve zekâ testlerinde daha başarılı olduğu, daha iyi aile içi ilişkiler sergilediği tespit edilmiştir. Kısaca, bu yaşlarda yapılan yatırımlar toplumda insan sermayesinin kalitesini birebir etkilemektedir.

Bu kanun teklifine eğitim açısından birçok tartışmalı noktaları bulunmakla beraber Millî Eğitim Alt Komisyonunun değerli üyelerine teklifin okul öncesi eğitime olası yansımalarıyla ilgili görüşmelerimizi paylaşmak istiyoruz. Erken yaşlarda beyin gelişiminin deneyimlere dayalı olduğu ve insanın yaşamı boyunca sağlığını, öğrenme ve davranışlarını belirlediği saptanmıştır. Okul öncesi eğitim alan çocukların daha uzun süre eğitim hayatlarına devam etmekte olduğu, okulda ve zekâ testlerinde daha başarılı olduğu, daha iyi aile içi ilişkiler sergiledikleri tespit edilmiştir.

Kısaca, bu yaşlarda yapılan yatırımların toplumda insan sermayesinin kalitesini birebir etkilemektedir.

Bu bilgiler ışığında değerli arkadaşlarım, Türkiye’de okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınması beklenirken ve tüm açıklamalar buna işaret ederken bu kanun teklifinde okul öncesi eğitime yer verilmemesini anlamış değiliz.

Okul öncesi eğitimin okul başarısını doğrudan etkilediği bilinmektedir. Dolayısı ile ilköğretim ile ilgili düzenlemelerin okul öncesi eğitim ile ilgili düzenlemelerle entegre biçimde ele alınması gerekmektedir.

Okul öncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmadığı sürece hizmetin devamlılığı garanti altına alınmadığı gibi eğitim politikalarında ve yatırımlarında önceliklendirilmeme riski taşır. Ayrıca, ilköğretimin kalitesi de olumsuz etkilenir.

Okul öncesi eğitim konusunda toplumun bilinçlenmesi ve talebin oluşması sağlanmıştır. Toplum okul öncesi eğitimin Hükûmet tarafından önceliklendirildiğini düşünmektedir. Bu talep ve algı karşısında okul öncesi eğitimin bu kanun teklifi dışında tutulması toplumun beklentileri ile örtüşmemektedir.

Okul öncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamında olmadığı için ücretli olmakla beraber eğitim araç ve gereçleri devlet tarafından karşılanmamaktadır. Okul öncesi eğitimin ücretli olarak devam etmesi en ihtiyaç sahibi kitlelerin ulaşmasını engellemekte ve toplumda fırsat eşitliğini olumsuz yönde etkilemektedir.

Eğitim gibi uzun soluklu politika ve yatırımlarda Hükûmet politikalarında sürekliliğin esas olması gerekmektedir. Bu bağlamda, son beş yıldır önemli kazanımlar elde ettiğimiz okul öncesi eğitim politikasında sürekliliği sağlayacak ve ilköğretim politikaları ile eş güdümlü olacak düzenlemeler beklemekteyiz.

Nitekim Sayın Millî Eğitim Bakanı Ömer Dinçer konu ile ilgili yaptığı açıklamalarda okul öncesi eğitiminin % 100'e ulaştırılmasının Hükûmetin vazgeçilmez bir hedefi olduğunu ve gerekirse bu konuda kanuna bir madde ilave edebileceğini belirtmiştir.

Kanun yapıcılardan beklentimiz: Teklifin eğitim alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları ve uzmanlarla değerlendirilmesi ve okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasıdır.”

Değerli arkadaşlarım, anlaşıldığı gibi Komisyonumuz da bu konuda yeterince inceleme yapılmadığı kanaatini taşımaktadır.

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa Komisyonu biz aşağıda ismi bulunan sivil toplum örgütleri bir araya geldik ve toplumun tüm kesimlerini doğrudan ilgilendiren nefret suçlarına ilişkin yasal düzenlemelere olan ivedi gereksinimi Meclis ve kamuoyu gündemine getirmek üzere Nefret Suçları Yasa Kampanyası Platformu'nu oluşturduk. Hâlen genişlemeye devam eden platformun sonuçları 26 Ocak 2012 tarihinde İstanbul'da basın toplantısı ile duyurulmuştur.

Şu ana dek görüştüğümüz makam ve kişiler aşağıdaki gibidir. Görüşmelerimizin tamamının olumlu geçeceğini düşünmekteyiz. Listeyi ve taleplerimizi bilgilerimizle saygılarımızla sunarız.”

Onları okumuyorum. AÇEV’inde bu konudaki bilgisi budur değerli arkadaşlarım.

Türk Eğitim Derneğinin Genel Merkezî 4+4+4’le ilgili bizimle kendi bilgilerini paylaşmak istemiş. Ben de arzu ediyorum ki Komisyonumuzun bu bilgilere sahip olursa daha iyi bir karar alacağını düşündüğümünden bunu paylaşmak istiyorum:

“Değerli arkadaşlarım, eğitim bir milletin bekası ve gücü üzerinden ele alınmalı ve bu yapılırken büyük resme bakılmalıdır. Yapılan her yenilik bu vizyona dayandırılmalı ve ne sağlayacağı üzerinde durulmalıdır. Sorunun kaynağını ortadan kaldırmadan matematiksel süreler ya da isimlerle oynayarak sistemin düzeltilmesi ve adına 'eğitimde reform' denilmesi mümkün değildir. Yaşanan bu süreçte problemin esasına odaklanmak yerine tarafların birbirlerini ikna etme çabalarının ön plana çıktığı görülmektedir.

Bir reform yapılırken önemli olan sistemin ne getireceğinin ya da ne götürüleceğinin irdelenmesidir. Bu da ancak sistemin bütünsel bir yaklaşımla ele alınmasıyla mümkündür. Bütüne bakıldığında ise, en büyük sorunun nitelik sorunu olduğu görülmelidir. Türkiye'nin ortaya koyduğu 2023 yılında ARGE bütçesini yüzde 3'e çıkarmak ve dünyanın ilk on ekonomisine girmek gibi hedeflerin gerçekleştirilmesinin ön koşulu nitelikli eğitimidir. Bu kanun teklifinin eğitimin pek çok boyutunu etkileyeceği şüphesizdir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında eğitim stratejik olarak ilköğretime odaklanmış ama son yıllarda tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de okul öncesine odaklanma gereksinimi ortaya çıkmıştır. Okul öncesi eğitimde bütün bilimsel çalışmalar göstermektedir ki, okul öncesine yapılan birim yatırımlarla birim katma değer arasındaki ilişki 20 kattır. Oysa, liseye yapılan bir birim yatırım değer açısından ancak 2 kattır. Dijital okuryazarlık okul öncesinde başlaması gereken bir süreçtir.

Bu açıdan bakıldığında, bu teklifin ortaya konusu büyük proje iddiasındaki yatırımlar da atıl kalacaktır. Öte yandan, beyin araştırmaları ergenlik döneminin sonuna kadar (yaklaşık 11-14 yaş arası) beyin frontal bölge işlevlerinin tam olarak gelişmediğini de göstermektedir, Frontal bölge işlevleri planlama, organizasyon, soyut düşünme, zihinsel set değiştirme, yaygın tepki eğilimini kilitleme gibi bilişsel becerilere karşılık gelmektedir. Bu dönem öğrencilerin bu işlevlerini geliştirmeye destek olacak şekilde düzenlemesi beklenmektedir.

Fiziksel şartlar düşünüldüğünde tüm fiziksel yatırımlar sekiz yıllık eğitime göre yapılmıştır. Sayın Ömer Dinçer'in dile getirdiği gibi 120 bin civarında derslik açığı bulunmaktadır. Yeni kanun teklifi ile de ilave 65 bin derslik açığının çıkacağı belirtilmektedir.

Gelinen noktada, eğitimin niteliksel boyutlarının da ele alınması beklenirken, yeniden niceliksel sıkıntıların yaşanmasına yol açılacaktır. Yani, geriye bir dönüş başlayacaktır. Aslında, dünyada geleneksel okul yapıları değişmiş, biz ise bu süreçte yapısal değişiklikler yapmadan mevcutla açığı kapatmaya çalışıyoruz.

Öğretmen istihdamında yaşanılacak fazlalık ya da eksikliklerin yanı sıra, öğretmenlerin yetiştirilmesinin nitelik boyutu da ihmale uğrayacaktır.

Mesleki eğitimde 20'nci yüzyıl sanayi devri ile 21'inci yüzyıl bilim çağı mesleki eğitimi arasında önemli farklar vardır. Bir bilimsel veridir ki, ülkelerde millî gelir arttıkça mesleki eğitime başlama yaşı yükselmektedir. Örneğin, Almanya'da mesleki eğitim yaşını ve seçimini daha üst kademelere taşıma çalışmaları devam etmektedir.

Mesleki eğitimde hâlen ülkemizde yürütülen tüm çalışmalar sanayi toplumunun meslek eğitim gerekleri üzerinden yapılmaktadır. Bu teklif, bu hâliyle mevcut yapının değişmesi ve yeni dünya düzeni ile uyumu açısından olumlu bir adım olmayacaktır. Meslek ve iş 4. sınıf çocuğu için soyut bir kavramdır ve bu kavramın anlaşılması için gerekli olgunluk, soyut düşünme becerisini gerektirmektedir. Soyut işlemler dönemi de gelişimsel olarak 12 yaş ve üstüne denk gelmektedir. İlkokul 4. sınıf çocuğu için meslek henüz soyut bir kavramken bir de alan ya da mesleğin seçimini gündeme getirmek çocuğun bir yetişkin gibi problem çözmesini ya da soyutlama yapabilmesini istemek iş dünyası farkındalığı olmayan bireylerden gerçekçi kariyer planlaması beklemek uygun değildir.

5. ve 9. sınıftakilerle yapılan bir araştırma (bu çocuklar yaklaşık 11-14 yaşları arasındadır) bu yaş çocuklarının okulun iş yaşamıyla, işle nasıl bağlantılı olduğu konusunda çok yüzeysel bir anlayışa sahip olduklarını göstermiş ve bazı araştırmalar bir iş yapabilmek için ihtiyaç duyacakları bilgi ve beceri konusunda da farkındalıklarının olmadığını ortaya çıkarmıştır.

Yukarıda aktarılan araştırmadan yola çıkacak olursak ilköğretim ikinci kademesinde ya da yeni sistemle ortadaki dört senede derslerin ve ders içeriklerinin bireyin, çocuğun soyutlama becerilerini geliştirecek bir anlayışla kurgulanması gerekliliğidir. Soyutlama becerileri, bireyin karar verme becerilerinin ve mesleğe yönelik tutumlarının gelişimine de katkıda bulunacaktır. Kariyer olgunluğuna ulaşmamış bir çocuktan bir kariyere yönelmesini beklemek, çocuk üzerinde baskı oluşturacak ve ona kaygı yaşatacaktır. Yönlendirme sürecinde çocuğun hazır oluşu, olgunlaşma düzeyi çok önemlidir. Kişi, ergenlik döneminde ancak kendi üzerinde düşünmeye başlar, neyi sevip neyi sevmediği, güçlü ve zayıf yönlerini, belli bir alana yeteneği olup olmadığını ise sorgular.

Sonuç olarak, artık eğitimin nitelik boyutunu tartışmak zamanı gelmiştir. Mevcut yapıdaki niceliksel sorunlara yenileri eklenerek genç nüfus avantajı kaybedilmemelidir.

Ulaşılamayacak hedeflere yönelmek yerine zorunlu eğitimin nitelik boyutuna odaklanılmalıdır.

Zorunlu eğitim süresi okul öncesi de dâhil olmak üzere dokuz yıla çıkarılmalıdır. Mesleki eğitime geçişe değil ama öğrencileri mesleki eğitime hazırlamanın önemi üzerinde durulmalı, yapılacak program düzenlemeleri ile mesleki farkındalık yaratılmalıdır.”

Değerli arkadaşlarım, Türk Eğitim Derneği Genel Merkezi de görüldüğü gibi bizimle aynı düşünceleri paylaşmakta, o da bu konunun yeteri kadar tartışılmadığını öne sürmektedir.

Bakın, ERG bu konuyla ilgili bazı notlarından ifadeleri size okuyacağım, ne anlatmış:

"222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin, 60-72 ay yaş grubu için okul öncesi eğitimi zorunlu hâle getirmesi bekleniyordu. Ancak teklifin 20 Şubat 2012'de Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan hâlinde, okul öncesi eğitimle ilgili herhangi bir düzenlemeye yer verilmedi. Bu kısa bilgi notunda, okul öncesi eğitimin yasayla zorunlu hâle getirilmesine ilişkin gerekçeleri özetliyoruz.

Kaliteli okul öncesi eğitim, sosyoekonomik eşitsizliklerin azaltılması ve öğrenme çıktılarının artırılması için çok etkili bir eğitim politikası seçeneğidir. Türkiye, okul öncesi eğitime erişimi yaygınlaştırmada son on yılda büyük ilerleme kaydetti. Bu ilerlemenin perçinlenmesi ve ana sınıflarının ücretsiz hâle getirilmesi için okul öncesi eğitimin yasayla zorunlu kılınması gerek.

Dünyada okul öncesi eğitim her gün daha yaygın biçimde zorunlu eğitim kapsamına alınıyor ve kalkınmış olanların yanı sıra kalkınmakta olan ülkeler de okul öncesi eğitimi bir lüks değil, zorunluluk olarak değerlendiriyor. Danimarka, İsrail, Lüksemburg, Macaristan, Polonya, Slovenya, Arjantin, Meksika ve Uruguay okul öncesi eğitimi zorunlu tutan ülkelere sadece bazıları oluşturuyor.

Millî Eğitim Bakanı Sayın Ömer Dinçer, Plan ve Bütçe Komisyonunda yaptığı konuşmada PISA'da en başarılı on ülke arasında yer alma hedefini 2023'te gerçekleştirme görevi ve sorumluluğunu omuzladığını belirtti. Bunun için atılabilecek en mantıklı politika adımlarından biri, okul öncesi eğitimi zorunlu ve ücretsiz kılmak için PISA 2009'a Türkiye'den katılan 15 yaşındaki öğrenciler arasında bir yıl ya da daha az okul öncesi eğitim alanların ortalama puanı, hiç okul öncesi eğitim almayanlara göre ortalama 42 puan daha yüksekti.

Ayrıca, okul öncesi eğitim toplumsal eşitsizliklerle savaşmak için kullanılabilecek en önemli politika aracıdır. Türkiye'de yapılan çalışmalar okul öncesi eğitimin sosyoekonomik olarak sınırlı imkânlarla sahip çocuklar üzerinde uzun ve kalıcı olumlu etkilerini de ortaya koyuyor. Okul öncesi eğitimden yararlanan ve yararlanmayanları 1982'den 2004'e kadar izleyen bir çalışma okul öncesi eğitimden yararlanan çocukların daha uzun süre okulda kaldığını, çoğunun üniversiteye gittiğini ve daha yüksek statülü işlerde çalıştığını gösteriyor. Okul öncesi eğitimin maliyetleri ile yararlarını karşılaştıran bir başka çalışmaya göre ise, okul öncesi eğitimin yararları maliyetinin maliyetinin 6-7 katıdır.

Türkiye, son 10 yılda okulöncesi eğitimin yaygınlaşması konusunda büyük ilerleme kaydetti. 48-72 ay yaş grubunda 2000-2001 öğretim yılında yüzde 9 olan okullaşma oranı, 2010-2011'de yüzde 43'e kadar yükseldi. 60-72 ay yaş grubunda ise okullaşma oranı yüzde 67'ye tırmadı. Bu yükselişte, 2009-2010 öğretim yılında başlayan ve illeri kademeli biçimde herkes için okul öncesi eğitim kapsamına alınan pilot uygulamanın önemli katkısı oldu. Şu anda pilot uygulama kapsamında 71 il var. Okullaşma oranları en düşük 10 il hâlen pilot uygulama kapsamında değil. Ayrıca Millî Eğitim Bakanlığına bağlı anaokulları ve anasınıfları giderlerini karşılayabilmek için ailelerden 50 ila 200 TL arasında değişen aylık ücretler alıyor. Okulöncesi eğitimi de yüzde 100 okullaşma hedefine ulaşmak ve sürdürülebilir kılmak için en azından 60-72 ay yaş grubu için okul öncesi eğitimi yasayla zorunlu kılmak gerekiyor.

Uluslararası kuruluşlar ortaklığında girişimciler ile yaşama geçiyor. Bu çerçevede 11 milyar Amerikan doları karşılığı TL'nin harcandığı tahmin ediliyor. Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretim daha fazla çocuğun okullu hâle gelmesine büyük katkıda bulundu. Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitim hamlesi sayesinde beşinci sınıftan sonra okul ile bağlantısı kopacak 3,5 milyon çocuk eğitimde tutuldu. Bunun doğal sonucu olarak okullaşma oranları hızla yükseldi ve kesintisiz zorunlu eğitim sayesinde çocuklar daha fazla eğitim aldılar.

1997-1998 öğretim yılında yaşama geçirilen kesintisiz zorunlu eğitim ile 11, 12, 13 ve 14 yaş grupları için eğitime katılım çok ciddi biçimde arttı. 14 yaşındakiler için eğitime katılım 1993'te yüzde 43'ten 2008'de yüzde 78'e yükseldi. Ancak zorunlu kesintisiz eğitim sadece ilköğretimde eğitime katılımı etkilemekle kalmadı. Aynı zamanda ilköğretimden mezun olan öğrencilerin orta öğretime devamı da hızla yükseldi. Bu konuda yapılan araştırmalar zorunlu kesintisiz eğitim sayesinde tipik bir öğrencinin orta öğretime devamının yüzde 3,2 oranında yükseldiğini gösteriyor. Ayrıca bu etki sosyoekonomik olarak elverişsiz koşullara sahip öğrenciler için çok daha yüksek. Kısacası zorunlu, kesintisiz eğitim, hem ilköğretime hem de orta öğretime katılımı olumlu yönde etkiledi ve toplumsal eşitsizliklerin azaltılmasında önemli bir rol oynadı. Bunun sonucunda nüfusun ortalama eğitim düzeyi yükseldi. Dünya Bankasının tahminlerine göre 2000 senesinde 15-19 yaş grubunda bulunan kadınlar ortalama 4,4 sene eğitim alırken 2010'da bu rakam 5,2 seneye ulaştı. 2000 senesinde 15-19 yaş grubunda olan kişilerin sekiz yıllık zorunlu kesintisiz eğitim uygulamasından yararlanmadıkları dikkate alındığında bu reformun kadınların ortalama eğitim süresini yaklaşık bir sene yükselttiği ortaya çıkıyor.

1997'den bu yana eğitim sisteminde yapılan tüm değişiklikler sekiz yıllık zorunlu eğitimi destekleyecek biçimde kurgulandı ve uygulandı. Tüm çocukların ilköğretime erişimini sağlamak ve ilköğretimin niteliğini artırmak için gerçekleştirilen tüm çalışmalar için sekiz yıllık zorunlu temel eğitime geçiş birleştirici bir rol oynadı. 2003'te gerçekleştirilen Öğretim Programları Reformu "Haydi Kızlar Okula!" kampanyası, Şartlı Nakit Transferi uygulamasını yaşama geçirdi.

Değerli arkadaşlar, Atatürkçü Düşünce Derneğinin "Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına" diye bildirdiği, katkı sağlamak için gönderdiği görüşü paylaşmak durumundayız.

"12 yıllık kesintili zorunlu eğitim yasa tasarısı hakkındaki görüşlerimiz:

Komisyonunuzda 28/2/2012 Salı günü saat 10.00' da yapılacak olan toplantı için 27/2/2012 Pazartesi saat 17.00' ye kadar görüşlerimizin bildirilmesi istenmiş. Yazınız Derneğimize 27 Şubat 2012 Pazartesi günü 10.14' te ulaşmıştır.

Eğitim sistemine köklü bir değişiklik getiren tasarı hakkında görüşlerimize başvurulmuş olması demokrasi kültürü açısından sevindirici gibi gözükse de yazının da gönderilme tarihiyle cevap süresinin kısalığı isteğin şekli kaldığını, değerlendirme amacı taşımadığını göstermektedir.”

Bizim de söylediğimiz bu arkadaşlar, gerçekten bu süre sivil toplum örgütlerimizin ve kamuoyunun bu konuyu uygun bir şekilde değerlendirebilmesi için istenilen bir süre değildir.

“Zaten bu sürenin kısalığı ve yeteri kadar tartışılmamış olması tüm sivil toplum örgütlerimiz tarafından belirtilmektedir. Yine de görüşlerimizi değerlendirmek üzere aşağıda şu konulara dikkatinizi çekiyoruz:

I) Bir ulusun geleceğini eğitim belirler. Eğitim her türlü kalıplaşmış düşünceden uzak, özgür aklı geliştirecek, bilimin olduğu bir nitelik taşımalıdır.

Ulusal eğitim politikaları bir yandan yurttaşın içinde yaşayacağı toplumun gereksinimleri, diğer yandan ulusal ve evrensel değerler dikkate alınarak belirlenmelidir.

Eğitim; çağdaş, laik, ulusal, bilimsel, karma ve kamusal olmalıdır.

Bu hedeflere ulaşmanın öncelikli yolu temel eğitimidir. Temel eğitim yurttaş kişisel ve toplumsal sorunları çözmede ve üretken olmada temel nitelikleri kazandırır.

Bu anlamda kesintisiz temel eğitim çocuklara bir üst öğrenime kadar geçen sürede aynı tip eğitim programının uygulanması ile aynı yaştaki çocukların ortak temel eğitim almalarını, farklı okul ve programlara yönlennemelerini, farklılaşmalarını sağlar. Ulus için ortak değerler bu süreçte kazanılır. Örnek gösterilen ABD, İngiltere, Fransa gibi ülkelerdeki temel eğitimde de bu ilke göz ardı edilmemiştir.

II) 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitim sistemi başarılı olmuştur.

Amaç, eğitime katılımın artırılması, eğitilmiş insan gücünün artırılması ise evet başarılı olmuştur.

1) Beşinci sınıftan sonra okul ile bağlantısı kopabilecek 3,5 milyon çocuk kesintisiz eğitim sayesinde eğitimine devam etmek imkânı bulmuştur.

2) 6 ila 13 yaş grubunda okullaşma oranı yüzde 99 olmuştur.

3) Okul öncesi eğitimde halkın ve sivil toplum kuruluşlarının desteği ile okullaşma oranı yüzde 11' den yüzde 30' lara çıkarılmıştır.

4) Engelli çocukların topluma, yaşama katılmaları bu yolla ivme kazanmıştır.

5) Küçük yaşta çocukların temel eğitim dışı kalmaları, ucuz emek tüccarlarının eline düşmeleri önlenmiştir.

6) Küçük yaştaki kız çocuklarının eğitim dışı bırakılarak toplumdan, iş hayatından soyutlanması (çocuk gelinler) önlenmiştir. Kız çocuklarının, 8 yıllık kesintisiz eğitimin başladığı 1997-1998 döneminde okullaşma oranı ilköğretimde yüzde 79, orta öğretimde yüzde 32 iken bugün ilköğretimde yüzde 98, ortaöğretimde yüzde 64' tür.

7) Kesintisiz eğitim kız çocuklarının okullaşmasını artırdığından, kadının toplumda eğitilmiş genç, anne, iş kadını ve siyasette üretken olarak yer almasının önü açılmıştır.

Bugün 15 yaş ve üstü 20 milyon kadının evde üretim dışında olduğu göz önüne alındığında kesintisiz eğitimin hem önemi hem de başarısı anlaşılır.

III) 4+4+4 kesintili eğitim ne getiriyor?

1) Getirilen tümüyle siyasi projedir, hiçbir bilimsel veriye dayanmamaktadır.

2) Taslak zorunlu eğitimi 4 yıla indirerek okullaşma oranını aşağı çekmeyi hedeflemektedir.

3) İlk 4 yıl sonrası 10 yaşında kız ve erkek çocuklara 3 seçenek sunuluyor:

a) Özellikle kız çocuklarına “Evde otur, çalışma, erkek egemen toplumda adın olmasın.” denmektedir. Açık öğretim projesinin şimdilik geri çekilmesi, zihniyeti örtmüyor.

b) 10 yaşındaki çocukları işveren elinde ucuz emek (çırak) yapmaktadır. Çıraklık yaşının 10' a indirilmesi tesadüf değildir.

c) 10 yaşındaki ezbere açık körpe beyinleri yeniden açılması planlanan imam hatip liselerinin orta kısımlarına yönlendirme öncelikli amaç olarak gözükmektedir.”

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Hani rahatsız değildiniz?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu benim görüşüm değil ama bunu siz ilave ediyorsanız belirtirim kendilerin.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Belirtirsiniz, belirtmenizde fayda var. Başkalarının görüşlerini niye aktarıyorsunuz ki?

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Sivil toplum örgütlerinin görüşlerini önemsiyoruz çünkü.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tabii, tabii, biz bu arkadaşların görüşlerini özümseyelim, doğru bir karar almak için yeteri kadar tartışma ortamı hazırlayalım diyoruz Sayın Vekilim.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Buyurun, devam edin, çok primitif görüşler.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sağ olun, Sayın Vekilim, anlayışınıza çok teşekkür ediyorum. Arkadaşlarım, görüşlerini bildiriyorlar, ben de onlara katılıyorum. Daha çok konuşacağız, çok tartışacağız burada. Devam ediyorum:

“Engelli çocukların yeniden toplumun dışına alınması anlamına da gelmektedir bu yasa. Amaç belli, çağdaş, laik eğitimden bu temel eğitimin her türlü kısıkaca rağmen özgür beyinler yetiştirilmesinden duyulan rahatsızlık bu tasarının gizli -aslında açık- nedenidir.

Son söz: Faşist iktidarlar karanlıkta iktidarlarını sürdürebilirler, aydınlıktan korkarlar.

Önemli not: Cevap süresinin kısıtlılığı nedeniyle görüşlerimiz çok kısa olmuştur.” denmiştir.

Değerli arkadaşlarım, şu ana kadar sizlerle görüşünü paylaştığım tüm sivil toplum örgütleri... Dikkatinizi çekiyorum, az önce Sayın Başkan Yardımcısı konuşmasını yaparken dedi ki: “Şu kadar çok sivil toplum örgütünün de görüşünü aldık.” Görüşünü aldınız ama kayda değer olarak onları kayda geçirmediniz. Onları sadece...

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Geçti, geçti, bende de geçti.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – ...değiştirmediniz o konuyu, sadece meşrulaştırmakla ilgili dinlediniz ve dinlediğinizi ifade ettiniz. O yüzden bu meşrulaştırma kavramından bir an önce kurtulmanız gerekir.

Değerli arkadaşlarım, burada gerek Cumhuriyet Halk Partisi gerek Milliyetçi Hareket Partisi gerekse burada aslında herhangi bir şeyi engellemekle ilgili değil, toplumun tüm kesimlerinin gerçekten bu yasayı her yönüyle incelemesiyle ilgili bir direniş gösteriyor. Bu direnişe saygı duymalısınız.

Konuşmamın başında da ifade ettiğim gibi, insanlarımızın alınacak kararlara katılıyor olması kötü bir kavram değildir. Onlar kendi görüşlerini, bilim adamlarımız kendi görüşlerini, sivil toplum örgütlerimiz kendi görüşlerini ifade edebilmeliler, bunun için yeterli zamanları olabilmeli. Biz bu insanları nice emeklerle yetiştirdik, o insanlarımız ülkeye faydalı olsunlar, yararlı olsunlar, yeri geldiği zaman görüşlerinden faydalanalım, bilimde, sosyolojide katkı sağlasınlar diye onlara emek verdik. Vergilerimizden kesilen paraların büyük bir çoğunluğu bu insanlarımızın eğitiminde harcandı. Şimdi, bu insanlarımızın görüşlerini hiç dinlemeden, bu insanlarımızı gerçekten kale almadan eğer böyle bir yasayı dar bir çerçeve içerisinde değerlendirip de burada çıkartmak durumunda kalırsak vebal altında kalırız. Bu insanlara yaptığımız hizmetlerin karşılığını almamış oluruz. Bu insanlarımıza değer vermemiş oluruz. Toplumumuzun her kesiminden gelen sese kulak vermemiş oluruz. Millet iradesini çok önemseyen bir anlayışın millet iradesini kucaklayan bir anlayışla hareket etmesi gerekir. Biz yasaları bir oldubittiyle değil; biz yasaları gerçekten tüm insanlarımızın içine sindirdiği bir anlayışla Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçirmeliyiz. Bugün eğer insanlar kaygı duyuyorlarsa, insanlarımız yeteri kadar bilgilendirilmediklerini düşünüyorlarsa, bugün Türkiye’de gerçekten sadece bu konuyla da ilgili değil, diğer çıkan yasalarla da ilgili bir kaygı hâkim olmuşsa bunda gerçekten Hükümetimizin dikkat etmesi gereken yönler vardır. Arkadaşlarımızın bu yönere dikkat ederek toplumumuzu daha bilinçli, daha kayda değer, onları gerçekten daha çok bilgilendiren bir anlayışla hareket etmelerinin önemini bir kere daha vurgulamak isterim. Biz de bunlardan kaçarak bir yere varamayız. Biz halkımızla beraberiz, halkımızla bir bütünüz. Onları dinlemek, yetiştirdiğimiz insanların fikirlerinden yararlanmak, bizim birincil derecedeki görevlerimizdendir. Biz insanlarımızın görüşlerine değer vererek eğer onları dinlersek neler olur biliyor musunuz? Toplum bunları içine sindirir, toplum bunları içine sindirince o

zaman Millî Eğitim Bakanlığı böyle bir kararı bir oldubittiye getirdi gibi bir kargaşa yaşanmaz. İnsanlarımız eğer bunu gerçekten içlerine sindirerek, gerekli kurumlarda tartışarak, bilim adamlarımızın görüşleri alınarak bu olursa Millî Eğitim Bakanlığımızın da, Hükûmetimizin de eli açılmış olur, toplum da içine sindirmiş olur. Bundan kaygı duymamak gerek. Kaygı duyarak bir yere varamayız, insanlarımızın görüşlerinden korkarak bir yere varamayız. İnsanlarımızın görüşlerini alarak ancak sağlam temeller içerisinde doğru şeyleri gerçekleştirebiliriz.

Biz aldığımız kararları yukarıdan aşağıya topluma yaptırmaya çalışırsak toplum bunları kabullenmez, çocuklar böyle bir anlayışı dışlar, insanlarımız bunu içine sindiremez. Oysaki hedefleri büyük olan Hükûmetimizin, 2023'e taşıma gibi bir anlayışı olan Hükûmetimizin toplumdaki yetişmiş insanlarımızın öngörülleri ve görüşlerini de 2023'e taşıyor olmasının ne gibi bir sakıncası olabilir?

Bizler -muhalafet partileri, iktidar partimiz- her dönemde birbirimize sarılarak, birbirimizi anlayarak, birbirimizi kucaklayarak, birbirimize zaman tanıyarak, birbirimize anlayış göstererek hareket edersek toplumda bir yumuşama olmaz mı? Toplum o zaman gerçekten "Milletvekili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderdiğimiz insanlarımız ne güzel şeyler konuşuyorlar, anlaşıyorlar, acele etmiyorlar, yetiştirdiğimiz evlatlara danışıyorlar, fikirlerini alıyorlar." demezler mi? Toplumdaki bu yumuşama Hükûmetimizin önünü açan bir anlayışı da beraberinde getirmeyi mi? Biz gerginlik politikalarıyla nereye kadar gidebiliriz? Gergin politikalarının bize ne gibi bir faydası olabilir? Birbirine güvenmeyen, birbirinin fikirlerine saygı duymayan, birbirini dinlemeye dahi tahammülü olmayan bir anlayışı Türkiye Cumhuriyeti ne zamana kadar taşır? Bu ülkeyi biz daha ileriye bu anlayışla götürebileceğimiz inancını nasıl benimseyebiliriz?

Değerli arkadaşlarım, bizler bu önemli konularda bir uzlaşi içerisinde olmalıyız. Türkiye'nin beklentisi budur. Türkiye'de yaşayan insanlarımız terör konusunda annelerimiz ağlıyorsa bunun bizim bir uzlaşmazlığımız içerisinde kaynaklandığını düşünüyorlar. Ne kadar yanlış. Biz terör konusunda nasıl bir uzlaşi içerisinde olamayız, nasıl bir birliktelik, beraberlik içerisinde olamayız? Terör bu ülkeyi tehdit ediyor, bu milleti tehdit ediyor. O zaman bizim ortak bir görüş içerisinde olmamız gerekir. Eğer eğitim konusunda ortak bir görüş içerisinde olamayan bir tavır sergilersek terör gibi önemli bir konuda birlik içerisinde olduğumuza vatandaşlarımızı nasıl inandırabiliriz, güvenderebiliriz? Yetişen çocuklarımıza, ülkemizin yetişmiş insanların aldığı kararları bir oldubittiye almalarını nasıl anlatabiliriz?

Değerli arkadaşlarım, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak herhangi bir kaygı taşımıyoruz. "Bu ülke elden gidiyor, mahvoluyor, bu ülke allak bullak oluyor." falan... Hayır, hayır, bu ülkenin temelleri çok önemli kazanımlarla elde edilmiş ve gerçekten altyapısı çok sağlam oluşturulmuştur. Hiç kimsenin böyle bir gücü yoktur, böyle bir düşüncesi olan insanların hayallerinin gerçekleşmeyeceği çok yakında belli olacaktır. Biz -tam tersine- bu ülkeyi birlikte yönetirken gerçekten akılcı, gerçekten ortaklaşa, gerçekten toplumun değerlerini içine alan bir anlayışla yönetebilirsek Türkiye'yi 2023'lere de taşıyız, 2050'lere de taşıyız. Bu anlamda bu yasayı enine boyuna biz toplumun tartışmasına açmak durumundayız. Bu yasa bütün sivil toplum örgütlerimiz tarafından bunu doğru değerlendirecek ve kendi içlerinde, kendi birimleri içerisinde tartışacak, ondan sonra da üst katmanlarda tartışarak bize ulaştırılacakları olgunlaşmış bir hâle gelinceye kadar biz bu süreci yaşamalıyız.

Değerli arkadaşlarım, sizlerin, değerli bakanlarımızın, Sayın Başbakanın oldubittilerle yapılan şeylerin Türkiye'nin geleceğini kararttığını söylediği ifadeleri şimdi hatırlıyorum. Bu ifadeleri siz söylerken çok olgunlukla biz karşılıyoruz ve anlayış gösteriyoruz. Peki, biz söyleyince neden aynı olgunluk ve anlayışın gösterilmediğini doğrusu merak ediyorum. Gerçekten önümüzdeki bu yasa bizim için sadece bir millî eğitimde bir yasanın değişmesi değil, bir yasanın bu Hükûmet ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan partiler tarafından nasıl bir olgunlukla ele alınıp, ilk defa ne kadar değerli bir şekilde ortaya konulup kanunlaştırıldığı konusunu bizim göstermemiz için de bir fırsattır. Bu fırsatı Türkiye'ye vermeliyiz, bu fırsatı Türkiye Büyük Millet Meclisine yaşatmalıyız ki bundan sonra da bizim insanlarımız bundan sonra yasallaşacak konularda Türkiye Büyük Millet Meclisine çok büyük bir güven duysunlar.

Değerli arkadaşlarım, bu ara konuşmamdan sonra TUSİAD'ın bize sunduğu bilgileri de sizinle paylaşarak daha sonra da tekrar bu konuda zaman zaman ara konuşmalarla bunu da destekleyerek bu süreci tamamlamaya çalışacağız.

İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Hakkında TUSİAD'ın görüşü:

“Eğitim reformu ülkemizin ekonomik ve sosyal kalkınması ve toplumsal refah açısından büyük bir önem taşımaktadır. Demokratik, ekonomik ve sosyal yönden gelişmiş bir ülke olmak yolunda eğitim reformunda önceliğimiz yaratıcılık, yenilikçilik, eleştirel düşünme, araştırma, analitik ve yabancı dil becerileri yüksek gençler yetiştirmek olmalıdır. Çocuklarımızın iyi birer dünya vatandaşı olmaları için çevre bilinci, cinsiyet eşitliği, insan hakları, çok kültürlülük gibi konularda da erken yaşlardan itibaren eğitilmeleri önem taşımaktadır. Demokratikleşme süreciyle iyi eğitilmiş, çoğulcu, özgürlükçü niteliklere sahip bir topluma ulaşmak ana hedef olmalıdır.

Eğitim sisteminde yapılacak tüm düzenlemelerde yukarıdaki hedefin odakta olması gerektiği kanaatindeyiz. İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi katılımcı ve kapsamlı bir müzakere süreci işletilerek ele alınmalıdır. Kanun teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisi aşamasına gelmeden önce bu şekilde bir süreç maalesef işletilmemiştir. Kanun teklifinin mevcut hâli değerlendirildiğinde aşağıdaki tespitleri yapmak mümkündür:

1) Teklifte okul öncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmamıştır. Okul öncesi önemine istinaden son yıllarda okul öncesi eğitimde okullaşma oranlarından önemli bir ilerleme kaydedilmiştir ancak hâlen gelişmiş ülkeler ortalamasına erişilememiştir. Zorunlu eğitimin uzatılırken okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınması büyük önem taşımaktadır.

2) Teklifte zorunlu eğitim süresinin 12 yıla çıkarılması için bir takvim öngörülmemiş ve başlangıç tarihinin Bakanlar Kurulu tarafından belirleneceği belirtilmemiştir. Toplumun ortalama eğitim düzeyinin AB ülkeleri düzeyine yükseltilmesi bağlamında hem zorunlu eğitim yaş limitleri -başlangıç ve bitiş yaşları- hem de süre konusu yasal olarak bir takvim çerçevesinde karara bağlanmıştır.

3) Teklifte getirilen sisteme mesleki eğitime yönelme ve yönlendirmenin erken yaşlara çekilmesinin temel eğitimin yeterli şekilde verilmemesi, bilinçsiz meslek tercihleri ve çıraklık yaşının düşmesi gibi sakıncaları vardır. Ayrıca bu düzenleme düzenleme gelişmiş ülke örnekleriyle de uyumlu değildir. Hızlı teknolojik değişimler toplumdaki herkesin bu değişime ayak uydurmak için temel eğitimlerinin ve becerilerinin güçlü olmasını gerektirmektedir.

Bu husus, rekabet gücümüzün artması bakımından önem taşımaktadır. Kanun teklifiyle mesleki yönelme ve yönlendirmenin erken yaşlara çekilmesinin; temel eğitim ve becerilerin yetersiz kalması ve bilinçsiz meslek seçimleri gibi riskleri bulunmaktadır. Ayrıca bu düzenleme, mesleki yönlendirmeyi geciktirmeye ilişkin diğer AB ülkeleri politikaları ile de çelişmektedir. Örneğin ABD, Fransa ve İngiltere’de öğrenciler 16 yaşına gelinceye kadar temel eğitimin dışında bir öğretim programı ile karşılaşmamakta ve mesleki programlara yönlendirilmemektedir. Öğrencilerin farklı yetenekleri aynı program içinde, seçmeli dersler ve ders dışı etkinliklerle geliştirilmektedir.

Bunun yanında çıraklık yaşının 11’e indirilmesi sonucunu doğuracak bir düzenlemenin çocuklar açısından sakıncası öngörülmeden bu teklifin getirilmesi çok düşündürücüdür. Temel eğitimde mesleki yönlendirmenin erken yaşlara çekilmesi yerine nitelikli bir eğitimin eşitlik çerçevesinde tüm çocuklarımıza sunulması olmalıdır.

Son yıllarda ülkemizde mesleki ve teknik eğitimin ortaöğretim içindeki payının önemli ölçüde yükselmekte olduğu da dikkate alındığında ortaöğretimde verilen mesleki ve teknik eğitimin kalitesinin iyileştirilmesine odaklanılmıştır.

Ülkemizde sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitime geçildikten sonra ilköğretime erişimde sayısal sorunlar önemli ölçüde aşılmakla birlikte, kaliteli eğitim verilmesi, okula düzenli devam ve ilköğretime tamamlama konularında sıkıntılar devam etmektedir.

Özellikle kızların eğitime erişimi ve devamı hassasiyetle ele alınması gereken bir konudur.

Teklifte, ilköğretimin iki kademeye ayrılması ve ilk kademe sonrasının açık öğretimle ilişkilendirilmesi özellikle kız çocuklarının eğitime katılım ve okula devamları açısından sakınca yaratabilecektir. Kanun teklifinde ilköğretimin birinci kademe sonrası hangi programların hangi kriterlere karşı açık öğretimle ilişkilendirildiğine dair bir bilgi de bulunmamaktadır. Ayrıca, ilköğretim birinci kademedeki

ikinci kademeye geçişin yeni bir merkezî sınav modelini de beraberinde getirip getirmeyeceği de belirsizdir. Kanun teklifi yukarıda özetlenen yönleri itibarıyla ülkemizin ihtiyacı olan nitelikte bir eğitim reformuna karşı gelmemektedir.

Eğitim sistemimizde reformların bilimsel dayanakları sağlam, mevcut kazanımları dikkate alan ve nicelik ile nitelik sorunlarını çözmeye yönelik bir yaklaşımla ve katılımcı bir süreçle gerçekleşmesi önem taşımaktadır.

Değerli arkadaşlarım, ülkemizde önemli sivil toplum örgütleri var, önemli meslek odaları da var. Bunlar ülkemizin zenginlikleri. Biz ülkemizdeki sivil toplum örgütlerini, meslek odalarının görüşlerini gerçekten çok önemsemekteyiz. İktidar partisi de önemsemek durumundadır. Eğer sivil toplum örgütleri, meslek odaları görüşlerini yeterince özgür biçimde ifade edemezlerse ve ifade ettikleri zaman devlet büyükleri tarafından “Hı, sen bunu nasıl söyledin?” anlayışıyla fırça atılırsa -tabiri caizse- o zaman bu sivil toplum örgütlerimizin kendilerini ifade etme özgürlüğünü ellerinden almış oluruz. Bu, bize çok önemli bir sakınca yaratır. O zaman insanlarımız şöyle düşünürler, derler ki: Yahu! Biz üretimle elimizi taşın altına soktuk, milyarlarca, trilyonlarca liralık biz devlete katkı olsun, istihdamı sağlasın, Türkiye büyüsün diye kafa patlatıyoruz ve yatırım yapıyoruz ve bir meslek odası kuruyoruz. Bu meslek odasını kurduğumuz zaman Türkiye’deki iş adamlarının ne kadar örgütlü, ne kadar güçlü, ne kadar sesini duyurabilen ve ülkede alınan kararlara ne kadar çok katılan örgütler olduğunu da ifade ediyoruz. Dünya ancak bizi görerek Türkiye’nin bizim anlatımlarımızla güçlü bir ülke olduğuna kanaat getirebilir. Eğer siz, “TÜSİAD, sen bunu söyle bakalım, biz sana bunun karşılığında senin yaptıklarını bir bir söyleriz ve seni de yargılarız toplumun karşısında...” Şimdi, ne yapacak TÜSİAD? “Bundan sonra ben aman görüş bildirmeyeyim.” diyecek. Bir daha ben görüşlerimi bildirirsem bak, herhâlde çok önemli bir yanlış yapıyorum. Yani benim bir bildiğim vardı sanıyordum ama demek ki ben tam bilmiyorum. Demek ki ben artık görüşlerimi söylemeyeyim diyecek. E, TÜSİAD böyle azarlanınca diğer sivil toplum örgütlerimiz de maalesef bu kaygı içerisine düşecek.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Bizim TÜSİAD’ımız öyle korkmaz, her zaman açıklama yapar.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Öyle diyorsunuz değil mi? Teşekkür ediyorum, hakikaten TÜSİAD da korkmadığını ifade etti.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Ama tek işadamları konuştuğu için...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tabii ki, dedi ki: “Ben TÜSİAD olarak ülkenin gerçekleri konusunda milletimin arkamda olduğunu hissettiğim müddetçe gerçekleri söylemeye devam edeceğim.” Az önce Sayın Vekilimin de dediği gibi “Bizi kimse durduramaz.” dedi. Ben eminim birçok sivil toplum örgütü, birçok sivil meslek odası, TÜSİAD’ın da dışında TÜSİAD’ın görüşlerine ve az önceki Sevgili Milletvekilimizin görüşüne katılmaktadırlar.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Engin Bey...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Buyurun.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Şimdi bu söylediklerini alıp 3’le çarparsan 12 ediyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Mesele yok.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Yani hadi kabul edelim ki böyle 12 oldu, diyorsun 12 saat konuşacağım, diğer insanlar da var.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tabii ki ben de şöyle diyorum, sevgili vekilim çok haklısınız hemen kesebiliriz konuşmamı...

BAŞKAN – Sayın Yeniçeri çok teşekkür ediyoruz, arkadaşımız kesintisiz devam ediyor, kesmeyelim lütfen. (Gülüşmeler)

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Aslında problem şu: Böyle dikkat dağıtılıyor ve insanların dikkati dağıldığı için de biraz sonra konuşulacak çok önemli şeyleri de dinlememeye başlıyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Maalesef.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Bunlar önemli...

BAŞKAN – Sayın Yeniçeri teşekkür ediyoruz. Sayın Yeniçeri, teşekkür ediyoruz Hatibin sözünü kesmeyelim lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır hayır, Hocama katılıyorum.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Yok yok biz de...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hocama katılıyorum, şu yönden katılıyorum...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Ben de hiç konuşmadım, sıra gelmedi.

BAŞKAN – Sayın Yeniçeri teşekkür ediyoruz, Hatibi dinleyeceğiz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sevgili Hocam, görüşlerinize çok katılıyorum, samimiyetle katılıyorum. Siz sanıyor musunuz ki ben şu anda bulunduğum durumdan memnunum? Değilim Sayın Hocam. Sizin söylediklerinizin gerçekleşebilmesi için, burada bir duruş sergilemeye çalışıyorum. Yoksa, kim saatlerce konuşmak ister? Benim ne haddime Sevgili Hocam, sizlere bildiğiniz konular üzerinde yorum yapmak, anlatmak, sizlere bu konuları tekrar etmek? Ben haddimi biliyorum. Ancak insanlarımızın bu konuyu yeteri kadar tartışmadığını, yeteri kadar olgunlaşmadığını siz de konuşmanızda ifade ettiniz. Benim bir tek talebim var sevgili Hocam, Değerli Bakanımızdan, Sevgili Başkanımızdan tek bir talebim var: Bu ülkenin insanlarına yeteri kadar zaman tanıyın. Çok değerli insanlarımız var. Bizim ne haddimize Hocam? Benim ne haddime Sevgili Hocam? Sizi katırsam olmaz, benim ne haddime? Ama bunu yetiştirdiğimiz ülkenin bilim adamları, sosyologları, sivil toplum örgütleri, meslek odaları tartışın istiyorum. Bu konuda bir mutabakat sağlansın, bunun ne gibi korkulan bir yanı olabilir Sevgili Hocam? Nesinden korkabiliriz? İnsanlarımızın düşüncesinden korkarak bu ülkeyi yönetemeyiz. Ben Hükümetimizin de, Sevgili Bakanımızın da, Değerli Başkanımızın da böyle bir görüş içerisinde olduğuna kesinlikle ihtimal vermiyorum. O yüzden bir anlayış gösterileceği ümidini taşıyorum. Bu anlayışın gösterildiği andan itibaren elbette ki ben de dinlenmek isterim Sevgili Hocam, ben de konuşmak istemem, haddimi aşmak istemem, size saygısızlık yapmak istemem. Ben, burada en son konuşması gereken kişiyim Sevgili Hocam. Ama maalesef böyle bir görev benim üzerimde şu anda. Bu yüzden, eğer sizi ve arkadaşlarımı sıkıyorsam özür dilerim, ancak ihtiyaç hasıl olduğu için konuşmama devam edeceğim.

Saygılar sunuyorum Hocam, teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlarım, Millî Eğitim Bakanlığının 4+4+4 şeklinde yönlendirilen yeni sistemde 1+4'ten sonra gelen 4 yılın on ila on dört yaş arası dilimi yönlendirme ve orta öğretime hazırlık olarak planlandığı açıklanmıştır. Önerilen bu değişiklik, çağdaş yönlendirme anlayışına ne kadar uygundur? Bu soruya cevap verebilmek için, öngörülen "yönlendirme" dönemi ve anlayışının, eğitim bilimleri alanının ilkelerine ve bu alanın araştırmalarının ortaya koyduğu kuramsal ve ampirik bulgulara göre irdelenmesi gerekmektedir.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Bu görüş kime ait?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Doğru söylüyorsunuz... Ha, görüşü mü soruyorsun? Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesine aittir.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Kayda girsin diye söylüyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Anlamadım, böylece düzeltilmiş olduk Sayın Vekilim.

Önerilen değişimle, öğrencilerin ilk dört yıldan sonra mesleki ve teknik eğitime, akademik ya da özel yeteneklere dayalı bir ortaöğretim programına yönlendirilmesi düşünülmektedir. Bu yönlendirmenin de ilgili yönetmelikte (17.04.2001 tarihli MEB Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği) vurgulandığı gibi Rehberlik ve Psikolojik Danışma (PDR) hizmetleri yoluyla yapılması beklenmektedir.

Gelişmekte olan bir ülke olarak Türkiye'de PDR hizmetlerinden beklenen en önemli işlev, "ekonomik kalkınmaya hizmet edecek üretken bireyi yetiştirmek için onun ilgi ve yeteneklerine uygun bir mesleği seçmesine yardımcı olmuştur. Bu nedenle, başlangıcından itibaren rehberlik hizmetlerinin önemszenmesi ve örgütlenmesi, bir insan gücü planlaması aracı olarak duyulan ihtiyaca dayandırılmıştır. 1960'lı yıllardan başlanarak toplanan millî eğitim şûralarında ve kalkınma planlarında mesleki eğitim üzerinde sıklıkla durulmuştur. Bu değerlendirmelere bağlı olarak 1970'li yıllardan başlanarak tüm orta dereceli okullarda rehberlik servisleri kurulmuş ve bu servislerin başlıca görevi, öğrencilere kendi ilgi ve yeteneklerine uygun üst okulları ve meslekleri seçme sürecinde yöneltme hizmetleri sunmak olmuştur (MEB, Tebliğler Dergisi 1805, tarih 16.09.1975). Daha sonra temel eğitimin sekiz yıla çıkması ile bu hizmetler 8'inci sınıfta yöneltme tavsiyesi yapılması amacı ile eğitimin alt kademelerine doğru yaygınlaştırılmıştır (14.07.2005 tarihli ve 192 sayılı kararla). Bilindiği gibi şu an uygulanan sistemde 9'uncu sınıf yöneltme sınıfı olarak kabul edilmektedir.

Önerilen değişiklikle, yönelmenin daha erkene çekilmesi düşünülmektedir. Bu uygulama, Amerika'da 1909 yılında Frank Parsons'la başlayan "bireyin nitelikleri ile mesleklerin özelliklerinin mantıklı bir şekilde

eşleştirilmesi" ilkesine dayandırılmıştır, öneride bu yaklaşımın esas olduğu ve dahası, "erken yönlendirme" anlayışının benimsendiği görülmektedir. Bu anlayış genel olarak aşağıdaki varsayımları temel almaktadır:

1) Bireylerin yetenek ve ilgilerini ne kadar küçükken saptarsak, uygun mesleğe yönelmesi o kadar isabetli olur.

2) Okullardaki rehber öğretmenler, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini ölçen standart testlerle onlara uygun olan en başarılı olabilecekleri meslekleri söyleyebilir.

3) Çocukluklar ergenlikte ölçülen ilgi ve yetenekler ile meslekteki performansı başarıyı yordamak mümkündür değildir.

4) Uygun yönlendirme ile işsizlik problemine çözüm bulunabilir.

5) Yönlendirme ile üniversite önündeki yığılmalar ortadan kaldırılabilir.

Meslekteki rehberlik ve kariyer danışmanlığı alanındaki uzmanlar yukarıda sıralanan varsayımların geçersizliğini pek çok araştırma ile ortaya koyarak bu eski inanışların artık gerçek değil, birer mit olduğunu kabul etmektedirler.

21'inci Yüzyıl'da küreselleşmenin iş dünyası ve çalışanlar üzerinde yol açtığı değişimler ve sonuçları, "yönelme" konusunda, genel olarak mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı alanında bir paradigma değişimi yaratmıştır. Öyle ki, günümüzde bireylerin yaşamları süresince ortalama 5-8 iş alan, meslek değiştirdiğini, iyi bir eğitim, iyi bir meslek, iyi bir şirket garantisinin ortadan kalktığını, diploma-unvan-statü dengesinin bozulduğunu, artık eğitim süresince bir meslekte uzmanlaşma yerine, pek çok alana aktarılabilir beceriler ve meta yeterlikler geliştirmenin gerekli olduğu kabul edilmektedir. İşte bu nedenle de eğitim süresince bireyin farklı yetenek ve potansiyellerini keşfetmesi ve geliştirmesinin sağlanabileceği bir eğitim ortamı yaratılabilmesi, bir meslek seçme yerine kariyer gelişiminin desteklenmesi; yaşam boyu eğitim, sürekli gelişim, değişim ve yeni alternatiflere uygun sağlama alanındaki donanımların kazandırılması, yeni paradigmlar olarak benimsenmektedir.

20'nci yüzyılın sonunda doğru dünyayı yeniden biçimlendiren küreselleşme ile artık "meslek seçimi" kavramı, yerini kariyer gelişimine bırakmış ve bireyin bütünsel gelişiminin desteklenerek kariyer rollerinin biçimlendirilebileceği anlayışını getirmiştir. Bu anlayış doğrultusunda meslek seçimi, bireylerin, kestirilemeyen hızlı değişimlerin yarattığı iş yaşamına kendi kişisel gelişimlerini yapılandırarak bireysel kariyer gelişimlerini yönetmeleri için gerekli anlayış ve tutumları kazanmalarını gerekli hale getirmiştir.

Değerli arkadaşlarım, bütün bu saptamalar artık öğrencilerin erken tercih yapıp belli bir mesleğe yönelik bir eğitim seçeneğine yöneltilmesini ve bu amaçla test ve envanterler kullanılmasını geçersiz hale getirmektedir. Kariyer danışmanları ellerinde var olan test ve envanterleri, öğrencilerin kendi ilgi, yetenek ve değerleri konusunda farkındalıklarını artırma amacıyla kullanırlar. Bunların çoğu "kendini rapor etme" denilen kişinin kendi algısına dayalı bir değerlendirme sağlar. Bu algının ne kadar gerçeği yansıttığı, bireyin kendisine ilişkin doğru ve gerçekçi bir algı ve kabul geliştirmiş olmasına bağlıdır. Elde edilen bilgiler kariyerine ilişkin bazı kararlar almada yol gösterici ve fikir verici olabilir, ancak bir meslekte başarılı olmak pek çok başka faktörlerin etkileşimine bağlıdır çünkü mesleki roller, yaşamındaki diğer rollerle bağlantılıdır. Onu soyutlayıp tek başına ele alamayız ve bireyin kişisel sorunları, özellikleri ile içinde yaşadığı çevre ve kültürel koşullarla biçimlenir. Dolayısıyla "test ver ve uygun mesleği söyle" inancı sadece bir mittir. Üstelik bu alandaki uzmanlar henüz böyle bir test olmadığı görüşünde hemfikirlerdir.

Öğrencilerin ergenlik çağının başında, henüz her alanda gelişimlerinin sürdüğü, ilgi ve yeteneklerinin belirgin ve tutarlı hale gelmediği bir dönemde onların mesleki eğitime yönlendirilmeleri bilimsel ilkelere uygun ve gerçekçi değildir. Çünkü bu konuda yurt içi ve yurt dışında yapılan yüzlerce araştırma sonuçları, gencin ilgi ve yeteneklerinin belirgin ve tutarlı hale gelerek kariyer kararları için gerekli olgunluğa kısmen ulaştığı dönemin 17-18 yaşları olduğunu ortaya koymaktadır. Kuzgun 2009 ve Niles 2004, Yeşilyaprak 2011, Aksoy 2011'e göre bilim ve teknolojiye gelişmelerin iş ve meslek alanındaki değişimlere yansmasıyla yeni alanlara özgü becerileri taşıyan emek ihtiyacını doğurmaktadır. Bu nedenle mesleğe erken yaşta yönlendirilen bireylerden, yeniden eğitime gerek duyanlar genel eğitimlerinin yetersizliği nedeniyle iş gücü piyasasından dışlanabilecektir. Kamusal eğitim finansmanının temel eğitim sonrasında sürdürülmediği toplumlarda bu durum yeni bir eşitsizlik kaynağı olacaktır.

Gelişim psikolojisi alanında yapılan araştırmalar ergenlik ve gençlik dönemlerinin giderek daha ileri yaşlara kaydığı yönündedir. Hatta son yıllarda "gecikmiş ergenlik" "uzatılan gençlik" gibi kavramlar ile işaret edilen durum, kişilik gelişimi ve yaşama yönelik hazır oluş donanımlarının giderek daha geç yaşlarda oluşmasıdır. Araştırmalar, yeterli bir mesleki olgunluğa ulaşamadıklarını ortaya koymaktadır. (Yeşilyaprak, 2010) Bu nedenle üniversite sistemlerinde ilk iki yıl ortak bir program uygulama, daha sonra meslek alanına yönelik branşlaşma olarak benimsenmeye başlanmıştır, Sabancı Üniversitesinde örneği olduğu gibi değerli arkadaşlarım.

"Yöneltme" sisteminin temelinde yer alan, yetenek ve ilgileri erken saptama ve uygun mesleki tercihleri yaptırma varsayımı, yetenek ve ilgiler ile meslek ve işteki başarı arasındaki ilişkinin sanıldığı kadar yüksek olmadığını gösteren araştırma sonuçları dikkate alınarak yeniden değerlendirilmelidir. Çünkü yeteneklerle meslekteki başarı arasında ilişki pek yüksek değildir ve meslekteki başarı zekânın özgül bir yönüne bağlı olmayıp, zekâ yanında daha birçok etmenin etkileşimi sonucunda gerçekleşmektedir.

Bireyler yetenek alanları ve yetenek düzeyleri açısından birbirinden farklıdır. Bu farklılıkları ölçerek yetenek testlerinden alınan puanların mesleki başarısının ne ölçüde yordayabildiğini saptamak üzere yapılan araştırmalar, bu ilişkinin ancak 0.20 dolayında olduğunu ortaya koymuştur. Yetenek testlerinden alınan puanların işe girmeden önceki iş veya mesleki başarıyı performansı yordamada bu ilişkinin oldukça düştüğü 0.20 veya düşük düzeyde olduğu söylenebilir. Burada önemli bir güçlük başarının tanımında bir anlaşma olmamasındadır. Ayrıca başarıyı değerlendiren ister bir başkası, isterse bireyin kendisi olsun, sonuçta varılan yargı sübjektif olup geçerliği çok düşüktür. Yeteneklerle meslekteki başarı arasındaki ilişkinin beklendiği kadar yüksek olmayışının en önemli nedeni, yeteneğin, başarıyı belirleyen tek faktör olmamasıdır. Meslekte başarılı olmak için yetenek yanında başka bazı kişilik özellikleri, ilgi, motivasyon, sosyal çevre desteği ve benzeri koşullar da gerekmektedir. Ayrıca, meslek, bu nedenle, meslek faaliyetlerinde bir değil, birden fazla yetenek birlikte işlev görür. Bu nedenle, ergenlerde yetenekleri değerlendirip mesleki eğitime yönlendirmenin ve bu yolda onların yöneldikleri mesleklerde başarılı olacakları beklentisinin bilimsel bir geçerliliği olmadığı araştırma bulguları ile ortaya konmuştur.

Yetenek kavramı "herhangi bir davranışı -bilgi veya beceriyi- öğrenebilmek için doğuştan sahip olunan gizil gücün – yani kapasitenin- çevre ile etkileşim sonucu geliştirilen ve yeni öğrenmeler için hazır hale getirilen kısmı" olarak tanımlanır (Kuzgun 2002; Brown ve ark 2002; Kaya 2011). Bu tanım incelendiğinde, yetenek kavramının arka planında iki temel kaynağın olduğu görülmektedir: Bunlardan birincisi, değerli arkadaşlarım, yeteneğin doğuştan getirilen bir kapasite olması ve ikincisi ise çevresel faktörlerin etkisiyle zamanla geliştirilebilen bir özellik taşımasıdır. Bu nedendir ki öğrencilere temel eğitim boyunca farklı yeteneklerini keşfetmelerine fırsat tanıyacak zenginlikte programların sunulması, diğer bir ifadeyle bir alandaki yeteneğe odaklanmak yerine bütünsel gelişime destek sağlanması gerekmektedir.

Kuşkusuz aynı durum "ilgi" kavramı için de geçerlidir, bireyin bir faaliyetten hoşlanma ve haz alma derecesidir. Diğer bir deyişle ilgi, bir faaliyet, görev ya da bir nesneye ilişkin sevmeye ya da sevmeme durumudur. İlgilerin oluşumunun içsel dinamikler kadar "aile yapısı, sosyal sınıf, kültür ve çevre" gibi dışsal faktörlerden etkilendiği söylenebilir. İlgilerin çocuk ve ergenlerde çok sık değiştiği, yeni yaşantı ve farklı ortamlarda yeni ilgilerin ortaya çıktığı bilinmektedir. Bu nedenle ergenlik döneminde saptanan ilgiler ve ilerdeki iş, meslek performansı arasında yine düşük bir ilişki söz konusudur. Bu nedenle Hunter ve Hunter'in, 85 yıldan fazla bir zaman dilimi içinde iş performansı ve iş eğitimi performansının yordayıcıları üzerine yaptıkları bir meta-analitik çalışmada ilgi envanterlerinin yordayıcı geçerliğinin çok düşük olduğunu, diğer bir ifade ile ergenlerin ilgi envanterlerinden aldıkları puanların, yöneldikleri iş eğitimi ve iş performansı arasındaki ilişkiyi tahmin etmede yetersiz kaldığı da saptanmıştır.

Bu raporda sunulan kuramsal gelişim ilkeleri ve ampirik araştırma bulguları bu dönem boyunca öğrencilerin bütünsel gelişimlerine, farklı yetenek ve ilgi alanlarının keşfedilmesine olanak tanıyacak zengin eğitim programlarının uygulanmasını, mesleki kararların bu dönemin sonunda alınmasının uygun olacağını, mesleki ve teknik eğitimin genel/akademik okul eğitimi üzerine inşa edilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Başkanım, ben, bir usul hakkında...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Sayın Başkan, usul hakkında...

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Hocam, affedersiniz.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) - Buyurun.

BAŞKAN – Hatibin konuşması bitmeden hiçbir tartışma açmak doğru değil yani konuşma sürüyor, devam ediyor.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Usul hakkında...

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) - Bitirsin ama konuşmasını...

BAŞKAN – Konuşmasını bitirsin, ondan sonra.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Başkanım, usul hakkında vermek zorundasınız.

BAŞKAN – Şimdi, bakın, hiçbir ne Genel Kurulda ne de İç Tüzük'te hatip konuşurken usul tartışmasının açıldığı olmaz. Konuşma biter, ondan sonra usul tartışması elbette açılır.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Başkanım, usul tartışması değil o zaman, insani ihtiyaçlar üzerine bir şey söylemek istiyorum. Herhâlde buna da itiraz etmezsiniz.

Bakınız, hepimiz dışarı çıkıyoruz, içeri giriyoruz, hatta Sayın Komisyon Başkanımız bile doğal insani ihtiyaçları nedeniyle muhtemelen çıktı.

Şimdi, Sayın Hatibin de, hepimizin de bu ihtiyaçları var. En azından, bir on-on beş dakika mola doğaldır. Bu, insani bir gerekliliktir ve ihtiyaçtır.

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, hatip konuşurken diğer arkadaşlarımız dışarı çıkabiliyor. O yüzden herhangi bir değişikliğe ihtiyaç yok. Hatibin konuşmasını bekliyoruz.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Hatip de insan...

BAŞKAN - Eğer hatip bitiriyorsa elbette ara verebiliriz.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) - ...konuşamazsın mı diyorsunuz...

BAŞKAN – Biz, Hatibin konuşmasını kesmek istemiyoruz efendim.

Buyurun efendim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çok teşekkür ediyorum.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, insani ihtiyacını sordunuz mu?

BAŞKAN – Hatibe sorun onu.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – İhtiyacı var mı yok mu, bir sorun siz.

BAŞKAN – Efendim...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – İnsani bir ihtiyaç... Böyle bir şey olamaz...

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) - Yani üç buçuk saatlik konuşmada –şu ana kadar üç buçuk saat oldu- tamam arkadaşımız zaten gayet rahat, güzel götürüyor. Bitirene kadar dinleyeceğiz.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Siz nereden biliyorsunuz, insani ihtiyacını sordunuz mu, nereden biliyorsunuz?

BAŞKAN – Efendim, konuşmalarda söz hakkı alınır.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – İnsani ihtiyacını sordunuz mu?

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Devam edelim...

BAŞKAN - Bir dakika efendim...

İç Tüzük gereği, konuşma almış olan hatip konuşmasını bitirene kadar devam eder, bittikten sonra elbette bazı konular değerlendirilir ama hiçbir zaman konuşmacı Meclis kürsüsünde...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Böyle bir şeyi hiçbir yönetim öngörmemiştir...

BAŞKAN – Değerli Vekilim...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Hatibin insani ihtiyaçları nedeniyle ara verilir diye bir hüküm yazarlar...

BAŞKAN – Değerli Vekilim, hiçbir hatip kürsüde, Meclis kürsüsünde konuşurken “Ben biraz yorulдум, dışarıya gideceğim ve dinleneceğim, geri geleceğim.” diyemez, öyle bir hakkı yoktur.

Konuşmaya devam ediyoruz efendim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Toplantımıza devam ediyoruz. Lütfen...

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Başkanım, dinlenmeden bahsetmiyoruz burada.

BAŞKAN – Sayın Hatip, konuşmamızı bitirdik herhâlde...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Devam edebilir miyim efendim?

BAŞKAN – Bitirmediysek devam edelim efendim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Yönetim biçiminiz insan haklarına aykırı.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Anayasa hukukçusuyum. Anayasa koyucu, İç Tüzük'ü yaparken sizin bu yönetiminizi öngörmemiş...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) - ...öngörseydi buna bir hüküm koyardı.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – O yüzden başkalarının...

BAŞKAN – Görüşünüzü ifade ettiniz, Sayın Vekilim, görüşünüzü ifade ettiniz. Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki efendim.

Sayın Başkan geldi herhâlde.

Sayın Başkanım, hoş geldiniz, lütfen yerinize geçiniz.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Başkanım, yokluğunuzda şöyle bir küçük tartışma yaşandı, tartışma da demeyelim de. Hepimizin insani ihtiyaçları var, doğal ihtiyaçları var.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Su geldi, teyemmüm bozuldu. Lütfen Başkanlık makamına. (Oturum Başkanlığına Başkan Nabi Avcı geçti)

BAŞKAN – Oraya geçersen sözümü dinleyecek misiniz?

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Bakın, zatıaliniz de dışarıya çıktı, insani ihtiyaçlarını gidermiş olabilir, başka ihtiyaçlarını, doğaldır, insani bir gerekliliktir bu. Biz, burada bir saat ara verilsin demiyoruz.

BAŞKAN – Recep Bey, mikrofona basmadan konuşursanız kayda alınmıyormuş.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Başkanım, zatıaliniz de az önce dışarı çıktı, belli bir müddet kaldı, doğal ihtiyaçlarınızı gidermiş olabilirsiniz, dinlenmiş olabilirsiniz. Bunlar insani şeylerdir.

Şimdi, Sayın Hatip de üç buçuk saatir konuşuyor. Bizlerin de ihtiyaçları var, hepimizin ihtiyaçları var. Biz, böyle saatlerce ara verilsin talebinde değiliz ama gerek insan hakları açısından gerek doğal gereksinimler açısından, ihtiyaçlar açısından bir on-on beş dakika ara verilmesini talep ediyoruz. Bu talepte bir yanlışlık varsa insanlık hakları açısından, lütfen bunu bana söyleyin.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Hatip konuşmasına başlarken on iki saat konuşacağını ve dinlememizi söyleyerek başladığı için biz onun bu talebine cevap vermiş olduk. Sayın Hatip devam edebilir, yemek yemek isteyen, diğer insani ihtiyaçlarını gidermek isteyen Sayın Komisyon üyeleri ve diğer milletvekilleri ve diğer kurumlardan gelen arkadaşlar için Millî Eğitim Bakanlığımız yemek organizasyonu yapmış aşağıdaki lokantada, toplantı çoğunluğunu zedelememek koşuluyla ikişer, üçer gidip yapabiliriz.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Başkanım...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Yani Hatip konuşacak, biz duymayacağız, gideceğiz yemek yiyip geleceğiz.

BAŞKAN – O zaman gitmeyeceksiniz.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Eğer kıyamıyorsanız...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Sayın Başkan, eğer öyle düşünüyorsanız bizim Hatibin konuşmalarına değer vermediğimiz izlenimi doğurursunuz...

BAŞKAN - Estağfurullah, yok...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) - ...veya siz öyle bir imada bulunmuş olursunuz.

BAŞKAN – Hayır, hayır, hiç öyle bir imada bulunmuyorum.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Ben, sonuna kadar her bir zerresini dinlemek için buradayım. Komisyon üyesi değilim.

BAŞKAN - O zaman devam edeceğiz.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Geldim dinlemek için, on iki saat sonra da gelebilirdim. Dinlemek istiyorum ama siz eğer ara vermezseniz biz de kalacağız burada. Bize saygınız açısından, diğer burada dinleyicilere saygınız açısından lütfen ara verin.

BAŞKAN – Sayın Hatip konuşmasını toparlasın hemen ara verelim.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Başkanım... Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Şimdi üç buçuk saat oldu. Sayın Hatip konuşmasını toparlasın, hemen ara verelim.

Sayın Özkoç, buyurun lütfen.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Sayın Başkan, Guinness rekorlarında bile, dünyaca tescillenen rekorlarda dahi rekortmen adaylarına belli bir süre doğal ihtiyaçlarını karşılaması için müsaade edilir. Uluslararası kurallarda da...

BAŞKAN – Şimdi, kürsüdeki konuşmayı kesip yeniden devam edemeyiz. Sayın Hatip konuşmasını bitirsin hemen ara vereceğiz, söz.

Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu arada yanlış bir şey olursa Sayın Başkanım...

BAŞKAN – O da Guinness rekorlara girer!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – O sizin ayıbınız olur yani.

BAŞKAN – İki rekor kırmış olursunuz!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sizin ayıbınız olur Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, devam ediyorsunuz değil mi?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tabii tabii efendim, devam ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şimdi, değerli arkadaşlarım, konu gittikçe daha aydınlanıyor. Burada...

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Birbirine zıt fikirleri tekrar ediyorsunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tabii, haklısın. Bunu da belirteceğim Sayın Vekilim.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, Sevgili Başkanım, ifade ettiğimiz şey, şundan emin olun, eğer bir ayıpla karşılaşmak karşısında kalsam dahi bu salonu terk etmeden konuşmama devam edeceğim.

BAŞKAN- Takdir sizin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Takdir sizindir.

BAŞKAN – Biz de dinlemeye hazırız.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Takdir sizindir.

BAŞKAN – Buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Türkiye Cumhuriyeti'nde bir ayıbın altına imza atmak istiyorsanız...

BAŞKAN – Estağfurullah, istemiyoruz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu ayıbın altına seve seve imza atabilirsiniz.

BAŞKAN – Hayır, hayır, istemiyoruz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Türkiye Cumhuriyeti'nde biz diyoruz ki bir yasa çıkmadan önce taraflar tarafından tartışılın diyoruz.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, bakın...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkanım, ben konuşayım, ben daha hiç konuşmadım.

BAŞKAN – Şimdi, diğer maddelere geçtiğimiz zaman da, eksik bıraktıklarınızı diğer maddelere geçtiğimiz zaman da tamamlayabilirsiniz. Bence insani ihtiyaçlarınızı da hesaba katarak toparlayın, ara verelim, bütün komisyon rahatlasın, arkadaşlarımız rahatlasın.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkanım...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben, bu konuda...

BAŞKAN – Ama ben sizin konuşmanızı bölmem.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Lütfen müsaade eder misiniz.

Ben bu konuda, Sevgili Başkanım, konuşmama başlarken ikiyüzlü olmamak için, içim başka dışım başka anlaşılmasın diye niyetimi çok açık beyan ettim. Efendim, dedim ki buradaki amacım sizi bilgilendirmek olamaz, buradaki amacım hatiplikle buradaki insanlara bir şey vermiş olmak olamaz, olamaz efendim.

BAŞKAN – Bunun farkındayız.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yani bunun böyle olduğunu bilerek ben böyleymiş gibi davranırsam, başta siz olmak ve Sayın Bakanım olmak üzere, çok saygısızca davranırım.

BAŞKAN – Estağfurullah.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Buradaki niyetim, Sevgili Başkanım, bir tek şey atfediyorum, diyorum ki “Bu konu yeterince tartışlsın.” diyen tüm sivil toplum örgütlerimizin, tüm meslek odalarımızın sesine kulak verin bu konu tartışlsın, tartışılmasından çekinmeyelim, korkmayalım, bu ülke bizim, bu insanlar bizim diyorum. Bunun için konuşmama devam ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yoksa bunun herhangi bir şekilde sakın size karşı bir saygısızlık ve buradaki insanlara karşı bir saygısızlık olarak algılanmasını istemiyorum efendim.

BAŞKAN – Estağfurullah.

Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çok teşekkür ediyorum.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkanım, bir hekim olarak ben de müdahale etmek mecburiyetindeyim. Kayıtlara girmesi açısından da önemlidir.

Efendim, ben Aytuğ Atıcı'yım, bir hekimim. Sayın Engin Özkoç Milletvekilimiz bir insani ihtiyacını size resmen bildirmiş bulunuyor, kayıtlara da geçmiş bulunuyor Sayın Başkanım. Bu ihtiyacın beş dakika bile olsa karşılanmaması durumunda, naçizane olarak, efendim, insan hakkı suçu işleyeceğinizi, bunun da Anayasa'ya aykırı olduğunu, Sayın Başkanım, burada oluşacak bir sağlık sorunundan sizin bilerek bu suça iştirak ettiğinizi hatırlatmak istiyorum. Ben bir hekim olarak burada bekliyorum efendim.

BAŞKAN – Sayın Atıcı, Divanımız hiç kimseyi zorla konuşturmuyor. Bir konuşma talebi var, bir teamül var, kürsüdeki hatibin konuşması sırasında ara verilmez.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkanım, size hürmet ediyorum, sadece kayıtlara bu girmiştir.

BAŞKAN - Tamam, teşekkür ediyorum.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bu bir insani ve sağlık gereğidir. Beş dakika bir...

BAŞKAN – Ben, Sayın Özkoç'un bunu dikkate alacağını ve konuşmasını ona göre toparlayacağını ümit ediyorum.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – O bir görev adamıdır. Sizin Komisyon olarak buna bir rıza gösterip beş dakika ara vermenizi istirham ediyorum. Bunu sadece sağlık gerekçesiyle, yoksa yani biz bir yola baş koyarsak sonuna kadar gideriz.

BAŞKAN – Sayın Özkoç kendi sağlığını da Komisyon üyelerinin sağlığını da hepimiz kadar takdir edebilecek bir durumda. Toparlasın, hayhay, memnuniyetle ara verelim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Yani siz de zor durumda kalmayın efendim. Ben hatırlatmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Değerli arkadaşlarım, İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 23'üncü ve 24'üncü maddeleri kamu ihalelerine ilişkin hükümler taşımaktadır.

Tasarının 23 üncü maddesiyle özetle; Milli Eğitimle ilgili harcamalarının hemen hemen tamamının (bilgisayar, tablet, yazılım, yapım gibi) 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamı dışına çıkarılması öngörülmektedir.

Son günlerde AKP tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine getirilen birçok yasa tasarısına, yapılması planlanan işlerin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamı dışına çıkarılması için hükümler

konulduğu görülmektedir. Kamu ihaleleriyle ilgili bu yasa maddelerinin arka planlarını anlamak için kamu ihale sistemimize daha yakından bakmamız gerekmektedir.

2002 yılı sonuna kadar ülkemizde kamunun tüm alım, satım, yapım ve kiralama işleri 8.9.1983 tarih ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre yapılmıştır. 2886 sayılı Kanun daha önceki kanunlar gibi kamu alımlarının yanı sıra satım ve kiralama işlemlerini de düzenlemekteydi. Bu Kanun, mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine aynı ağırlıkta önem vermemiştir. Yapım işlemlerine özel ağırlık verilirken, mal ve özellikle hizmet alımları ile ilgili düzenleme eksik ve yetersiz kalmıştır.

2886 sayılı Kanun birçok kamu idaresini kapsamamış olması dolayısıyla bu kurumların ayrı ihale mevzuatları ortaya çıkmıştır. Kanunun önemli sayılabilecek eksiklerinden bir diğeri ise "tahmini bedel" üzerinden eksiltme yapılarak "uygun bedel" üzerinden sözleşme yapılmasına ilişkindir. Tahmini bedelin bulunması ile ilgili objektif kriterler bu Kanun'da yer almamıştır.

2886 sayılı Kanun'un uygulamasında, bir tarafta Maliye Bakanlığı diğer tarafta Bayındırlık ve İskan Bakanlığının bulunduğu iki başlı bir sistem ortaya çıkmıştır. Maliye Bakanlığı mal ve hizmet alımlarında yetkiliyken Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ağırlıklı olarak yapım işlemlerinden sorumlu hale gelmiştir. Ayrıca, kamunun mal alımlarında Devlet Malzeme Ofisi bir nevi merkezî satın alma birimi gibi hareket etmiştir.

2886 sayılı Kanun'da tüm ihale usulleri için ilan zorunluluğu olmaması, ilan zorunluluğu hâllerinde sürelerin çok kısa olması, ihale sonuçlarının açıklanmaması ve "karne sistemi" gibi bürokratik oligarşiye yol açan bir sistemin önünü açması, değişen ve gelişen ihtiyaçlara cevap verememesi ve uluslararası uygulamalarla gelişmesi gibi nedenlerle kamu ihale sisteminde köklü değişiklikler ihtiyacı doğmuştur.

1999 yılında Türkiye'nin AB'ye aday ülke olarak kabul edilmesi sonucunda, AB Komisyonu tarafından yayınlanan "Katılım Ortaklığı Belgesi"ne paralel olarak hazırlanan ülke mevzuatının AB müktesebatına uyumu amacıyla yapılacak değişiklik ve yenilikleri de içeren Ulusal Programda kamu alımları konusundaki mevzuat uyumunun orta vadede tamamlanması öngörülmüştür.

Buna göre yapılan çalışmalar sonucunda, hazırlanan Kamu İhale Kanunu Tasarısı, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 04.01.2002 tarihinde, Kamu Sözleşmeleri Kanunu Tasarısı da 05.01.2002 tarihinde yasalaştırılarak 01.01.2003 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun yürürlüğe girmesi ile kamu harcaması gerektiren işler ile kamu harcaması gerektirmeyen işler (satım, kiralama ve trampa benzeri gelir yaratan işler) ayrıştırılmış ve 4734 sayılı Kanun yalnızca kamu harcaması gerektiren işlemleri düzenlemiştir. 4734 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesi ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun kamu harcaması gerektiren işlemlere ilişkin hükümleri ortadan kalkmış, ancak satım, kiralama ve trampa gibi gelir yaratan işlemlere ilişkin hükümleri yürürlükte kalmıştır.

4734 sayılı Kanunla getirilen temel ilke ve hedeflerden de anlaşılacağı üzere, bu Kanun ülkemizde kamu ihalelerinde uzun zamandan beri var olan kötü yönetim, israf ve yolsuzluk düzenine son vermek amacıyla uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanmış bir yasadır.

4734 sayılı yasanın AKP'nin siyasi ve ekonomik ajandası ile bağdaşmadığını tahmin etmek zor olmayıp bu kan uyuşmazlığı yasa maddelerinde yapılan değişiklikler ve fiilî uygulamalarla somutlaşmıştır.

Kanun'un 66. maddesinde bu Kanun'da yapılacak değişikliklerin ancak yine bu Kanun'a hüküm konulmak suretiyle yapılacağı düzenlenerek, tekil düzenlemelerle Kanun kapsamının değiştirilmesinin önüne geçilmesi amaçlanmıştır. Buna rağmen AKP Hükûmeti bu maddeyi yok sayarak 2002-2011 yılları arasında 50 değişik kanun ile toplam 70 maddelik 4734 sayılı Kanun'un 43 maddesini değiştirmiştir.

Kanunda yapılan değişikliklerin 10 tanesi Kanun'un kapsamını sınırlamaya yönelik "İstisna" maddesi ile ilgilidir. İstisna maddesinde yapılan bu kadar değişiklik siyasal iktidarın Meclis grubunun da kafasını karıştırmış ve 4734 sayılı Kanun'un "İstisnalar" başlıklı 3. maddesine 2007 ve 2008 yıllarında iki adet "k" fıkrası eklenmesine yol açacak usul hataları yapılmıştır.

Yapılan değişiklikler, bu dönem içerisinde tespit edilen yolsuzluklar ile birlikte değerlendirildiğinde; bu değişikliklerin büyük kısmının, tespit edilen yolsuzlukları aklamak ve KİK'te yapılan incelemelerin ve mahkemede görülen davaların seyrini değiştirmek amacıyla yapıldığı anlaşılmakta olup, bu konuya ilişkin somut tespitler Cumhuriyet Halk Partisi tarafından hazırlanan Kamu İhale Raporu'nda bulunmaktadır. AK P 10

yıllık iktidarı boyunca 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda 55 kez değişiklik yaparak bu Yasa'nın yolsuzluk ve suistimalleri önlemeye yönelik kontrol mekanizmalarının birçoğunu yok etmiştir.

AKP'nin tüm bu çabalarına rağmen 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, hâlâ yolsuzluk ve suistimallerin önündeki en önemli engeldir. Bu sebeple AKP, yasanın uygulanmasını ortadan kaldırarak kurlsız biçimde kamu ihalelerinin iktidara yakın firmalara dağıtılmasının önündeki engelleri de kaldırmak istemektedir.

Millî eğitim ile ilgili bilgi teknolojileri konusunda Ulaştırma Bakanlığı tarafından yapılan ve sözleşme bedeli 10 Milyon TL'nin üzerinde yer alan ihalelerle ilgili Kamu İhale Kurumu kayıtları incelendiğinde aşağıdaki bilgilere ulaşılmıştır:

İhale Yılı	İhale No.	Sözleşme Bedeli	Yüklenici Adi
2008	43772	57.302.845	DATA TEKNİK BİLGİSAYAR SİSTEMLERİ
TİC.VE SAN. A.Ş.			
2008	110252	21.892.160	TELKOTEK BİLİŞİM TEK. SAN. VE TİC. A.Ş.
2008	110252	21.892.160	PROBİL BİLGİ İŞLEM DESTEK VE DANIŞ. SAN.
VE TİC.A.Ş.			
2008	43772	21.591.779	PROLINE BİLİŞİM SİSTEMLERİ VE TİCARET A.Ş.
2008	116106	18.086.435	BİMSA ULUSLARARASI İŞ BİLGİ VE YÖNETİM
SİSTEM A.Ş.			
2008	110252	17.068.912	BİMSA ULUSLARARASI İŞ BİLGİ VE YÖNETİM
SİSTEM A.Ş.			
2007	122520	16.540.840	DATA TEKNİK BİLGİSAYAR SİSTEMLERİ
TİC.VE SAN. A.Ş.			
2010	66636	15.463.408	SERVUS BİLGİSAYAR A.Ş.
2007	8198	14.731.016	DATA TEKNİK BİLGİSAYAR SİSTEMLERİ TİC.
VE SAN. A.Ş.			
2008	43772	13.661.776	SENTİM BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ SANAYİ VE
TİC. A.Ş.			
2008	43772	11.896.070	OR-BİM BİLGİ İŞLEM VE İLET. HİZ. SAN. VE TİC.
LTD. ŞTİ.			

Yukarıda adı olan tablolarda görüldüğü üzere, millî eğitim konusunda yapılan temel kamu alımları Sayın Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın bir zamanlar bayiliğini yaptığı Ülker Şirketine ait Data Teknik Şirketinden de gerçekleştirilmiştir. Data Teknik Şirketi bilgi teknolojileri konusunda kamu ihalelerinin birçoğunu da almış olup, yine Kamu İhale Kurumu kayıtlarına göre bu ihalelerin toplam tutarı 500 milyon TL'nin üzerine çıkmıştır.

Yukarıda yer alan bilgilerden de anlaşılacağı üzere; hâlihazırda bir şirket üzerine yoğunlaşmış kamu alımlarının kamu ihale sistemi dışına çıkarılmasının zaten birkaç firmanın tekeline bırakılmış olan eksik rekabet ortamını tamamen ortadan kaldıracağı ve yasal dayanaktan yoksun bırakılan kamu ihalelerini yolsuzluk ve suistimallere daha da açık hale getireceği şüphesizdir.

Değerli arkadaşlarım...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Sayın Özkoç, bir şey soracağım. Bu belirttiğiniz rakamlar tali rakam, düz toplamınız değil mi?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Evet efendim.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Yani bugünkü değere getirmediniz bu rakamları.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Hayır efendim.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Olduğu gibi toplamınız...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Evet efendim.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Yani bugünkü değere getirsek belki daha da yüksek bir rakam edecekti.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Tabii ki efendim.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Sadece tek bir firma almış gözüküyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Evet efendim.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Peki.

Çok teşekkürler.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bunlar bilinenler, daha bilinmeyenler de var. Bunlar 10 milyonun üzerindeki...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Bunlar ihalede almış oldukları değil mi? İhalesiz aldıkları buna dâhil değil.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Bırakın yesinler, bırakın geçinsinler!

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Kamu İhale Kurumuna göre, alım yapmayalım maddesi var. Bu, o tipte değil.

BAŞKAN – Sayın Güneş, konuşma bitsin, ondan sonra sorarsınız sorularınızı, cevap verir Sayın Özkoç.

Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Teşekkür ederim Sevgili Başkanım.

Mesleğe yöneltme

1) Mesleki Gelişim Süreci: Meslekteki gelişim süreci, çocuklukta bir meslek fikrinin oluşmaya başlamasından itibaren, yetişkinlikte bir meslek sahibi oluncaya kadar geçen gelişim evrelerini kapsar. Artık günümüzde, bireyin bir meslek seçmesinin bir anda verilen bir karar olmadığı, mesleki gelişim süreci içinde biçimlenip ortaya çıktığı kabul edilen bir anlayıştır. Her bir gelişim düzeyinde de bireylere sunulacak yardım hizmetleri farklılık gösterecektir.

2) Mesleki Gelişim Sürecinin Kuramsal Boyutu

1) Mesleki gelişim süreci 5 aşamada yaşanır:

a) Uyanış ve Farkında Olma: (5-12 yaş) Çocukta mesleki bilinç oluşmaya başlar. Çocuk bu dönemde çevresindeki iş ve mesleklerin farkına varır, bu dönemin son zamanlarında ise, kendini diğer insanlarla karşılaştırır ve aralarındaki farklılık ve benzerliklerin farkına varır.

b) Meslekleri Keşfetme ve Araştırma: (12–15 yaş grubu) Bu dönemde çocuk mesleklerin ve kişilerin farklı ve benzer yönlerini araştırır, keşfeder.

3) Karar verme, 15 ve 18 yaş. Bu dönemde birey kendisi ve meslekler hakkındaki bilgilerini değerlendirir.

4) Hazırlık, 8–23 yaş. Birey mesleğe hazırlanmaya başlar. Bir yandan mesleğini icra etmeye hazır duruma gelmeye çalışırken bir yandan da iş araştırma sürecine girer.

5) İşe yerleştirme. Bireyin iş dünyasında yer almaya başladığı dönemdir. Çok önemli bir dönem. Bu dönemde birey, kazandığı bilgi ve becerileri uygulamaya koyar.

II- Gelişim Kuramı:

Ginsberg ve arkadaşları meslek seçimi konusunu üç farklı döneme ayırmışlardır. Bu kuramın üç temel özelliği vardır:

a) Meslek seçimi bir süreçtir.

b) Bu süreç büyük ölçüde geri dönülemezdir.

c) Seçim süreci daima bir uzlaşmayı içerir.

Değerli arkadaşlarım, hayal dönemi 7 ila 12 yaş arasındadır. Çocuklar oldukça küçük yaşlarda açık ve belirgin meslek tercihlerini ifade ederler. Yeteneklerinden ve gerçeklik algısından bihaber olan çocuğun bu yaşlarda yaptığı meslek tercihleri, onun o günkü psikolojisine bağlı olduğundan, günübirlik değişebilir.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Bu dönemde yanlış tercihlerde bulunabilirler.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bulunabilirler. Evet Sayın Güneş.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Beklemek lazım daha ileriki bir yaşta...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, kesinlikle.

Deneme dönemi, 12 ve 18 yaş. Çocuk hoşlandığı ve hoşlanmadığı etkinlikleri ayırt etmeye ve meslek seçiminde ilgilerin önemini anlamaya başlar. Yetenekleri üzerinde düşünmeye, farklı mesleklerin farklı yaşam standartları sağladığını görmeye başlar. Bu çok önemli bir dönemdir.

Gerçekçi dönem, 18 ila 22 yaş arası dönem. Bu dönem...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, şöyle yapalım mı, bir beş dakika insani ihtiyaç molası verelim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çok sevinirim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Beş dakika ihtiyaç molası verelim, ihtiyaç molasından sonraki süreyi de sizin takdirinize bırakıyorum.

Buyurun, bir beş dakika mola verelim arkadaşlar.

Beş dakika sonra buluşalım ve sizden de ondan sonraki süreyle ilgili bir anlayış bekliyor bütün heyet. Bakın, arkadaşlar yemeğe inmek istiyorlar, konuşmanızı kaçırmak istemedikleri için yemeğe inemiyorlar, onun için bu beş dakika aradan sonra...

On dakika yapalım... Epeydir sabrettiniz, on dakika yapalım, on dakika sonra buluşalım.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Yarım saat yapalım, yemek yiyelim.

BAŞKAN – On dakika sonra zaten Sayın Özkoç konuşmasını ayarlayacak.

Buyurun efendim.

Kapanma Saati: 19.34

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.44

BAŞKAN : Nabi AVCI (Eskişehir)

BAŞKAN VEKİLİ : Avni ERDEMİR (Amasya)

SÖZCÜ : Fikri IŞIK (Kocaeli)

KÂTİP : Osman ÇAKIR (Düzce)

----- 0 -----

BAŞKAN – Toplantı sayımızı sağladık.

Sayın Özkoç, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkanım, anlayışınız için çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Estağfurullah. Biz de şimdi sizin anlayışınıza teşekkür etmeye hazırlanıyoruz.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sekiz saatin vardı, herhâlde altı saate düşürürsün.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sevgili Başkanım, bir şey öğrenip de konuşmama devam edebilir miyim?

BAŞKAN – Lütfen, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bir mahzuru var mı?

BAŞKAN – Estağfurullah, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şimdi, ben konuşmamı bitirdikten sonra konuşmacı arkadaşlar var, bu konuşmacı arkadaşlarımız da sözlerine devam edecekler ve ciddi bir saat olacak diye düşünüyorum. Bu konu hakkındaki görüşünüz nedir, yani bu akşam mı devam ediliyor buna?

BAŞKAN – Şimdi, daha önceki beşinci toplantımızda, her ne kadar madde üzerine söz alacak olsalar da geneli üzerinde ve kısıtlama olmaksızın konuşacak dediğimiz arkadaşlara söz vereceğiz, onlara, aynı sizin olduğu gibi, onların da anlayışına güvenerek söz vereceğiz. Onlar bittikten sonra, yeni aldığımız madde üzerinde konuşmak isteyen arkadaşlarımızın listesi var, onu hep birlikte, o konuşma düzenini birlikte kararlaştırırız.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şimdi, Sevgili Başkanım, ben samimiyetle söylüyorum, bizim tek arzu ettiğimiz şey, bu konunun gerçekten belki de kendi aramızda da bir uzlaşıyla, herkesin içine sindirilebilecek şekilde bir tartışma zemini getirmektir.

Şimdi, bakın, Grup Başkan Vekilimiz burada, sizin grup başkan vekilinizi görmüyorum ama eminim buralardadır. Değerli Bakanımı saatlerce burada tutuyoruz. Yani bunlar önemli şeyler. Biz istiyoruz ki, grup başkan vekillerimiz burada, Bakanımız burada, siz buradasınız, bu konu tartışsın, konuşulsun bir zaman tanınsın istiyoruz olgunlaşmasıyla ilgili.

Efendim, bu anlayışı gerçekten ben değil değerli büyüklerimin göstermesini rica ediyorum. Benim bütün buradaki -az önce de ifade ettiğim gibi- duruşumun tek nedeni bu noktaya gelinmesi konusudur. Lütfen, bu süreç içerisinde bunu siz de düşünün, Sevgili Bakanım da, Değerli Başkan Vekilim de burada, bir konuşulsun ve biz birbirimize sıkıntı vermeden bunu büyük bir olgunlukla halletmeye çalışalım.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, bilmukabele, sağ olun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Değerli arkadaşlarım, “Benlik Algısı Kuramı” olarak bilinen Super’ın Rol Kuramı’na göre bir kişi meslek seçmekle, o ana kadar geliştirmiş olduğu kendini algılama biçimini uygulamaya koymuş olmaktadır. Kişinin seçmiş olduğu meslek, onun özüne ilişkin algılarının bir ifadesidir.

Super, meslek gelişimini belirli dönemlere ayırır:

Büyüme dönemi: Çocuk, fiziksel, psikolojik ve sosyal bakımdan hızlı bir gelişim gösterir, yetişkinlerin rollerini izleyerek onlara benzetmek ister ve onların mesleklerine özenir. Heves ve özentileri yansıtan bu tercihler çocuğun yaşı büyüdükçe mesleklerin toplumdaki yeri ve saygınlığının da incelenmesiyle elenir.

Araştırma dönemi: Bireyler bu dönemde yetenek ve ilgilerini tanıdıkça, isteklerini ve olanaklarıyla ulaşabilecekleri meslek hedeflerini oluşturmaya başlarlar. Bu dönem şu alt basamaklara ayrılır: Deneme

basamağı, gerçekçi seçimlerin olmadığı, geçici denemeler basamağı. Geçiş basamağı, kişinin iş dünyasına girdiği basamak. Sınama basamağı, kişinin uygun bir çalışma alanı bulduğu iş ve aile kurma dönemidir.

Yerleştirme dönemi: 25 ila 45 yaş arasındır. Bu dönemde denemeler gittikçe azalır, işe bağlanma artar. Mesleki benlik kavramı kararlılık kazandıkça, ilerlemek ve iş dünyasında güvenli bir yer edinmek için daha çok çaba harcanır.

Devam ettirme dönemi: Birey elde ettiği işi en iyi şekilde yaparak, kendisini geliştirme çabası içindedir.

Çöküş evresi: Birey deneyimlerinden faydalanır. "Yavaşlama dönemi" ve "tam emeklilik dönemi" olarak iki döneme ayrılır.

Holland'ın Kişilik Kuramı:

Tip: Tip, teorik bir kavram, bir modeldir. Her tip farklı kültürlerin, farklı ebeveynlerin, farklı sosyal sınıf ve fiziksel çevrelerin etkileşiminin ürünüdür.

1) Gerçekçi tip: Bu tipteki insanlar bitki ve hayvan üretmekten zevk alır, sosyal ilişkilerden, zihinsel faaliyetlerden hoşlanmazlar, problemlere gerçekçi ve pratik çözümler bulurlar.

2) Araştırmacı tip: Bu gruptaki insanlar doğal ve sosyal olayları sistematik olarak gözlemleyerek, onları kontrol eder ve anlarlar. Bu insanlar soyut kavramlarla uğraşmaktan hoşlanırlar.

3) Sosyal tip: Bu kişiler başkalarını bilgilendirmeye, eğitmeye, geliştirmeye, iyileştirmeye, ikna etmeye, aydınlatmaya yönelik etkinliklere yatkındırlar. Bu kişilerin mekanik yetenekleri, el becerileri zayıftır.

4) Gelenekçi tip: Bu tip insanlar kayıt tutma, yazıları dosyalama, yazıların kopyasını çıkarma, önceden belirlenen bir plana göre hareket etmekten hoşlanırlar.

5) Girişimci tip: Bir hedefe ulaşmak için insanları etkilemeye yönelik faaliyetleri tercih ederler. Liderlik, kişiler arası iletişim ve ikna yeteneklerini kullanıp, bunları geliştirirler.

6) Sanatçı tip: Bu tip kimseler net, belirli ve sistemli olmayan, serbest etkinliklere yönelirler. Yaratıcı güçleri ve eğilimleri güçlüdür. Hep aynı şekilde yapılan işlerden hoşlanmazlar.

Çevre: Holland'a göre birbirine benzeyen tipler bir çevre oluştururlar. Her insan kendi ilgi, yetenek ve beklentilerine uygun ortamlar arayacaktır ve doğal olarak aynı kişilikteki insanlar, aynı çevrede toplanacaklardır. O halde insanlar nasıl değerlendiriliyorsa, onların oluşturduğu çevre de o şekilde değerlendirilebilir.

Roe'nun İhtiyaç Kuramı:

Roe'ya göre, meslekler psikolojik ihtiyaçları karşılamak üzere ortaya çıkmıştır. Roe kuramını Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisine dayandırmıştır.

1) Fiziksel ihtiyaçlar.

2) Güvenlik ihtiyacı.

3) Ait olma ve bağlılık ihtiyacı.

4) Özsaygı, kendine değer verme, önemli olma, bağımsızlık.

5) Kendini gerçekleştirme ihtiyacı.

6) Bilme, bilgi sahibi olma ihtiyacı.

7) Anlama, yaşamın anlamını kavrama ihtiyacı.

8) Estetik ihtiyacı.

Daraltma ve Uzlaşma Kuramı:

Meslek seçimi kişinin kendini sosyal düzen içerisinde bir yere yerleştirme girişimidir. Meslek seçimi seçenekleri daraltma sürecidir. Bu daraltma süreci kendiliğinden gerçekleşir. Daraltma süreciyle istenmeyen seçenekler listeden çıkarıldıktan sonra, uzlaşma süreci devreye girer. Uzlaşma süreci beklentilerin gerçeklerle karşılaştırılıp, görünen benzeşime dayanılarak beklentilerde değişiklik yapmakla gerçekleşir.

Sosyal Bilişsel Kuramı:

İnsan davranışları gözlem yoluyla öğrenir ve bireyler genelde saygın, yüksek statüye sahip, güçlü kişileri gözleyerek model alırlar.

Öz yeterlik: Bu kuramdaki temel kavramlardan biri öz yeterliktir. Bireyin belli bir performansı göstermek için gerekli etkinlikleri organize edip, başarılı olarak yapma kapasitesine ilişkin kendi yargısına öz

yeterlik denir. Bireyin gelecekte karşılaşılabileceği güç durumların üstesinden gelmede ne derece başarılı olabileceğine ilişkin kendi hakkındaki yargısıdır. Bireyin mesleki gelişim, mesleki tercihleri ve karar verme sürecinin açıklanmasında öz yeterlik kavramı önemli bir yer tutar.

Karar Kuramları:

Bazı araştırmacılar meslek seçimini bir karar verme süreci olarak görürler. Karar verme sürecinde bireyler tüm seçenekleri gözden geçirirler ve kendilerine en uygun seçeneğe karar verirler. Mesleki karar verme süreci büyük çaba gerektirir. Bunun için bireyler daha çok çalışmalı, araştırma yapmalı ve yönlendirilmelidirler.

Karar verme davranışının oluşabilmesi için şu koşulların bulunması gerekmektedir:

1) Karar verme davranışını ortaya çıkaran bir güçlüğün olması ve bu güçlüğün birey tarafından hissedilmesi,

- 2) Güçlüğü giderecek seçeneklerin bulunması,
- 3) Bireyin seçeneklerden birine yönelebilmesi.

Karar Analizi:

Bu yöntemde önemli olan en faydalı kararı verebilmektir.

1) Problemi yapılandırma: Karar verici kimdir? Seçenekler nelerdir? Seçenekler hangi boyutlarda değerlendirilmelidir? Temel belirsizlikler nelerdir?

2) Olası seçenekleri değerlendirme: Seçeneklerin değerlendirildiği boyutların ölçümleri uygun mudur? Farklı boyutlar nasıl değerlendirilir?

- 3) Belirsizlikleri saptama: Belirsizlikle ilgili eldeki veriler nelerdir?
- 4) Seçenekleri değerlendirme: Hangi karar kuramı kullanılmak isteniyor?
- 5) Duyarlılık analizi: Beklenen sonuçlar ve belirsizliklerin hata payı nedir?
- 6) Ek bilgi toplama: Ek bilgi toplamının sağlayacağı kazanç ve kayıplar nelerdir?
- 7) Seçim: Hangi seçenek beklenen en yüksek kazançla sahiptir?

Karar vermede bilişsel süreçler:

- 1) Seçim.
- 2) Anlama.
- 3) Yaratıcı Problem Çözme.
- 4) Uzlaşma.
- 5) Sonucu Değerlendirebilme.
- 6) Doğru Seçim.
- 7) Güvenirlilik.
- 8) Kararlılık.
- 9) Bağlanma.

Akılcı bir karar verme süreci sekiz basamaktan oluşur:

- 1) Problemin hissedilmesi.
- 2) Problemin tanımı.
- 3) Seçeneklerin oluşturulması.
- 4) Seçenekler hakkında bilgi toplanması.
- 5) Toplanan bilgilerin istekleri karşılama açısından değerlendirilmesi.
- 6) Uygun seçeneğin belirlenmesi.
- 7) Planın uygulanmaya konması.
- 8) Sonucun değerlendirilmesi.

Bu karar verme basamaklarının meslek seçiminde iyi bir şekilde kullanılması halinde, bireyler vermiş oldukları karardan memnun olacaklardır.

Linkleri görebilmeniz için üye olmanız gerekmektedir. Buraya tıklayın ve üye olun.

Bireyin meslek tercihini yaparken doğru ve isabetli karar verebilmesi için izleyeceği basamaklar:

- 1) Bireyin yeteneklerinin belirlenmesi.
- 2) İlgili alanlarının belirlenmesi.
- 3) İş değerlerinin belirlenmesi.

- 4) Kişilik özelliklerinin belirlenmesi.
- 5) İlgili duyulan mesleklerin incelenmesi.
- 6) Meslek seçimi nasıl yapılmalı?

Mesleki Rehberliğin Eğitim Dönemlerine Göre Sınıflandırılması

Temel eğitim döneminde mesleki rehberlik:

Anaokulu yaşlarından başlayarak, ilköğretimin birinci dönemini kapsayan 5 ve 12 yaşları arasında çocuğun temel ihtiyaçları açısından mesleki gelişimin sağlıklı sürebilmesi için başarması beklenen gelişim görevleri şunlardır: İş yaşamı ve çalışmaya ilişkin olumlu tutumları geliştirme, kişisel nitelikleri ile meslekler, işler arasındaki ilişkileri anlatmaya başlama, Meslekleri keşfetme ve tanıma, boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları geliştirme, birlikte iş yapma, iş birliği ve paylaşmayı öğrenme, toplum yaşamında çalışmanın önem ve gereğinin farkına varma, karar verme, amaç belirleme, plan yapma stratejilerini geliştirme.

Çocuğun on beş-on iki yaş sırası gelişim dönemleri içinde mesleki gelişim ihtiyaçları karşılanırken temel bazı ilkeler anaokulu öğretmenlerince sürekli göz önünde tutulmalıdır. Bu temel ilke ve anlayışlar şu şekilde vurgulanabilir:

Mesleki gelişim bir süreçtir.

Her bir tek ve benzersizdir.

Çocukta kendini kabul, özgüven, benlik saygısı gibi, kişilik özelliklerinin gelişimi, mesleki gelişim sürecini belirleyici etkilere sahiptir.

Anaokulu öğretmenleri ve anne-babalar gerek sahip oldukları mesleklere ilişkin olarak gerekse diğer meslekler açısından olumlu mesleki tutum ve doğru rol modelleri sunmalıdır.

Çocuğa kendini anlama ve keşfetmenin temelini oluşturmak üzere bireysel farklılıklarını görmesi, güçlü ve sınırlı yönlerini anlamasına fırsat verecek yaşantılar sağlanmalıdır.

Kendini kabul değişkeni mesleki kararı etkiler.

Okulöncesi dönemde çocuğa karar verme stratejileri öğretilmeye başlanmalıdır.

NEBİ BOZKURT (Mersin) - Okul öncesi eğitime kadar indik yani.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, efendim, indik.

Çocuğun bu dönemde, bütün mesleklerin gerekli ve önemli olduğu görüşünü kazanması çok önemlidir.

‘İnsanlar birbirinden farklıdır. Meslekler de birbirinden farklıdır. Her insanın iyi yapabileceği işler, meslekler vardır.’ görüşünün yine bu dönemde kazandırılmaya başlanması gerekir.

Meslek sahibi olmak için eğitimin gereği, iş ve meslek eğitimi hakkında çocuğun genel fikir kazanması sağlanmalıdır.

Çok önemli bir nokta da şudur: Meslekleri geleneksel olarak ‘Kadın ve erkek meslekleri.’ diye gruplayıp, cinsiyete ilişkin önyargılar oluşturmaktan kesinlikle kaçınılmalıdır.

Yapılabilecek etkinlikler okul öncesi ve temel eğitimin ilk döneminde çok önemli bir yer tutan oyun, mesleki gelişimde de araç olarak kullanılmalıdır. Çocukluk döneminde çeşitli mesleklere ilişkin roller oyun içinde öğrenilir. Çalışma dünyasına ilişkin çeşitli değerler ve yargılar yine bu rollerin sonucu kazandırılır.

Bu dönemde çeşitli oyunlar içinde mesleki roller canlandırılırken çocuğa bağımsızlık ve kendine güven duygularının kazandırılması, ayrıca yetişkinlerin iş ve meslek dünyasına ilişkin gerçekçi bir görüş kazandırılması temel amaç olmalıdır. Bunun için kuşkusuz drama etkinliklerinden de çok yararlanılabilir.

Unutulmamalıdır ki bu dönemde, mesleki gelişim sürecindeki temel amaç, sadece mesleklerin tanıtılması değildir, çocuğun bir meslek tercihi yapmasını sağlamak ise hiç değildir. Vurgulanmak istenen şudur değerli arkadaşlarım:

Anaokulundan başlayarak bu eğitim süreci içinde beş-on iki yaş dönemi çocuğa mesleki gelişim açısından çevresini, iş ve çalışma dünyasını, insanlar arasındaki farklılıkları, eğitim ve iş yaşamı arasındaki ilişkileri, kendi özelliklerini tanımaya, anlatmaya, keşfetmeye başlaması amaçlar.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Bir daha okuyalım şu cümleyi.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki, efendim, çok önemli değil mi?

Ben hemen şunu ifade edeyim: Anaokulundan başlanarak bu eğitim süreci içinde beş-on iki yaş dönemi çocuğa mesleki gelişim açısından çevresini, iş ve çalışma dünyasını, insanlar arasındaki farklılıkları, eğitim ve iş yaşamı arasındaki ilişkileri, kendi özelliklerini tanımaya, anlatmaya, keşfetmeye başlaması amaçlanır.

İlköğretimin birinci dönem mesleki kısmındaki rehberlik:

Birinci kademedeki çocuklar, beşinci yıla kadar ikinci çocukluk döneminin özelliklerini yaşarlar. Bu yıldan sonra ergenlik dönemine girilmektedir. Böylece ikinci kademe öğrencileri, birinci kademe öğrencilerinden farklı bedensel, cinsel, bilişsel, duyuşsal ve toplumsal sorunlarla baş etmek zorunda kalmaktadır. Birinci kademe çocukları bilişsel gelişim bakımından somut işlemler döneminde bulunmaktadır. İlköğretim, temel beceriler kazandıran bir eğitim olduğu kadar, öğrencileri bir üst eğitime veya hayata hazırlayan bir eğitimidir de. Bu bakımdan ilköğretimde meslekleri veya iş olanakları hakkında öğrencilere bilgi vermek ve onların mesleklerini incelemeye güdülmek temel rehberlik hedeflerinden biri sayılmaktadır.

Öğrencilere kazandırılacak yeterlilikler ve hedefler:

Mesleki gelişim açısından beş ila on iki yaşları arası bir uyanış dönemi olarak nitelenir. Okul öncesi eğitimde mesleki gelişim açısından belirlenen hedefler temel eğitim içinde daha belirginleşerek ve genişleyerek devam eder.

Temel eğitimde görevli sınıf öğretmenleri, öğrencilerin meslek seçimini etkileyecek bazı gelişim görevlerinin gerçekleşmesinde çok önemli rol oynarlar. Özellikle çocuğun kendi gelişim görevlerini gerçekleştirmesinde de önemli rol oynarlar.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Şu demokratik eğitim nasıl, biraz ondan bahsetsene.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Geliyorum oraya, geleceğim, geleceğim, az kaldı.

Özellikle çocuğun kendi özelliklerinin farkına varması, öğrendiklerinin de mesleki gelişimdeki rolü, çalışmanın toplum yaşamındaki önemini kavrama gibi hedeflere ulaşılması sınıf öğretmenlerinin bu konudaki bilinçli çabalarına bağlıdır. Bir okulda rehberlik uzmanı olsun ya da olmasın, özellikle temel eğitimde mesleki rehberlik hizmetlerinde en etkili rolü oynayacak kişi sınıf öğretmenidir.

Kazandırılacak yeterlilikler:

A) Kişisel nitelikleri ile çalışma ve iş yaşamı arasındaki ilişkileri anlama hedef ve davranışlar...

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Bu öğretmenin bir tanımını yapar mısın? Bu öğretmen kim?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yapacağım efendim, hepsini yapacağım merak etmeyin. Bu konunun sonunda hepsini açıklayacağız.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Çok idealist okuyorsun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Biraz pratik öğretmenden bahsedin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Olur, şunu bitireyim kendim de ifade edeceğim efendim. Merak etmeyin, kendi fikirlerime geçmedim daha. Yani sadece gerçekten kaygı duyan toplumun belli kesimlerindeki insanlarımızın görüşlerini aktarmaya çalışıyorum. Tamam mı?

Kendi ilgileri ve önceliklerinin farkına varır. Mesleki işteki başarıda kişisel niteliklerin önemini anlar. Verimli çalışma alışkanlıklarını kazanmanın ve kişisel sorumluluk almanın önemini kavrar.

Karar verme, amaçları belirleme ve uygulamaya geçme:

Çalışmanın anlamını ve okulda öğrenilenler ile meslekteki başarının ilişkisini anlar. Karar verme ve seçim yapma stratejilerini öğrenir. Hedefe yönelik gerçekçi eylem planı geliştirmenin önemini kavrar.

Meslekleri keşfetme:

Aile bireylerinin ve okulunda çalışan personelin yaptıkları işleri betimler. Bilinen toplum hizmetlerinde çalışanların yaptıkları işleri betimler. Okul ve ev yaşamının dışındaki çalışma dünyasının farkına varır. Farklı meslekleri tanımak için okul ve toplumdaki kaynakları nasıl kullanacağını kavrar. İş yaşamında değişen kadın ve erkek rollerini öğrenir. Serbest zamanlarını nasıl değerlendireceğini öğrenir. Ailesi, arkadaşları ve yalnız başına gerçekleştirdiği boş zaman etkinliklerini betimler. Çok fazla televizyon izlemenin olumsuz etkisine varır. Boş zamanın etkinliklerini çeşitlendirmenin önemini kavrar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Enginciğim Galatasaray maçı var, Hakan Şükür maç seyretmeye gitmiş yorum yapmak için.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Öyle mi?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Başkan Bey, bir saat ara versin biz de seyredeyim, belki biz de yorum yaparız. Biz de Galatasaraylıyız, yorum yaparız belki.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, devam edin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Biz burada Komisyon çalışmalarımıza devam edelim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Öyle mi? Eğitim konusunda bilgilendiriyorsunuz bizleri. Arkadaşın ihtiyacı yok, derin bilgiye sahip.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet.

Çalışırken ve eğlenirken başkaları ile birlikte olmayı ve işbirliği yapmayı öğrenir. Kullandığı materyalleri diğer öğrencilerle paylaşır. Grup çalışması içinde toleranslı ve esnek olmayı uygular. Birlikte çalışmada farklı yolları deneyebilir.

Toplumsal gelişmenin iş yaşamını nasıl etkilediğini anlamak gerekir. Toplumun ihtiyaçları ve işlevlerinin çalışma dünyasını nasıl etkilediğini kavrar. Yaşamın güvenliği ve korunması için oluşturulmuş olan hukuk düzenine karşı çıkmamanın ciddi sonuçları olabileceğini kavrar. Yurttaşların okul, kasaba, kent ve ülke bağlamında sahip oldukları rolleri ve bu rollerin gerektirdiği sorumlulukları kavrar. Okulun, kasabanın, kentin ve toplumun bir üyesi olarak toplumsal sorumlulukları yerine getirir.

Bu dönemde yapılabilecek etkinlikler nelerdir?

Değerli arkadaşlarım, ilköğretim programında üniteler arasında insanların yaptıkları işler, belli başlı çalışma alanları, iş bölümü gibi konuların serpiştirilmesi, mesleki davranışların doğal öğrenme ortamında kazanılmasını kolaylaştırabilir.

Fen bilgisi, sosyal bilgiler, matematik gibi ders konuları işlenirken bu alanlarda çalışan insanların nasıl bir iş ortamında bulundukları, ne gibi faaliyetlerde bulundukları tanıtılabilir ve iş dünyasıyla erken yaşlarda tanışmaları sağlanabilir. Öğrencinin iş dünyası ve meslekler hakkında edindiği bilgileri kendi nitelikleriyle zaman zaman karşılaştırması gelecekte meslek veya okul seçme sorunu ile karşılaştırıldığında hazırlıklı olmalarını ve muhtemelen daha gerçekçi tercihler yapmalarını da sağlayabilir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kim sağlayacak, öğretmenler mi, aileler mi, sosyal çevre mi?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, öğretmenler.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Size katılıyorum, öğretmenlerimiz bizi yönlendirdi. Aileleri yönlendirmesine de katılıyorum. Orayı açıklayalım önce, bizler fikirlerimizi söyleyelim. Şimdi, öğretmenler vardır, ilgi duyar ve öğrencilerin elinden tutar. Benim de öğretmenim vardı...

BAŞKAN – Sayın Akar, siz konuşma sıranız geldiği zaman bu deneyimlerinizi bütün Komisyonla paylaşırsınız. Şimdi Sayın Konuşmacının sözünü bitirmesini sağlayalım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Onu beklersek çok geç kalırız

BAŞKAN – Yok, hiç geç olmaz.

Buyurun Sayın...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bir dakika müsaade edin lütfen.

BAŞKAN – Müsaade etmiyorum.

Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki, Sevgili Başkanım.

İlköğretim 11'inci dönemde mesleki rehberlik nedir, anlamaya çalışalım arkadaşlar. Bu dönem, gelişim psikolojisi açısından ergenlik öncesi olarak isimlendirilir. Genç, kendini tanıma yönünden bilinçlenmeye başlar; kendi ilgi, yetenek ve değerlerini ortaya koyma ve bunlara uygun meslek alanlarına ilişkin geçici seçimler yapmaya başlar.

Bu dönemde başarılması gereken en önemli gelişim görevleri farklı yaşantılar içinde gencin kendini ve meslekleri araştırmasıdır. Daha önemlisi gencin kendi ve çevre hakkında mesleklere ilişkin bilgi düzeyi arttıkça daha ileride daha isabetli bir karar verebileceği anlayışını kazanabilmesidir.

Odak nokta meslek seçimi değil, meslek gelişimiyle ilgilenmektir.

İlköğretimde yöneltmenin amacı, yakın çevrenin ve ülkenin ekonomik koşulları, olanakları göz önünde bulundurularak öğrencilere olabildiğince iş ve meslek alanlarını gözlemlemelerine, yaşantısal olarak çeşitli iş becerileri kazanmalarına yardım etmek ve ortaöğretim düzeyindeki program seçenekleri hakkında bilinçli hâle gelmelerini sağlamak olmalıdır.

Zorunlu öğretimin sonunda okuldan ayrılanların örgün ve yaygın mesleki teknik, ticaret, sanayi, turizm gibi, alanların pratik beceri kazandıran iş ve meslek programlarına yönlendirilmelidir. İlköğretim düzeyinde çocuklar, mesleki gelişim yönünden farkında olma ve meslekleri keşfetme aşamalarında oldukları karar aşaması öncesinde bulunmalarına karşı mesleki gelişim ile ilgili olarak yapılan araştırma bulguları, mesleki gelişim sürecinde çoğulculuk döneminin anlamlı bir yeri olduğu da belirtilmektedir.

Değerli arkadaşlarım, ilköğretim yılları çocuk kişilik gelişimi açısından kritik bir dönemdir. Bu dönemde kişinin kendine olan güveninin gelişimi, kendini kabul, benlik tasarımı, içsel denetimin gelişmesi gibi, kişilik boyutları bireyin mesleki gelişimi açısından da büyük önem taşımaktadır.

Çocukluk döneminde oluşan tutumlar, değerler ve algılar, eğitsel ve mesleki doğurganlıklarla yüklü bulunmaktadır. Çocuk ilköğretimin 8'inci yılında genel, akademik veya mesleki eğitime yönelme tercihini yapma durumunda olacak ya da eğitime devam edip etmeyeceğini, etmeyip çalışma yaşamına erken girmeyi tercih edecektir. Bu nedenle, ilköğretimdeki rehberlik hizmetleri kritik bir önem taşımaktadır. Uygulanmakta olan sistemde yönetime yöneltme temel eğitiminden itibaren ele alındığı ve 8'inci sınıfta yöneltme yapıldığında öğrencinin bu devreden itibaren takip edilmesi gerekmektedir.

Rehber bilgiyi verirsek... Evet, böyle bir söylem söz konusu, ayrıca tartışılması gerekiyor.

Uygulanmakta olan sistemde yöneltme temel eğitiminden itibaren ele alındığı ve 8'inci sınıfta yöneltme yapıldığından öğrencinin bu devreden itibaren takip edilmesi de gerekmektedir. O nedenle, her öğrenci için bilgi formları tutulmalıdır, bu görevi rehberlik uzmanları öğretmenler ile iş birliği içerisinde gerçekleştirmelidir.

İlköğretim 2'nci kademe ve ortaöğretim dönemi öğrencisinin mesleksel gelişim dönemleri şunlardır arkadaşlar:

İlköğretim düzeyinde çocuk mesleki gelişim yönünden farkında olma ve meslekleri keşfetme aşamalarında oldukları karar aşaması öncesinde bulunmalarına karşı mesleki gelişim ile ilgili olarak yapılan araştırma bulguları, mesleki gelişim sürecinde çocukluk döneminin anlamlı bir yeri olduğunu belirtmektedir.

İlköğretim yıllarının çocuğun kişilik gelişimi kritik bir dönem olduğunu görmek akıllıca olur. Bu dönemde kişinin kendine olan güveninin gelişimi, kendini kabul...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, kesintiye uğramışken, Mediste ambulans olup olmadığını kontrol ettirebilir misiniz? Gerçekten söylüyorum, yani ambulans olması lazım, olağanüstü bir durum bu.

BAŞKAN – Varmış.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bir kontrol etsinler.

BAŞKAN – Az önce ambulans şoförleri yemektelermiş, buradalar.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ben ambulansı giderken gördüm de efendim, o açıdan.

BAŞKAN – Bir daha bir kontrol edelim. Şimdi, komisyonlar toplantı olduğu zaman Başhekimliğe bildiriyorlarmış. Komisyonumuz da bildirmiş ama arkadaşlar bir kere daha kontrol edecek.

AVNİ ERDEMİR (Amasya) – Sayın Başkanım, ben de bir hususu açıklamak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

AVNİ ERDEMİR (Amasya) – Sayın Başkanım, Hatip elmasını yerken ben de bir hususu açıklamak istiyorum. Tabii, birinci oturumdaki konuşmasına baktığımızda beni hakikaten çok düşündürmüştü. Elindeki tüm notlar, mesleki eğitimin ve yönlendirmenin ikinci kademe değil, üçüncü kademede bile yapılmaması, hatta üniversiteye kayması gerekir mesleki eğitim. “Yönlendirmenin de lisede yapılması gerekir.” diyordu. Bu oturumdaki bütün konuşması ve metinlere baktığımız zaman okul öncesi eğitiminden yönlendirilmenin başladığı bir sunum yapıyor. Yaptığımız işin doğru olduğunu bir kez daha anladım.

Teşekkür ediyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çok özür dilerim. Meslek olarak bilmediğim için soruyorum, mesleğiniz?

AVNİ ERDEMİR (Amasya) – Eğitimciyim. Her kademesinde çalıştım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Eğitimcisiniz. Bakın, ne kadar saygı duyuyorum. Yani az önce ifade ettiklerinize ben “Hayır.” diyemem, anlatabiliyor muyum? Bizim bu akşamki tek amacımız Değerli Vekilim: Gerçekten sizin değerinizde olan insanların bu konuyu her yönüyle araştırmasıdır, yoksa bizim önceden bir önyargımız yoktur bunda. Tek talebimiz şudur: Biz istiyoruz ki ve arzu ediyoruz ki sizin gibi bütün eğitimle ilgili olan kesimler görüşlerini en az sizin kadar rahat ve serbest söyleyebilsinler. Benim amacım budur.

AVNİ ERDEMİR (Amasya) – Yani ikinci grubun görüşünü savunuyorsunuz şu anda.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bakın, ben sizin bu konuyla ilgili fikir özgürlüğünüzü savunuyorum.

AVNİ ERDEMİR (Amasya) – Teşekkür ediyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tamam.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – İkinci grubun görüşünü okuyor, yani hepsini okuyor.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) - Yani sizin görüşünüze de yer veriyor artık görüşleri Komisyona sunuyor. Sonunda da kendi görüşünü söyleyeceğini ifade etti. Tam bir bilimsel durum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, teşekkür ederim.

Bu dönem arkadaşlar, gelişim psikolojisi açısından ergenlik öncesi olarak da isimlendirilebilir. Genç, kendini tanıma yönünden bilinçlenmeye başlar; kendi ilgi, yetenek ve değerlerini ortaya koyma ve bunlara uygun meslek alanlarına ilişkin geçici seçimler yapmaya başlar.

Bu dönemde başarılması gereken en önemli gelişim görevleri, farklı yaşantılar içinde gencin kendini ve meslekleri araştırmasıdır. Daha önemlisi, gencin kendi ve çevre hakkında mesleklere ilişkin bilgi düzeyi arttıkça ileride daha isabetli bir karar verebileceği anlayışını kazanabilmesidir.

Odak nokta meslek seçimi değil, meslek gelişimiyle ilgilenmektir.

İlköğretimde yönelmenin amacı, yakın çevrenin ve ülkenin ekonomik koşulları, olanakları göz önünde bulundurularak öğrencilere olabildiğince iş ve meslek alanlarını gözlemleyebilmelerini yaşantısal olarak çeşitli iş becerileri kazanmalarına yardım etmek ve ortaöğretim düzeyindeki program seçenekleri hakkında bilinçli hâle gelmelerini sağlamak olmalıdır.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Tamamen doğru, hiçbir problem yok. Her ne söylüyorsan doğru.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Teşekkür ederim.

Hemen söyleyeyim: Ankara Üniversitesinin yoksullar için mesleki ortaöğretimin çalışması için yorum.

İlköğretim yılları, arkadaşlar, çocuğun kişilik gelişimi açısından kritik bir dönemdir. Bu dönemde kişinin kendine olan güveninin gelişimi çok önemlidir. İlköğretim ikinci kademe ve ortaöğretim dönemi öğrencisinin mesleksi gelişim görevleri de şunlardır arkadaşlar:

1) İlgilerini bedensel ve kişiliğiyle ilgili özelliklerini tanımak, çok önemli.

2) Gizli güçlerini tanımak ve geliştirmek.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Bu tehlikeli işte.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet tehlikeli.

3) Öğrenimini sürdürmekle bir işe girmek arasında seçim yapmak ya da öğrenimini aynı zamanda bir işte çalışarak sürdürmeye karar vermek.

4) Çeşitli tür liseler ve programlar ya da dallar arasında seçim yapmak.

5) Üst öğrenim olanakları ile iş ve meslekler dünyasına ilişkin bilgi edinmek.

6) Kişiliğini ilerleme yaşamının her alanı gibi mesleksi alanı içinde büyük bir önemi olan bağımsızlık kazanma yolunda sağlıklı bir biçimde geliştirmektir. Anlaşılacağı üzere, öğrencilerin bu dönemi, yoğun bir çabayı gerektiren, sonraki mesleksi gelişimi de önemli oranda etkileyebilecek bir dönemdir.

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Okuduğunuz her şey aleyhinize döndü.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, hiç merak etmeyin. Okuduğumu bilimsel olarak algılıyorum ama burada tüm görüşlerin yansıtılmasına çalışıyorum. Yani sizin elinizde bilgiler varsa onları da yansıtırım.

Ortaöğretim döneminde mesleki rehberlik, genel olarak on beş-on sekiz yaşları arasını kapsayan lise yılları, gencin kendisi ve meslekler hakkında oluşturduğu algılara dayanarak, bilgileri değerlendirerek

eşleştirmeye, birbirine uydurarak geleceğe ilişkin mesleki kararını oluşturmaya çalıştığı bir dönemdir. Bu dönem Erikson'un kimlik kazanmaya karşı kimlik krizi olarak adlandırdığı dönemdir. Bu, her alanda kendini gösteren kriz doğal olarak mesleki kararlar almasında da birtakım güçlükler yaratır.

Lise yılları sonunda genç ya mezun olup iş yaşamına atılacak ya da bir üst öğrenime yönelip belli bir mesleki eğitimi sürdürecektir. Her iki durumda da gencin yaşamının geri kalanını tümüyle etkileyecek bir karar asla söz konusu değildir. Bu nedenle yardıma ihtiyaç duymaktadır.

Değerli arkadaşlarım, ortaöğretim kavramlarında rehberlik hizmetlerinin çeşitleri şöyledir:

Rehberlik hizmetleri, öğrencinin her yönüyle gelişmesini ve böylece onun kendini gerçekleştirmesini amaçlayan psikolojik yardım hizmetlerini kapsadığı için bu hizmetlerin bir bütünlük içinde verilmesi gereğini ve önemini taşır.

Okullarda öğrenciye yönelik yapılması gereken rehberlik hizmetlerini şöylece sıralayabiliriz:

Psikolojik danışma hizmeti, okullardaki psikolojik danışma hizmetlerinde çeşitli uyum sorunlarını çözmek isteyen, başarısızlıkları, karar verme güçlüğü ve benzeri problemleri olan öğrenciler olduğu kadar kendini tanımak ve geliştirmek isteyen herkes yararlanır. Psikolojik danışma hizmeti, rehberlik hizmetinin merkezini de oluşturur.

Oryantasyon hizmeti; yani yeni ortama alıştırma hizmeti, etkinliğini anaokulundan üniversiteye dek öğrencinin yeni geldiği bir ortamda karşılaşabileceği güçlükleri en azına indiren, yeni bir duruma kolay ulaşmasını sağlamak, kendini yalnız ve çaresiz hissetmesini önleme, muhtemel sorunları engellemek amacındadır.

Bu bakımdan, oryantasyon hizmetinin uyum sağlayacağı işlevinin yanı sıra koruyucu ve önleyici bir işlevi de vardır. Bireyi tanıma hizmeti, öğrencinin gelişimi ve uyumunu sağlaması için öncelikle öğrencinin yetenekleri, özellikleri, güçlü ve sınırlı yönleri, başarıları, ailevi durumu, beklentileri, ilgileri gibi yönleriyle tanınması ve bilinmesi gerekmektedir.

Tanım sürecinde ise öğretmenler daha etkindirler. Bireyi tanımadan amaç, bireyin kendini tanıması, kendi özellikleri hakkında bilinçlenmesi, kendini kuvvetli veya zayıf yönleriyle görüp kabul etmesini sağlamaktır. Bilgi toplama ve yayma hizmeti bununla beraber değerlendirilmelidir.

Bilgi toplama hizmeti, öğrencinin gerçek duyabileceği her türlü bilgiyi onun yararlanmasına sunmak için yapılan çalışmalardır.

Yeşil Yaprak 2000:

Ülkemizde eğitimin her safhasında öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine uygun okullara yerleştirilmeleri oldukça önemlidir. Bu konularda gerçek ve günün şartlarını ortaya koyan bilgiler öğrencilere ne kadar doğru verilirse öğrenciler de meslekler konusunda o kadar doğru kararlar vereceklerdir.

Yönelme ve yerleştirme hizmetleri de bu kapsamda değerlendirilmelidir. Bu hizmetin amacını bireyi içinde bulunduğu durumdan bir üst basamağa, gelişimi ve uyumu açısından daha iyi bir konuma yönelme ve yerleştirmek için çalışmak olarak özetleyebiliriz.

İzleme ve değerlendirme hizmetleri rehberlik çalışmaları kapsamında öğrenciye yapılan tüm hizmetlerin izlenmesi ve değerlendirilmesiyle ele alınır.

Müşavirlik hizmetleri; bu hizmet, okuldaki rehberlik uzmanının, öğretmen ve yöneticilerin ortak bir rehberlik anlayışı kazanmaları, bu alanlardaki bilgi ve becerilerini artırmaları için onlara yardımcı olunmasıdır.

Okullardaki ortak bir rehberlik anlayışının olgunlaşmasında okul rehber öğretmenin rolü çok büyüktür. Öğretmenlerle, velilerle ve okul idarecileriyle birlikte karşılaşılan güçlüklerin çözümlenmesi, öğrencilerin ihtiyaç duydukları konularda iş birliği yapılmasını teşvik konularında okul rehber öğretmenlerinin önemi gerçekten çok büyüktür.

Bu hizmetler birbirinden bağımsız değil birbiriyle tamamen iç içe, bütünün parçaları şeklindedir. Bir hizmeti diğerinden ayırtmadığımız gibi bir diğerini de tamamlar konumundadır.

Sıraladığımız hizmetlerin ortak amacı, öğrencinin kendini tanıması, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda gelişmesi, kendisiyle ve çevresiyle barışık ve uyum içinde olmasını amaçlamaktadır.

Değerli arkadaşlar, ortaöğretim döneminde mesleki rehberliğin amaçları:

- 1) Lisedeki programlar içinden kendine uygun branş dalını seçmeleri, kendi ilgi ve yeteneklerine uygun seçmeli dersleri ve ders dışı etkinlikleri seçmeleri,
- 2) Kendi ilgi, yetenek, özellik ve koşullarına uygun üst öğrenim alternatifleri hakkında bilgi edinmeleri,
- 3) Kendi ilgi, yetenek ve özelliklerine uygun mesleki iş alternatifleri ve koşulları hakkında doğru ve geçerli bilgi edinmeleri,
- 4) Eğitsel ve mesleki kararlarını uygulanabilirlik ve kendine uygunluk açısından gerçekçi olarak değerlendirebilmeleri,
- 5) Düşündüğü üst öğrenim ve meslek alternatifleri açısından kendi güçlü ve sınırlı yönlerinin farkında olmaları,
- 6) Mesleki karar vermede kişisel değerlerinin önemini kavramaları,
- 7) Mesleki kararda kişiyi sınırlayan etkenlerin, ülkedeki eğitim-iş olanakları, bölgesel farklılıklar, bireysel özellikler v.b dikkate alınmalıdır,
- 8) Üniversite sınavına hazırlanmaları,
- 9) Liseden sonra iş yaşamına atılacaklar için iş olanaklarını araştırma, işe girme ve yerleşmelerini sağlamaları,
- 10) Yaptığı seçim, aldığı kararları gerçekleştirmede bireysel sorumluluklarını kabul etme ve üstlenmeleri,
- 11) Mesleki sorumlulukların getireceği stresleri, iş yaşamının güçlüklerini anlamaları,
- 12) Mesleki kararların aileyi de içermesine çalışma, çıkabilecek çatışmaları önleme, uzlaşmalara yardım etmeleri.

Kuşkusuz bu amaçlar okulun niteliğine, öğrencilerin mesleki gelişim düzeylerine göre az çok farklılıklar gösterebilir; bazı amaçlar üzerinde yoğunlaşılabilir.

Genellikle lise dönemi meslek seçimi açısından en önemli dönem olarak kabul edilir. Meslek seçiminin çoğunlukla “geri dönülmez” bir karar olduğu düşünülürse, bu dönemin kritik önemi daha iyi anlaşılır. Bu dönemdeki hizmetler bu kararın isabetli oluşunu sağlamaya yöneliktir.

Değerli arkadaşlar, yükseköğretim döneminde mesleki rehberlik nedir anlamaya çalışalım.

Yükseköğretim, nitelikli insan yetiştirmeyi amaçlar. Yükseköğretim kurumları çeşitli bölümlere alacağı öğrencilerin o mesleğe yönelecek kişide bulunması gereken nitelikleri belirlemiş değildir. Fakültelerin çeşitli bölümlerine girecek öğrencilerde hangi genel ve özel yetenekler, beceriler ve kişilik özelliklerinin bulunacağı ilgili fakülteler tarafından belirtilmektedir.

Üniversiteler, ÖSYM sınavının içeriği ve adayda aranan nitelik konusunda gereken titizliği göstermemekte, üniversite öğrencilerinde gözlenen başarısızlığın nedenini ortaöğretim kurumlarına yüklemektedir. ÖSYM, sınavlarında fırsat eşitliği sağlanamamakta, öğrencileri yerleştirmeye yönelik olarak yapılan meslek fakülte ve bölüm tercihleri ise asıl meslek seçme işlevini yeterince yerine getirememektedirler.

Değerli arkadaşlarım, mesleki rehberlik hizmetlerinde test ve envanterlerin kullanılması da çok önemlidir.

Testler, genellikle şu amaçlar için kullanılır:

- 1) Testlerden elde edilen bilgiler doğrultusunda, birey geleceğini daha gerçekçi planlayabilir. Testler, gelecekte bireyin hangi alanlarda başarılı olacağını, hangi etkinliklerden doyum sağlayacağı konusunda nesnel bilgiler sağlar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Testle giren var mı?

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Bir test et bakalım, nedir durum?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Anlıyorlar mı anlamıyorlar mı?

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Tabii.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Soru sorayım...

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Ya test güzel bir konu mu? Allah aşkına güzel bir konu anlat da... Demokrasi de eğitim...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ona geleceğim; bitmek üzere.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, şimdi konuşma planınızı biliyorsunuz değil mi?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – On iki saat.

BAŞKAN – Şimdi, tekrar bir insani ihtiyaç molasına girebileceğinizi de biliyorsunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, biliyorum.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkan, psikolojik baskı oluyor.

BAŞKAN – Hayır, hayır; ayarlasın kendini diye söylüyorum. Kendini ayarlasın diye söylüyorum.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Aba altından sopa olmasın!

BAŞKAN – Yok, bakın “filibuster” kesintisiz uygulanırsa “filibuster” olur, ötekisi biraz şikeli olur. Ama biz buna rağmen, ilk uygulamadır diye şikeli mikeli götürüyoruz. Ama ben Sayın Özkoç’a temposunu ayarlaması için çok insani bir uyarıda bulundum.

Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sevgili Başkanım, size samimiyetimle söylüyorum. Kişisel olarak size saygımı ve sevgimi ifade ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sizi burada kırmak, az önce gösterdiğiniz anlayışı rencide etmek anlamında herhangi bir niyetimin olmadığını bilmenizi istiyorum.

Ben burada bir partinin bir temsilcisi olarak, gerçekten bu konunun bütün kitleler açısından doğru tartışılması ve ondan sonra gündeme gelebilmesi için çaba sarf ediyorum. Bu konuda anlayış gösterildiği an ben bu konuşmamı bitireceğim ama tekrar etmek zorunda kalıyorum; çünkü sizin kırıldığınızı hissediyorum.

BAŞKAN – Yo hayır, hayır, Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Benim amacım, sizi kırmak ve Başkanlığınızı burada herhangi bir şekilde baltalamak değildir.

BAŞKAN – Hiç öyle kişisel almıyorum, sadece Komisyonun üyelerinin de, diğer katılımcıların da beklentilerini ifade etmek için bunları söylüyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kesinlikle teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bakınız, sizden sonra 53 kişi var. Dolayısıyla eğer gerçekten kamuoyunun bu konuda farklı açılardan bilgilendirilmesini önemsiyorsanız, bu arkadaşlarımıza da uygun ve kaliteli, dinlenebilir bir vakit bırakmanız uygun olur diye düşünüyorum.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Toplam on iki saat konuşmayabilir de on bir saat, on saat daha az sürelerde konuşabilir yani!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şimdi, Sayın Başkanım, Değerli Başkanım, çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Estağfurullah.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkanım, 51 kişi mi demiştiniz?

BAŞKAN – 53 kişi.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkanım, Sayın Başkanıma dönerek şu anda konuşmak istemiyorum, çünkü onun her söylediği söze bir söz söyleyerek bir karşılık vermek istemiyorum.

Değerli arkadaşlarım, 53 kişinin de söyleyeceği aynı şeydir ve bazı arkadaşlar bunun doğru olduğunu, bazı arkadaşlar doğru olmadığını ifade edeceklerdir. Buradaki bütün arkadaşlarımızın eminim -Sizler adına elbette ki, konuşmak istemem- bizim arkadaşlarımızın büyük bir çoğunluğunun, muhalefetin büyük bir çoğunluğunun ortak bir amacı vardır, konunun kamuoyu tarafından yeterince tartışılması.

Biz, burada 53 kişi konuşsa da bildiğimiz şeyleri birbirimize söyleyeceğiz. Asıl benim amacım, bizim bilmediğimiz şeyleri bize söyleyecek insanların dinlenmesidir. O yüzden ben eminim, bu süreç ne kadar uzarsa uzasın veya da kısalsın biz kimseyi tehdit etmek gibi bir had içinde değiliz. Burada Sevgili Bakanımız bizimle beraber oturmaktadır ve eminim ki, o da bizim bu görüşümüze anlayış gösterecektir ve bu konunun toplum içerisinde anlaşılabilir, uzlaşılar bir noktaya gelmesini sağlayacaktır diye düşünüyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Hiç kimse konuşma hakkının istismarını, Komisyon Başkanlığının iyi niyetini istismar etmeyi anlayışla karşılamaz ama ben dinleyeceğim.

Komisyonunuz bir karar verdi; ben sonuna kadar dinleyeceğim ister yirmi dört saat konuşun, ister kırk sekiz saat konuşun ben dinleyeceğim, Komisyon üyeleri de dinleyecekler. Ama yapılan şey herkes bilsin ki, konuşma ve demokrasi hakkının istismarıdır ve Başkanlığın iyi niyeti kötü kullanılmaktadır. Bunu bilerek herkes bildiğini yapar.

Onun için, benim adıma lütfen siz, benim anlayışla karşılayacağıma dair bir şey söylemeyin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Karşılamayacak mısınız?

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkanım, bir cümle de ben edebilir miyim?

BAŞKAN – Bir dakika...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben bitireyim de...

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Sayın Başkan, usul tartışmasını Komisyon üyesi olmayan arkadaşlar yapamazlar ki!

BAŞKAN – Sayın Özkoç, zannediyorum ne demek istediğimiz karşılıklı olarak anlaşıldı.

Siz lütfen konuşmanıza bildiğiniz şekilde devam edin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki efendim.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkanım, parlamenter demokrasilerde yasama sürecini engellemek de bir demokratik tavidir.

TEMEL COŞKUN (Yalova) – Ya bunu bilmeyen mi var ya?

TUFAN KÖSE (Çorum) - Sayın Bakan bilmiyor demek ki!

BAŞKAN – Ne yaparsak yasama sürecini...

TUFAN KÖSE (Çorum) - Sayın Bakan “Bu bir suistimal” diyor. Sayın Bakan bilmiyor olabilir, siz bilmiyor olabilirsiniz...

TEMEL COŞKUN (Yalova) – Bundan daha iyi sabır mı var?

BAŞKAN – Sayın Vekilim, Temel Bey...

TEMEL COŞKUN (Yalova) – Dinliyoruz...

BAŞKAN – Usul üzerinde söyleyebileceklerimizi söyledik. Karşılıklı niyetlerimiz konusunda da yeterince açık olduğumuzu anlıyorum, görüyorum.

Sayın Özkoç, bu çerçevede konuşmanıza devam edin, buyurun.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkanım, Sayın Bakan size aba altından sopa gösteriyor.

BAŞKAN – Siz merak etmeyin, sağ olun.

Teşekkür ederim.

Buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Diğer Komisyon üyelerine de gösteriyor!

TEMEL COŞKUN (Yalova) – Bizim hakkımızda konuşamazsınız!

BAŞKAN – Değerli arkadaşlarım...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Sayın Başkan, burada istenen önyargıda bulunmak değil, uzlaşma...

BAŞKAN – Sayın Güneş...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Uzlaşma, farklı görüşlerin...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) - Cep telefonuna bakıyor, oradan mailerini okuyor; ben görüyorum.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Önyargıda bulunmayın lütfen.

BAŞKAN – Selçuk Bey...

Arkadaşlar, bir dakika... Bir dakika lütfen.

ÇİĞDEM MÜNEVVER ÖKTEN (Mersin) – Dinlemek zekâyla doğru orantılıdır hem sağ lobumuzu hem sol lobumuzu anında kullanabiliriz. O yüzden siz hiç kimseye “dinlemiyor” diye hüküm asla veremezsiniz.

BAŞKAN – Çiğdem Hanım...

Sayın Özkoç, devam edin, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki efendim...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Kastedilen bir uzlaşma ve yasanın revize edilmesi. Alt komisyonda nasıl revize edilerek bir yere ulaştı, onun doğrultusunda hareket ettiğinizi mütemadiyen söylemeniz, bu Komisyonun demokratik bir adım atmasında yarar vardır.

BAŞKAN – Sayın Güneş, o müteahhit defalar söylendi, kayıtlara da geçti.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Ama Sayın Bakan onun aksine bir tavır ve söylem söyledi; onun için tekrar etme ihtiyacı...

BAŞKAN – Sayın Bakan da görüşlerini söyledi.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Yanlış anlamış, Sayın Bakan yanlış anlamış. Onun için onu düzeltmesini rica ediyoruz arkadaşımızdan. Biz yalvarmıyoruz yani, yalvarmıyoruz.

BAŞKAN – Hiç kimse öyle anlamadı.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Uzlaşma arayışını yalvarma gibi nitelendirdi, onu düzeltmeye çalışıyoruz.

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Bakanım, ben anlayış gösterin derken, sizin herhangi bir duygunuza sığınarak söylemedim. Türkiye Cumhuriyeti bakanlarının gerçekten getirdikleri yasalarla ilgili kamuoyunun ve ilgili kişilerin, tarafların, örgütlerin, hepsinin görüşünün alındıktan sonra bunun yasallaşması konusunda bir hassasiyet göstermesi gerektiğini düşündüğüm için ifade ettim.

Benim yaptığım şeyin bir saygısızlık olduğunu da ifade ettiniz ama

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Hayır, ben öyle bir şey demedim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır, hayır. Sayın Komisyon Başkanının gösterdiği anlayışa karşı benim tutumumun doğru olmadığını ifade ettiniz. Bu da doğru değildir Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, siz lütfen konuşmanıza devam edin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bitiriyorum hepsini.

Sayın Bakan, siz ne kadar kendi konunuzla ilgili kendi konunuza sahip çıkmaya çalışıyorsanız bundan emin olun ki, bu ülkenin çocukları da ülkelerinin, vatanlarının geleceği için o konulara sahip çıkmaya çalışıyorlar. Sizin gösterdiğiniz duyarlılık kadar bizim gösterdiğimiz duyarlılık da önemlidir. Ben burada Sayın Hanımefendi dâhil olmak üzere eğer onu da üzdüyse, sınırların gerileceğini zaten biliyorum ama hiçbir şekilde... Sizi alarak söylemiyorum, özür dilerim. Sınırların gerileceğini zaten biliyorum ama bizim amacımız, bizim amacımız bu değildir. Saygısızlık değildir ve birbirimizle karşılıklı kırıncı sözler söylemek değildir.

Tek bir şey vardır efendim, sadece biz bu konu gerçekten kamuoyu tarafından yeteri kadar tartışılın istiyoruz, başka hiçbir niyetimiz yoktur.

Tekrar sözlerime devam ediyorum:

İSMET UÇMA (İstanbul) – Şu ana kadar olanı tartışma olarak kabul etmiyor musunuz?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şu açıdan efendim...

BAŞKAN – Sayın Uçma...

Sayın Özkoç, lütfen konuşmanıza devam edin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki efendim.

Değerli arkadaşlarım, son 18'inci Şûra Kararlarını bilimsel bir karar olarak görmüyorum. Bunu daha önceden de ifade ettik.

ORHAN ATALAY (Ardahan) - İşinize geldiğinde bilimsel.

BAŞKAN – Sayın Atalay, karşılıklı konuşmalıyım. Haydar Bey, karşılıklı konuşmalıyım.

Sayın konuşmacı konuşmasına devam etsin; buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu kişisel görüşümüz değildir. Bu konuyla ilgili arkadaşların görüşlerini ifade ediyorum. Böyle bir kriter koymak benim haddime değildir değerli milletvekili.

Yükseköğretim, nitelikli insan yetiştirmeyi amaçlar. Yükseköğretim kurumları çeşitli bölümlere alacağı öğrencileri o mesleğe yönletecek kişide bulunması gereken nitelikleri belirlemiş değildir. Fakültelerin çeşitli bölümlerine girecek öğrencilerde hangi genel ve özel yetenekler, beceriler ve kişilik özelliklerinin bulunacağı ilgili fakülteler tarafından belirlenmelidir.

Üniversiteler, ÖSYM sınavının içeriği ve adayda aranan nitelik konusunda gereken titizliği göstermemekte, üniversite öğrencilerinde gözlenen başarısızlığın nedenini ortaöğretim kurumlarına yüklemektedir. ÖSYM, sınavlarında fırsat eşitliği sağlanamamakta, öğrencileri yerleştirmeye yönelik olarak yapılan meslek fakülte ve bölüm tercihleri ise asıl meslek seçme işlevini yeterince yerine getirememektedirler.

Değerli arkadaşlarım, mesleki rehberlik hizmetlerinde test ve envanterlerin kullanılması da çok önemlidir.

Testler, genellikle şu amaçlar için kullanılır:

1) Testlerden elde edilen bilgiler doğrultusunda, birey geleceğini daha gerçekçi planlayabilir. Testler, gelecekte bireyin hangi alanlarda başarılı olacağını, hangi etkinliklerden doyum sağlayacağı konusunda nesnel bilgiler sağlar.

Bireyin güçlü ve zayıf yönlerini ortaya koyarak, eğitsel ve mesleki planlarında önemli bilgi kaynağını oluşturan testler, aynı zamanda gizli kalmış yetenekleri de ortaya çıkarırlar.

2) Bireyin başarısızlık ve uyumsuzluk nedenlerinin araştırılmasında testlerden yararlanılır. Örneğin, öğrencinin öğrenme güçlüklerinin nedenleri psikolojik olabilir (kişilik testleri, uyum envanterleri) veya temel bilgi ve becerilerin kazanılmaması olabilir (başarı testleri) veya ilgi azlığı da olabilir (ilgi testleri) Bu nedenlerden hangisinin geçerli olduğunun saptanmasında testlerin yanı sıra test dışı teknikler de kullanılmalıdır.

3) Özel ve üstün yetenekli öğrenciler ile özel ihtiyaçları ve sorunları olan öğrencileri ortaya çıkarmada testler kullanılır. Özel ve üstün yeteneklerin erken saptanması en üst derecede gelişim sağlayabilir.

4) Bireyin kendini daha iyi tanımasına yardımcı olmak amacıyla bireyin “ben kavramı” yani kendini algılayış biçimi, uyum ve gelişme durumu, kişilik özellikleri hakkında bilgi toplama amacı ile testler kullanılır.

5) Öğrencilerin ilgi ve gereksinimlerinin saptanarak uygun yönlendirmenin yapılması, gereken kurs ve etkinliklerin düzenlenmesi amacı ile testlerden yararlanılır.

6) Psikolojik danışma ve rehberlik yardımı almadan önce ve sonra öğrencilerde yardımın etkililiğini değerlendirme amacı ile testlere başvurulur.

7) Psikolojik danışma ve rehberlik hizmeti alan öğrencilerin gelişim ve uyum durumlarını izlemek için testlerden yararlanılır.

Kişiyi Tanıma Envanterleri: Akademik benlik kavramı ölçeği, Holland mesleki tercih envanteri.

Değerli arkadaşlarım, bunlar şöyle sıralanmaktadır: Karar stratejileri, kendine saygı ölçeği, kendini araştırma envanteri, kendini değerlendirme envanteri, kişisel kararsızlık ölçeği, kişisel yönelim envanteri, Kuder ilgi alanları tercih ölçeği, mesleki yönelim envanteri.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Kuder’in açılımı ne?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Vallahi efendim, şimdi bana sorarsanız ben de bilemem onun ne olduğunu. Eğer siz biliyorsanız araya girin, buyurun söyleyin.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Açıklanması lazım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Açıklamamışlar.

Kendini Değerlendirme Envanteri: Kuzgun (1988) tarafından geliştirilen K.D.E psikolojik danışma alma imkânı olmayan öğrencilerin yetenek, ilgi ve meslek değerlerinin araştırılmasına yardımcı olmaktadır. Bireylerin ilgilerine, yeteneklerine ve meslek değerlerine ilişkin algıların ölçülmesini sağlar.

1) Yetenek; sözel yetenek, sayısal yetenek, şekil-uzay ilişkileri yeteneği,

2) İlgiler; temel bilim, sosyal bilim, canlı varlık, mekanik, ikna, ticaret, iş ayrıntıları, edebiyat, güzel sanatlar, müzik, sosyal yardım,

3) Mesleki değerler; yeteneğini kullanma, yaratıcılık, yarışma, iş birliği, değişiklik, düzenli yaşam, liderlik, kazanç, ün sahibi olma,

Akademik Benlik Kavramı Ölçeği; ilköğretim son sınıf öğrencilerinin lise türü seçerken ve 9. sınıf öğrencilerinin alan tercihi yaparken ilgi ve yeteneklerini daha ayrıntılı olarak değerlendirmelerine yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır.

Akademik Benlik Kavramı Ölçeği, öğrencileri yetenekleri ve ilgileri hakkında daha berrak ve gerçekçi bir kavrama sahip olmalarına yardımcı olmak amacıyla geliştirilmiştir.

Akademik Benlik Kavramı Ölçeği ile öğrencinin dört yetenek ve on bir ilgi alanı ölçülmektedir.

1) Yetenekler; sözel yetenek, sayısal yetenek, şekil-uzay yeteneği, el-göz koordinasyonu,

2) İlgiler; fen bilimleri ilgisi, sosyal bilimler ilgisi, ziraat ilgisi, mekanik ilgi, ikna ilgisi, ticaret ilgisi, iş ayrıntıları ilgisi, edebiyat ilgisi, yabancı dil ilgisi, güzel sanatlar ilgisi, müzik ilgisi, sosyal yardım ilgisi.

Değerli arkadaşlarım, Mesleki Yönelim Envanteri, lise çağındaki öğrencilerin yüksek öğretim programlarına olan ilgi ve isteklerini belirleyip doğru tercih yapmalarına yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır.

Öğrenciler her maddede kendilerine uygun istedikleri kadar seçim yapabilirler.

Envanter altı ayrı mesleki yönelim alanını kapsamaktadır.

Kapsadığı alanlar; teknik ve fen mühendislikler, uzay, matematik, fizik, biyoloji...

Sosyal bilimler; felsefe, psikoloji, hukuk, sosyoloji, eğitim uzmanlıkları...

Tıp ve sağlık; tıp doktorluğu, eczacılık, hemşirelik...

İdare ve ekonomi; Kamu yönetimi, iktisat, işletme, maliye, pazarlama, uluslararası ilişkiler, edebiyat ve dil, halkla ilişkiler, gazetecilik, filoloji, halk bilimi, yabancı dil öğretmenlikleri, güzel sanatlar, mimarlık, resim, tasarım, fotoğraf, tiyatro, sinema, el sanatları.

Kuder ilgi envanteri:

Üçerli gruplanmış 500 maddeden oluşmuştur. Bireylerin farklı meslek grupları ile ilişkili olarak verilen 3 durumdan birini, en çok hoşlandığı; bir diğesinde de en az hoşlandığı etkinlik olarak seçmesi istenmektedir. Kuder ilgi envanteriyle bireyin belirli bir mesleğe olan ilgisi değil, genel düzeyde bir meslek alanına olan ilgiyi saptamak amaçlanmıştır. İlgi alanları: Açık hava, hesap, mekanik, bilimsel, ikna edici, sanat, edebiyat, müzik, sosyal hizmet, büro işleri.

Holland Mesleki Tercih Envanteri:

Doksan sorudan oluşan bir mesleki eğilim belirleme testidir. Sorular “Hoşlanırım.”, “Fark etmez.”, “Hoşlanmam.” olarak cevaplandırılır. Holland insanları 6 tipe ayırmıştır. Bu 6 tipe uygun 6 farklı meslek ortamı belirlemiştir.

6 kişilik tipine uygun meslekler:

Sosyal: Psikolog, öğretmen, eğitimci, müfettiş.

Araştırmacı: Kimyager, biyolog, doktor.

Gerçekçi: Marangoz, elektrikçi, mühendis.

Sanatçı: Yazar, müzisyen, mimar, modelist.

Girişimci: Politikacı, ekonomist, pazarlamacı.

Geleneksel: İstatistikçi, vergi uzmanı, yönetici sekreteri.

Mesleğe Yönelme:

Değerli arkadaşlarım, meslek nedir? Meslek, insanlara yararlı mal ve hizmet üretmek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, belli bir eğitim ile kazanılan sistemli bilgi ve becerilere dayalı, kuralları toplumca belirlenmiş etkiler bütünü olarak tanımlanabilir. Bu faaliyetin meslek olabilmesi için aşağıdaki özelliklerin taşınması gereklidir:

Meslek devamlı olarak yapılan bir faaliyettir.

Meslek yapana maddi veya manevi doyum verir.

Meslek belirli bir eğitimi ve/veya tecrübeyi gerektirir.

Meslek bireyin yapmaktan haz duyduğu bir faaliyettir.

Meslek belli bir dereceye kadar bilgi ve beceri ister.

Meslek toplumca kabul gören ve ahlak ilkelerine göre yapılan bir faaliyettir

Her kazanç getiren iş meslek değildir. Bu bakımdan, yasa dışı işler meslek sayılmaz arkadaşlar. Meslek belirli şartlarda ve belirli kurallara göre yapılan bilinçtir ve toplumda meşru bir ihtiyaca cevap verir.

“İş” kelimesi bazen meslek yerine kullanılmaktaysa da iş daha çok gelip geçici olan mesleki faaliyetler için kullanılır. Fazla bir mesleki tecrübe ve eğitim istemeyen, kolaylıkla öğrenilebilen ve sürekli yapılmayan mesleki faaliyetler “iş” olarak nitelendirilebilir.

Mesleğe Yönelme:

Değerli arkadaşlarım, öğrenci merkezli çağdaş eğitim uygulamalarında, öğrencilerin sistem içinde bilimsel yaklaşımlar ile yönlendirilmeleri temel bir gereklilik olarak kabul edilmektedir.

Yönlendirme, temelde öğrencinin eğitim süreci içinde bireysel ve toplumsal ihtiyaçlar çerçevesinde yönelmesine yardımcı olmak, kendisini bütünlüğü içinde tanımasına, meslek gelişimine ilişkin davranışları

kazanmasına, kararlar vermesine ve geleceğini planlamasına yönelik bilimsel hizmetleri süreklilik içinde öğrenciye vermek için düzenlenen etkinliklerin tümü olarak tanımlanmaktadır

Değerli arkadaşlarım, mesleğe yönlentmenin amacı, sosyoekonomik ve kültürel faktörleri dikkate alarak, fert ile meslek arasında en uygun olan ilişkileri tespit etmektir. Bunun neticesi, mesleğe yönlentme, kişinin kendi ilgi, yetenek ve ihtiyaçları ile sosyoekonomik ve kültürel imkânlarına en uygun düşen meslek alanlarına yönlentilmesi ile toplumun kalkınmasına hizmet eden bir ilim hâline gelmiştir. Meslek seçimi de tesadüflere ve şansa bağlı olmaktan çıkıp daha çok mantıklı ve rasyonel ilmi hâle gelmiştir.

Mesleğe yönlentmede ilk adım: İlgi, yetenek, ihtiyaçlarının tespit edilmesi, daha sonra bunlara en uygun olan mesleğin hangisi olacağına karar verilmesidir. Yani burada önce teşhis, sonra da bir yordama söz konusudur. Bu bakımdan, mesleğe yönlentmenin birinci aşaması, kişiyi tanıyıp değerlendirme; ikinci aşaması ise mesleklerle ilgili yetenek, ilgi ve eğilimler arasında uyumu ilgilendirir. Bu aşama aynı zamanda bir karar verme aşaması olmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, mesleki rehberlik ve öneminin ne olduğunu görmeden geçemeyiz.

Öğrenim seçimi, meslek seçimi ve eş seçimi hayatın en önemli üç kavramıdır.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Çok doğru.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben seçmedim.

Bu üç karar, bireyin hayat tarzını ve bütün hayatının akışını temelde etkiler. Her insan belki okul öncesi yıllardan itibaren ileride ne olacağını düşünür, gelecek hakkında bazı planlar kurar. Başlangıçta tamamen duygusal ve hayal olan meslek seçimi yaş ilerledikçe daha gerçekçi temellere dayandırılmaya başlar.

Ancak gençlerin çoğu temel eğitim ya da ortaöğretimi bitirip meslek seçme konusunda kesin bir karar verme durumunda kaldıkları zaman şaşkınlığa düşmekte ve çoğu kez bütün hayatlarını geçirecekleri uğraş alanlarının seçimlerini tesadüflere bırakmaktadırlar. Öğrencilerin bilgi, ilgi ve yeteneklerini ve toplumun insan gücü ihtiyacını dikkate almaksızın yaptıkları seçimler hem kendilerini ve yakınlarını hayal kırıklığına uğratmakta hem de toplumun kalkınması bakımından ihtiyaç duyulan insan gücünün israfına yol açmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, öğrencilerin gerçek dışı seçim yapmalarının nedenlerinden biri, onların çalışma dünyasından yeterince haberdar olmamalarıdır. Doğru ve gerçekçi bir seçim yapılabilmesi için bireyin kendi yetenekleri ile ilgi duydukları meslekler hakkında etraflıca ve objektif yapılan incelemeler sonucunda edinilmiş bilgilere sahip olması gerekir. Mesela bazı öğrenciler seçtikleri mesleklerin istediği fiziksel ve psikolojik niteliklere sahip olmayabilirler. Yahut işin gösterişli yanlarına kapılıp sıkıcı, monoton ve hoş olmayan yanlarını görmeyebilirler. Bazı işler için işçi isteği çok azdır ve yetenekli, iyi yetişmiş pek çok aday arasından seçilip işe alınabilme şansı çok zayıf olabilir. Duygusal etmenlerle yapılan bu tür tercihlerin sonunda bireyi hayal kırıklığı ve küçüklük kompleksi bekler. Bu nedenlerle öğrencilere mesleklerin çeşitli yönleri etraflıca anlatılmalıdır.

Meslek Seçimi ve Önemi:

Değerli arkadaşlarım, kişinin gelecekteki yaşam tarzını belirlenmesinde dönüm noktası olan mesleğini seçmesi, doğru ve isabetli karar vermesi tüm hayatının kalitesini ve mutluluğunu etkiler. Kişinin mutluluğunda doğrudan etkili olan faktörlerin en önemlisi, çalışma hayatıdır.

Çalışma hayatında ve özel hayatta mutlu olmanın, iyi bir kariyer elde etmenin ilk adımı, kişiliğe uygun meslek seçmekle mümkündür.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Milletvekilliği meslek midir sizce? Milletvekilliği ne kadar yapılırsa meslektir?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu bir hizmettir aslında ama meslek hâline de getirildiği görülüyor efendim.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Sanattır, sanat.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Siyaset sanattır, doğru aslında, meslek değil.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kendine uygun meslek seçmiş olan kişilerin işlerini severek yaptığını, mesleğinde ilerlediğini, böylece hem coşkulu hem mutlu hem de verimli olarak yaşamlarını sürdürdüğünü görmekteyiz.

Seçilen bir meslek bireyin, hayatı boyunca devamlı bir iş sahibi olup olmamasını, hayatında başarılı bir insan olup olmamasını, hayatı boyunca yaşadığı çevrenin niteliklerini ve yerini, ailenin gelirini ve geçim

tarzını, işini hoşlanarak yapıp yapmamasını, sorumluluk duygusu olan bir iş adamı olup olmasını, hayattan genel olarak doyum sağlayıp, mutlu olup olmasını belirleyecek derece de önemlidir.

Değerli arkadaşlarım, ayrıca meslek kişinin değer yargılarını, dünya görüşünü, günlük yaşam tarzını ve alışkanlıklarını biçimlendiren faktörlerin başında gelir. Kişinin yaşamına böylesine çok yönlü etkileri olan uğraşı alanının seçimi, günümüzde giderek karmaşılaşan bir sorun hâline gelmiştir. Bunun en önemli nedeni, seçeneklerin çok artmış olması demektir.

Çağımızda insan kendi yönünü çizme ve yaşamı hakkında karar verme özgürlüğüne sahiptir. Bir meslek sahibi olma konusunda kişinin seçme özgürlüğünü kullanması bir hak olmaktan öte, çağdaş bir insanın olması gereken en önemli özelliğidir.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Engin Bey...

BAŞKAN – Lütfen, Sayın Vekilim, Sayın Konuşmacının sözlerini kesmeyelim, Lütfen.

Buyurun efendim, devam edin.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Lütfen, efendim, devam edin.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkan, biz bir açıklama istiyoruz.

BAŞKAN – Efendim, konuşmasının sonunda sorarsınız anlamadığınız konuları.

Buyurun efendim, devam edin.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Ne zaman biteceği belli değil ki!

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Konuya adapte olamıyoruz.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, anladım. Ben adapte olmanızı sağlayacağım arkadaşlar, gayretle konuşacağız.

Bireyin seçme özgürlüğünün doğru tercihler yapabilme doğrultusunda kullanılabilmesi için, neyi niçin istediğinin, ne gibi bedensel, zihinsel ve ekonomik olanaklara sahip olduğunun bilinmesi yani kendini tanıması gerekir. Aynı şekilde, sağlıklı bir seçim için mevcut seçenekleri, gerektirdiği özellikler, nitelikler ve sağladıkları olanaklar açısından değerlendirmek gerekir.

Öğrenciyi belli bir iş ve mesleğe yönlirmede uyulması gereken ilkeler şunlardır arkadaşlarım:

1) Kişisel sorumluluk: Yönelme çalışmaları zorlayıcı değil, özendiricidir. Çünkü amaç, öğrencinin gerçekçi kararlar verebilmesini sağlamaktır. Hangi okula ve programa yöneleceğine, kişinin kendisi karar verecek, bu kararın sorumluluğunu da kendisi taşıyacaktır.

2) Süreklilik: Öğrencilerin bir okula ve programa yönelmelerine yardım hizmetleri bir süreç olarak algılanmalıdır. Okul öncesinden başlaması gereken yönelme, ilkokulda türlü rol denemelerine ve özdeşleşmelere olanak sağlamaktadır. Bundan sonraki yıllarda yönelme, tutumlar geliştirecek biçimde yürütülmektedir. 8 ve 9'uncu sınıflarda yönelmeye, öğrencilerin meslekleri ve kendi özelliklerini tanımlamalarına yönelik bir yoğunluk kazandırılmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, yönelmede, öğrenim süresince yapılacak olan görüşme, psikolojik danışma, gözetim, ölçme ve değerlendirmelerden yararlanılabilmektedir. Gerçekte yönelme, emekliliğe değin sürdürülmesi gereken de bir hizmettir.

3) Fırsat eşitliği: Öğrenciyi mesleğe yönlirmede, seçici ya da eleyici bir tutuma yer yoktur. Amaç, herkesin yetenek ve ilgisine uygun bir okul programına yerleştirilmesidir. Bu ilkenin benimsendiği toplumda ve o toplumun okullarında kimse yeteneğine uygun olan ve ilgi duyduğu bir alanda yükselmekten alıkonulamaz. Böyle bir yönelme, demokratik kurallara göre işleyen bir toplumsal yapının varlığını kanıtlar.

4) Bütünlük: Yönelme bir bütündür, örgün eğitim gibi yaygın eğitimi de içermektedir. İlköğretim ve ortaöğretimde her öğrenci, dahası sistemden kopan öğrenciler de kendi durumlarına uygun bir yere yerleştirilebilmektedirler.

Mesleki Gelişim Süreci:

Değerli arkadaşlarım, mesleki gelişim süreci, bireyde çocuklukta bir meslek fikrinin oluşmaya başlamasından itibaren yetişkinlikte bir meslek sahibi oluncaya kadar geçen gelişim evrelerini kapsar. Artık

günümüzde, bireyin bir meslek seçmesinin bir anda verilen bir karar olmadığı, mesleki gelişim süreci içinde biçimlenip ortaya çıktığı kabul edilen bir anlayıştır.

Bu anlayış mesleki rehberlik hizmetlerinin, sadece gençlik dönemlerinde belli bir anda mesleki tercih yapmaya yardımcı olmak değil, bireyin mesleki gelişim sürecinin sağlıklı bir şekilde yaşaması için çeşitli dönemlerde yapılan sürekli bir yardım hizmeti olarak kabul edilmesine de yol açmıştır.

Değerli arkadaşlarım, bu süreç içinde çeşitli aşamalar içinde bireye yapılması gereken yardım hizmetlerinde en önemli görev öğretmene düşer. Anaokulundan başlayarak üniversiteye dek öğrenci ile en direkt ilişkide bulunan öğretmenin, rehberlik uzmanı ve veli ile iş birliği yaparak çocuğa, gence mesleki gelişim sürecini en iyi şekilde yaşaması için yapabileceği önemli yardımlar vardır. Ancak özellikle bu sürecin anlaşılması gerekir. Bireyin, bir mesleğe seçmeye götürecek mesleki gelişme oldukça karmaşık bir sistemdir.

Sevgili arkadaşlar, bu süreci etkileyen etmenlerin başında bireyin ailesi, ilişki kurduğu kişiler, okul öncesi ve okul içi eğitimi, bireyin ihtiyaçları, ilgileri, değerler sistemi benlik kavramı, genel ve özel yetenekleri, diğer kişilik özellikleri, yaşadığı çevrenin özellikleri, toplumdaki mevcut iş alanları, istihdam koşulları, piyasadaki arz-talep durumu ve benzeri etmenler gelir. Bunlara bireyin yaşamında karşılaştığı rastlantıların, aldığı eğitim ve özel hazırlık faaliyetlerinin etkilerini de eklemek gerekir.

Gelişme; derece aşamalar şeklinde açılma, genişleme ve olgunlaşma demektir. Gelişme, zaman almakta ve birbirini izleyen aşamalardan oluşmaktadır. Her gelişim aşaması kendisinden çok sonra gelen gelişim aşamasını etkiler. Her gelişim dönemi, daha önceki gelişim aşamaları ve birey bu dönemlerden geçerken çevresel faktörler tarafından belirlenir.

İşte bütün etkenlerin birbirini ve bireyi etkilemesiyle oluşan mesleki gelişim süreci beş aşamada yaşanır.

Değerli arkadaşlarım; uyanış ve farkında olma: Bu dönem çocukta meslek bilincinin oluşmaya başladığı dönemdir. Okul öncesi dönemden başlayarak ilkokul dönemini de kapsar. Beş ila on iki yaş arası yani çocuk bu dönemde, çevresindeki insanların farklı uğraşları olduğunu, çeşitli meslekler olduğunu görmeye ve anlamaya başlar. İlkokulun son yıllarında ise çocuk kendisi ve diğer insanlar arasındaki ilgiler, yetenekler, amaçlar ve motivasyon yönünden farklılıkların ve benzerliklerin farkına varmaya başlar.

Mesleki keşfetme ve araştırma da bununla beraber incelenmelidir. Bu dönem ortaokul yılları olan on iki ila on beş yaşlarını kapsar. Çocuk bu dönemde kişilerin ve mesleklerin ortak olan yönleri ve farklı nitelikleri üzerinde daha çok bilgi sahibi olmaya, yeni yönleri keşfetmeye ve anlamaya başlar. Meslekleri keşfetme, inceleme ve araştırma dönemi bir bakıma çoğumuz için ömür boyu sürer.

3) Karar verme: Gencin lise yıllarını, on beş ila on sekiz yaşlarını kapsayan bu dönemde birey artık kendisi ve meslekler hakkında oluşturduğu algılara dayanarak, bilgileri değerlendirerek eleştirmeye, birbirine uydurmaya ve geleceğine ilişkin idealleri oluşturmaya başlar. Bu ideal ve düşünceler başlangıçta geçici olabilir ancak giderek daha çok açık ve temel bir plan yapmaya başlar ve genç, mesleki kararını oluşturur.

Değerli arkadaşlarım, hazırlık safhası da şöyledir: On sekiz-yirmi üç yaş arasında, bu dönemde birey, seçtiği alan, okul veya yaptığı etkinliklerle mesleğe hazırlanmaya başlar. Meslekle ilgili becerileri geliştirmeye, bilgi ve birikimlerini oluşturmaya ve o alanda mesleki tutumlar geliştirerek mesleği icra etmeye hazır duruma gelir. Aynı zamanda o meslek alanında iş araştırmaya başlar ve hazırlık dönemi uzatarak sürdürülebilir.

5) İşe yerleştirme: Sevgili arkadaşlar, bireyin iş dünyasında yerini alarak çalışmaya başladığı dönemdir. Bu dönemde birey kazandığı bilgi ve becerileri uygulama alanına koyar. Mesleği icra ederken bir yandan da mesleki gelişimi sürdürür.

Mesleki gelişim sürecini oluşturan bu beş basamak eğitim sistemi içinde okulöncesi dönemden başlayarak, üniversite eğitiminin sonrasına dek uzanır.

Meslek Seçim Süreci:

Mesleki rehberlik çalışmalarında şu üç aşama ele alınır...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, bir dakika.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, yemek yemek isteyen arkadaşlar için, herhâlde yemekhane kapacakmış, haberiniz olsun.

Buyurun efendim, devam edin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Mesleki rehberlik çalışmalarında şu üç aşama ele alınır...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Engin Bey, siz aç değil misiniz?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Olsun, bana böyle bir hak verilmiyor.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkan verebilir belki. Başkanım, yani bu insani bir ihtiyaç.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bakın, burada ciddi bir iş yapıyoruz. Konuşmacı, normalde, İç Tüzük gereği kürsüye çıktıktan sonra konuşmasını bitirir ve iner. “Ben dışarıya gidiyorum, karnım acıktı, ihtiyacım var; bana bir dakika ara verir misiniz?” demez. Dolayısıyla, Sayın Konuşmacıyı biz sabırla dinliyoruz. Hakikaten, ses tonuyla, üslubuyla da anlaşılır, vazıh bir konuşma yapıyor. Biz zevkle dinliyoruz.

Buyurun efendim.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkanım, herkes için insani ihtiyaç da arkadaş için insani ihtiyaç değil mi?

BAŞKAN – Buyurun efendim, buyurun.

Siz de buyurun.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Benim karnım aç değil, hayır.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Konuşmacı için söylüyorum, eğer açsa...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Mesleki rehberlik çalışmalarında...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Engin Bey, aç mısınız?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Açım elbette ama yapacak bir şey yok.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Yani konuşmacı “Açım.” diyor, siz izin vermiyorsunuz. Yani bunu neyle izah edeceksiniz?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bakın, insan hakkından bahsediyorsunuz. Lütfen, insan hakkından bahsediyorsunuz, insanların dinleme hakkı da var ve lütfen...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Karnını doyurmadan, insani ihtiyacını gidermeden...

BAŞKAN – Lütfen, değerli arkadaşımızın konuşmasını tamamlayıp yemek yeme hakkı da var, yetkisi de var; o hakkı, yetkiyi kimseden almıyoruz.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkan, tutanaklara geçiyor, konuşmacı “Ben açım.” diyor.

BAŞKAN – Lütfen, değerli arkadaşımızın yerine konuşmayın, lütfen.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Konuşmacı “Açım.” diyor, siz diyorsunuz ki: “Konuşma bitmeden yemek yiyemez.”

BAŞKAN – Sayın Özkoç kendi hakkını savunacak dirayette. Dinliyoruz. Dolayısıyla, onun hakkını savunmak size düşmez diye düşünüyorum.

Sayın Özkoç da sizden böyle bir yardım talebinde bulunmadı. Lütfen...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Ben Sayın Özkoç’un geçmişte avukatlığını yaptığım için yapabilirim.

BAŞKAN – Lütfen, değerli milletvekili arkadaşım...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Az evvel burada Sayın Milletvekili Sayın Bakanın...

BAŞKAN – Değerli milletvekili arkadaşım, lütfen, arkadaşına saygısızlık yapmayın.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Ezağfurullah, hayır, ben...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

Sayın Özkoç, buyurun efendim.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Karnı aç aç konuşuyor Sayın Konuşmacı, bu, tutanaklara geçsin.

BAŞKAN – Vallahi, istiyorsa gitsin aşağıya, konuşmasını; biz bir şey demiyoruz, bağlamadık arkadaşımızı, değerli arkadaşımızı zorla konuşurmuyoruz.

Lütfen, Sayın Özkoç...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Kapanmadan ekmek arası bir şey getirtin Sayın Başkan.

BAŞKAN – Lütfen, Sayın Özkoç, buyurun.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Kapanmadan bir şey getirsinler. Sekiz saat daha sürecekse...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, lütfen, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki, efendim, peki.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Bunu tarih yazacaktır Sayın Başkan. Başkan vekilleri başkanlardan daha ateşli oluyor, niye? Başkan vekili, başkandan çok daha ateşli. Hiç anlamadım bu işi. Başkan çok daha müsamahalı.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, komisyon...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Başkan, nedir ya? Esir mi aldın “değerli arkadaşlar”, “değerli arkadaşlar”!

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, komisyon üyelerinden de dışarıdan gelen üyeler daha ateşli oluyor, onu da dikkatinize sunmak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Allah sabır versin Engin Bey, Allah yardımcın olsun, yolun da açık olsun. Böyle bir şeyi ben ilk defa duyuyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Teşekkür ederim.

Mesleki rehberlik çalışmalarında şu üç aşama...

BAŞKAN – Değerli arkadaşımızı baskı altında tutuyorsunuz, lütfen. Değerli arkadaşımız ne yapacağını biliyor, lütfen...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Ekmek arası bir şey söyleme imkânımız yok mu Sayın Başkan?

BAŞKAN – Evet, ara da yok.

Yaptığınız işlem sadece Meclisteki laf atmaya girer, lütfen. Lütfen, yaptığınız işlem şu anda Meclis Genel Kurulundaki laf atmaya girer, onun dışında başka hiçbir işlem yok. Usulde konuşmacıya konuşmasını yaparken diğer milletvekillerinin söz alması diye bir şey asla yoktur.

Sayın Özkoç, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki, efendim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Başkan, ama niye bu kadar ısrarcısınız?

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun, lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Mesleki rehberlik çalışmalarında şu üç aşama ele alınır:

Değerli arkadaşlarım, öğrencileri tanıma, bir.

2) Mesleklerin incelenmesi.

3) Bireylerin kişisel nitelikleri ile mesleklerin gerektirdiği özellikler arasında bağlantı kurma.

Öğrencileri tanıma: Genel olarak psikolojik danışma ve rehberlikte öğrencileri tanıma çalışmalarının en belirgin amacı onların kendilerini daha iyi tanımlarına yardımcı olmaktır.

Öğrenciyi tanıırken dikkat edilecek hususlar şunlardır:

Fiziksel özellikleri: Cinsiyet, boy, yaş, ağırlık, sağlık durumu, gelişme büyüme özellikleri, enerjiklik durumu, görünüşü, ses tonu, bedensel özellikleri, arızaları.

Kişilik özellikleri ise şöyledir değerli arkadaşlarım: Zekâ durumu, özel yetenekleri, tavırları, ilgileri, değer sistemi, ihtiyaçları, motivasyonu, umuları, heyecan dengesi, duygusal olgunluğu, sosyal olgunluk derecesi, kılık kıyafeti, temizliği, tertipliliği, davranış özellikleri,

Akademik özellikleri ve okul faaliyetleri: Okuldaki genel başarı derecesi, kuvvetli ve zayıf dersleri, boş zaman merakları, okuldaki kol faaliyetleri, sosyal ve kültürel etkinliklere katılma durumu, çalışma tarzı, alışkanlıkları ve iş tecrübesi...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bizde Yerli Malı Haftası vardı kol faaliyeti, şimdi ithal malı haftasına dönüştü.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, Sayın Vekilim.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Cari açığı artırır mı?

BAŞKAN – Değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Özkoç’un dinlenmeye, evet, ihtiyacı yok. Gayet ses tonu düzgün, devam edebilecek durumda.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Soru soruyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, soru sorma diye bir usul yok konuşma yapılırken, lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Değerli arkadaşlarım; sosyal şartlar: Ailenin sosyoekonomik durumu, ailenin ihtiyacı, ırk, din, bölgesellik vesaire gibi iş bulmayı etkilemesi muhtemel yönleri, işi etkilemesi mümkün yaşantı ve tecrübeleri.

Mesleklerin incelenmesi:

Mesleki rehberlik amacı ile mesleklerin incelenmesi ve meslekler hakkındaki bilgilerin bireylere verilmesi oldukça kapsamlı ve türlü tekniklerin kullanılmasını gerektiren sürekli bir iştir. Girilebilecek mesleklerin çok sayıda olması mesleklerin incelenmesinde önemli güçlükler getirmektedir. Kaldı ki bugün bütün meslekler hakkında incelemeye dayalı yeterli bilgi bulunduğu söylenemez. Özellikle mesleklerin gerektirdiği yetenek ve kişilik özelliklerinin neler olduğu da açıkça bilinmemektedir.

Meslekleri incelerken şu sorulara yanıt aranabilir değerli arkadaşlarım: Mesleğin esasını oluşturan işin özellikleri nelerdir? Çalışma ortamı nasıldır? Çalışma koşulları nasıldır? Çalışmada aranan nitelikler nelerdir? Mesleğe girişte sınırlamalar var mıdır? Meslekte personel ihtiyacı ve personel alma eğilimi nasıldır?

Mesleklerin nitelikleri:

Değerli arkadaşlarım, meslek seçimi bir gelişme oluşumu olduğuna göre, çocuğun mesleklerle ilgili bilgi ve görgülerinin...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – ...bir meslek seçimi midir, baba tarafından mı seçilir, vatandaşların oylarıyla mı seçilir?

BAŞKAN –Değerli arkadaşlar, değerli konuşmacı arkadaşımızı eğer dikkatlice dinlersek çok vazih konuşuyor, soru sormayı gerektirmeyecek kadar açık, net konuşuyor. Lütfen...

(Karşılıklı konuşmalar ve gürültüler)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Değerli Başkanım, meslek seçimi...

BAŞKAN – Sayın Özdağ, lütfen.

Buyurun Sayın Özkoç. (Karşılıklı konuşmalar ve gürültüler)

Sayın Özkoç sizi konuşturmak istemiyor bunlar ama siz lütfen devam edin.

Buyurun efendim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Meslek seçimi bir gelişme oluşumu olduğuna göre çocuğun mesleklerle ilgili...

(Karşılıklı konuşmalar ve gürültüler)

BAŞKAN – Lütfen... Lütfen... Değerli arkadaşlar, lütfen...

Sayın Özkoç, lütfen konuşmanıza devam edin. Lütfen konuşmanıza devam edin, bakın sizin konuşmanızı kesmek isteyenler sizin arkadaşlarınız, lütfen arkadaşlarınızı da susturun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Meslek seçimi bir gelişme oluşumu olduğuna göre, çocuğun mesleklerle ilgili bilgi ve görgülerinin küçük yaşlarından itibaren geliştirilmesi gerekmektedir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bravo, aynen öyle yapmışlar(!)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu sebeple, okulda öğrencilere verilecek meslek bilgisinin ayrıntı derecesi ve mahiyeti, öğrencinin yaşına, olgunluk seviyesine denk olmak zorundadır. Meselâ, ilkokulda yapılan bir meslek incelemesi, taşıyan "iş ailelerine" önem verir. Lise öğrencileri ile yapılan bir meslek incelemesi ise, belli bir işe yönelir ve bu işin ayrıntılı özelliklerine iner. Bu husus göz önünde tutulmak suretiyle aşağıdaki genel plana göre meslek incelemesi yapılır.

Değerli arkadaşlarım, meslek seçimi bir gelişme oluşumu olduğuna göre, çocuğun mesleklerle ilgili bilgi ve görgülerinin küçük yaşlarından itibaren geliştirilmesi gerekmektedir. Bu sebeple, okulda öğrencilere verilecek meslek bilgisinin ayrıntı derecesi ve mahiyeti, öğrencinin yaşına, olgunluk seviyesine denk olmak zorundadır. Meselâ, ilkokulda yapılan bir meslek incelemesi, taşıyan "iş ailelerine" önem verir. Lise öğrencileri ile yapılan bir meslek incelemesi ise, belli bir işe yönelir ve bu işin ayrıntılı özelliklerine iner. Bu husus göz önünde tutulmak suretiyle aşağıdaki genel plana göre meslek incelemesi yapılır.

Değerli arkadaşlarım, meslek inceleme planı:

İşin adı ve inceleme tarihi

İşe girme imkânları (işe olan talep): Bu işte çalışanlara olan talep nedir? Artıyor mu, eksiliyor mu?

İşin mahiyeti: Tipik bir günlük, bir haftalık, bir aylık, bir yıllık iş nedir? Bu işte ne tip ve çeşit faaliyetlerde bulunulur? Hoş ve nahos faaliyetler nelerdir? Büyük ve küçük faaliyetler ile önemli ve önemsiz sorumluluklar nelerdir? Kullanılan araçlar ve gereçler nelerdir? Yürüme, sıçrama, ayakta durma, oturma vesaire hareketlerden, hangileri yoğundur?

Değerli arkadaşlarım, çalışma ortamı: İş genellikle hangi coğrafi bölgededir? Ne çeşit bir çevrede yapılmakta? Açık ya da kapalı bir yer midir? Ani ısı değişimleri var mıdır? Sıcaklık, soğukluk, şiddetli kokular, titreşim, hareket eden cisimlerle uğraşma, toz, rutubet vesaire gibi şartlardan hangileri ile karşılaşılır? İçeri girip çıkma, patlama, yanma, elektriğe kapılma, radyasyon, zehirlenme, düşme, mikrop kapma, asit gibi tehlikeler var mıdır? İş dar, geniş ya da yüksek bir yerde mi yapılmaktadır? Işık, havalandırma durumu, temiz kalma gibi sağlık şartları nasıldır?

Değerli arkadaşlarım, iş yapılırken başka kimselerle ilişki gerektirmekte midir? İrk ve cinsiyete karşı bir ayrıcalık göstermekte midir? Mesleğe girme ve emekli olma yaşları nedir? Tercih edilen cinsiyet var mıdır? Tercih edilen boy ve ağırlık ölçüsü var mıdır? Engelleyici ve tercih sebebi beden arızaları ve diğer beden şartları var mıdır? İstenen genel ve özel kişilik nitelikleri, istenen araç ve gereçler nelerdir? İşin gerektirdiği çıraklık, hazırlık, tecrübe, öğrenim ve diğer yasal şartlar nelerdir?

İşe hazırlama: Değerli arkadaşlarım, ne çeşit ve ne kadar genel öğrenim? Çıraklık, özel öğrenim ve yetiştirme ister. Bu yetiştirme süresi ve masrafı nedir? Hangi okul ve ne çeşit öğrenim programı bu işe hazırlar? Öğrenim sırasında ne çeşit dersler alınmalıdır? Çıraklık ve yetiştirme için ne gibi imkânlar vardır? Ne kadar iş tecrübesi aranmaktadır?

İşe giriş: İşe ilk giriş nasıl olmaktadır? Sınav, başvurma, komisyon verme, otomatik atanma, tavsiye ve benzeri gibi hangi işten, ne olarak başlanmaktadır?

İşin avantaj ve kusurları: Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; işte çalışanların sevdikleri ve sevmedikleri taraflar nelerdir? Çalışma saatleri, süresi nedir; belirli ya da değişik saat ve günlerde midir? Fazla mesai imkânı var mıdır, varsa ne zamandır? Gece, tatil günleri ve benzeri, hastalık, doğum, yıllık paralı izin imkânları nedir? Emeklilik ve hastalık sigortası var mıdır? Çalışma ömrü nedir? Çalışanların ömür uzunluğu nedir? İş devamlı mıdır, mevsimlik midir, yoksa yıllık mıdır?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Batman’da mevsimlik dört aylık iş için...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun devam edin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – İş hastalıkları ve kazaları nelerdir? İşin toplumdaki saygınlık durumu nedir? Diğer benzeri işlere oranla caziplik derecesi nedir? Diğer mesleklerle geçmeyi sağlayacak bilgi ve becerileri kazandırma imkânları nelerdir? Çalışanlar arasında yükselme oranı ve yükselme şartları nelerdir? Ne kadar sürede ve hangi pozisyonlara terfi edilmektedir? Terfiler, hangi tecrübe ve yetişmeden sonra olmaktadır? Bu işle ilgili diğer meslekler nelerdir ve hangilerine, nasıl geçilebilir?

Değerli arkadaşlarım, kazanç durumu: Bu işte en az, en çok ve medyan yani orta kazanç miktarı nedir? Kazanç, bölgelere, yaşa, cinsiyete, öğrenim derecesine göre değişmekte midir?

Meslek kuruluşları: Bu işle ilgili ne çeşit meslek kuruluşları vardır? Üyelerine ne gibi yararlar sağlamakta ve sorumluluklar yüklemektedir? Ne kadar üyesi vardır? Nasıl üye olunur? Bu işte çalışanların yoğun olduğu yerler nelerdir ve sebepleri nedir? Şehir, kasaba ve kırsal yerlerde çalışanlar aynı mıdır? İşte çalışanların çoğunluğu hangi sektör ya da kurum tarafından çalıştırılmaktadır? Çalıştıran kurumlar büyük ya da küçük müdür? İşe giren, her yerde çalışabilir mi?

Değerli arkadaşlarım, kişinin özellikleri ile mesleğin özellikleri arasındaki ilişkiyi incelemek gerekir. Kişisel nitelikler ile mesleklerin gerektirdiği özellikler arasında bir bağ kurulması ve böylece bireye uygun olan meslekleri ortaya çıkarma doğrudan doğruya bir seçim yapma ve karar verme sürecidir. Mesleki rehberlik amacı için de olsa seçim yapma ve karar alma hak ve sorumluluğun bireye bırakılması gereği unutulmamalıdır.

Değerli arkadaşlar, mesleki seçim yapma, zaman içinde oluşan uzun bir süreç olarak düşünülmektedir. Kişinin devamlı gelişen ve bir ölçüde de olsa değişen kişilik özellikleri, öte yandan yine her an değişen ve yeni boyutlar kazanan mesleklerin durumu, sürekli olarak gelişmesi mesleki seçim yapma sürecinin hangi öğrenim ve yaş düzeyinde karar verme aşamasına erişmesi gerektiğini belirlemekte ve sıkıntılar yaratmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; işte mesleki seçim yapma ve karar verme durumu bireyin psikolojik yardıma ihtiyaç duyduğu durumların en önemlisi niteliğindedir. Kendisi ile meslekler arasında bir bağ kurmaya çalışırken bireysel ya da küçük guruplar halinde bireylerle yüz yüze gelip, onların meslek seçimine ilişkin sorunlarına yardımcı olmak gerekir. Ancak bu yardımın etkililiği, daha çok, birey ve meslekler hakkında gerekli bilgilerin hazır bulundurulmasına bağlıdır.

Değerli arkadaşlarım, bireyin kendi nitelikleriyle, mesleğin özellik ve gereksinimlerini bir araya getirebilmesini kolaylaştırmak için her öğrencinin “Meslek Seçme Defteri” diye bir defter tutabilir. Bu defter, kancalı dosya tipi bir defterdir. Kancalı olmasının sebebi, icabında sayfaların yerinin değiştirilebilmesi veya yeni bilgiler sağlandıkça uygun kısımlara eklenebilme imkânını vermesidir.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara)- Kancasız olduğu zaman defter, bunun sakıncası nedir?

BAŞKAN – Sayın Yeniçeri, lütfen...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Meslek seçme defterinin üç kısmı vardır. Bu alt kısımlar şöyledir değerli arkadaşlar:

- A) Mesleklere ait bilgiler kısmı
 - a) Genel meslek bilgileri
 - b) İlgilendiğim meslekler
 - c) Daha çok bilgi toplamam gerektiren sorunlar
- B) Kendim hakkında bilgiler kısmı
 - a) Genel özelliklerim
 - b) Ders notlarım ve okul başarımlarım
 - c) Test puanlarım
 - d) Tercih ettiğim iş alanları ve meslekler
 - e) Girmeyi ümit ettiğim meslek
 - f) Öğrenim planlarım

Değerli arkadaşlar, C) Meslekler ile kendimi eşleştirme kısmı: Bu kısımda çocuk, kendi nitelikleri ve mevcut imkânlar ile meslek gereksinimleri, şartları ve özelliklerini grafiksel ve sözel olarak karşılaştırır. Bulgu ve düşünceleri kaydeder.

Bu defter, özellikle meslek danışmasında çok yararlı bir araçtır. Her şey, çocuğun aktif katkısıyla ve sistemli bir şekilde değerlendirilerek etkili bir danışma sonuca bağlanır. Çocuk her şeyi daha ayrıntılı ve açık olarak görmeye başlar.

Değerli arkadaşlarım, meslek seçimini etkileyen faktörler:

Bireyin yeteneklerinin belirlenmesi: Yetenek belli bir eğitimden yararlanma gücüdür. Bireyin hangi eğitim programında başarılı olabileceğini gösterir. Yetenek meslekteki başarıyı etkileyen etkenlerden biridir ve temel gerekliliktir. Seçtiği mesleğin gerektirdiği azami yetenek düzeyine sahip olmayan bireyin o meslekte başarılı olması olası değildir. Bunun yanında sahip olduğu yeteneklerinin kapasitesinin altında bir yetenek düzeyi gerektiren mesleğe yönelen bireyin meslekte doyum sağlaması da mümkün olmayacaktır.

Akademik yeteneğin, derslerindeki başarı ya da başarısızlığının araştırılması, sözel ya da sayısal düşünme yeteneklerinden hangisinde daha başarılı olduğunu belirlenmesi gerekmektedir. Bunun için bireyin fen, sosyal, matematik, Türkçe derslerindeki başarıları ölçüt olabilir. Bunun dışında cisimleri üç boyutta görebilme, şekiller arası benzerlik ve farklılıkları bulabilme gücü de araştırılması gereken bir yetenek alanıdır. Sayısal düşünme gücüne sahip olmayan, fen, matematik gibi sayısal derslerde başarılı olmayan bir bireyin tıp fakültesi, diş hekimliği, mühendislikler gibi sayısal puanı ile öğrenci alan yüksek öğretim programlarında başarılı olmaları mümkün değildir. Cisimleri üç boyutlu görebilme, bir evin planına bakarak o evin yapılmış halini göz önünde canlandırabilme, bir şeklin açılımını düzlem üzerinde görebilme gücüne sahip olan birey mimarlık eğitiminde başarılı olabilecektir.

Değerli arkadaşlarım, sözcükleri ustalıkla kullanamayan, zengin bir sözcük dağarcığına sahip olmayan kişinin dil ve edebiyat programında da başarılı olması zordur.

İlgi alanlarının belirlenmesi. Bu konu çok önemli olduğu için sizlerle paylaşmak istiyorum değerli arkadaşlar:

ÇİĞDEM MÜNEVVER ÖKTEN (Mersin) – Bir şey sorabilir miyim? Orada “darağacı” ne demek?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – “Darağacı” dedim efendim. Belki çok konuşmamdan yanlış ifade etmişimdir, özür dilerim.

ÇİĞDEM MÜNEVVER ÖKTEN (Mersin) – Rica ederim, estağfurullah.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sağ olun.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yetenekler bireyin hangi eğitim programında daha başarılı olabileceğini gösterirken; ilgiler, bireyin hangi alanlarda hangi faaliyetlerle uğraşmaktan zevk duyacağını belirler. İlgiler, yetenekle ilişkilidir. İlgi duyduğumuz alanlar, çoğunlukla yetenekli olduğumuz alanlardır.

Seçilecek olan mesleğin, insanlarla diyalogu, onları yönetmeyi, yönlendirmeyi, onlara hitap etmeyi, yardım etmeyi mi yoksa insanlarla değil de objelerle uğraşmayı gerektiren faaliyetleri mi gerektiriyor sorularına yanıt aranması ve edebiyata, müziğe, güzel sanatlara karşı olan ilgilerin de belirlenmesi gerekmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; birey, ilgi duyduğu, hoşlandığı şeyleri severek yapar. Bireyin ilgi duymadığı bir faaliyete yönelmesi hem mesleki doyumunu, hem de başarısını olumsuz olarak etkileyecektir. İnsanlara yardım etmekten, insanların sorunlarını dinleyip, sorunlarına çözüm aramaktan zevk almayan bir psikologun başarılı olma olasılığı yoktur.

Değerli arkadaşlarım, iş değerlerinin belirlenmesi ve “Ben ne istiyorum?” sorusunun cevabı: Yetenek ve ilgilerin belirlenmesinin ardından bireyin meslekteki beklentilerini tanımlaması gerekir. İş değerleri, bireyin meslekte nelere önem verdiğini, mesleki faaliyetin sonunda elde etmek istediği olanakları gösterir. Kazanç, yaratıcılığı kullanma, liderlik, yeteneğini kullanma, iş birliği, ün sahibi olma, sosyal statü, düzenli yaşam, değişiklik gibi iş değerleri vardır. Birey bu değerlerden kendisi için önemli olanları belirlemelidir. Kendisine belirlediği bu değerleri sağlayacak mesleğe yönelmelidir. Ancak ilgi ve yeteneklerinin de göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Meslekte düzenli bir yaşama, sosyal statüye, işbirliğine, yaratıcılığın anlatım bulmasına önem veren birey, kendisine bu beklentilerini sağlayacak öğretmenlik mesleğini tercih edebilir.

Değerli arkadaşlarım, kişilik özelliklerinin belirlenmesi (Karakterim nasıl?): Bireyin meslek seçiminde isabetli olabilmesi, kişilik özelliklerini çok iyi tanıyıp bu özellikleri gerektiren mesleklere yönelmesine bağlıdır. Bireylerin çok farklı kişilik özellikleri vardır: Atak, girişken, çekingen, uysal, hırslı, idealist, hayal gücü zengin, realist, mantıklı, sinirli, kendi başına buyruk, alçak gönüllü, düzenli, kurallara bağlı ve benzeri.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Engin Bey, karakteristik özellikler nelerdir?

BAŞKAN – Sayın Özkoç, lütfen devam edin.

TUFAN KÖSE (Çorum) -indirgeniyor deniyor, bu konuda yorumlarınızı alabilir miyiz?

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun efendim.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Üniversite sınavı karakteristik özellikleri...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, biz burada ne beyin fırtınası düzenliyoruz ne de forum düzenliyoruz.

İç Tüzük gereğince bir çalışma yapıyoruz.

Buyurun Sayın Özkoç, lütfen devam edin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Bu çok önemli bir konu.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun efendim.

Değerli arkadaşım, değerli milletvekili arkadaşım, lütfen...

Sayın Özkoç, lütfen devam edin. Arkadaşlarınız sizi konuşturmak istemiyor, lütfen devam edin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Neden böyle yapıyorsunuz arkadaşlar?

BAŞKAN – Size ya güvenmiyorlar ya konuşturmak istemiyorlar.

Bakın, Sayın Özkoç, arkadaşlarınız sizin enerjinizin bittiğini düşünüyorlar, lütfen onlara itibar etmeyin, lütfen. Buyurun efendim, devam edin.

(Karşılıklı konuşmalar ve gürültüler)

Çok değerli arkadaşlarım...

Sayın Özkoç, bir dakika, ben ara veriyorum size.

Değerli arkadaşlarım, bakın, biz ne forum düzenliyoruz ne de beyin fırtınası. İç Tüzük gereğince bir çalışma yürütüyoruz, dolayısıyla hiçbir arkadaşımın hatibin sözünü kesme ve soru sorma hakkı diye bir hak yoktur. Lütfen sorularınızı bir tarafa yazın, konuşmacı bittikten sonra diğer maddelerde de Sayın Özkoç söz alır, o zaman sizin o sorularınıza cevap verir.

Buyurun Sayın Özkoç.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Bir ara verin de adam yemek yesin.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, ben arkadaşlarımı duymuyorum, sizin de duymanızı istemiyorum. Lütfen...

Buyurun efendim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kişilik özelliklerinin belirlenmesi, arkadaşlar, bireyin meslek seçiminde isabetli olabilmesi, kişilik özelliklerini çok iyi tanıyıp bu özellikleri gerektiren mesleklere yönelmesine bağlıdır. Bireylerin çok farklı kişilik özellikleri vardır: Atak, girişken, çekingen...

ÇİĞDEM MÜNEVVER ÖKTEM (Mersin) – Oralari okudunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ama efendim, anlamadınız diye... Müdahale ettiler ya ben o yüzden. Onu geçeyim mi?

BAŞKAN – Tüm Komisyon üyesi arkadaşlarımın takdirine bırakıyorum. Lütfen Özkoç konuşmaya devam edecek, lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben anlaşılmamıştır diye, özür diliyorum; geçiyorum orayı, anlaşıldı o zaman.

Orayı geçtim değerli arkadaşlarım, örneğin; ikna gücü yüksek, dışa dönük, insanlarla devamlı ilişki hâlinde olan, girişimci niteliklere sahip olan birey avukat, politikacı ya da pazarlamacı olabilir. Kurallara bağlı, düzenli, statüye önem veren, sorumlu, nesnelerle uğraşmaktan hoşlanan bireylerin bankacılık, büro memurluğu, muhasebe gibi mesleklere yönelmeleri isabetli olacaktır.

Değerli arkadaşlarım, ilgi duyulan mesleklerin incelenmesi:

Sevgili arkadaşlar, bireyin kendini tanımasının ardından ilgi duyduğu meslekleri de tanıması gerekir. Bireyin meslekler hakkında araştırmasını, meslek mensuplarının yaptığı temel faaliyetler, çalışma ortamı, çalışma koşulları, çalışanlarda aranan nitelikler, mesleğe hazırlanma, ilk işe giriş, meslekte ilerleme, kazanç, iş bulma olanağı ve mesleğin geleceği, mesleğin gerektirdiği nitelikler ve benzeri konularında yoğunlaştırması gerekir. Bilgi toplamak için, meslekleri tanıtan yayınlardan, rehber kitapçıklardan, mesleki tanıtım seminerlerinden, rehberlik ve araştırma merkezlerinden, okullardaki, dershanelerdeki rehberlik servislerinden, o mesleğin mensuplarından yararlanılabilir.

Değerli arkadaşlarım, birey kendi özellikleri ile mesleğin özelliklerini eşleştirerek kararlarını oluşturabilir. Üzerinde durulacak temel nokta, bireyin kendini olmak istediği gibi değil, olduğu gibi objektif olarak tanıması, ilgi duyduğu meslekleri de olumlu-olumsuz yönleri ile tanımasıdır. Bireyin meslek seçimi kararını etkileyen etmenlerden biri de anne-babanın çok kazandıran saygın mesleklerde görmek ister. Meslek seçimindeki kararını net olarak belirlemeyen birey bu baskılardan etkilenir ve ailesinin istediği mesleğe yönelir; bu çok tehlikelidir. Birey bu şekilde zaman içerisinde seçtiği mesleğin kendine uygun olmadığını da görür.

Değerli arkadaşlar, kendi arzuladığı mesleğe ulaşmak için ya öğrenimini yarıda keser ya da öğrenimini tamamladıktan sonra tekrar bir hazırlığa girer. Bu durum, genç için zaman ve emek kaybı oluşturur. Bu tip durumlara düşmemek için bireyin kararlarını kendisinin vermesi, bu karar doğrultusunda ailesini ikna etmesi, anne-babanın da gencin bu kararına saygı göstermesi gerekir.

Kişilik özelliklerinize, yeteneklerinize, günün koşullarına uygun bilinçli bir meslek seçimi toplumda sağlıklı, kendi kendisiyle barışık insanların sayısını da çoğaltacaktır. Meslek seçimi hem bireysel hem de toplumsal açıdan büyük önem taşımaktadır. Bireysel yönden birtakım fizyolojik ihtiyaçların doyurulmasında; toplumsal açıdan da toplumsal gelişmeye temel oluşturacak olan insan gücünün planlanmasında önemi açıkça görülmektedir.

Değerli arkadaşlarım, öğrencilerin mesleki olgunluk seviyesi ve yeteneklerinin farkına varmasında, uygun bir mesleğe yönelmelerinde gerekli yardım rehberlik ve araştırma merkezleri tarafından verilmektedir.

Öğretim hizmetleri içinde yönlendirme, bu da çok önemli olduğu için sizlerle paylaşmak istiyorum: Yönlendirme, farklı eğitim kademelerinde, işlevleri, derinliği ve genişliği farklı olan bir süreçtir. Eğitim, öğretim

hizmetleri süresince eğitim sisteminin her aşamasında dikkate alınması gereken bir hizmet olarak algılanmalıdır. Ortak ve ilişkili yönleri olan bu seri etkileşimine “sistem” denir. Toplumun alt sistemi olan eğitim sistemi ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim alt sistemlerinden oluşmaktadır. Bugüne kadar getirilen eğitim sistemleri öğrencileri ilgi, yetenek ve istekleri doğrultusunda mesleğe yönlentmeyi ve yüksek öğretime hazırlamayı amaçlamıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüksek öğrenime girişte yığılma olmakta, üniversiteye giren öğrencilerin de büyük bir kısmı kendilerine uygun olmayan bölümlere girmektedirler.

Diğer bir husus, eğitim sisteminde yapılan değişimler daima ortaöğretim sistemi yeni biçimlere sokularak yapılmakta, buna paralel olarak ilköğretim ve yükseköğretimde hiçbir değişiklik yapılmadığı gözlenmektedir. Sistem anlayışına uymayan bu tutum, büyük bir hatadır. Eğer sistemde bir değişiklik yapılacaksa bireyin gelişimine ve sistemin akışına uygun olarak bu değişimin temel eğitimden yükseköğretime doğru yapılması gerekir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, okul öncesinde Yöneltilme:

Okul öncesi düzeyinde yöneltilme çocuklara çok çeşitli, alanlara ilişkin oyun, araç, gereç, gezi ve gözlem olanakları sağlayarak onların yetenek ve yaratıcı güçlerini, güzel sanatlara ilgilerini tanımaya yönelik olmalı, yaşantılarında çok çeşitli ve zengin bir ortam sağlayarak çocuğun kendisini, potansiyellerini keşfetmesi amaçlanmalıdır. Çocuk hakkında gözlemler sistematik ve planlı olarak yapılmalıdır.

Bu amaçla, gezi, gözlem, müzik, resim, dans, çeşitli oyunlar, şarkı, kil işleri, masal ve öykü anlatımı, meslek oyunları, serbest oyunlar ve benzeri sosyal ve kültürel faaliyetlere yer verilmelidir.

Değerli arkadaşlarım, ilköğretimde yöneltilme: İlköğretimde yöneltilmenin amacı, yakın çevrenin ve ülkenin ekonomik koşulları, olanakları göz önünde bulundurularak öğrencilere olabildiğince iş ve meslek alanlarını gözlemlmelerine, yaşantısal olarak, çeşitli iş becerileri kazanmalarına yardım etmek ve ortaöğretim düzeyindeki program seçenekleri hakkında bilinçli hâle gelmelerini sağlamak olmalıdır.

Değerli arkadaşlar, zorunlu öğretimin sonunda okuldan ayrılanların örgün ve yaygın mesleki, teknik, ticaret, sanayi, turizm gibi alanların pratik beceri kazandıran iş ve meslek programlarına yönlendirilmelidirler.

Değerli arkadaşlarım, ilköğretim düzeyinde çocuklar mesleki gelişim yönünden farkında olma ve meslekleri keşfetme aşamalarında oldukları karar aşaması öncesinde bulunmalarına karşın mesleki gelişimle ilgili olarak yapılan araştırma bulguları, mesleki gelişim sürecinde çocukluk döneminin anlamlı bir yeri olduğu belirtilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilköğretim yılları çocuğun kişilik gelişimi açısından kritik bir önem oluşturur. Bu dönemde, kişinin kendine olan güveninin gelişimi, kendini kabul, benlik tasarımı, içsel denetiminin gelişmesi gibi kişilik boyutları bireyin mesleki gelişimi açısından da büyük önem taşımaktadır. Çocukluk döneminde oluşan tutumlar, değerler ve algılar eğitimsel ve mesleki doğrularla yüklü bulunmaktadır. Çocuk, ilköğretimin 8’inci yılında genel, akademik veya mesleki eğitime yönelme tercihini yapma durumunda olacak ya da eğitime devam etmeyip çalışma yaşamına erken girmeyi tercih edecektir. Bu nedenle ilköğretimdeki rehberlik hizmetleri kritik bir önem taşımaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uygulanmakta olan sistemde, yöneltilme, temel eğitimden itibaren ele alındığı ve 8’inci sınıfta yöneltilme yapıldığından öğrencinin bu devreden itibaren takip edilmesi gerekmektedir. O nedenle, her öğrenci için bilgi formları tutulmalıdır. Bu görevi rehberlik uzmanları, öğretmenlerle işbirliği içinde gerçekleştirmelidir.

Değerli arkadaşlarım, kesintili eğitim ve olası yansımalarını da sizinle paylaşmak istiyorum. Bir...

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Paylaşmazsan olmaz mı?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Müsaadenizle Sayın Vekilim.

Getirilen değişikliğin gerekçesi doğru bilgiye dayanmıyor. Yeni eğitim modelinin temel gerekçesi 18 Ağustos 1997 yılında çıkartılan sekiz yıllık kesintisiz eğitimin başarısız olduğu iddiasıdır. Bu tespit gerçekçi değildir.

“Millî Eğitim İstatistikleri 2010-11” adlı kaynağa göre 1990’lı yılların sonlarında okulda geçen ortalama eğitim süresi dört buçuk yıl idi, şimdi bu süre altı buçuk yıla çıktı. Temel eğitim kademesinde okullaşma oranı yüzde 85’ten yüzde 98’e yükseldi. Eğitimde cinsiyet oranı, kız ve erkeklerin oluşumuna oranla

arasındaki oran 1997’de yüzde 85,63 iken şimdi bu oran yüzde 100 oldu. Okullaşma oranı ve cinsiyet oranı düşecektir. Eğitimin kesintili olmasıyla zorunlu eğitim sekiz yıldan dört yıla indirilmiş olmaktadır. Bu sistemde ikinci kademedен büyük kopmalar başlayacak, özellikle Anadolu’da kız çocukları ikinci kademe eğitimine gitme imkânı bulamayacaklardır.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Onu düzelttiler herhâlde değil mi, sizin uyarılarınızdan sonra?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Öyle mi? Bu şey ama...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Ben öyle hatırlıyorum yani, onun için o eski metin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yok, eski metin değil. Bu arkadaşlar bu konunun nasıl böyle görüşülmeden geldiğini ifade etmek için koymuşlar da o yüzden okumak zorundayım.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Niyetleri nedir sizce? Ne niyet ediyorlar yani? Bu kadar şeyden nedir maksatları, onu da bir izah ederseniz çok iyi olacak Engin Bey, kamuoyu da aydınlanmış olsun, biz de aydınlanmış olalım. Niyetleri de çok önemli çünkü, sahih çok önemli, farklı bir şey var bunun altında.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki, evet.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Engin Bey, hep o tarafı aydınlatma, biraz da bizi aydınlat.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tamam.

Değerli arkadaşlarım, -özür dilerim- erken yaşta mesleğe yöneltme eğitimin temel ilkelerine aykırıdır. On yaşındaki çocuklar henüz somut işlem döneminde bulunan, kendi yeteneklerini ve ilgi alanını keşfetmemiş çağıdadırlar. Bu yaştaki çocukların rehberlik servisi aracılığıyla belirli bir mesleğe yönlendirilmesi pedagojik ilkelerle örtüşmemektedir. Gelişmiş ülkelerde mesleki eğitim en az yedi yıl, sekiz yıl üzerine süren temel eğitim üzerine şekillenmiştir. Bunun bilimsel gerekçesi, ancak sağlam bir temel eğitime sahip gençler teknolojiye hızlı değişimi takip edebilir. Bu nedenledir ki, dünyanın belli başlı ülkelerinde mesleki eğitime başlama yaşı on beş yaş ve üzeri yaştır. Avrupa ülkelerinde mesleki eğitim kademesi yalnız Belçika ve Hollanda’da 9’uncu sınıfta, Almanya, Fransa, İngiltere ve diğer Avrupa ülkelerindeyse mesleki eğitim 10’uncu ve 11’inci sınıfta başlamaktadır.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Geriye mi dönüyor ya?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim?

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Daha önce bir görmüştük bunları diyorum, bu dersi almıştık daha önce.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır, Sevgili Vekilim, bu başka bir görüş.

Evet, efendim, sınava odaklı ve dershaneye bağımlı eğitim yedi, sekiz yaş sınırına kadar yaygınlaşır. Kesintili eğitim Anadolu lisesi ve kolejlerin orta kısımlarının açılmasına fırsat vereceğinden bu durum sınava odaklı ve dershaneye bağımlı eğitimi ilköğretimin ilk yıllarına kadar indirgeyecektir. Eleştirisel düşünme becerilerini kazandırmadan din öğrenimi...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkanım, Sayın Bakan ayrıldı. Acaba yerine oturan arkadaşın yetki belgesi var mı? Yani ayrıldıysa o zaman biz de ara verelim geçici olarak ayrıldıysa yani. Sayın Bakan ayrıldığına göre ara verelim, bir dinlenelim isterseniz. Sayın Bakan gelene kadar ara verelim Sayın Başkan.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bekleyeyim mi efendim Bakanı?

BAŞKAN – Yok, devam edebilirsiniz.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Müsteşar Bey’in yetkisi var mı?

BAŞKAN – Sayın Bakan, yazılı yetki versin Sayın Müsteşara...

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Sözlü yetki yetmiyor mu?

BAŞKAN – Ara veriyoruz.

Kapanma Saati: 22.09

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 22.23

BAŞKAN : Nabi AVCI (Eskişehir)

BAŞKAN VEKİLİ : Avni ERDEMİR (Amasya)

SÖZCÜ : Fikri IŞIK (Kocaeli)

KÂTİP : Osman ÇAKIR (Düzce)

----- 0 -----

BAŞKAN – Sayın üyeler, Sayın Bakan, değerli katılımcılar; oturumumuza kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Sayın Engin Özkoç.

Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

On iki yıllık kesintili eğitim pedagojik değil ideolojik amaçlarla gündeme getirilmiştir. Bir süredir ülke gündemini meşgul eden on iki yıl kesintisiz eğitim tartışmaları AKP Hükûmeti ve Milli Eğitim Bakanlığının iddialarının aksine pedagojik kaygılarla değil, tamamen siyasal-ideolojik ihtiyaçlar üzerinden hazırlanmış ve Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur.

On iki yıllık kesintili eğitim önerisinin Milli Eğitim Bakanlığı tarafından gündeme getirilme cesareti bile gösterilmemiş olması dikkat çekicidir. Başbakanın “Dindar nesil yetiştirmek istiyoruz.” açıklamalarına paralel olarak 5 grup başkan vekilinin imzasıyla kanun teklifi olarak Meclise sunulan düzenleme tüm toplumu yakından ilgilendirmesine rağmen düzenlemenin asıl muhatabı olan kesimlerin tamamen dışlanarak böylesi bir adım atılmış olması düşündürücüdür.

Zorunlu eğitim, bir yurttaşın belirtilen bir çağa girince eğitim kurumlarında belli bir sürede öğrenim görmesini zorunlu kılan yasal bir deyimdir. Devletin her vatandaşını devamlı yükümlü kıldığı eğitim süresini ifade eder. Zorunlu eğitim kimi ülkelerde yalnızca ilkokulu içine alırken, kimi ülkelerde ortaöğretimi de tümüyle içine aldığı bilinmektedir.

Toplumsal ve eğitim sisteminin ihtiyaçlarının tamamen dışında gündeme getirilen kanun teklifi hazırlanırken eğitim sendikalarının, eğitim alanında faaliyet yürüten kurum ve derneklerin görüş ve önerilerine başvurulmamış olması, önerinin tamamen siyasi sakillerle hazırlandığını göstermektedir.

Kanun teklifinin genel gerekçesinde yer alan ifadeler, düzenlemenin tek başına sekiz yıllık kesintisiz eğitimi hedef almadığını, eğitimde yaşanan uygulamaları artırmanın yanı sıra eğitimde bir süredir de yoğun bir şekilde yaşanan ticaretileşme ve özelleştirme uygulamalarını daha da yaygınlaştırmayı hedeflediği görülmektedir.

Zorunlu eğitimin kademelendirilmesi ile örgün eğitimin yaşı fiilen dört yıla inmektedir. Söz konusu kanun teklifinin her ne kadar zorunlu 4+4+4 şeklinde kademeli olarak on yıla çıkarılacağı iddia edilse de uygulamada zorunlu eğitimin kendi içinde bölümlere ayrılarak kademelendirilmesiyle özellikle kız çocukları açısından örgün eğitimin fiilen dört yıla inmesi anlamına gelmektedir.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye’de öğrencilerin okula devam süresi fiilen altı buçuk yıldır. Söz konusu kademeli zorunlu eğitim uygulaması hayata geçirilirse bu sürenin daha da azalması kaçınılmazdır.

Yapılması düşünülen değişikliklerle zorunlu temel eğitime öğrencilerin 4’üncü sınıftan sonra dışarıdan “açık öğretim” ile devam edilebilmesinin önü de açılmakta ve çocukların büyük ölçüde dini gerekçeler ileri sürülerek okul ortamından uzaklaştırılmasına kapı aralanmaktadır. Değerli arkadaşlar, bu değiştirilmiştir, ikinci dört yıldan sonra açık öğretim tesisi getirilmiştir. İlköğretimde açık öğretim uygulamasıyla çok sayıda çocuk örgün eğitimden uzaklaştırılacaktır. Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitim uygulamasıyla o dönem ilkokul 5’inci sınıftan sonra eğitim sürecinin dışına itilecek olan 3,5 milyon çocuk eğitim sürecine yeniden kazandırılmıştır. Kesintili eğitim uygulamasıyla, üstelik 4’üncü sınıftan sonra getirilen açık öğretim uygulamasıyla daha fazla çocuğun örgün eğitim dışına itilmesi tehlikesi bulunmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, zorunlu eğitime ilişkin rakamlar kademeli eğitimi savunanları yalanlamaktadır. Sekiz yıllık zorunlu ilköğretim yasasının yürürlüğe girdiği tarihten bu yana sayısal gelişmelere bakıldığında, oransal artışların azımsanmayacak düzeyde olduğunu belirtmek gerekir. Geçtiğimiz on dört yıl içinde

ilköğretimde net okullaşma oranları yüzde 84,74'ten yüzde 98,41'e, ortaöğretimde ise okullaşma oranları yüzde 37,87'den yüzde 69,33'e ulaşmıştır.

Özellikle kız çocuklarının eğitime erişiminde zorunlu eğitimin çok önemli bir yer tuttuğu açıktır. Bu gerçekleri görmezden gelerek tamamen siyasal ideolojik bir bakış açısıyla kesintili eğitimi savunmak söz konusu değildir. Öne sürülen gerekçeler gerçekçi olmadığı gibi inandırıcılıktan da uzaktır. Kanun teklifinin hazırlanmasına gerekçe olarak gösterilen altı ve on üç yaşlarındaki öğrencilerin aynı okullarda okumasının yarattığı sorunları zorunlu eğitimi kısaltarak ya da kendi içinde kademelendirerek değil, okulların fiziki yapılarında ve eğitim ortamlarında çeşitli değişiklikler yaparak çözmek mümkündür. Şu an ilköğretim okullarında bu tür sorunların yaşanmaması için birtakım pratik önlemler alınmış ve uygulanmaktadır. Bu önlemler salonların, dersliklerin ve tuvaletlerin ayrılması, binaların ayrılması ve benzeri gibi düzenlemelerdir. Bu yaş çocukları arasındaki ilişkilere birtakım ahlaki gerekçelerle karşı çıkmak ancak dinsel kuralların esas alındığı yaşam tarzlarının egemen olduğu toplumlara özgü bir durumdur. Kadın-erkek ilişkilerine sığ, ahlaki formlarla duvar örmek ve bunu ilköğretim öğrencilerinin seviyesine indirerek yasaklar koymak, çocuk ve gençleri dinsel referanslarla ve tek tip zihniyetle yetiştirmek anlamına gelmektedir. Dolayısıyla diğer pek çok gerekçe gibi bu gerekçe de gerçekçi değildir.

Değerli Başkan, sevgili arkadaşlarım; yasa teklifinin gerekçesinde ileri sürülen ülke örnekleri her biri kendi içinde farklılıklar ve çok uzun yıllara dayanan uygulamalar sonrasında geliştirilmiş düzenlemelerdir. Kaldı ki özellikle Almanya'daki mesleğe yöneltme sistemi bu ülkede de sıklıkla eleştirilmektedir. Yasa teklifinin gerekçesinde Almanya'da sadece belli eyaletlerde uygulanan sistem, sanki bütün Almanya'da uygulanıyormuş gibi açıklanmıştır. Almanya'da çocukları henüz 4'üncü sınıfta "zekiler ve geri zekâlılar" diye ayırmak her şeyden önce en temel çocuk hakları ihlali olarak görülmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aynı durum Amerika Birleşik Devletleri için de geçerlidir. Orada da okullar "zenci, melez ve beyaz okulları" diye örtük bir ayrışma tabi tutulmuş ve bundan en büyük zararı çocuklar görmüştür. Amerika'da zenci ve melezlerin çocukları, Almanya'da da Alman olmayanların çocukları genelde meslek okullarına gitmektedir ve onlar için fırsat eşitliği sadece kuru bir slogan olmaktan öteye gidememektedir.

Okulöncesi eğitimin kapsam dışında olması kabul edilemez.

Değerli arkadaşlarım, eğitim sistemi ve çocukların gelişimi açısından son derece önemli olan okulöncesi eğitimin zorunlu eğitimin kapsamı içine alınmaması büyük bir eksiklik olarak dikkat çekmektedir. Çocukların zihinsel gelişimi en etkili şekilde sıfır-altı yaş grubu arasında gerçekleşmektedir. Yapılan araştırmalar okulöncesi eğitimi alan ve almayan çocukların gelişimlerinde belirgin farklılıklar olduğunu kanıtlamaktadır. İlköğretim sürecinin daha sağlıklı bir şekilde yaşanabilmesi için okulöncesi eğitimin önemi ortadadır. Yıllardır okulöncesi eğitimi yaygınlaştırmak için çalışmalar yapılmasına rağmen, yasa teklifinde okulöncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsam dışı bırakmış olması düşündürücüdür.

Değerli arkadaşlarım, çocukların örgün eğitim kapsamı dışına çıkmasının önü açılmaktadır Kesintili eğitim bir taraftan kız çocukların okuldan alınması riskini artırırken, diğer taraftan çocuk işçiliğinin önünü açmaktadır. Kanun teklifi çıraklık yaşının on dörtten on bire düşürülmesi ile birlikte değerlendirildiğinde bu durum daha net bir şekilde görülebilmektedir. Çıraklık eğitiminin on yaşından sonra başlayacak olması aynı zamanda ucuz işgücü olarak görülen çocuk işçiliğini arttıracaktır. Arkadaşlar, bunu düzeltiyorum, bu alt komisyonda düzeltilmiştir.

Kız çocuklarının çocuk gelin olması sağlanırken, diğer taraftan da tarlalarda, sanayi sitelerinde çocuk işçiliğinin daha da yaygınlaşmasının kapıları ardına kadar açılmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, erken yaşta mesleğe yönlendirme pedagojik olarak sakıncalıdır. Mesleğe yönlendirmenin on yaşından sonra yapılacak olması, henüz eğitim sürecinin başında olan ve gelecekle ilgili sağlıklı kararlar veremeyecek durumda olan çocukların erken yaşlarda yapacağı bilinçsiz seçimleri gündeme getirecek ve sonraki yıllarda da öğrencilerin söz konusu seçimlere mahkûm kalması riskini arttıracaktır. Dünya ülkeleri mesleğe yöneltme yaşını ortaöğretim başlangıcına doğru yönlendirirken, pedagojik olarak hiçbir faydası olmayan erken yaşta mesleğe yönlendirme uygulaması çocuklara yapılacak en büyük kötülük olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; özel eğitim alması gereken çocukların açık öğretime yönlendirilmesi sakıncalıdır. Yasa teklifiyle, özel eğitim alması gereken öğrenciler ilk dört yıldan sonra açık öğretime yönlendirilmektedir.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkan, Sayın Bakan Müsteşarla ilgili yetki belgesi verdi mi size, ulaştı mı o şey?

(Oturma Başkanlığına Sözcü Fikret Işık geçti)

BAŞKAN – Verdi.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Görebilir miyim?

BAŞKAN – Burada, gelip bakabilirsin.

Sayın Özkoç, siz devam edin, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Özel eğitim alması gereken...

ENGİN ALTAY (Sinop) – Sayın Milletvekilim, bir dakika.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Bu yetki verdiği arkadaşımız toplantının başından beri burada mı acaba?

BAŞKAN – Burada.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Siz takip ediyorsunuz yani.

BAŞKAN – Tabii, tabii.

Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Bakanım gelmeyecek mi? Sayın Başkan, Sayın Bakanım katılmayacak mı?

BAŞKAN – Sayın Bakanın katılıp katılmayacağı kendi takdiridir ama yetkilendirdiği isim burada.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben şunun için sordum: “Yirmi dört saat konuşsanız da ben burada olacağım.” demişti de acaba gitti mi diye merak ettim.

BAŞKAN – Onu ben bilemiyorum. Şu anda Sayın Bakanın yetkilendirdiği Müsteşar ve Müsteşar Yardımcısı burada. Toplantı için bir mahzur yok, devam ediyoruz.

Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Anladım. Peki efendim.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Yetki belgesi önceden verilmişse görüşmeler devam eder.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır, benim söylediğim o değil Sayın Başkanım. Sayın Bakanın “Ben yirmi dört saat konuşsanız da burada olacağım...”

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Hatta kırk sekiz saat.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – “...Dönmeyeceğim kırk sekiz saat” konuşsanız da demişti de...

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Özkoç, komisyon görüşmelerinin yapılabilmesi için Başbakan, görevlendireceği bir bakan ya da üst düzey bir bürokrat katılabilir, ama üst düzey bürokratin Hükûmeti temsil edebilmesi için yazılı yetki belgesi... Herhâlde Sayın Tufan Bey de ona baktı, o var.

BAŞKAN – Var.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tamam, ben devam edebilirim, peki efendim.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çocukların örgün eğitim kapsamı dışına çıkmamasının önü açılacaktır. Kesintili eğitim bir taraftan kız çocuklarının okuldan alınması riskini artırırken, diğer taraftan çocuk işçiliğinin önünü açacaktır.

Kanun teklifi çıraklık yaşının on dörtten on bire düşürülmesiyle birlikte değerlendirilecektir. Mesleğe yönlendirmenin on yaşından sonra yapılacak olması henüz eğitim sürecinin başında olan ve gelecekle ilgili sağlıklı kararlar veremeyecek durumda olan çocukların erken yaşlarda yapacağı bilinçsiz seçimleri gündeme getirecek ve sonraki yıllarda öğrencilerin söz konusu seçimlere mahkûm kalması riskini artıracaktır. Dünya ülkeleri mesleğe yöneltme yaşını ortaöğretim başlangıcına doğru yönlendirirken, pedagojik olarak hiçbir faydası olmayan erken yaşta mesleğe yönlendirme uygulaması çocuklara yapılacak en büyük kötülük olacaktır.

Değerli Başkanım, saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım; özel eğitim alması gereken çocukların açık öğretime yönlendirilmesi sakıncalıdır. Yasa teklifiyle özel eğitim alması gereken çocuklar ilk dört yıldan sonra

açık öğretime yönlendirilmektedir. Bu düzenlemenin esas amacı, özel eğitim alması gereken çocukların açık öğretime yönlendirilmesiyle özel olarak kurulan özel eğitim kurumlarına gitmelerinin önünün açılmasıdır.

Değerli arkadaşlarım, bu, alt komisyonda görüşülüp ikinci dört yıla alınmıştır.

Eğitimin bütün kademelerinde yaşanan ticarileştirme ve özelleştirme uygulamaları özel eğitim alanında da uygulanmakta, kamu kaynakları ile özel eğitim veren özel kurumlar desteklenmektedir.

Değerli arkadaşlarım, eğitimin bütün kademelerinde yaşanan ticarileştirme ve özelleştirme uygulamaları özel eğitim alanında uygulanmakta, kamu kaynakları ile özel eğitim veren özel kurumlar desteklenmektedir.

Yasa teklifinin yasallaşması durumunda bu alanda faaliyet gösteren ve birçoğu kâr amacı ile kurulmuş bulunan özel eğitim kurumları kazançlı çıkacak, kamusal eğitim büyük bir darbe alacaktır.

Düzenlemeyle sınav yaşı düşecek ve dershanelere gidiş oranları hızla artacaktır. İlköğretim ikinci kademede farklı okullara geçiş olanağı olduğundan, sınav yapılması kaçınılmaz olacak ve sınav yaşı sekize düşecektir. Bir taraftan uzun vadede seçme sınavlarının kaldırılacağını iddia ederken, diğer taraftan böylesi bir uygulamayı hayata geçirmek istemek büyük bir çelişkidir.

İlköğretim 4'üncü sınıftan sonra mesleğe yönlendirmenin benimsenmesi durumunda, hem özel dershanelerin eğitimdeki ağırlığı daha da artacak hem de velilerin cebinden yaptığı eğitim harcamalarının 2 katından fazla yükselmesine neden olacaktır.

Değerli milletvekilleri, bugüne kadar özellikle ortaöğretime geçiş sisteminde yapılan değişiklikler nedeniyle özel dershane sayısı ve dershaneye giden öğrenci sayıları 2 kattan fazla artmıştır. Benzer bir durumda söz konusu artışın çok daha büyük olması kaçınılmaz görünmektedir.

On iki yıllık kademeli zorunlu eğitim uygulamasının asıl amacı, zorunlu eğitim süresini arttırmak değil, AKP'nin her dönem arka bahçesi olarak gördüğü okulları açmaktır. Tamamen siyasal ve ideolojik amaçlarla hazırlanan kanun teklifi eğitimde çok başlılığı arttırmaktan başka bir anlam taşımamaktadır. Temel eğitimin bütün aşamalarında çocuklar örgün eğitim kapsamında olmalı, hiçbir kademede açık öğretim uygulamasına gidilmemelidir. Çocuklar okullarda sosyalleşmekte, davranış ve kişilik yapıları okul ortamlarında şekillenmektedir. Temel eğitimin kesintiye uğraması çocukların asosyal, davranış ve kişilik bozukluğu olan bireyler olarak yetişmesine neden olacaktır.

Başta zorunlu eğitim olmak üzere, eğitimin var olan bütün sorunlarını en geniş platformlarda ve bilimsel temelde tartışarak kapsayıcı bir anlayışla ele almak gerektiği açıktır. Bunun dışında yürünecek tüm yollar ve yasa değişikliğinin oldubittiye getirilmek istenmesi kesinlikle kabul edilemez ve doğru değildir. Bu nedenle, hangi amaçlarla gündeme getirildiği belli olan düzenleme geri çekilmelidir. Zorunlu eğitimin süresi ve içeriği ideolojik kaygılarla değil, bilimsel veriler ve toplumun ihtiyaçları doğrultusunda yeniden düzenlenmelidir.

Eğitim alanında faaliyet yürüten eğitim örgütleri olarak, gün geçtikçe daha eşitsiz ve paralı hâle getirilen eğitim hizmetlerinden herkesin eşit ve parasız olarak yararlanmasını istiyor, eğitim sisteminin her yaşta öğrencilerimizin daha nitelikli, laik, bilimsel ve demokratik bir eğitim sürecinden geçmesini sağlayacak biçimde yeniden düzenlenmesini savunuyoruz.

Değerli arkadaşlarım, Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası Eğitim Sen, Eğitimciler Derneği Eğitim-Der, Felsefeciler Derneği, Köy Enstitüleri ve Çağdaş Eğitim Vakfı, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği, Tüm Öğrenci Velileri Dayanışma Derneği, Tüm Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği olarak bu konunun daha iyi araştırılmasını, yeterince tartışılmasını arzu ediyor, hepinize saygılar sunuyoruz.

Değerli arkadaşlarım, yoksullar için mesleki ortaöğretimin çatışmacı bir yorumu: Mesleki eğitimin 18'inci Yüzyılın sonları ile 19'uncu Yüzyılın sanayi devrimlerinin yarattığı radikal, sosyal, ekonomik, teknolojik ve kültürel yeni koşullara karşılık...

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Özkoç, bir şey söyleyebilir miyim?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Buyurun efendim.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Şimdi, efendim...

BAŞKAN – Sayın İnce, burası bir komisyon ve resmî çalışma düzenindeyiz. Siz Grup Başkan Vekilisiniz. Eğer bir Grup Başkan Vekili olarak bu toplantının çalışma düzenini bozacak şekilde müdahil

olmanızın size yakışmayacağını düşünüyorum. Dolayısıyla, lütfen Hatip sözünü bitirene kadar kesmeyelim, lütfen, rica ediyorum.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Işık, biz sizinle dört yıl o komisyonda görev yaptık. Hatta siz yokken ben ondan önce bir dört buçuk yıl daha yaptım. Ben aslında Sayın Özkoç'un sözünü kesmek gibi bir niyetim yoktu. Orada kafama takılan bir şey vardı, onu söylemek istedim. Madem siz Başkansınız...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun. Anlayışınız için teşekkür ederim.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Sayın Başkan, ben bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN (Komisyon Sözcüsü Fikri Işık) – Şu anda Hatip sözünü bitirene kadar... Engin Bey, bakın...

ENGİN ALTAY (Sinop) – Sayın Başkan, bir şey söyleyeceğim. Sayın İnce'ye dediniz ki: "Burası komisyon ve resmî bir toplantı yapıyoruz." Doğru. Şimdi, Sayın Bakan bir vekâlet bıraktı, yetki verdi. O belge resmî bir belge değildir.

BAŞKAN – Resmî belgedir.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Hayır, o belge resmî değildir. Bana göre de toplantının bu saatten sonra...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – O mektup. Resmî belge olması için sayı, numara olması lazım. Bakanlıktan gelmiş değil.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Sayısı yok, numarası yok, hiçbir şeyi yok.

BAŞKAN (Komisyon Sözcüsü Fikri Işık) – Hayır, "Sayın Bakan yetkilendirir." diyor. Medis İç Tüzüğü' müz açık. Bakın...

ENGİN ALTAY (Sinop) – Siz o belgeye "Resmî bir belge" diyemezsiniz.

BAŞKAN – Resmî bir belgedir. Sayın Bakan herkesin huzurunda imzalamıştır. Kaldı ki bir hatip konuşma yaparken, konuşma devam ederken bir usul tartışması da açılmaz.

Sayın Hatip, buyurun. (Gürültüler)

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkan, yetki verdiği arkadaşımızın Millî Eğitim Bakanının Müsteşarı olduğuna ilişkin resmî yazı var mı sizde?

BAŞKAN – Yani, bu arkadaşımızın Millî Eğitim Müsteşarı olduğunu herhâlde burada, şu salonda olup da bilmeyen arkadaşımız yoktur. (Gürültüler)

TUFAN KÖSE (Çorum) – Ben tanımıyorum, ben bilmiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Hatip, Engin Bey, sözünüzü tamamlamış sayacağım yoksa, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, siz konuşuyorsunuz, ben o yüzden sustum.

BAŞKAN – Buyurun, lütfen siz devam edin. (Gürültüler)

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Yetki belgesi mühürlü olur, mühürlü.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Işık... Sayın Işık...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun lütfen.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Işık, bir dakika beni dinler misiniz?

BAŞKAN – Buyurun, dinliyorum sizi.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Sayın Sözcü, yetki belgesi mühürlü olur, mühürlü belge belge değildir.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Tarih, sayı yok Sayın Vali. Bakanlıktan çıkmış yazı olmadan, böyle bir şey olabilir mi? Böyle bir şey olmaz.

BAŞKAN – İç Tüzük'ün... Arkadaşlar, lütfen... Bir saniye Sayın İnce. Okuyorum: Madde 30...

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Sayın Başkan geldi, siz terk edin efendim. Su geldi teyemmüm bozuldu. Siz yerinize geçin lütfen.

BAŞKAN – Hayır, hayır, Başkan devam ediyor, Vekil devam ediyor.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Efendim, siz Başkansınız, siz yerinize geçin, Sayın Sözcü yerine geçsin. Lütfen Sayın Sözcü yerine geçsin.

BAŞKAN – Sözünü bitirsin.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Devam edemez efendim, Başkan varken sözcü başkanlık edemez.

BAŞKAN – Başkan gerektiği zaman yetki devreder.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Başkan varken sözcü başkanlık edemez efendim.

BAŞKAN – Madde 30: “Komisyon toplantılarına Başbakan veya bir bakan katılabilir. Başbakan veya bakan, gerekli görürse, kendi yerine, yüksek dereceli bir kamu görevlisine yazılı temsil yetkisi verebilir.”

Yazılı yetki var mı? Var. Biraz önce arkadaşlarımız da verdiler. Bunu da Başkanlığımız da kabul ettiği için Bakandan...(Gürültüler)

Sayın İnce, buyurun.

Başkanım, siz geçebilirsiniz, buyurun.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Sayın Işık, yazı Bakanlıktan...

(Oturum Başkanlığına Başkan Nabi Avcı geçti)

BAŞKAN – Bakanlıktan değil efendim, Bakandan alınıyor yazı. Bakan kendi imzasıyla yazısını verdi.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Yazı değil efendim, belge.

BAŞKAN – Belge nasıl olur?

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Belge mühürlü olur efendim.

BAŞKAN – Hayır efendim, o sizin vilayette olur öyle. Burada “Bakan yazılı verir.” diyor. Bakın, 30’uncu maddede “Başbakan veya bakan, gerekli görürse, kendi yerine, yüksek dereceli bir kamu görevlisine yazılı temsil yetkisi verebilir.” deniyor. Bunun formu, şekli, belgesi...

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Tamam, yazılı belge mühürlü olur Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Mühür filan yok. Burada yazılı temsil yetkisi...(Gürültüler)

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Sayı yok, numara yok, verin bir kâğıt...

BAŞKAN – Evet, işte o yazılı belge oluyor.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Sayın Başkan, niye yazılı diyor? Telefon edip de... Böyle de yazardı kanun koyucu. Bakan telefon eder, “Ben gelemiyorum, Ahmet Bey gelecek.” der. Niye “yazılı” demiş? Şunun için yazılı demiş efendim: Resmî belge olacak, bakanlıktan tarih, sayı alacak. O belge belge değildir, resmî bir belge olamaz o. Mümkün değil yani. Siz bu işleri benden daha iyi bilirsiniz.

BAŞKAN – Bakanlık yazısı değil, bakanlıktan yazı alınmaz.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Bakan yazacak.

BAŞKAN – Bakan kendi yerine yetkilendirdiği yüksek dereceli memur için bir yazı verecek.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Hah, Ömer Dinçer vermiyor bunu.

BAŞKAN – Ömer Dinçer veriyor.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Ömer Dinçer vermiyor, Türkiye Cumhuriyeti’nin Millî Eğitim Bakanı veriyor.

BAŞKAN – Millî Eğitim Bakanı Ömer Dinçer veriyor.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Bakanlıktan yollayacak onu. Burada “Ben sıkıldım, gidiyorum.” deyip, bir kâğıt bırakıp buradan gidemez Sayın Başkan. O belge yok hükmündedir.

BAŞKAN – Yapmayın! Bu söylediklerinize siz de inanmıyorsunuz.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Ben, mümkünse, bir milletvekili olarak, o belgenin fotokopisini istiyorum, yarın Meclis Başkanlığına suç duyurusunda bulunacağım bu toplantının hükümsüz olduğuyla ilgili.

BAŞKAN – Bulunun.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Lütfen bana onun bir fotokopisini verin, talep ediyorum.

BAŞKAN – Hay hay, verelim.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Başkan, Sayın Işık’la aramızda yarım kalan bir tartışma var, devam etmek istiyorum.

Sayın Işık bana dedi ki Başkanlığınıza vekâlet ederken: “Burası Millî Eğitim Komisyonu, resmî bir toplantı.” E, günaydın! Ben biliyorum onu. Hatta ben bu Komisyonun üyesiyken, Sayın Işık milletvekili olmak için... Yani, ben nezaketi elden bırakmamak için, ortamı germemek adına size cevap vermemeye çalıştım.

Ben buranın resmî bir toplantı olduğunu biliyorum. TBMM üyeleri bu komisyonlarda konuşabilir, komisyon üyeleri olmasa da. Artı nezaket diye bir şey vardır, bu Komisyonun sekiz yıl üyeliğini yaptım. Artı Cumhuriyet Halk Partisinin Grup Başkan Vekiliyim. Herhâlde bir olaya müdahale etme hakkım var. Bir soru soracaktım Sayın Özkoç’a. Siz bunu istediğiniz gibi yorumlayabilirsiniz, “Onu dinlendirmek istiyor.”

diyebilirsiniz, bu sizin takdiriniz. Bunu kullanmak benim hakkım. Dünyanın bütün parlamentolarında engelleme vardır, dünyanın bütün parlamentolarında bu tür olaylar yaşanır. Ama önemli olan şudur bakın: Taç giyen baş ustadır. Size anlayamıyorum ben. Yüzde 50 oyla, üçte 2 çoğunlukla Parlamentodasınız, hâlâ kendinizi mağdur zannediyorsunuz, hâlâ kendinizi ezik zannediyorsunuz. Ya, güçlü olan sizsiniz, iktidar sizsiniz, mağdur falan değilsiniz. Hatta mağdur ettiğiniz insanlar var.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Mağdur değil, mağrur oldular, mağrur!

MUHARREM İNCE (Yalova) – Şimdi bakın, ben size bir şey söyleyeyim. Burada, benden fazla on yıllık başka bir milletvekili var mı bilmiyorum, herhâlde yok, şu anda görmüyorum. On yıldır bu Parlamentonun üyesiyim. Sayın Başkanım, Engin Özkoç arkadaşımı anlıyorum ve kutluyorum. Benim size tavsiyem şudur acizane bir kardeşiniz olarak, yaşça büyüğümüzsünüz. Ayrıca Komisyon Başkanımızsınız.

BAŞKAN – Estağfurullah. Buyurun.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Bence bunu uzatıp dayatmanın bir anlamı yok. Ben diyorum ki, sadece Engin Özkoç için yeterlik önerge verin, konuyu kapatın. Bence bu yarışa, adı neyse, buna gerek yok. Çocuklarımızı, benim torunumu konuşuyorsunuz, sizin torununuzu konuşuyoruz. Sizin sayısal çoğunluğunuz var diye ne hakla benim torunuma bunu dayatabilirsiniz? Bunu konuşmak lazım, anlamak lazım. Siz iktidar olabilirsiniz, çoğunluğunuz da var olmuş olabilir. Bunu benim çocuğuma, torunuma dayatma hakkınız yok.

Bakın, benim size önerim Sayın Başkan: Arkadaşımdan çok eminim, eminim ki on iki saati tamamlayacak, hiç kuşum yok ondan, ondan hiç kuşum yok; orada ölür, onu tamamlar. (“Ölmesin canım, niye ölsün!” sesleri) O benim arkadaşım, onun ölmemesini senden daha fazla ben isterim. Hatta ben onun seçim kampanyasında gezerken fezlekem geldi. O meşhur fezleke onun kampanyasıyla ilgilidir. Hükûmeti övmediğim için.

Bence Sayın Başkanım, bakınız, devlet adamlığı böyle bir şeydir. Devlet adamlığı bazen hırslarını yenme işidir. Bence burada siz Sayın Özkoç’un konuşmasından toplantıyı kapatacağınızı ifade edin, Sayın Özkoç da makul bir süre içerisinde, çok kısa bir süre içerisinde bunu bitirsin. Yarın mı, öbür gün mü, Komisyon ne zaman devam ederse bu görüşmelere devam edelim. Sayın Özkoç, on iki saati doldurmak için uğraşsın, siz de pes ettirmek için uğraşmayın. Bence devlet adamlığı, siyaset adamlığı, zaman zaman bize birtakım emirler verilmiş olsa bile, ben ki o emirlere zaman zaman o Parlamente’de uymamış bir adamım, eski milletvekilleri bunu çok iyi bilir, ben takdirinizin böyle olmasını umuyorum. O Millî Eğitim Komisyonunda çok antidemokratik uygulamalar da gördüm ben, Sayın Tayyar Altıkulaç gibi çok demokratik bir Başkan da gördüm. Sizin için bizim arkadaşlarımız “Keşke bu kadar demokratik olmasaydı da daha fazla sert eleştiriler yapsaydık. Başkanın demokratik olması bizim zorlamamızı engelliyor.” diye, ben bu sözleri duydum arkadaşlarımdan. “Ya keşke böyle dayatsaydı da biz de dayatsaydık, bizi engelliyor demokratik olması” diye, bunu samimi olarak söylüyorum, hiçbir siyasi kaygı gütmekten söylüyorum. Hatta isim istiyorsanız, samimiyetine güvenerek de söylüyorum, Sayın Nur Serter söyledi bana. “Biraz daha böyle dayatsaydı da biz de dayatsaydık, gerilseydi ortalık, ama yapmıyor.” dedi.

Bence uzatmayalım Sayın Başkanım, herkes yoruldu, herkesin sinirleri gerildi. Bu saatten sonra hoş olmaz tartışmalar. Bence yeterlik önergesiyle Sayın Özkoç’tan sonra bu işi kapatalım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

Takdir sizindir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın İnce.

Şimdi, ben sizin önerinizi bir adım daha ileri götüreyim. Çünkü, muhtemelen, eğer bu şekilde devam edersek, bu konuşmayı yarın akşam bu saatlerde gene yapmak zorunda kalacağız.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Denemekten bir şey çıkmaz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – İnsanlar bir kere dener, dener. Bu akşam denedik, gördük ki bu yol hepimiz için çok verimli olmayan bir yol. Dolayısıyla, yarın da benzer bir manzarayla karşılaşmamak için, gelin hep beraber şu konuşma sürelerini makule indirelim, siz yine eleştirilerinizi yapın, kamuoyuna vermek istediğiniz mesajları buradan verin. Bakın bu saatler medya için ölü saatler, artık şu saatten sonra verilecek mesajların da kamuoyunda bir karşılığı yok.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Konu medya değil Başkanım.

BAŞKAN – Hayır, şunu demek istiyorum: Muhtemelen bu tutumunuzun kamuoyunda belli bir karşılık bulacağını düşünerek yapıyorsunuz, buna da hakkınız var, bir siyasi parti olarak buna hakkınız var. Ama bence rasyoneli bunun, bunu makul süreler içerisinde tutarak bütün eleştirilerinizi yapın.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Başkanım, ben Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına sadece Engin Özkoç için bu sözü verebilirim, diğer arkadaşlarım için bu sözü veremem. Bence...

BAŞKAN – Peki, yarın akşam bu saatlerde ne yapacağız?

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Başkanım, böyle bir pazarlık olmaz.

BAŞKAN – Ben pazarlık etmiyorum, önümüzü görmek için soruyorum.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Efendim, 9’uncu Cumhurbaşkanı Demirel derdi ki: “Yirmi dört saat çok uzun bir zaman.”

Şimdi, bu akşam bunu kapatmanın yolu, ben Grup Başkan Vekili olarak Değerli Arkadaşım beni dinleyecektir diye düşünüyorum, üç dakika içinde söyleyeceklerini özetleyecektir, ama siz bu toplantıyı kapatırsanız. Diğer arkadaşlarımın sözleri saklıdır. Yarın, öbür gün, Komisyon Başkanı olarak siz ne zaman takdir ederseniz devam edersiniz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Şimdi, siz Grup Başkan Vekili olarak Sayın İnce, diğer arkadaşlarla da konuşamaz mısınız, aynı Sayın Özkoç’la konuştuğunuz gibi?

MUHARREM İNCE (Yalova) – Bir kısmı burada yok, onu yapamam ama Sayın Özkoç...

ENGİN ALTAY (Sinop) – Bugünü halledelim, yarına bakınız.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Bence önerim makul bir öneridir, takdir sizin, ama Sayın Özkoç...

BAŞKAN – Öneriniz makul ve eksik bir öneri, bunu tamamlayalım. Bu makulü...

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Başkan, bu öneriyi kabul etmezseniz Sayın Özkoç’a, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına “devam” demek zorunda kalacağım, eminim ki on iki saat değil, on altı saati tamamlayacaktır. Ne diyelim Sayın Başkan, takdir sizin?

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Biz devam etmeye hazırız. Bakın, bu konuda çok kararlıyız. Eğer şu anda kapatırsanız sizler de dinlenmiş olacaksınız, eğer kapatmazsanız biz kendi söz haklarımızı sonuna kadar o haklara sahip çıkarak devam ettirmekte kararlıyız. Takdir sizin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Burada yanlış anlaşılması gereken bir şey var, ben açıklayayım. Sayın Başkanım, bunu kesinlikle bir tehdit olarak algılamayın lütfen.

BAŞKAN – Hayır, hiç öyle algılamıyorum. Ben sadece...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kesinlikle... Yani, biz tamamen sizin Başkanlığınızda bir uzlaşi zemininde buluşmak istiyoruz, tamamen o. Öyle değil mi Sevgili Hocam?

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN – İşte o uzlaşi içinde ben de zemin yokluyorum.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, sabah ola hayır ola, uzlaşırsınız belki.

BAŞKAN - Sayın İnce, Sayın Özkoç; ben biraz önceki konuşmamda şahsıma yönelik iltifatkârane sözleriniz için ayrıca teşekkür ederim.

Şimdi, bu uzlaşiyı, bu mantıkta buluşmayı kemale erdirelim, yarın için de bir usul belirleyelim. Böylece bu akşam gönül rahatlığıyla oturumumuzu kapatalım, yarından itibaren arkadaşlarımız yine söyleyeceklerini... Söz hakları baki, burada var. Ama bunu eğer aynı üslupla sürdüreceksanız yarın akşam yine aynı noktaya geleceğiz. Bu saatlerde...

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Başkan, yarın akşam yine burada olacağım, merak etmeyin, ben yarın akşam yine burada olacağım.

BAŞKAN – Biz de burada olacağız.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Ama takdir sizin. Bir daha CHP adına böyle bir önerim olmayacak, bu benim son önerimdir.

Sayın Başkan, bence böyle bir pazarlığa gerek yok.

BAŞKAN – Gerek yok.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Bence yeter. Komisyon üyelerine yazık, size yazık, Sayın Bakana yazık, Sayın Özkoç’a yazık. Bence üç dakika içinde özetlesin Sayın Özkoç ama...

BAŞKAN – Sayın İnce, nasıl ki siz yarınki arkadaşlar için herhangi bir taahhütte bulunma yetkisini kendinizde görmüyorsanız, ben de şimdi Komisyondaki arkadaşlar adına...

MUHARREM İNCE (Yalova) – Ben Cumhuriyet Halk Partisi adına, Grup Başkan Vekili olarak Sayın Başkan, Genel Başkan adına görev yaparım. Ben her tür taahhütte bulunabilirim, arkadaşlarım da benim bulunacağım her tür taahhüde uyar, ondan hiç kuşum yok. Fakat bunu doğru bulmuyorum.

BAŞKAN – Hangi sini?

MUHARREM İNCE (Yalova) – Siyaseten doğru bulmuyorum. Önemli olan, siyasette bugün konuşulur, yarının, öbür günün pazarlığı yapılmaz. Yarın tekrar konuşuruz bunu. Yoksa “Benim arkadaşlarım beni dinlemez.” gibi bir şeyim yok, asla öyle bir şeyim yok, benim arkadaşlarım beni dinler.

BAŞKAN – Anladım.

Sayın İnce, şöyle yapalım: Bir beş dakika ara verelim, ben de arkadaşlarımla istişare edeyim, sonucuna göre karar verelim.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Peki efendim.

BAŞKAN – Beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.05

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 23.34

BAŞKAN : Nabi AVCI (Eskişehir)

BAŞKAN VEKİLİ : Avni ERDEMİR (Amasya)

SÖZCÜ : Fikri IŞIK (Kocaeli)

KÂTİP : Osman ÇAKIR (Düzce)

----- 0 -----

BAŞKAN – Sayın üyeler, Sayın Bakan, sayın katılımcılar; maalesef kaldığımız yerden devam etmekten başka bir orta yol bulamadık.

Şimdi, muhtemelen, bu akşam bulamadığımız bu orta yolu yarın biraz daha tecrübelenmiş olarak bu saatlerde bulabileceğimiz ümidiyle tekrar kaldığımız yerden, Sayın Engin Özkoç'un konuşmasıyla devam ediyoruz.

Buyurunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Yoksullar İçin Mesleki Ortaöğretimin Çatışmacı Bir Yorumu ve Açıklamaları: Mesleki eğitimin 18'inci yüzyılın sonları ile 19'uncu yüzyılda, sanayi devrimlerinin yarattığı radikal, sosyal, ekonomik, teknolojik ve kültürel yeni koşullara karşılık farklı bir eğitimsel form olarak İngiltere, Batı Avrupa ve Kuzey Amerika'da ortaya çıktığı görülmektedir. Sayın Başkan, Batı Avrupa ve Kuzey Amerika'da ortaya çıktığı görülen sanayi öncesi üretim sistemleri tipik olarak küçük ölçekli, merkezî olmayan aile işletmesi niteliğinde ve tarım işleri, el sanatları ve diğer pamuk sanayisinde sermaye sahiplerinin büyük ölçekli işletmelerince geri planda bırakılmıştır.

Değerli arkadaşlarım, 20'nci yüzyılın başlarında eğitimin tüm türlerinin mesleki olduğunu dile getiren görüşlerin dayandığı temel dikkate alındığında bugün “mesleki” adı verilen eğitimlerin “mesleki” olup olmadığının tartışılması olanaklı hâle gelmiştir. Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; 20'nci yüzyılın başlarında eğitimin tüm türlerinin mesleki olduğuna dikkatinizi çekmek isterim. Yaklaşık yüz yıl önce dile getirilen tanıma göre, kesin bir şekilde tüm eğitim türleri “bir insanı yaşamsal etkinliklerde verimli olması ve tatmin edici bir performans için hazırlamayı amaçlayan” olarak gösterilmektedir. Akademik ya da liberal eğitimde içeriğinin karşılığı yine Dewey, aynı dönemde sanayi için beceriyi bir bireyin kişisel gelişimi ve demokratik topluma katılımını geliştirecek programları öne çıkaran görüşler ile eğitimin bütüncül anlamını geliştirmiştir. Yine Amerika Birleşik Devletleri'nde Amerikan mesleki eğitiminin yapısının etkilendiğini belirten Snedden'in öncüsü olduğu, Dewey'in eğitim görüşlerinin eleştirisi olarak da görülebilecek görüşler yaşamın erken döneminde çocuklara meslek eğitiminin verilmesini ve eğitimin okulda ve “meslek-genel” şeklinde ayrılarak verilmesini desteklemiştir.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, uzun süre destek bulan bu görüşler yoluyla Amerikan eğitim sisteminin de yapılması devam edilmiş ancak bu görüşlerin 1930'lu yılların başında keskin bir şekilde değiştirildiği de öngörülmüştü. Çocukların gelişimi bağlamında erken dönemde verilen meslek eğitiminin yararlı olmadığı, pratik mesleki eğitimin çok fazla iş dünyası ile ilişkili olduğu, mesleki eğitimin çok geniş bir kapsama sahip olduğu ancak çocukların çok genç olduklarından bu sürede alınan iş eğitiminin pedagojik bir değeri olmadığı gibi sonuçlara varılmıştır. Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; yine tüm çocukların on sekiz yaşına kadar lise eğitimi alması gerektiğini ve bu sürede verilen zorunlu mesleki eğitimin verimliliğe hiçbir faydası olmadığı da ileri sürülmüştür. Bugünkü anlamıyla mesleki eğitim, Sanayi Devriminin bir sonucu olarak ortaya çıkan kitlesel üretimin gerektirdiği işlere kitlesel düzeyde beceri üretme rolü olan bir eğitim türü olarak ortaya çıkmıştır. Öte yandan, meslek eğitimi de diğer pek çok sosyal hizmet ve üretim etkinliğinde olduğu gibi küresel düzeyde egemen bir politika olarak uygulanmaya başlandığı 1970'li yılların sonuna kadar yerel sanayi ve kitlesel üretim ile bağlarını sürdürmüş, her ülkenin içinde bulunduğu toplumsal zaman ve kültürel olarak insanlığın bilgi ve kültürel birikimlerinin olduğu kadar özel, içinde yaşanılan toplum birikimlerini yansıtan bir olay olmuştur.

Değerli arkadaşlarım, meslek, teknik eğitimin genel-akademik okul eğitimi üzerine inşa edilen ve bireyi mesleki ve akademik becerileri çerçevesinde ele alan bu boyutu da olduğu dikkate alınarak mevcut

mesleki eğitimin pratiklerine bunu da eklemek uygun olur görüşündeyiz. Örneğin Almanya’da meslek eğitiminin ortaöğretime karşılık gelen yanı olması yanı sıra, daha ileri düzeyde meslek eğitimi olarak anılan, genel lise mezunlarının yükseköğretim düzeyindeki programlarda ancak üniversite eğitimi değil, bu meslek eğitimi anlamını taşıyan çok sayıda programda eğitim aldıklarını görebiliriz. Değerli arkadaşlarım, yine, Amerika Birleşik Devletleri’nde “teknik hazırlık” olarak adlandırılan ve lise son sınıflarının devamı olarak da sürdürülen ancak üniversiteler ya da yükseköğretim programları içinde yer almayan pek çok meslek programı sürdürülmektedir. Buna da ek olarak Türkiye’de iki yıllık meslek yüksekokullarına denk olan ancak üniversite yapısı içinde yer almayan, yerel yönetimli iki yıllık meslek yüksekokulları belirtilebilir. Türkiye’de ise üniversite yapısı içerisinde lisans eğitimi gerektirmeyen mesleklere hazırlık sağlayan meslek yüksekokulları da ortaöğretim sonrası düzeydeki mesleki yetiştirme kurumlarından birini oluşturmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; “mesleki ortaöğretimin meslek kazandırmadaki yeri ve başka anlamları” konusunda sizlere bilgi sunmak istiyoruz. Bu yazı da uzunca tartışılacak olsa da Türkiye’deki günümüz mesleki ortaöğretim politikasının planlı dönemin ilk yıllarındaki değerlendirmelere bağlı olarak ele alınamaz olduğunu belirtmeliyim. Değerli arkadaşlarım, ortaöğretim düzeyi bir öğretimin öğretim sürecindeki yeri ve istihdam olasılığı, 1960-1980 yılları arasında diğer dönemlerden farklılaştığı gibi, 1980-1990 yılları arasında da diğer dönemler arasında ve sonrasında farklılaşan bir gelişme ve etkinlik düzeyine sahiptir. Mesleki ortaöğretime ilişkin geliştirme eğilimi ve hedefleri kalkınma planlarında zaten güçlü bir şekilde yer alıyor olmasına karşın ülke gündemine girmesi TÜSİAD tarafından da hazırlanan eğitim raporuyla gerçekleştirilmiştir. Ayrıca bu eğitim düzeyine yüklenen anlamı da değiştiren çoklu bir yapı ve etkilene mekanizmalarının varlığını da dikkate almak gerekir. Değerli arkadaşlarım, bu nedenle de yıllardır üzerinde konuştuğumuz ve okullaşma oranı açısından başarısız olduğunu iddia ettiğimiz mesleki ortaöğretim sisteminden bahsedilirken artık aynı şeylerden bahsediyor olduğumuzu, önceki yıllardan tümüyle farklı işlevleri, sonuçları olan bir eğitim alanından bahsettiğimizi belirtmek isterim. Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; eğitim alanının doğasındaki değişikliğe dikkat çekerek bu değişimin, politikaları eğitim alanında gerçekleştirilen özelleştirmeler sonucu ortaya çıktığı belirtilmektedir.

Öte yandan, mesleki ortaöğretime ilişkin tartışmaların istihdamla ilişkisi bakımından olduğu kadar, mesleki eğitim ve genel eğitime ilişkin eğitim hakkı, insanın bütüncül gelişimi, demokratik, adil toplumsal gelişimi, yoksulluğun ortadan kaldırılması gibi perspektif ve kavramlar yoluyla ele alınması da gerekmektedir. Sadece ücretli istihdam sağlama potansiyeli üzerine kurulu bir mesleki eğitimin, ücretli kölelik, çocuk istismarı, işsizliğe hazırlık eğitimi, ayrıştırma, ayrıcalık, adaletsizlik ve yoksulluk için eğitim gibi mesleki ve teknik eğitime yönelik eleştirileri de gündeme getirmesi kaçınılmaz olacaktır.

Değerli arkadaşlarım, aynı zamanda, mesleki eğitim-istihdam ilişkisinin başarısı ya da başarısızlığının diğer kilit noktası da ekonomi ve istihdam politikalarıdır. Bu nedenle, istihdam sorunlarının eğitimle çözümü beklentisi, anahtar kaybedilen yerde değil ışığın olduğu yerde aramak gerekir.

Meslek eğitimi adillik sağlamada etkisini inceleyen bir çalışmada mesleki eğitimin değerine ilişkin tartışmaların ön kabullerine dayalı yapıldığı ve ABD, İngiltere gibi ülkelerde mitleştirildiği, bazı mesleki branşlarda sağlanan olumlu göstergelerin tüm programlar için anlam taşıyacak şekilde programlandırılmasına malzeme yapıldığı belirtilmektedir. Arkadaşlarım, bunun yanı sıra mesleki eğitimde, istihdam düzeyi, gelir düzeyi, cinsiyet, köken, sınıf gibi değişkenler bakımından eşitlik anlayışının çiğnendiği dile getirilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; mesleki eğitimin özellikle mesleki ortaöğretimde ve okul-iş yeri iş birliği içinde verilmesi anlayışı, başlangıç dönemlerinde uygulama ve etkinliklerden tümüyle uzaklaşmış olmakla birlikte Türkiye’de bir “mit” olarak geliştirilmiştir. Mesleki eğitimin daha yüksek beceri yaratma, istihdam sağlama, gelir artışı yaratma ve ekonomik gelişmelerle önemli bir faktör olması başlıklarıyla ilgili, 1960’lı yıllardan sonra gerçekleştirilen ve kısa dönem verilerine sahip olanlar dışında yeterli somut araştırma sonucu bulunamamaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hâlihazırda merkezî yönetimin de desteği ile demokratik bir tartışma ve katılım olmaksızın meslek liselerinin öğrenci sayıları artırılmaya ve hatta pek çok öğrencinin çaresizlik içinde meslek liselerine gitmesini sağlamaya yönelen bir politika uygulanmaktadır. Bu uygulama

sadece bir meslek eğitimi tartışması sınırları içinde kalmayıp uzun yıllar meslek okulları konusunda ağırlık oluşturan imam-hatip liseleri ve gizli gündemleri, tartışmaları, yeniden dönülebilmesine de yol açmaktadır.

Ortaöğretim düzeyinde mesleki eğitimin genişlemesini öngören sanayi, ticaret, politika ve hatta eğitim kesimleri, bu genişlemeyi gerektiren türde geleceğe dönük olarak nasıl bir sanayi, ticaret ya da genel olarak üretim, teknolojik gelişme, istihdam, tüketim yapısı ve toplumsal gelişme öngörmektedir? Bu öngörülerin toplumun geniş bir kesiminin yararına olduğunu varsayabilir miyiz? Bu açıklamalar olmadan, tek boyutlu mesleki eğitimi ortaöğretimle okullaşma oranının yüzde 70'ine genişletme önerisi sadece bugünkü mevcut iş gücü piyasasındaki işsiz meslek lisesi mezunlarının genişlemesi yoluyla ücretlerin düşük tutulmasına ve kötü çalışma koşulları karşısında da çalışanlarla pazarlık edemez olmalarına yardımcı olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; kamu politikalarının istihdamdaki belirleyicilik ve düzenleyiciliğinin çalışanlar aleyhine kalktığı bir zaman ve uzamda mesleki ortaöğretime genişletme politikaları ne ekonomide ne de gençler için yararlı sonuçlar vermeyecektir. Uzun dönem açısından bakıldığında, mevcut programları ve yürütülme koşulları ile bu okullar eğitim hakkının ihlalinden başka bir anlam taşımamaktadır.

Değerli arkadaşlarım, Eğitim Hakkı Üst Politika Belgeleri... Ali Çakıroğlu'nun görüşlerini sizlerle paylaşmak istiyorum önemli olduğu için. Olan ne, olması gereken ne? Nitelikli eğitimden toplum ne anlıyor, biz ne anlıyoruz? Neyi yakalamak istiyoruz? Standartlarımız neler? Hangi alanlarda yoğunlaşıyoruz? Çıktılarımız neler? Çıktılarımızın etiketleri neler? Bu yolda doğru anlayış ve araçlara gerçekten sahip miyiz? Tüm çevirim sistemini içeren reform bildirgesine sahip miyiz arkadaşlar? Eğitim reformları en etkin nasıl hayata geçirilir? Bütünleşik bir stratejiyi neye dayalı olarak geliştirebiliriz? Temel sorun ne olmalıdır? Temel sorunun sorulmasının engelleri nelerdir? Bu engeller nasıl kaldırılabilir? Getirilen kurallar, tespit edilen hedefleri karşılıyor mu? Eğitim sistemine ilişkin yapılmak istenenlerin etkileri beklentilerle gerçekten uyumlu mu? Beklenmedik problem ve etkilerle karşılaşıldı mı? Problem beklentilere uygun olarak gerçekten çözülüyor mu? Bugüne kadarki deneyim problem çözümünün etkinleştirilmesini gerektirmiyor mu? Bunu gözden geçirme daima konunun tarafları ile iş birliği hâlinde gerçekleştirilmelidir.

Değerli arkadaşlarım, dalga ile yüzerken hangi sarmalın oluşturulmasına ihtiyaç var? Güven kültürü, kamu, özel sektör, sivil toplum iş birliğinde bilinçli yurttaş, paydaşların sahiplenme ve desteğine; toplum neye, ne kadar hazır, bunu bilmeye; değişim, uzun erimli bir süreç; öyleyse herkes kendini güvende hissedebilmeli midir?

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; “Kamuda olanlar nelerdir, olması gerekenler nelerdir? Neleri yapmakta iyi değiliz? Şu anda, yapmak istediklerimizin neresindeyiz? Yaptıklarımız yapmak istediklerimiz mi gerçekten? Yaptıklarımızın yapmak istediklerimiz olduğunu nasıl anlayabiliriz?” gibi sorular ve varsa yanıtları ile buz dağını oluşturan tüm sorunların sistematik olarak topluma tanıtılması ve desteğinin istenilebilmesi, zihniyetinin değişiminin temelinde yer almalıdır değerli arkadaşlarım.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Vizyon 2023... Vizyon 2023 Projesi'nin ana teması: Vizyon 2023 Projesi'nin ana teması, cumhuriyetimizin 100'üncü yılında Atatürk'ün işaret ettiği muasır medeniyet seviyesine ulaşma hedefi doğrultusunda, bilim ve teknolojiye hâkim, teknolojiyi bilinçli kullanan ve yeni teknolojiler üretebilen, teknolojik gelişmeleri toplumsal ve ekonomik faydaya dönüştürme yeteneği kazanmış bir refah toplumu yaratma olarak belirlenmiştir.

Değerli arkadaşlarım, Vizyon 2023 Projesi aşağıdaki alt projelerden oluşmaktadır: Teknoloji öngören projesi, ulusal teknoloji envanteri projesi, araştırmacı bilgi sistemi, TÜBİTAK ulusal araştırma altyapısı ve bilgi sistemi.

Sevgili arkadaşlarım, Eğitim ve İnsanların Kaynakları Sonuç Raporları ve Strateji Belgesi: Vizyon 2023 Projesi'nin en önemli çıktısı, Türkiye'nin dünyada gelişmiş ülkeler arasına girebilmek için hangi teknolojik alanlarda odaklanması gerektiğinin belirtilmiş olmasıdır. Türkiye'nin bu teknoloji alanlarında yetkinleşerek dünya ölçeğinde üreten bir ülke konumuna gelebilmesi için bu alanlarda çalışacak nitelikli insan gücüne sahip olması gerektiği açıklanmaktadır. Dolayısıyla, strateji grubu öncelikli teknoloji alanlarının insan gücü ihtiyaçlarını karşılamak üzere Türkiye'nin uzun dönemli eğitim ve insan kaynakları stratejilerini belirlemeye çalışmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; bu kapsamda, gerekli insan gücünün yetiştirilmesine, var ve yetiştirilecek olan insan gücünün en etkin biçimde kullanılmasına olanak sağlayacak eğitim ve insan kaynakları sistemi, yasal düzenlemeler, yatırımlar, özendirici mekanizmalar gibi unsurlarıyla birlikte önerilmiştir. Buna göre, ilk, orta ve yükseköğretimi kapsayan eğitim sistemimizin sorunları ve niteliğin gerektirdiği şekilde yükseltilmesinin nedenleri şu şekilde ifade edilmiştir:

- 1) Eğitime ayrılan kaynakların yeterli düzeyde artırılmaması ve mevcut kaynakların etkili ve yerinde kullanılmaması,
- 2) İlk ve ortaöğretimde kalabalık sınıfların bulunduğu il ve bölgelerde, derslik başına düşen öğrenci sayısının aşağıya çekilmesindeki yetersizlikler,
- 3) İlk ve ortaöğretimde öğretmenlerin dengesiz olarak dağıldığı il ve bölgelerde öğretmen başına düşen öğrenci sayısının aşağıya çekilmesindeki yetersizlikler,
- 4) Öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimde gözlenen yetersizlikler, öğretmen kariyer planlamasının uzun sürede yapılmaması ve yeni başlamış olmasından dolayı sonuçlarının henüz alınmamış olması,
- 5) Eğitim kurumlarında büyük şehir-küçük şehir ve kırsal-kent arasında eğitimde kalite farklılıklarının sürmesi,
- 6) Eğitim kurumlarında var olan ders araç-gereçlerindeki donanımın yetersizliği,
- 7) Eğitim kurumlarında var olan ders araç-gereçlerinin etkin kullanımındaki yetersizliği,
- 8) Üniversite giriş sistemiinden kaynaklanan sorunlar,
- 9) Özellikle okul öncesi eğitimde ve yükseköğretimde olmak üzere okullaşma oranlarının da düşüklüğü,
- 10) Yükseköğretim kurumları arasındaki önemli nitelik farklılıkları,
- 11) Öğretmenlerin ve öğretim elemanlarının mesleki, ekonomik ve yönetsel koşullarının yetersizliği,
- 12) Eğitim sektöründe profesyonel, vizyon sahibi yönetici yetersizliği,
- 13) Üniversite yönetim sistemindeki yetersizlikler,
- 14) Eğitimciler arasında iletişim, iş birliği ve mesleki dayanışma yetersizliği.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; eğitim reformlarının uzun soluklu bir gelişmeyi gerektirmesine karşın eğitimde siyaset üstü, kurumsal, kesintisiz, sürdürülebilir ARGE ve ARGE'ye dayalı reform çalışmalarının yetersizliği de göz önüne alınmalıdır.

Değerli arkadaşlarım, eğitim kurumlarının yönetiminde saydamlık ve hesap verebilirlik anlayışının yetersizliği; eğitim mevzuatı, öğretim programları, öğretmen eğitimi ve öğretim materyallerinin eleştirel düşünme, öğrenmeyi öğrenme, yaratıcı düşünme, yansıtıcı düşünme gibi öğrenci merkezli yaklaşımın amaçladığı tutum ve becerilerinin desteklenmemesi...

"Vizyon ve Stratejik Amaçlar" bölümünde eğitim ve insan kaynakları vizyonunun, her şeyden önce değişim esnekliğiyle kendini yenileme gücüne sahip, öğrenme ve insan odaklı bir eğitim sisteminin gerektiği vurgulanmamıştır. Eğitim alanlarındaki en önemli eksikliklerimizin bireyin yaratıcılık ve hayal gücünü geliştirmemesi, bireysel farklılıkların gözetilip değerlendirilmemesi olduğu belirtilmiş ve bu sorunların aşılabileceği, her bireyin özellikleri doğrultusunda en üst düzeyde kendini geliştirebileceği, zaman ve mekân kısıtlarından arınmış bir eğitim sistemine ihtiyaç olduğu ifade edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; dolayısıyla bilim ve teknolojide atılım sürecini başlatmak ve geleceğin teknolojilerine egemen olmak isteyen Türkiye'nin insana, enformasyon ve iletişim altyapısına yatırım yapması ve ulusal ölçekte bir insan kaynakları yönetimi sistemi kurması gereklidir. Söz konusu sistem; eğitimde yapısal değişim, eğitimin teknoloji tabanlı düzenlenmesi, eğitici eğitimde öncelik ve süreklilik. İnsan kaynaklarının geliştirilmesi ve işlendirmenin iyileştirilmesi, AR-GE sisteminin iyileştirilmesi amaçlarını sağlayacak özelliklere sahip olmalıdır.

Değerli arkadaşlarım, bu görüşlerin ve yukarıda belirtilen amaçların ışığında modelden beklenen stratejik hedefler nelerdir?

1. Okul öncesi eğitimde okullaşma oranının yüzde 50'nin üzerine çıkarılması

2. İlköğretimde okullaşma oranının yüzde 100'e çıkarılması
3. Ortaöğretimin zorunlu eğitim sistemine alınması ve okullaşma oranının yüzde 100'e çıkarılması
4. Yükseköğretimde brüt okullaşma oranının yüzde 50'ye çıkarılması
5. Eğitim sistemimizin çıktılarını olacak diploma ve sertifikaların yabancı ülkelerde de tanınabilirliğinin sağlanması

6. Bin çalışan nüfus başına tam zaman eşdeğeri AR-GE personeli sayısının OECD ortalamalarının üzerine çıkarılması olarak belirlenmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Yükseköğretime kadar olan eğitim kademeleri için yapılan öneriler; zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılarak modüler programlı eğitime geçilmesi ile kendi kendine yönelim ve eğitimin öne çıkarılacağı ve kendi geleceğini kendisi belirleyebilen gençlik yetiştirilmesi için uygun ortamın yaratılacağı görüşlerine dayanmaktadır. Bu kapsamda, geleceğin lisesini planlarken gerçekleştirilen başarılı kazanımların korunmasına özen gösterilmesi ama lise çeşitliliğinin getirdiği karmaşaya da bir son verilmesi önerilmiştir. Bu nedenle çok amaçlı, çok programlı, çok yöntemli ders geçme ve kredi sistemli, bütünleşik bir model içinde modüler programlı eğitim sistemi uygulanarak korunmasına özen gösterilmesi öğrencilere değişik kurumlardan hatta sanayiden gönüllü hizmetlerden de kredi alma imkânı sağlanması düşünülmüştür.

Değerli arkadaşlarım, şimdiki "üniversite giriş sınavı" yerine öğrencilerin bu şekilde alacakları kredilerin miktarı ve türü ile birlikte, belli ve sık aralıklarla merkezî sistemle yapılacak, düzey/başarı sınavlarının üniversiteye girişte ölçüt olarak kullanılması önerilmiştir. Böylece okulun yanı sıra sanayiden de krediler sağlayarak ve beceri kazanarak mezun olanların çoğunun üniversite önünde yığılmak yerine, başarılı ve kendine güvenen ara elemanlar olarak hayata atılabileceği için eğitim-istihdam ilişkisine de olumlu katkılar sağlanacaktır.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkan, özür diliyorum.

BAŞKAN - Estağfurullah...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkan, özür diliyorum. İç Tüzük'ün 31'inci maddesine göre komisyon toplantıları Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine, Bakanlar Kurulu üyelerine ve hükümet temsilcilerine açıktır. Onun dışında, buraya Meclis görevlileri, Başkanlık Divanının hazırladığı yönetmelik gereği basın mensupları...

Şimdi, sürekli kapı açılıyor, giren çıkan, giren çıkan. Burada, acaba Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi olmayan, Bakanlar Kurulu üyesi olmayan ve hükümet temsilcisi olmayan kimse varsa, bunların tespit edilerek dışarıya çıkarılmasını talep ediyorum.

Kimler var burada arkadaşlar?

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Gerek yok Tufancığım.

TEMEL COŞKUN (Yalova) – Girip çıkanlar görevliler.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Bilmiyoruz işte, kim görevli, kim değil.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) - Bir kere, siz Komisyon üyesi değilsiniz. Böyle bir talep hakkınız yok.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Komisyon üyesinin her hakkına sahibiz.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) - Hayır, sadece söz alma hakkına sahipsiniz.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Sözcü, İç Tüzük uygulansın demek yanlış bir şey mi?

Sayın Sözcü "İç Tüzük uygulansın" demek yanlış bir şey mi? Yasaları uygulamayacak mıyız yani? Alişkanlık mı yaptı yasaları uygulamamak?

BAŞKAN – Onu tespit edip çıkartırız, varsa eğer şey...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Başkanım, işte bunu talep ediyorum çünkü sürekli girip çıkılıyor.

BAŞKAN - Tamam ama çay falan getiriyorlar.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Anladım ama girildiğinde çıkılsın.

BAŞKAN – Tamam.

Sayın Özkoç, buyurun.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Usulle ilgili mi konuşacaksınız?

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Evet, usulle ilgili.

BAŞKAN - Buyurun.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Efendim, bize yapılan toplantı daveti 5 Mart 2012 tarihi için geçerlidir. Şu anda 6 Marta girmiş bulunuyoruz. Herhangi bir uzatma yapılmamıştır. Biliyorsunuz, özel bir hüküm İç Tüzük'te yer almadığı sürece Genel Kuruldaki hükümler geçerlidir burada da. Dolayısıyla bir uzatma yapmadığınız için ve 5 Martı da üç dakika evvel geride bıraktığımız için bu toplantı devam edemez.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Toplantı bitimine...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Bitimine diye bir kayıt yok.

BAŞKAN – Tersi de yok. Yani hangi gün ilan edildiyse o günün akşamı on ikide biter diye bir kayıt da yok.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Efendim, bitimine kadar diye bir kural koymadıysanız, Genel Kurul da “bitimine kadar” dediği için devam ediyor. Burada, “bitimine kadar” diye bir kayıt yoktur. 5 Mart bitmiştir. Uzatma yapılmamıştır. Dolayısıyla fiilen bu toplantı sona ermiştir.

TEMEL COŞKUN (Yalova) – Sayın Başkan, şu saat diye de bir saat de yoktur.

BAŞKAN – Sınırlama koymadık. Nur Hanım, koymadık.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Gün döndü efendim, gün döndü. Şu anda 6 Marta girdik.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Devam edemez.

BAŞKAN – Aksine bir hüküm yok efendim İç Tüzük'te.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Aksine bir hüküm... İç Tüzük'te...

BAŞKAN – Hangi madde?

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Genel Kurulla ilgili hükümler geçerlidir. Eğer komisyonla ilgili özel bir hüküm varsa geçerlidir. İç Tüzük'te komisyonun toplanmasıyla ilgili özel bir hüküm yoktur, dolayısıyla Genel Kurul hükümleri geçerlidir.

BAŞKAN – Sayın Sertes, Genel Kurul hükümlerini uygularsak yirmi dakikayla bitirirdik Sayın Özkoç'un konuşmasını.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Efendim, bu ayrı bir şey.

BAŞKAN – On iki saat konuşma yok.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Efendim, bu ayrı bir şey. Olur mu öyle bir şey!

Yani bu 7, 8, 9, 10... Devam mı edecek?

BAŞKAN – Evet.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Bize gelen yazı 5 Mart tarihli yazı.

BAŞKAN – Toplantının başlangıç tarihi, saatiyle birlikte başlangıç tarihi.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Efendim, olur mu? 5 Mart tarihi itibarıyla toplantıya çağırmışsınız, süresiz, bitimine kadar diye de bir hüküm yoktur. Dolayısıyla, toplantı fiilen sona ermiştir Sayın Başkan.

BAŞKAN – Toplantı devam ediyor. Fiilen sona erdiğini düşünen üyelerimiz ayrılabilirler ama toplantı devam ediyor.

Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; ayrıca, mesleki danışmanlık ve rehberlik tabanlı olacak, kişileri ilgi ve becerileri doğrultusunda yönlendirmeyi hedefleyecek bu sistemde dersaneler mevcut birikimleri sayesinde yeni lise modelinin parçası olabilecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Yükseköğretim sisteminin ise tüm eğitim sisteminin etkinliğini belirleyebilecek bir özelliğe sahip olması nedeniyle, sistemin başarısı üzerinde stratejik önemi olduğu düşünülmektedir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, bir yazı geldi galiba?

BAŞKAN – Evet, devam edin.

Bakan burada zaten.

Buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Demin yoktu, çıkmıştı. O zaman ne olacak?

BAŞKAN – Yazısı burada, bende.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Devam mı edeyim efendim?

BAŞKAN – Buyurun. Peki, efendim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bilindiği gibi; yükseköğretim sisteminin çıktısı olan nitelikli insan gücü, ülke ekonomisinin tüm süreçlerinde yer aldığı gibi yükseköğretim sisteminin girdisini oluşturan öğrencilere de eğiticiлик yapmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; bu arada, Türkiye gibi büyük bir genç nüfusa sahip olan ülkelerde, okullaşma oranının...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Sayın Başkan, usul tartışması açmak istiyorum.

Bu, özellikle...

BAŞKAN – Konuşma bitsin, ondan sonra usul tartışmasına yer vereceğim.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Hayır efendim. Usul tartışması, bu özellikle...

BAŞKAN – Hatip konuşuyor. Hatip konuşurken...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Toplantının devamıyla ilgili.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Toplantının devamıyla ilgili olarak efendim, burada...

BAŞKAN – Sayın Baydar, hatip konuşurken hatipin sözünü kesmeyiniz. Hatip konuşmasını bitirdikten sonra...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Sözünü kesmiyorum ama...

BAŞKAN – Sözünü kesiyorsunuz.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Sadece “5 Mart 2012 Pazartesi günü saat 11’de KİT Komisyonu Toplantı Salonu’nda toplanacaktır. Toplantıda görüşülecek kanun teklifleri ve alt komisyon raporu ekte sunulmuştur.” yazılmıştır.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – “Bitimine kadar...” diye bir ifade yok.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Burada “Bitimine kadar...” diye bir madde yoktur.

BAŞKAN – Gerek yok.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – O nedenle, 5 Mart diye çağrıldığı için 5 Martın bitiminde Genel Kurul kararları gereğince efendim...

BAŞKAN – Genel Kurulda çalışma saatleri önceden belirleniyor.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Efendim ama orada “bitimine kadar...”

BAŞKAN – O nedenle, Genel Kurulda...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Burada “bitimine kadar” yazmamıştır efendim.

BAŞKAN – Genel Kurulda, hangi günler, hangi saatler...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Sadece “5 Mart” diye belirtilmiştir. 5 Martı bitirdiğimiz için toplantının burada sona ermesi gerekmektedir Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Baydar, Genel Kurulda çalışma günleri ve saatleri belirlendiği için, önceden belirlendiği için bunun aksine uygulamalar için öyle bir karar alınması gerekebilir ama komisyon toplantıları için böyle önceden belirlenmiş gün ve saatler olmadığı için toplantı saatinin başlangıcı belirtiliyor, ondan ötesi belirtilmiyor.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Çağrı yapmışsınız...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Ama efendim 5 Mart diye yapmışsınız.

BAŞKAN – Başlangıç tarihi...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Günü var...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – 5, 6, 7 Mart ya da bitinceye kadar diye yazarsınız efendim.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Günü de var, saati de var.

BAŞKAN – Başlangıç tarihi efendim.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Ama “bitinceye kadar” dersiniz...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Günü var Başkan... 6 ve 7... 5-6 Mart demiyor.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – 5 Mart diyor, şu anda 6 Marttayız.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Kanaatlerinizi aldım... Başkanlık kanaatlerinizi aldı, tutanaklara da geçti.

Sayın Özkoç, devam edin lütfen.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Devam edemezsiniz Sayın Başkan.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Devam edemezsiniz. Ne demek “Devam edin!”

BAŞKAN – Eder efendim.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Sayın Başkanım, on üç saattir toplantıdayız. Bu işkence neden? Böyle bir usul olur mu? Böyle bir tartışma olur mu?

BAŞKAN – Olmaz tabii. Çok doğru. Yeterlilik önergesi verebilirsiniz.

TEMEL COŞKUN (Yalova) – Çok doğru. Çok haklısınız. Ne bilimsel tabanı var ne rasyonel zemini var. Hocam, on iki saat konuşma isteyen sizin arkadaşınız ve konuşan! Niye bize söylüyorsunuz?

BAŞKAN – Kifayeti müzakere önergesi verebilirsiniz, hemen işleme koyarım.

Sayın Coşkun...

TEMEL COŞKUN (Yalova) – Başkan dedi ama “Konuşmak isteyenlere vereceğim.” O zaman bir oylama yapalım.

BAŞKAN – Temel Bey...

TEMEL COŞKUN (Yalova) – Oylama yapalım o zaman.

BAŞKAN – Temel Bey, müsaade edin...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Bütün bunlar sizin dayatmanızla oluyor.

BAŞKAN – Müsaade edin...

Sayın Özkoç... Sayın Özkoç...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Neden bahsettiğini anlamadım ama dayatmanın kim tarafından yapıldığı çok açıkça belli, herkes görüyor. Tek grup var...

(Karşılıklı konuşmalar ve gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Özkoç, devam edin lütfen. Siz devam edin lütfen.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – On üç saat oldu Sayın Başkan, yapmayın böyle.

BAŞKAN – Biz de aynı şeyi söylediğimiz için uzlaşma aradık arada.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – On üç saat oldu.

(Karşılıklı konuşmalar ve gürültüler)

BAŞKAN – Ben Başkan olarak...

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Verimli çalışabilmek için...

BAŞKAN – Sayın Vekilim, verimli çalışmak için korumaya çalışıyorum ve eğer...

(Mehmet Altay ve Levent Gök’ün karşılıklı laf atmaları, birbirlerinin üzerine yürümeleri)

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, kalkmış buraya yumruğunu vuruyor.

MEHMET ALTAY (Uşak) – Hiçbir yere vurmuyorum.

BAŞKAN – Mehmet Bey...

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Ne yumruğu ya! Allah’ını seversen, otur yerine ya! İş arama kendine!

MEHMET ALTAY (Uşak) – Ne vurması ya? Allah Allah!

LEVENT GÖK (Ankara) – Nasıl vurursun sen buraya?

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Otur yerine! Ne vurması bel!

MEHMET ALTAY (Uşak) – Ben masaya vurmadım.

BAŞKAN – Mehmet Bey...

LEVENT GÖK (Ankara) – Vuramazsın...

MEHMET ALTAY (Uşak) – Sen Komisyonunda değil sin.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Komisyonunda olsa da olmasa da burada bulunmaya hakkı var.

(Karşılıklı konuşmalar ve gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

LEVENT GÖK (Ankara) – Vuramazsın...

MEHMET ALTAY (Uşak) – Ya nasıl abartabilirsin!

BAŞKAN – Fikri Bey... Mehmet Bey...

Mehmet Bey, tamam kardeşim.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Efendim, bir ara verelim isterseniz.

BAŞKAN – Bir sükûnet sağlansın, ben söyleyeceğim şimdi.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Sükûneti sağlayın Sayın Başkan.

BAŞKAN – Koruyorum, merak etmeyin.

LEVENT GÖK (Ankara) – Bu arkadaşımız kalkar, özür diler benden.

BAŞKAN – Ne olduğunu bilmiyoruz. Bir dakika...

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkanım, arkadaşımız kalktı, döndü, masaya şöyle yumruğunu vurdu.

BAŞKAN – Vurmadım diyor.

LEVENT GÖK (Ankara) – Ben bunu yiyecek adam değilim.

MEHMET ALTAY (Çorum) – Yemin eder misin? Yemin et!

LEVENT GÖK (Ankara) – Nasıl?

MEHMET ALTAY (Uşak) – Yemin et!

TEMEL COŞKUN (Yalova) – Mehmet, kavga çıkarmaya çalışıyorlar.

LEVENT GÖK (Ankara) – Gayet tabii, herkesin gördüğü hususta...

MEHMET ALTAY (Uşak) – Yemin et. Allah'ın üzerine yemin et.

(Karşılıklı konuşmalar ve gürültüler)

BAŞKAN – Çok ayıp, çok ayıp...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Sayın Başkan, bir beş dakika ara verin.

BAŞKAN – Bir dakika lütfen... Sakin olalım...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – 46'ncı maddeyi uygulayın.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Efendim, dayatma varsa bu tasarının, teklifin teklif olarak gelmesidir, görüştüğümüz konunun. Eğer dayatma olmayacak olsaydı Hükümet tasarısı olarak gelirdi. Burada söz verilmiş...

BAŞKAN – Sayın Öner, o tartışma aşamalarını geçtik.

Sayın Özkoç, lütfen konuşmanıza devam edin ki arada sayın milletvekilleri birbirleriyle konuşmak için... Lütfen...

Buyurun.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Sayın Başkan, 46'ncı maddeyi uygulayın.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, bir şey sormak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, biraz evvel Bakanı buradan gitti, bir mektup yazdı bize, gitti ve şimdi doğru olan şey yapıldı. O süreci ne yapacağız? Yani Bakan yoktu burada.

BAŞKAN – Başkan olarak, benim için Bakanın yazdığı ilk metin geçerlidir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Olur mu öyle şey efendim?

BAŞKAN – Ben size...

(Karşılıklı konuşmalar ve gürültüler)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – O zaman niye düzeltme gereği hissedildi efendim?

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Sayın Başkanım, söz hakkı alabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Komisyon üyesi olmayan bir arkadaşımızın...

(Karşılıklı konuşmalar ve gürültüler)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben her yerde konuşabilirim. Öyle bir şey olabilir mi?

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Sayın Başkan, bir söz hakkı alabilir miyim?

BAŞKAN – Bir dakika... Lütfen... Birer birer konuşalım. Söz hakkı isteyerek konuşalım. Müsaade edin.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Biz onu istiyoruz sizden.

BAŞKAN – Anladım. Ben de size diyorum ki bana Başkan olarak verilen vekâletname benim için ikna edicidir. Eğer sizin için ikna edici değilse, biraz önce siz söylediniz değil mi, “Ben yarın bunu Meclis Başkanlığına götüreceğim.” diye.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Engin Bey söyledi. Rica ediyoruz.

BAŞKAN – Ben size onun bir fotokopisini veririm. Başkanlığa iletirsiniz, Başkanlık gerekli şeyi de...

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Fikri Bey.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Fikri Bey konuşacak.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Sayın Başkan, burada biraz önce söyledim. Burada resmî bir toplantı yapıyoruz.

(Karşılıklı konuşmalar ve gürültüler)

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Bakın, burada...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, burası siyasi bir makamdır, bürokrat temsil edemez.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Olur mu? İç Tüzük’te açıkça yazıyor Ahmet Bey.

BAŞKAN – 30’uncu maddede yazıyor.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Bakın, değerli arkadaşlar...

TUFAN KÖSE (Çorum) - Yazı değişti mi orada, değişmedi mi?

BAŞKAN – Bana iki tane yazı geldi.

TUFAN KÖSE (Çorum) - İşte o iki yazıda da...

BAŞKAN – Benim için birinci yazı yeterlidir.

TUFAN KÖSE (Çorum) - O zaman niye değiştirme gereği duyuldu?

BAŞKAN – Anlaşıldı ki bazı üyeler için bu ikinci gerekli görülüş, onu da göndermişler. Bu da sizi tatmin etmezse ne yapabilirim?

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Fikri Bey...

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Bakınız, burası Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu yani resmî bir komisyon ve önemli bir kanun çalışması yapıyor. Burada İç Tüzük hükümlerini uygulamak durumundayız. İç Tüzük hükümlerine göre komisyon üyesi olmayan bir kişinin sadece söz hakkı isteyip konuyla ilgili görüşlerini ifade etme hakkı var. Bunun dışında usul tartışması hakkı, birtakım şeyi yoktur. Eğer Millî Eğitim Komisyonu üyesi arkadaşlarımız usul tartışması açabilirler, o da sözün ortasında değil, sözün sonunda açabilirler.

Şimdi, ben sizden, Başkan olarak, Lütfen İç Tüzük hükümlerini uygulayın diyorum. Komisyon üyesi olmayan hiçbir arkadaşımızın komisyon üyesi olup da konuşan arkadaşla laf atma hakkı yoktur, usul tartışması hakkı yoktur. Bakın, biz engelleme de bir demokratik bir yoldur ama engellerken Meclisin teamüllerini çiğnemek, ne pahasına olursa olsun engellemeye çalışmak bu Meclisin mehabetine uymaz.

(Karşılıklı konuşmalar ve gürültüler)

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Bu noktada Sayın Başkanım, tekrar görevinizi size hatırlatmak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şu anda, Sayın Özkoç dışında hiç kimseye söz vermiyorum.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Sayın Başkanım, konuşma hakkı usul hakkında konuşmayı da kapsar.

BAŞKAN – Sayın Özkoç dışında hiç kimseye söz vermiyorum.

Sayın Özkoç konuşmasını bitirene kadar Lütfen araya girmeyiniz.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Efendim, zaten toplantı yok hükmündedir.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Değerli arkadaşlarım, bu arada, Türkiye gibi büyük bir genç nüfusa sahip olan ülkede, okullaşma oranının artırılması tabii ki önemli bir hedeftir ancak burada eğitimin niteliğinin önemi ikinci plana atılmamalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; aday olduğumuz AB, bu çerçevede eğitimde ayrıca;

- Çok uluslu eğitim, mesleki eğitim ve gençlik ortaklıkları oluşturmayı,
- Öğretim programlarının ve yurt dışında eğitim fırsatlarının paylaşımını sağlamayı,
- Yeni yaklaşımları içeren eğitim ve öğretim projeleri üretmeyi ve uygulamayı,
- Akademik ve mesleki uzmanlık ağları kurmayı,
- Eğitimde yeni teknolojiler ve mesleki vasıfların tanınması gibi sınır ötesi sorunları çözücü yeni sistemler ve yaklaşımlar aramayı,

- Uyum, karşılaştırma ve karar alma süreçlerine ilişkin ortak bir zemin oluşturmayı amaçlamaktadır.

Değerli arkadaşlarım, şimdiki üniversite giriş sınavı yerine öğrencilerin bu şekilde alacakları kredilerin miktarı ve türüyle birlikte belli ve sık aralıklarla merkezî sisteme yapılacak düzey/başarı sınavlarının üniversiteye girişte ölçüt olarak kullanılması önerilmiştir. Böylece okulun yanı sıra sanayiden de krediler sağlayarak ve beceri kazanarak mezun olanların çoğunun üniversite önünde yığılmak yerine, başarılı ve kendine güvenen ara elemanlar olarak hayata atılabileceği için eğitim-istihdam ilişkisine de olumlu katkılar sağlanacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; eğitim sistemindeki esnekliğin en önemli göstergesi eğitim programlarındaki esnekliğin ve çeşitliliğin artırılmasıdır. Bu esneklikle doğru orantılı olarak eğitim kademeleri arasındaki geçişler de esnekleşme ve kolaylaşmaktadır. Eğitim sistemindeki bu esneklik aynı zamanda bireyin kendi kendini eğitmesinde de olumlu olanak sağlamakta ve bu yapıyı desteklemektedir. Bu ise bireysel yeteneklerin ve gelişimin ortaya çıkarılmasında kullanılan ölçme değerlendirme tekniklerindeki gelişimin bir sonucudur. Eğitimde bireylerin bilgi ve becerileriyle doğru orantılı olarak değerlendirilmeleri ve ödüllendirilmeleri yönündeki eğilim her geçen gün artmaktadır. Bu doğrultuda, eğitimde bireysel gözlemi ve değerlendirmeyi gerektiren liyakat sistemine doğru bir yöneliş olduğu da görülmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; uluslararası sözleşmeleri de sizinle paylaşmak istiyorum.

Eğitim hakkı bir insanın hakkı olarak ulusal ve uluslararası hukuk düzeyinde tanımlanmakta ve koruma altına alınmaktadır. Bu nedenle, eğitim hakkına ilişkin sahip olunan hakların kullanılmasında uluslar ve uluslararası hukukun birlikte değerlendirilmesinde yarar bulunmaktadır.

Uluslararası sözleşmeler... Eğitim hakkı birçok uluslararası sözleşmede düzenlenmiştir. Bunlar arasında Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi olarak geçmektedir.

Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, gözden geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sözleşmelerine 138'inci ve 182 sayılı sözleşmelere de bakılabilecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Türkiye'nin taraf olduğu önemli sayıda Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyi Sözleşmesi eğitim hakkını güvence altına alır. Uluslararası sözleşme devletler arasında düzenlenen kişilerin hak ve özgürlüklerini genişleten ve güvence altına alan ve uygulanması uluslararası kuruluşlar tarafından denetlenen hukuki belgedir.

1) Uluslararası sözleşmelerde eğitim hakkının çekirdeği eğitim alma hakkıdır. Bu hakkın kullanılabilmesi için öncelikle devletin yeterli donanıma sahip olan yeterli sayıda okul inşa etmesi gerekmektedir.

2) Bu okullarda görev yapacak yeterli sayıda ve nitelikte öğretmen yetiştirilmesi yine devletin görevidir.

3) Her türlü eğitim kurumu ve programının ayrımcılık gözetmeksizin herkes için erişilebilir olması da gerekmektedir.

Değerli arkadaşlarım, bazı gruplar için eğitime erişim diğer kişiler için olduğundan daha zor olabilir. Bu grupların eğitim hakkının kullanılabilmesi için devletin özel birtakım tedbirler alması gerekmektedir. Bu grupların başında kız çocukları, çalışan çocuklar, engelliler, ana dili eğitim dilinden farklı olanlar, azınlıklara mensup çocuklar, özgürlüğünden yoksun çocuklar, mülteci, sığınmacı ve göçmen çocuklar gelir.

Eğitimde yukarıdaki ilkeye bağlantılı olarak söz konusu grupların farklı ihtiyaçlarının ve kültürel yapılarının göz önüne alınması ve verilecek eğitimin bu hususlara göre uyarlanması gerekmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; okulların fiziksel olarak kolay ulaşılabilir yerlerde olması ve okullara güvenli şekilde ulaşımın sağlanması gereklidir.

Eğitimin maddi olarak herkes tarafından karşılanabilir olması gerekmektedir.

İlköğretim ücretsiz ve zorunlu olmalıdır. Öğrencilerden hiçbir ek ücret talep edilmemelidir.

Değerli arkadaşlarım, devletin herkes için kabul edilebilir bir eğitim sistemi ve müfredat oluşturmaya çalışması gerekmektedir.

Eğitimin temelinde çocuğun onuruna saygı ilkesi olmalıdır. Ayrıca, verilen eğitimin içerik açısından tarafsız, adil ve hoşgörüyü teşvik edici olması gerekmektedir.

Sunulan eğitim insan kişiliğinin tüm yönlerini ve yeteneklerinin geliştirilmesine hizmet etmeli ve insan hakları ile temel özgürlüklere saygısını güçlendirmelidir.

Üst Politika Belgeleri Dokuzuncu Kalkınma Planı'nı da sizinle paylaşmak istiyorum değerli arkadaşlarım.

"238. Nüfusun eğitime erişiminde önemli gelişmeler sağlanmıştır. Zorunlu temel eğitimin sekiz yıla çıkarılmasıyla, öğrenci sayısında büyük artış sağlanmış, ilköğretimden ortaöğretime geçişler artmıştır.

Bununla birlikte okullaşma oranlarında, okul öncesi eğitimde düşük seviyelerde kalınmış, ilköğretimde yüzde 100'e ulaşamamış, ortaöğretimde meslekî eğitimin payı artırılmamıştır. Yükseköğretim kademesinde okullaşma oranı bakımından önemli ilerleme kaydedilmekle birlikte, yükseköğretime olan yoğun talep artarak devam etmektedir. "

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Üst Politika Belgeleri Kalkınma Planı'nı, kalkınma planıyla belirlenen eğitimle ilgili temel stratejilerde eğitim sisteminin etkinliğinin artırılması, eğitime ayrılan kaynakların daha verimli kullanılması, öğrenciler ve aileler üzerinde mali, sosyal ve psikolojik yüklerin hafifletilmesi amacıyla eğitim sistemi sınava odaklı yapıdan kurtarılacaktır. Kaliteli eğitim imkânlarının yaygınlaştırılması amacıyla eğitim kurumlarında kalite güvence sistemi kurulacak, kalite standartları belirlenerek yaygınlaştırılacak, eğitim kurumlarının yetkileri ve kurumsal kapasiteleri artırılacak, performans ölçümüne dayalı bir model geliştirilecek hedefi muhakkak ama muhakkak yer alacaktır.

Değerli arkadaşlarım, 239. Eğitimin hemen her kademesinde ayrılan kaynaklarla öncelikle artan öğrenci sayılarının doğurduğu zorunlu ihtiyaçlar karşılanabilirken, eğitimde nitelik sorunu önemini korumaktadır.

Sekizinci Plan döneminde eğitim yatırımlarına özel sektör desteği önemli boyutlara ulaşmış, okullarda bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı yaygınlaştırılmış ve müfredat geliştirme çalışmalarına hız verilmiştir.

Eğitimde kalitenin artırılabilmesi için yenilenen müfredat programları ve öğretim yöntemlerine uyumlu olarak fiziki altyapı, donanım ve öğretmen niteliklerinin geliştirilmesi ve eğitime ayrılan kaynakların daha etkin kullanımı ihtiyacı devam etmektedir."

242. Meslek yüksek okulları ile mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları arasında program bütünlüğünün bulunmaması, mesleki ve teknik eğitim programlarının işgücü piyasasının taleplerine uygun olarak güncellenememesi sonucu mesleki ve teknik eğitim mezunlarının istihdamı artırılmamakta ve mesleki eğitime olan talebi azalmaktadır."

Değerli arkadaşlarım

354. Plan döneminde okulöncesi ve ortaöğretim kademesinde okullaşma oranlarında önemli artışlar sağlanması hedeflenmektedir.

İlköğretim kademesinde çağ nüfustaki azalmanın da katkısı ile tüm çocukların temel eğitim alması amaçlanmaktadır.

Ortaöğretim okullaşma oranlarındaki artışla birlikte yükseköğretime olacak talep artışını karşılamak üzere yükseköğretim okullaşma oranının yüzde 48'e ulaşması planlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; tablo 6.14 eğitim kademeleri itibarıyla hedefler:

1) Okullaşma oranları: Okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim, örgün öğretim, bunların içerisinde alınmaktadır.

584'üncü, okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması amacıyla öğretmen ve fiziki altyapı ihtiyacı karşılanacak, eğitim hizmetleri çeşitlendirilecek, toplumsal farkındalık düzeyi yükseltilecek, erken çocukluk ve ebeveyn eğitimleri arttırılacaktır.

585'inci, ilköğretimde okul derslerinin azaltılması için başta kurumsal kesime ve kız çocuklarına yönelik olmak üzere gerekli tedbirler alınacak ve ortaöğretime geçiş oranları da yükseltilecektir.

586'ncı, ortaöğretimin açığı da bulunan ihtiyaçlarının karşılanması için üniversite kontenjanları arttırılacaktır. Öğretmenlerin bölgelere ve yerleşim yerlerine göre dengeli dağılımı sağlanacak, özlük haklarında hizmet yaptıkları yerleşim yerleri ve hizmet şartları itibarıyla farklılaşmaya gidilmesine imkân sağlanacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; eğitimin yaygınlaştırılmasında merkezî idarenin yanı sıra mahallî idareler, gönüllü kuruluşlar ve özel sektörün katkısı da arttırılacaktır. Ortaöğretim program türünü esas alan, yatay ve dikey geçişlere imkân veren etkin bir rehberlik ve yönlendirme hizmetini içeren esnek bir yapıya kavuşturulacaktır.

Programlar geniş tabanlı ve modüler esasa göre düzenlenecektir.

Kalabalık sınıf mevcutları düşürülecek, ikili eğitim uygulaması da azaltılacaktır. Her kademede eğitim tesislerinin etkin kullanılabilmesi için standartlar ve ortak kullanım imkânları geliştirilecektir.

Okulların bilgi ve iletişim teknolojileri, altyapısı, eğitim yazılımları öncelikli olmak üzere güçlendirilecek, yenilenen müfredatın gerektirdiği ortamlar ve donanım sağlanacaktır.

Müfredat programlarındaki ve eğitim yönetmeliklerindeki değişiklikler dikkate alınarak öğretmen yeterlilikleri sürekli olarak geliştirilecek, gereken yeterliliklerin kazandırılabilmesi için hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimde etkin yöntemler uygulanacaktır.

Toplumda yaşam boyu eğitim anlayışının benimsenmesi amacıyla e-Öğrenim'e dâhil yaygın eğitim imkânları geliştirilecek, eğitim çağı dışına çıkmış kişilerin açık öğretim fırsatlarından yararlanmaları teşvik edilecek, beceri kazandırma ve meslek edindirme faaliyetleri de arttırılacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; özel eğitimi gerektiren öğrencilerin eğitiminde kaynaştırma yönetimine öncelik verilecek ve mevcut okulların fiziki koşullarına uygun hâle getirilecektir.

Eğitim sisteminin etkinliğinin arttırılması, eğitime ayrılan kaynakların daha verimli kullanılması, öğrenciler ve aileleri üzerindeki mali, sosyal ve psikolojik yüklerin hafifletilmesi amacıyla eğitim sistemi sınav odaklı yapıdan kurtarılacaktır.

Yükseköğretim giriş sistemi, öğrencileri programlar hakkında yeterli düzeyde bilgilendiren, ilgi ve yetenekleri ortaöğretim boyunca çok yönlü bir süreçle değerlendiren, okul başarısına dayalı müfredat programlarıyla daha uyumlu bir yapıya kavuşturulacaktır.

Ortaöğretim ve yükseköğretime hazırlık dershanelerinin özel okullara dönüştürülmesine yönelik teşvikler sağlanacaktır.

Değerli arkadaşlarım, Millî Eğitim Bakanlığı merkez teşkilatında hizmet esasına dayalı bir yapılanmaya gidilecek, kurumsal kapasite güçlendirilecek, taşra teşkilatlarına ve eğitim kurumlarına yetki ve sorumluluk devredilmesi sağlanacaktır.

Yükseköğretim Kurulu standart belirleme, koordinasyon ve planlamadan sorumlu olacak şekilde yeniden yapılandırılacaktır.

Yükseköğretim kurumlarının şeffaflık, hesap verilebilirlik ilkeleri doğrultusunda idari ve mali özerkliğe sahip olmaları ve yerel özerkliklere uygun şekilde uzmanlaşmaları sağlanarak sistemin rekabetçi bir yapıya kavuşturulması da desteklenecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; kaliteli eğitimin imkânlarının yaygınlaştırılması amacıyla eğitim kurumlarında kalite güvence sistemi de kurulacak, kalite standartları belirlenecek,

yaygınlaştırılacak, eğitim kurumlarının yetkileri ve kurumsal kapasiteleri arttırılacak, performans ölçümüne dayalı bir model geliştirilecektir.

Zorunlu eğitim öğrencilerinin yaş grupları ve bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak birinci yıl okul öncesi eğitim, dört yıl temel eğitim, dört yıl yönlendirme ve ortaöğretime hazırlık eğitimi ve dört yıl ortaöğretim olmak üzere öğrencilere farklı ortamlarda eğitim almaya fırsat verecek şekilde on üç yıl olarak düzenlenmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; ilköğretim ve ortaöğretimde orta vadede ikili öğretimden normal öğretime geçilmeli, öğle yemekleri okulda verilmeli, birleştirilmiş sınıf uygulamalarının sistematik bir değerlendirilmesi yapılarak birleştirilmiş sınıf uygulaması mümkün olan en alt düzeye çekilmeli, okullarda sınıf mevcutları çağdaş ölçütlere göre 20 ila 25 düzenlenmeli, 2023 vizyonuna uygun olarak özel eğitimde okullaşma oranının yüzde 25'e çıkarılması için gerekli tedbirler alınmalıdır.

Değerli arkadaşlarım, Millî Eğitim Şûrası Yönetmeliği değiştirilmeli ve Şûra katılımcılarının en az yüzde 25'i eşit sayıdaki kız ve erkek öğrencilerden oluşmalı ve öğrencilerinin katılımı demokratik süreçle sağlanmalıdır.

Millî Eğitim Bakanlığı Projesi Eğitimde Paydaşların Rolü Çalıştayı 22/3/1/2009 Başkent Öğretmenevi Sonuç Raporları. Bunu da sizinle paylaşmak istiyorum değerli arkadaşlarım.

Bu Çalıştaydan edinilen izlenimlere dayalı olarak şunlar önerilebilir: Paydaşlara Bakanlık ve okulların ilişkisini, çerçevesini belirleyen esnek, yapılandırılmış ve yerel ihtiyaçları da dikkate alan e-ortamda veya yazılı eğitimde paydaşların rolü yasal çerçeve etik ilkeler veya benzer başlıklı ulusal bir belge hazırlanmalıdır.

Paydaşların görüş ve önerilerinin sürekli alınıp değerlendirilebileceği bir web portalı veya web sayfası oluşturulmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi 2010-2014 Millî Eğitim Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı Stratejik Planı, Eğitim İlişkisinin Güçlendirilmesi Eylem Planı çalışmalarının yanı sıra Türkiye'deki Mesleki Eğitim ve öğretim Strateji Belgesi 2010 ve 2014.

1 Ocak 2010-31 Aralık 2014 dönemini kapsayan, Hükûmetin eğitim Stratejik Planı Lizbon Stratejisi'nin 2020 hedeflerine atıfta bulunur ve çeşitli hedefler arasında şu hedefleri de koymuştur.

Kişilerin sosyal ve ekonomik gelişmelere hazırlıklı olabilmesi için, Türkiye'deki temel yaklaşımın "Hayat boyu öğrenme" olması, herkes için erişilebilir fırsatların olması, kaliteli eğitim fırsatlarının uluslararası standartlara uygun biçimde geliştirilmesi, sosyal ortakların katılımına ilişkin yaklaşımın benimsenmesi, kamu kaynaklarının daha etkin kullanılması, STK'ların katılımı, okul öncesi eğitimin zorunlu olması, ortaöğretim, yükseköğrenim ve iş piyasası arasında daha güçlü bağlantıların olması okul ve velilerin arasında etkin bağların güçlendirilmesi.

1997 yılında zorunlu ilköğretim sekiz yıla çıkartıldığında ortaöğretim için talep önemli derecede artmıştır değerli arkadaşlarım.

1997-1998 yılında yüzde 52,79 olan brüt okullaşma oranı 2005-2006 eğitim yılında yüzde 85,18 seviyesine çıkmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı zorunlu eğitimi sekiz yıldan on yıla, on iki yıla çıkartarak ortaöğretimin zorunlu eğitimin bir parçası olmasını planlamaktadır.

Temel okuma yazma ve sayı okuma becerilerine ek olarak ilköğretim ve ortaöğretim programının kilit yeterlilikler, beceriler ve değerler, istihdam, sosyal hayata katılım, hayat boyu öğrenme ve kişisel gelişim paketini içermektedir.

Bazı ulusal değerlendirme, kazanım araştırmasının sonuçları ve diğer ölçütler eğitim programlarının yeniden tasarlanması için iyi bir kanaat oluşturmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; şimdi de size çekincelerimi ifade etmek istiyorum.

Türkiye e-eğitim ayrımcılığını yasaklayan UNESCO Sözleşmesi ve ayrımcılık yasağının konusu bakımından kapsamını genişleten 12 no.lu Protokol'e taraf değildir. Türkiye birleşmiş, medeni ve siyasi haklara ilişkin uluslararası sözleşmeye ek ihtiyari protokolü onaylarken kapsamlı bir ayrımcılık yasağı öngören 26'ncı maddenin ancak sözleşmede belirtilen haklara sınırlı olarak bireysel başvuruyu konu olabileceği yönünde bir çekince koymuştur.

Türkiye azınlıkların korunmasına ilişkin 27'nci maddesine ve eğitimin amaçları konulu 29'uncu maddesine azınlıklara ve yerli halklara mensup çocukların haklarına ilişkin 30'uncu maddesine de, değerli arkadaşlarım, madde 2'de ise eğitim hakkının tam olarak gerçekleştirilmesi, bireyin kendi inançları doğrultusunda eğitim olanaklarından yararlanabilmesine bağlanmıştır.

Mevzuat, din kültürü ve ahlak bilgisi dersi seçmeli olacak şekilde düzenlenmelidir. 138 no.lu ILO Sözleşmesi üye devletlere çocuk işçiliğinin gerçek anlamda ortadan kaldırılmasını sağlayacak ulusal politikaları izleme yükümlülüğünü de getirmektedir.

Buna göre, zorunlu eğitim çağındaki hiçbir çocuk, hiçbir ekonomik sektörde çalıştırılmaz. Bu kapsamda en düşük çalışma yaşı on beşin de altında olamaz. Sağlık, güvenlik ve ahlak açısından risk içeren işlerde çalışmanın asgari yaşı ise on sekizdir.

Değerli arkadaşlarım, 182 no.lu ILO sözleşmesi zorla çalıştırma, insan ticareti, borç karşılığı çalıştırma ve çocukların zorla silahlı çatışmalara dâhil edilmesi, fuhuş, pornografi ve uyuşturucu ticareti yoluyla istismar gibi çağdaş kölelik biçimlerini de içeren çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerini ortadan kaldırmaya yönelik öncelikleri belirler.

Her iki ILO Sözleşmesi kapsamında da çocuk işçiliğinin ortadan kaldırılmasında eğitimin önemine dikkat çekilir.

Değerli arkadaşlarım, 21'inci yüzyılın kalkınmış Türkiye'si için zorunlu eğitim gereği ve önerilerin modern eğitim modeli, akademik, entelektüel ve mesleki eğitim nerede olmalı, bu konu çok önemli olduğu için ben de sizinle bu konuyu paylaşmak istiyorum.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sizi dinleyen kalmadı Engin Bey.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sesimi duyan vardır herhâlde.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Bizi adamdan saymıyor musunuz?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Estağfurullah, estağfurullah...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Komisyon ve şeyin bittiğini söylüyorum, estağfurullah.

BAŞKAN – Sayın Üye, siz komisyon üyesi değilsiniz ama sürekli komisyon düzenini bozacak müdahale yapıyorsunuz. Lütfen, sizi İç Tüzük'e uygun davranmaya davet ediyorum.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Bana müdahale ediyorsunuz sürekli.

BAŞKAN – Tabii müdahale edeceğim, burayı yönetirken buranın usulüne uygun yönetilmesinden sorumluyum.

Sayın Özkoç, lütfen devam ediniz.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Eğer düzeni bozan birisi varsa toplantıya ara verin, daha da olmuyorsa erteleyin toplantıyı.

BAŞKAN – Burası sizden talimat alacak bir makam değil.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Ben sizi yasaya davet ediyorum, İç Tüzük'e davet ediyorum; başka bir şey yapmıyorum.

BAŞKAN – Bakın, lütfen bir hakkın suiistimali yaşanıyor.

Sayın Özkoç, buyurun lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki efendim.

BAŞKAN – Buyurun, yoksa sözünüzü bitmiş sayacağım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Fakat siz konuşunca ben...

BAŞKAN – Buyurun söz sizin.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Fikri Bey, nasıl bitmiş sayacaksın? Sürekli tehdit ediyorsun.

BAŞKAN – Evet, Sayın Özkoç, lütfen buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Değerli arkadaşlar...

BAŞKAN – Siz konuşmanıza devam edin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ama siz konuşurken ben nasıl konuşayım?

BAŞKAN – Buyurun, sözü veriyorum size, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ama benim de bir şeyim var, siz konuşuyorsunuz, ben nasıl konuşayım?

BAŞKAN – Buyurun, söz sizin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tamam... Tamam arkadaşlar.

Değerli Milletvekilim bir soru sordu, onu cevaplamak istiyorum.

Sevgili Milletvekilim...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Komisyon Başkanı yönetiyor burayı. Komisyon Başkanı...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ama siz benim sözümü keserseniz olmaz ki böyle.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Bir başkası azarlıyor, biz böyle bir azar görmedik.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya lütfen, sözümü kestirtmeyin Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Bizi azarlamaya ne hakkınız var?

BAŞKAN – Buyurun, siz buyurun.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkanım, diğer üyeler bizi azarlıyor burada. Ne hakkı var burada?

Komisyon üyesi değiliz diye biz şey miyiz?

TEMEL COŞKUN (Yalova) – En çok sen konuşuyorsun, bir de diyorsun “Azarlıyor.”

TUFAN KÖSE (Çorum) – Ben kimseyi azarlamıyorum.

BAŞKAN – Temel Bey... Sayın Coşkun...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Vekilim...

BAŞKAN – Sayın Coşkun, bunlar tarihe geçiyor, kayıtlara geçiyor, lütfen...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Vekilim...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, sizi konuşmaya davet ediyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben konuşuyorum Sayın Başkanım, lütfen ya.

BAŞKAN – Sayın Bozkurt... Sayın Bozkurt, sizden rica ediyorum, lütfen hatibe laf atmayın.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Bir soru sordum.

BAŞKAN – Soru da sormayın. Lütfen, soru sormayın, hatip konuşmasını bitirsin.

Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben yine de cevaplayacağım.

Profesör Doktor Ali Kahriman, katkıda bulunanlar da Sayın Vekilim, Profesör Doktor Sadettin Özen, Yardımcı Doçent Doktor Hüseyin Mert. Tamam mı? Peki, teşekkür ederim.

UGUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Engin Bey, bir daha der misiniz? Onu duymadım ben.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sen Komisyon üyesi misin?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sen Komisyon üyesi değilsin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, siz orada konuşmayın.

Evet, değerli arkadaşlar, bu yönde son yıllardaki Türk millî eğitim sisteminde eğitim öğretim çalışmalarının önemli bir kısmının tahta başında, masada, bilgisayarda, İnternet ortamında sürdürülmekte olduğu gözlenmiştir. Bir diğer ifadeyle gerçekleştirilen ve gerçekleştirilirken gerçeklerden kopuk, bulanık ve genel bilgiler ile keyfi, özel, duygusal, kadenci biçimlerde sürdürülmekte olduğu da gözlenmektedir.

Millî eğitim sisteminde genel ve temel bilgilerden gerçek üretime, teknik ve teknoloji üretimine geçişlerde arzu edilen ölçülerde verimlilik ve etkinlik elde edilmelidir.

Üniversite öncesi eğitim programında benzeri olumsuzlukların mevcut olduğu da görülmüştür. Aynı yönde Türkiye’de eğitim ve yönetim bilimleri temel ilkelerinden sapan bu yaklaşımlar, önlemlerin genelde gerçekçi ve isabetli olmamaları dolayısıyla uzun dönemde kaynak kayıplarına, verimsizliğe yol açtı ve açmaya devam etmektedir. Bu oluşumlar Türkiye Cumhuriyeti’nin sosyal psikolojisini, ülke birliğini olumsuz yönde etkilemektedir. Türkiye Cumhuriyeti ve Atatürk inkılap ve ilkelerine bağlı kuruluşları, Türk Silahlı Kuvvetlerini, sivil toplum örgütlerini, destek gruplarını ve kamuoyunu ciddi biçimlerde endişelendirmektedir.

Değerli arkadaşlar, Türk millî eğitim sistemini tamamlayanların kendi aile, yöre ve ülke koşullarında ortaya çıkan gereksinimlerini, amaçlarını ve sorunlarını bilimsel düşünme ahlakı çerçevesinde tanımlama, çözümleme, katma değer işler ve projeler üretmeleri arzu edilmektedir.

Yine Türk millî eğitim sistemini tamamlayanların ülke doğal ve ekonomik kaynakları, çevre temizliği, ulusal sistem yaklaşımı, ahlak sorunlarına yeterince duyarlı ve sorumlu davranmaları arzu ediliyor.

Eğitim sistemini tamamlayanların bir bütünlük içerisinde ayrıca olayları görüp anlamaları, olaylara ilişkin bilinç, vicdan, davranış değişiklikleriyle olayları öngörmeleri, geleceğe ilişkin vizyon ve misyon geliştirmeleri, sorumluluk üstlenmeleri, yetki kullanmaları, yetenek ve becerilerini geliştirmeleri bekleniyor. Belirli ölçülerde temel ve genel bilgileri gerçekçi, gerekirci, analitik sistemleri anlama, yorumlama yeteneklerini kullanmaları yine uzun dönemli amaçları ve projeleri kararlı bir biçimde izleyip yürütmeleri, katma değeri yüksek işler ve projeler üretmeleri isteniyor.

Aynı yönde üniversite öncesi eğitim programlarının Türk millî eğitim sistemi temel amaçları, iç ve dış evrimleri ve koşulları çerçevesinde günün ve geleceğin sorunlarını çözmesi, reformlarının ve stratejilerinin somutlaştırılması, gereksinimlerini karşılaması, süreçlerinin ve stratejilerinin iyileştirilmesi, güncelleştirilmesi ve gerçekleştirilmesi gerektiğini de görüyorum.

Değerli arkadaşlarım, üniversite öncesi eğitim programlarında beklentiler sorunların çözümleri yönünde meslek öğretimine öncelik verirken, temel bilimsel bilgiler, bilimsel düşünme ve bilim ahlakı çerçevesinde olayları ve sorunları tanımlama, çözümleme tekniklerine önem verilmesi gerektiği de önem kazanıyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; bu görüşler çerçevesinde Türk millî eğitim sisteminin verimlilik ve kalite sorunları, yöresel ve ulusal düzeyde sektörlerin gerçekleri, kısıtları ve olanakları, ana amaçları, ilkeleri ve sistem yaklaşımları ile teorik ve pratik olarak ortaya konması gerektiği belirginlik kazanıyor.

1, 2, 3, 4, 5, 6, Türkiye’de eğitim programlarının bir yandan kültür ve eğitim düzeylerini, diğer yandan da sektörlerin ekonomik verimliliklerini, katma değerlerini artıracak olanakları, yönetmelikleri ve işleri tanımlaması, geliştirmesi gerektiği de öngörülmüyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; AKP İktidarının son eğitim reformu girişimi 4+4+4 hakkında tespit ve önerilerimi dinlemenizi rica edeceğim. AKP İktidarı eğitim reformuna ilişkin tespitlerimiz: Yasa tekliflerine göre ilk temel öğretim 4+4 iki kademeye bölünüyor. İlk temel öğretimde ikinci kademe için açık öğretim yolu açılıyordu; bu değiştirilmiştir. Zorunlu örgün eğitim süresi fiilen 4 yıla düşürülüyor anlamına geliyor. İlk temel öğretimin kesintili hâle gelmesi çocuklar için büyük riskler yaratıyor, ikinci kademenin zorunlu olup olmadığı keyfileştiriliyor. Kız çocuklarının okuldan alınabilmesinin önü açılıyor, kız çocuklarının eğitimi kesintiye uğrattılıyor. Sosyalleşme, kaynaşma riske atılıyor. Çocuklar on yaşından mesleklere yönlendiriliyor. Çocuklar erken yaşta bilinçsiz tercihlere yönlendiriliyor. Çıraklığa başlama yaşı genel sözleşmelere aykırı olarak on bire düşürülüyor. Sekiz yıllık zorunlu temel eğitimle bile temel bilgiler yetersiz kılınıyor. Okul öncesi eğitimin yasal zorunluluğu ortadan kalkıyor. Bütçeye maliyeti hesaplanmıyor. Eğitim sisteminde ve kalitesinde yaratacağı tahribat hesaplanmıyor. 4+4+4 zorunlu eğitim için bir başlangıç tarihi öngörülüyor.

Değerli arkadaşlarım, AKP İktidarı eğitim reformuna ilişkin temel yaklaşım ve önerilerimizi de sizle paylaşmak isteriz. Genel olarak doğa olaylarında iş ve aile hayatında belirlilikler ile kaoslar, belirsizlikler yan yana, iç içe, arka arkaya ortaya çıkıyor. Mevcut ürün ve teknolojilerin ekonomik ömürleri yeni bilgi ürün ve teknolojilerin cazibesi ve kullanımlarıyla kısa sürede sona eriyor. Gelecekte hızla gelişen ve dönüşen yeni meslekler ortaya çıkıyor. Diğer yandan Türkiye’de bazı halk kesimleri ve kurumlar genel olarak iş, teknik ve bilim hayatının dayandığı deterministik, analitik ve sentetik düşünceler ile Doğu’nun fizik ve akıl ötesi kaderci inançlar, düşünceler arasında sıkışmış bocalayıp duruyor.

Sevgili arkadaşlarım, aynı yönde düşük ve orta gelirli aileler çocuklarının güvenceli, iyi gelirli işe sahip olmalarını istiyorlar. Düşük ve orta gelirli ailelerin bu beklentisi işveren çevrelerinin beklentisiyle de örtüşüyor. AKP Hükûmeti de toplumun bu beklentileri yönünde iyi bir meslek eğitimi modeli arayışı içinde oluyor, aynı yönde bir taşla iki üç kuş vurmak istiyor. İyi bir meslek eğitimiyle Türkiye’nin ekonomik sorunlarının da çoğunun çözümleneceğini düşünüyor. Aynı zamanda köy enstitüleri modelinin gerçek ötesi bir düşünce, uygulama ile taklit etmek istiyor. Asıl önemlisi dindar, inançlı, inanç temelli, ahlak sahibi nesiller yetiştirmek istiyor.

Değerli arkadaşlarım, ama meslek eğitimi ve iş sorununun çözümü önemli ölçüde stratejik sektörlere, projelere dayalı, kararlı, dinamik işletmelerin mevcudiyetine bağlı bulunuyor. Daha da önemlisi her türlü iş sorununu çözmek, analitik ve sentetik düşüncelere, verimli pratikliklere bağlı bulunuyor.

Her türlü inancın, dinin, ideolojinin eğitimi günümüzde verimlilik, yaratıcılık, bakış açıları ile analitik, sentetik, pragmatik ve pozitif düşünceler, sistemler, programlar, uygulamalar temeli olması gerekiyor.

Değerli arkadaşlarım, bu yönde sekiz yıllık zorunlu temel eğitimin etkinleştirilmesi ve kalitesi, kalkınması, kalkınmaya dönüşen iş, meslek, bilim ve eğitim felsefeleri uygulamaları için de gerçekçi ve akılcı bir düşünceyi, modeli ve uygulamayı da gerektiriyor.

Eğitim programlarında diğer yandan demokratik ve bilimsel eğitimin karşılıklı olumlu etkileşimi ile zamana ve koşullara bağlı, bireysel ve toplumsal görüşler ve görevler geliştirmesi beklenmektedir.

Sosyal adalet düşünceleri içinde içsel büyüme ve kalkınma modelleri kapsamında eğitim ve öğretimin nedenlerinin, temellerinin, amaçlarının ve programlarının geliştirilmesi beklenmektedir. Deneyci, deneyimci ve gözlemci, bilimsel eğitim yaparak yaratıcı eğitim, etik ve pragmatik eğitim boyutlarının geliştirilmesi beklenmektedir. Programın içeriği ve çerçevesinin klasik, neoklasik, modern, postmodern, postpozitif düşünce ve teorilere, yaklaşımlara, diğer süreçlere odaklı olması beklenmektedir. Bilimsel düşünüş ile iş ahlakına dayalı meslek ve vatandaşlık sorumluluğunun ve ahlakının geliştirilmesi beklenmektedir.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, sekiz yıllık zorunlu temel eğitimde temel bilgiler, kavramlar, değerlerin verilmesi önemli öngörülerdir. Zihinsel, pratik, estetik, etik yeteneklerin geliştirilmesi önemli görülüyor. Öğrenci ilgi ve yeterliliklerine odaklı programların geliştirilmesi önemli görülüyor. Öğrenci özel koşullara odaklı programların geliştirilmesi önemli görülüyor. Somut sorunların tanıtılması, çözümlenmesi odaklı olması önemli görülüyor. Gerçekçi, gerekirci, çözümlemeci, sentezci odaklı olması önemli görülüyor. Sosyalleşme, ortak karar verme odaklı olması önemli görülüyor. Özgün görüş, görev ve sorumluluk geliştirme odaklı olması önemli görülüyor değerli arkadaşlar. Eğitimin koşullara, çocuklara uygun temel bir felsefesi olması da önemli görülüyor. Teknik, mekanik ve sosyal...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çok önemli olduğu için bürokratlar hazırlıyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet Sayın Vekilim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Millî eğitimle alakası olmayan 6 kişi imza almış, biri mali müşavir, biri avukat...

BAŞKAN – Sayın Akar...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sosyal algının ve düşüncenin geliştirilmesi önemli görülüyor. Süreçlerde riskleri, kazaları, olanakları görme yetisinin olması önemli görülüyor.

BAŞKAN – Hemşehrimsin...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkan, ona bir şey demiyorsunuz, ben ağzımı açınca hemen bağırıyorsunuz.

BAŞKAN – O kadar olsun canım.

Buyurun, siz devam edin.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Haydar Bey'e yüzünüz gülerек, gayet sempatiyle söylüyorsunuz. (Gülüşmeler)

BAŞKAN – Buyurun, lütfen buyurun siz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Genelde gelişen ve dönüşen yeni mesleklere yönelik olması önemli görülüyor değerli arkadaşlarım. Çocukların analitik ve sentetik akıl yürütmeler ve ifade düzeylerinin geliştirilmesi de önemli görülüyor ve sekiz yıllık zorunlu temel eğitimi de destekleyici aşağıdaki alan ve konularda çalışmalar yapılmalıdır. Bunları da sizinle paylaşıyorum değerli arkadaşlarım.

Zorunlu eğitimi kesintiye uğratmadan iyileştirmeler yapılabilir. Sosyalleşme, kaynaşma ile demokratikleşme süreci güçlendirilebilir. Herkese hak ve talep ettiği kaliteli eğitim verilebilir. Çocuklarımıza uluslararası standartlarda eğitim fırsatları sunulabilir.

Almanya uygulamasına da değinecek olursak: Sevgili arkadaşlarım, Almanya'da zorunlu eğitim dokuz yıldır ve ilkokul 4'üncü sınıftan sonra öğretmenin önerisiyle hangi okula gideceği de kararlaştırılır. Aile itiraz ederse imtihana tabii tutulur. Başarı notları ve öğrencinin becerisi çok önemlidir. Almanya ve diğer

Avrupa ülkelerinde hiçbir parti tek başına eğitimde değişiklik yapma hoyratlığına girmezler. Uzun yıllar eğitimciler...

LEVENT GÖK (Ankara) – Eğitimi kim yazmış? Avukat mı yazmış?

BAŞKAN – Engin Bey, konuşmanızı lütfen sürdürün.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) - Baştan okuyun, tane tane okuyun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki, baştan alıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özdağ... Sayın Özdağ, lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Almanya’da eğitim dokuz yıldır ve ilkokul 4’üncü sınıftan sonra öğretmenin önerisiyle hangi okula gideceği kararlaştırılır. Aile itiraz ederse imtihana tabii tutulur. Almanya ve diğer Avrupa ülkelerinde hiçbir parti tek başına eğitimde değişiklik yapma hoyratlığına girmezler. Uzun yıllar eğitimciler ve bilim adamları tartıştıktan sonra, bakın arkadaşlar, uzun yıllar eğitimciler ve bilim adamları tartıştıktan sonra bütün partilerin –burası çok önemli- ortak kararlarıyla onaylanır ve halk da bu onaya katılır.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Bir daha okur musunuz?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Vallahi çok önemli.

OSMAN ÇAKIR (Düzce) – Arkadaşlar, CHP Grubu değil burası, lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim?

BAŞKAN – Devam edin lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kafamı karıştırıyorlar Sayın Başkan.

Almanya ve diğer Avrupa ülkelerinde hiçbir parti tek başına eğitimde değişiklik yapma hoyratlığına girmezler. Uzun yıllar eğitimciler ve bilim adamları tartıştıktan sonra bütün partilerin ortak kararlarıyla onaylanır ve halk da onaya katılır. Burada bir partinin değil...

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Partiler mi uzun yıllar...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Görüyorsunuz Başkanım, konuşmaya çalışıyorum bunlara rağmen.

BAŞKAN – Evet, gayretinizden dolayı kutluyorum sizi yani.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – ...bütün ülkenin geleceğini ilgilendirdiği için bütün halkın onayı şart, eğitim sendikası ve üniversiteler çok büyük rol oynarlar. Sınıflar, ortalama 20-25 kişiliktir. Bazı okullar tam gün. İlkokuldan itibaren yabancı dil dersleri verilmekte, bu uzun tartışmalardan sonra da buna karar verilmiştir. Eyaletlere göre liseler on iki veya on üç yıldır. Meslek eğitimi çok daha önemli, üniversiteye gitme modası yok, ara eleman, yani sanayinin aradığı ara eleman çok daha önemli ve onlar daha çok para kazanıyorlar.

Değerli arkadaşlarım, eğitim sistemimizin temel sorunları ve çözüm önerilerimiz hakkında da sizleri bilgilendirmek istiyorum, önemli. Eğitim sistemimizin sorunu temelde insan ve insan ilişkileridir. Bir örgütü çalıştıracak, verimli kılacak, amaçlarına ulaştıracak temel öge insandır. Hiçbir örgüt, hiçbir toplumsal sistem insansız olamaz. Dolayısıyla, örgütü çalıştıran insan olduğuna göre, sisteme ilişkin sorunların çözümü de örgütteki insana ilişkin sorunların çözümleriyle başlar.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; eğitim sistemimizde var olan sorunların çözümü öğretmen, uzman ve yönetici olmak üzere üç temel personel grubuna ilişkin sorunların çözümüyle mümkündür. Bunları söylerken eğitim sistemimizin içinde bulunduğu parasal ve sayısal yetersizlik sorunları da yadsınmamalı. Bu anlayıştan hareketle, eğitim sistemimizin içinde bulunduğu sorunların çözümü için aşağıdaki önerilerde bulunmak isterim.

Değerli arkadaşlar, eğitim sisteminin sorunlarının çözümüne insandan başlamak temel öneri olduğuna göre bu konuda yapılması gerekenler şunlar olabilir: İlk olarak yapılması gereken eğitim uzmanlığının sisteme etkin bir biçimde girmesini sağlamaktır. Eğitimimizdeki insan sorunun ikinci boyutu ise öğretmendir. Öğretmenlerin kamuoyunda yaygın olarak bilinen sorunlarının çözümüne ilişkin aşağıdaki çalışmalar yapılır: Öğretmenlerin statülerini artıracak en etkili önlem ücretlerini yükseltmektir. Ayrıca çalışma şartlarının da iyileştirilmesi gerekmektedir. Öğretmenlerin dengesiz dağılımı giderilmelidir. Bunun için atama statüsü gözden geçirilerek insan kaynağına dayalı israfın önlenmesi de mümkün olacaktır. Öğretmenlerin niteliksel yeterliliği de artırılmalıdır değerli arkadaşlarım.

Eğitim sistemimizin insan ögesinin üçüncü boyutu da yöneticidir. Yöneticilerin sorunlarına ilişkin çözüm önerileri şunlar olabilir, paylaşmak istiyorum: Yöneticilik kadrolarına yöneticilik konusunda eğitim

görmüş uzman kişiler atanmalıdır. Bunun için de öğretmenlerin yükselmelerinde yeterliliğe dayanan bir sistem de getirilmelidir. Hâlen yönetici konumunda olanlar hızla yeterli yöneticilik eğitiminden geçirilmeli, ancak yöneticilik eğitimi görmüş, sistemde var olan kişiler değerlendirilmelidir.

Değerli arkadaşlarım, eğitim sistemimizin içerisinde insanların görev yapacağı örgüt sorunlarına ilişkin de çözümler üretilmelidir. Öğrencilerin istenen amaçlar ve ihtiyaçlar doğrultusunda yetiştirilmesi, örgüt yapısının çağdaş yönetim anlayışıyla oluşturulması ve yaşatılmasıyla mümkündür. Bunun için de, başta Bakanlık merkez örgütü olmak üzere, taşra örgütleri ve okulların örgüt yönetim yapıları önce biçim değil görevden yola çıkarak gözden geçirilmeli ve çağdaş yönetim ilkeleriyle bağdaşmayacak klasik yönetimin ilişkilerinden arındırılmalıdır.

Değerli arkadaşlarım, bu yeniden...

Benim yanımda mı pişmansınız?

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Yo, yo, bir başkası. Yanlış yapanları pişman edeceğini söylüyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Anladım, ben benim yanımda oturdunuz için sandım.

...bu yeniden örgütlenme sürecinde öncelikle eğitim girişimine bir sistem özelliği verecek, bu sistemin amaçlarını çizecek, bu amaçları gerçekleştirecek stratejik Terbiye Kurulunun bir bilim kurulu olduğu tartışmalıdır. Çünkü bu Kurulun, örneğin program yapma konusundaki yetkileri alınarak siyasilerden alınarak eğitim ve öğretim kuruluna devredilmiştir. Oluşturulacak bilim kurulunda bilim adamlarına da yer verilmelidir. Eğitimde fırsat ve imkân eşitsizliğinin çözülmesi gerekir.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Bu bilimsel bulguları nereden elde ettin sen?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sormayın, çok çalıştım.

Buna dönük olarak: Bir, eğitimde hizmet götürmek için en az yararlananlara öncelik sunulması, daha çok sunulması anlayışı ön planda tutulmalıdır.

Kızlar aleyhine eşitsizlik, toplum içinde -bu çok önemli arkadaşlar- kadının öneminin ve haklarının artması oranında azalır. Aileler kız çocuklarının okutulmasına teşvik edilmeli, yönlendirilmeli ve konuda eğitilerek bilinçlendirilmelidir.

Sevgili Hocam, bir kez daha okumak istiyorum: Kızlar aleyhine eşitsizlik, toplum içinde kadının öneminin ve haklarının artması oranında azalır. Aileler kız çocuklarının okutulmasına teşvik edilmeli, yönlendirilmeli ve konuda eğitilerek bilinçlendirilmelidir. Eğitim hizmetinin gelişmiş yörelere öncelikle ve daha çok götürülmesi gerekir. Kırsal kesimde ilköğretimden mezun olan çocukların ortaöğrenim görmesi için yatılılık olanakları artırılmalı, başarılı öğrenciler için burslardan yararlanma uygulamalarının geliştirilmesi de gereklidir.

Değerli arkadaşlarım, öğretmen dağılımındaki dengesizliğin az gelişmiş bölgeler lehine giderilmesi gerekmektedir. Ekonomik kalkınma ve üretimde verimliliğin artırılması için mesleki teknik eğitim önemsenmelidir. Ortaöğretimde mesleki teknik liseler aleyhine görülen dengesizlikler giderilmelidir. Bunun için mesleki teknik lise sayısı da artırılmalıdır.

Sevgili arkadaşlarım, mesleki teknik liselerin meslek dersleri programları iş çevrelerinin ihtiyaçlarını karşılayacak teknolojik gelişmelerden geri kalmayacak şekilde geliştirilmelidir. Mesleki teknik programlara genel lise ve yaygın mesleki teknik eğitim programları arasında yatay geçişler sağlanmalıdır. Okullarımızdaki öğrencinin başarı değerlendirmesi etkinliklerinin de geliştirilmeye ihtiyacı vardır. Değerlendirme sadece belli sınav dönemlerinde yapılan bir işlem olarak görülmemelidir. Okulda başarı gerçekten hayattaki başarı için bir ölçüt olmalıdır. Bunun için de, değerli arkadaşlarım: 1) Sınavları bir amaç değil, araç olarak görmeli ve geliştirmeliyiz. 2) Nesnel ölçme yöntemleri geliştirilmelidir. 3) Not korkutucu ve tehdit edici bir unsur olarak değil, öğrencinin geliştirilmesine hizmet eden bir araç olarak görülmelidir. Örgütte bulunan insana ve insan ilişkilerine, bilimsel yaklaşıma, sorun çözmeye önem veren anlayışa ve yapıya sahip bir örgütte sorunların çözümü çok daha kolay olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; sonuç bölümüne gelince: Eğitimin yaptığı iki şey var; biyolojik olarak insana özgü yetilere, dünyaya gelen insan yavrusunu büyütüp yetiştirerek topluma kazandırmak. Bunun yanı sıra, toplumda maddi ve manevi bir birikimi aktarırken onun içinde doğup yetiştirdiği bir yurdun, giderek bir devletin değer ve idealleriyle donatmak, yani bir yurttaş yaratmak. İnsan ve yurttaş

eğitimin eseri değerli arkadaşlar. Ama eğitim her şeyden önce ulusal olmalıdır. Temel iki sorunumuz var: İktisadi ve sosyal kalkınmamızı gerçekleştirerek çağımızı yakalamak ve onun içinde saygın bir toplum olarak yer almak, öte yandan yalnız yasalardan oluşan bir sistem olarak değil aynı zamanda da bir yaşam biçimi olarak demokrasiyi kurmak, özgürlüğün nimetlerinden yararlanmak gerekir. Bunların her ikisi de birbirine bağlıdır ve her ikisini de gerçekleştirmek yeni bir insan yetiştirmemizi gerektirmektedir.

Değerli arkadaşlarım, bu insan, bireysel kurtuluşa değil toplumsal kurtuluşa inanan, ilerlemeye ve geleceğe yönelmiş, geriye değil ileriye bakan, aklın ve bilimin öncülüğünü kabul etmiş, öyle olduğu için de sistemli düşünen, tartışan ve yaratan, barışa, emeğe, insan haklarına, hoşgörüye, demokratik değerlere başköşede yer veren insan olacaktır. Çağımızın fethine de bu insanla çıkacağımızın bilinmesini isterim.

Değerli arkadaşlarım, Federal Almanya, Japonya ve ABD okullarındaki sistemleri bilmeden bu kanunun tartışılması çok mümkün görünmemektedir. O yüzden, müsaade ederseniz Federal Almanya sistemini şöyle bir gözden geçirelim.

Sevgili arkadaşlar, Federal Almanya Eğitim Politikası ve Planlaması yetkileri federatif yapıya uygun olarak devlet ile eyaletler arasında paylaşılmıştır. Anayasa'ya göre tüm okul sistemi devletin denetimi altındadır. İlk ve ortaöğretim okulları yerel yönetimlerin, yükseköğretim kurumları ise eyaletlerin yetki ve sorumluluk alanlarındadır. Her eyalet, Anayasa'daki temel hakları koruyarak okul öncesinden yaygın eğitime kadar eğitim sisteminin düzenlenmesinde ve yürütülmesinde yetkili ve sorumludur.

Değerli arkadaşlarım, okul öncesi temel eğitim, ilkökul ve ortaokul, lise, yüksek okullar, Almanya'da okul sistemi genel öğretim ve mesleki öğretim olmak üzere iki ana gruba ayrılır. Genel öğretim yapan okullar, okul öncesi eğitim, temel eğitim, birinci kademe ortaöğretim, ikinci kademe ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarıyla genel eğitimin birinci kademesini tamamlayan öğrencilerin devam etmek zorunda oldukları okullardır arkadaşlar.

Mesleki öğretim yapan okullar, ortaokuldan sonra en az üç yıl eğitim yapılan ve mesleki eğitim yapan okullardır. Okul öncesi eğitim ise şöyledir değerli arkadaşlarım: Almanya'da üç ve altı yaş okul öncesi eğitim isteğe bağlıdır. Anaokulları, kiliselere, derneklere, birliklere, sosyal yardım kuruluşlarına ya da belediyelere bağlıdır. Bu okullar bünyesinde açılan gündüz bakımevleri de okul öncesi eğitim kurumu olarak kabul edilmektedir. Okullar çoğunlukla bir okul bünyesinde. Okul öncesi eğitimde okullaşma oranı eyaletlere göre farklılıklar göstermekte, ortalama yüzde 90'dır, bu da çok ciddi bir rakamdır sevgili arkadaşlarım. İlköğretim, yani temel eğitim. Hemen tüm eyaletlerde zorunlu eğitim altı-on sekiz yaş arasındaki çocuklar için on iki yıldır ve bu sürenin on yılı tam zamanlıdır. İlk dört yıllık basamağı ilkökuldur değerli arkadaşlarım. Temel eğitim okulları genellikle bir bütünlük içinde ele alınarak aynı binada bulunmakla birlikte, bölgelere göre dört yıllık ilkökullar bağımsız binalarda da olabilmektedir. İlköğretimin 4'üncü sınıfından bir üst sınıfa naklen geçilir. 1'inci ve 4'üncü sınıflarda bütün dersler sınıf öğretmenleri tarafından verilir. Öğretmenler, genellikle, 1, 2 ila 3, 4 sınıflarda uzmanlaşarak sınıfları paylaşırlar.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; ilkökuldan sonra öğrenciler, ilgi, yetenek ve başarılarına göre matematik, Almanca ve hayat bilgisi üst eğitime yönlendirilirler. Başarılı öğrenciler liselere, orta düzeyde başarılı öğrenciler nitelikli bir meslek eğitimine hazırlayan ortaokullarla, başarı düzeyleri düşük öğrenciler ise alt düzeydeki meslek okullarına hazırlayıcı eğitim veren temel eğitim okuluna yönlendirilirler.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bizim gibi...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, Değerli Vekilim, haklısınız.

Velinin okulun kararına itiraz etme hakkı da vardır ve çocuğunu okulun uygun gördüğü okuldan başka bir okula gönderebilir. Bu durumda bağımsız bir komisyon sınav da yapabilir ve karar verebilir.

Ortaöğretim, değerli arkadaşlarım: Temel eğitimde ilk ve ortaöğretim birbirini tamamlar. Zorunlu öğretimin devamı olan ortaöğretim kurumları her öğrencinin performansına, ilgi ve yeteneklerine göre eğitim imkânı verir. Ortaöğretim sistemi içinde farklı okul türleri: Temel ortaokul, ortaokul, lise, çok programlı okul, 5 ve 9'uncu sınıf temel ortaokul, akademik olarak diğer okullara yönlendirilmeyen öğrencilerin devam ettiği genel kültür ve mesleklere hazırlama eğitiminin birlikte verildiği, zorunlu eğitimi devamlı olan bir okul türü. Dokuz ila on yıl sonunda ortaöğretim diploması verilir. Temel derslerde yetenekli ve başarılı olanlar başka okullara yatay geçiş yapabilirler.

Değerli arkadaşlarım, 5'inci ve 10'uncu sınıf ortaokul...

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Bir dakika Sayın Özkoç, Başkan dinlemiyor, dinleme olanağından yoksun, onun için ara verin.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, siz devam edin lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Öyle mi efendim?

İlkokulda başarı...

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Dur bekle, dinlen canım, bekle.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Öyle mi, beklemem mi gerekiyor?

BAŞKAN – Evet, Sayın Özkoç, buyurun lütfen.

Şimdi, Sayın Muharrem İnce'nin...

MUHARREM İNCE (Yalova) – Birazdan, on on beş dakika sonra.

BAŞKAN - ...on beş dakika sonra hamburger ikramı olacak. İkramı almak isteyen arkadaşlarımız dışarıda ikramı alıp tekrar salona dönebilirler.

Buyurun.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Sayın Başkan, bir konu var: Bakın iktidar ne kadar ciddiye alıyor, muhalefet ne kadar ciddiye alıyor? Bir saptama yapar mısınız lütfen. Kaç muhalefet milletvekili var, kaç iktidar milletvekili var?

BAŞKAN – Şu anda Sayın Konuşmacının sözü bitmediği için...

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Teklifin sahibi kaç vekil var?

BAŞKAN – Sayın Valim, Sayın Milletvekilim...

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Grup Başkan Vekillerinden biri bile yok, teklif sahibi bile yok ortada.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, sizin konuşmanızı bitirmenizi bekliyoruz.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Bakan yok, teklif sahibi yok, Başkan yok, biz müzakere ediyoruz.

BAŞKAN – Biz devam ederiz, devam ediyoruz.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Başkan yok, Bakan yok, teklif sahiplerinden hiçbirisi yok. Böyle gayriciddilik olur mu?

BAŞKAN – Sayın Özkoç, lütfen devam ediniz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Siz ara verdiğinizde biz dışarıda yemek yiyeceğiz değil mi efendim?

BAŞKAN – Tabii ki...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Biri yer biri bakar kıyamet ondan kopar, biz yemek yiyeceğiz Beyefendi burada konuşuyor olacak.

BAŞKAN – Yok, zaten, “on iki saat” dediği için bir saat sonra bitiyor süresi, o da yiyebilir bir saat sonra, rahat olun.

Devam edin, lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – İlkokulda başarı düzeyi orta olan öğrencilerin yönlendirildiği ve mezunlarının meslek eğitimi veren bir üst öğretim kurumuna devamı öngörülen zorunlu eğitimin devamı olan ortaokul türüdür. Yetenek ve başarı durumlarına göre yükseköğrenim yapabilecek düzeyde bulunan öğrencilerin yönlendirdiği zorunlu eğitimin devamı olan ve öğrencileri akademik eğitime hazırlayan okullardır. Öğrenciler 10'uncu sınıfta mezun olabilirler veya 13'üncü sınıfa kadar devam edebilmek için bitirme sınavını başarmaları gerekir. Bitirme sınavını başarıyla veren öğrenciler başka herhangi bir sınava girmeden not ortalamalarına göre üniversiteye kayıt yaptırabilirler.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; çok programlı okul, karma ortaokul, ortaokul birinci devre, düzenli alt ortaokul, bu okullar Alman eğitim sisteminde esas olan erken yönlendirmenin doğurduğu sakıncaları gidermeye yönelik geliştirilen okullardır. Bu okulda 9'uncu sınıfı bitiren öğrenciler belgesini almaya hak kazanırlar. Bu belgede iyi bir not ortalaması olanlar 10'uncu sınıfta ticaret, sağlık ve meslek okullarına

geçebilirler. 10'uncu sınıfı başarıyla bitirenler belgesini hak ederler. 12'nci sınıfı başarıyla tamamlayanlar bir yıl pratik eğitim yapıldıktan sonra belgesini alırlar ve bir üst öğretim kurumuna devam etme hakkını kazanırlar.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; genel eğitimin yanı sıra mesleki eğitimin de verildiği alt öğretim okul türü 5 ve 6'nci sınıflarda benzeri öğretim programları da uygulanmaktadır. 7'inci sınıftan sonra, öğrenciler, gösterdikleri performansa göre alanlara ayrılırlar. Matematik, yabancı dil, Almanca, fizik, kimya, teknik, ev ekonomisi, müzik ve spordur. Seçmeli dersler haftada dört buçuk saat vardır, 9'uncu sınıfı başarıyla tamamlayanlar alırlar. Başarılı öğrenciler 10'uncu sınıfta sınava girerek mezun olurlar.

Sevgili arkadaşlarım, 5'inci ve 10'uncu sınıfın ilk iki yılında öğrenciler karma gruplardan oluşan sınıflara ayrılır ve aynı program uygulanır. 7'inci sınıftan sonra öğrenciler seviye ve yeteneklerine göre sınıflara ayrılır. Öğrenciler 10'uncu sınıftan da mezun olurlar. Sevgili arkadaşlarım, meslek öncesi eğitime hazırlayan alt ortaöğretim okul türüdür ve 5 ve 6'nci sınıflarda öğrenciler genel öğretim programını takip eder, 7'inci sınıfta zorunlu olan dersleri de okuturlar. İki farklı düzeyden oluşan sınıflara ayrılırlar. Öğrenciler 9'uncu sınıfın sonunda mezun olurlar.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; sonuçları da sizinle paylaşmak istiyorum.

Almanya'da temel eğitim 4+4 şeklinde örgütlenmiştir. Yönelme çok erken başlamaktadır, çok eleştiri var.

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Kaç yaşında başlıyor?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Burada söylememiş ama on diyor.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Hep gelip ayrıntıya takılıyorsun Sayın Milletvekilim.

Yani kargadan başka kuş bilmiyor musun?

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Almanya bu sistemi terk ediyor. Çok mutlu oldunuz ama Almanya bu sistemi terk ediyor artık, geri adım atıyor, eski sisteme dönüyor.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, lütfen devam ediniz. Sürenizi arkadaşlar kullanıyorlar, lütfen devam ediniz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Temel eğitim ikinci kademe hem liseler bünyesinde hem de bağımsız olabilmektedir. Genel lise bünyesinde ikinci kademe yer alırken mesleki liselerin bünyesinde ikinci kademeler yer almamaktadır. İkinci kademede en az altı farklı program türü vardır. Genellikle çok programlı anlayış vardır. Yatay ve dikey geçişler her kademede açıktır, başarı artı sınav.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Engin Bey, on iki saatle sınırlı mı konuşmanız?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben “en az on iki saat” dedim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Başkan “bir saati kaldı” diyor da.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Engin Bey, bizi de bilgilendirir misiniz arada buraya bakarak, hep oraya bakıyorsunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tabii.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, konsantrasyonunuzu bozuyorlar, siz lütfen... Süreniz çünkü “on iki saat” diye söz verdiniz, dolayısıyla sözünüzü yemeyeceğinizi ümit ediyoruz. Onun için konsantrasyonunuzu bozmalarına lütfen müsaade etmeyin ve sürenizi en ekonomik şekilde kullanılması noktasında, buyurun söz sizin.

(Hatip konuşmasına ayakta devam etti)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkanım, daha yüksek sesle konuşsun, duyamıyoruz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Değerli arkadaşlar...

BAŞKAN – Lütfen oturarak... Lütfen... Sayın Özkoç, İç Tüzük'e uygun konuşalım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Oturmam mı gerekiyor?

BAŞKAN – Tabii, oturmak gerekiyor. Buyurun.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Öyle bir şey yok, oturarak konuş kaçınıcı madde?

BAŞKAN – Sayın Özkoç, eğer konuşmamanız durumunda sürenizi bittiğini varsayacağım.

Buyurun.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Nasıl isterse öyle konuşur?

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Kaçınıcı madde oturarak konuşacak? Öyle bir hüküm yok.

BAŞKAN – Buyurun... Buyurun...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, İç Tüzük'ün ilgili maddesinde nasıl konuşacağı tarif edilmemiş.

BAŞKAN – Bir kere, Komisyon üyesi olmadığınız için böyle bir tartışmaya katılamazsınız.

Siz buyurun.

(Hatip konuşmasına oturarak devam etti)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Lütfen, rica ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bakın, bu konuşmalarınız tutanağa geçiyor Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, konuşma için uygun ortamı lütfen sağlayın. Kendim konsantre olamıyorum. Lütfen...

Velinin görüşü önemlidir. Okul veliyi sürekli bilgilendirecektir. Yüz yüze görüşme, karne, mektuplar hazırlanacaktır. 4'üncü sınıftan sonra öğrencinin akademik eğitime mi, yoksa mesleki eğitime mi yönlendirileceğine ilişkin karar büyük ölçüde sınıf öğretmeninin sorumluluğundadır.

Değerli arkadaşlar, şimdi, Almanya'yı bitirdik ama Japonya yani Japonya'yı ne yapacağız? Japonya'nın eğitim sistemi çok önemli. Japonya'da okul sistemleri, okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim, okul öncesi, ana okul ve 1'inci ve 3'üncü yıl, ilkokul 6, ortaokul 3 yıl, ortaokul özel ve normal olmak üzere ikiye ayrılıyor.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Dışarıda, lütfen... İçeriye alamayız.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Başkanım, iki dakikanızı alacağım.

Sayın Başkanım, ben, Grup Başkan Vekilliğinden garsonluğa terfi ettim. Siz de kısa süreliğine başkomutanlıktan komisyon başkanlığına geçersiniz... Derdim şu: Arkadaşım bir yudum bir şey atıştırın.

BAŞKAN – Hayır, zaten bir saat kaldı arkadaşımızın. Nedir şurada bir saat? Bir saat kaldı arkadaşımızın.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Böyle bir zorlamaya gerek yok.

BAŞKAN – Sayın İnce... Sayın İnce...

MUHARREM İNCE (Yalova) – Bir dakika... Burada elma dağıtıldı mı?

BAŞKAN – Sayın İnce, Komisyon Başkanı şu anda benim. Burada herhangi bir şeyin dağıtılmasını uygun görmüyorum. Arkadaşlarımız acıkmış olabilirler.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Yahu, Plan ve Bütçe Komisyonu devamlı yiyip içen bir komisyon.

BAŞKAN – Benim tarzım... Ben, şu anda Başkan olarak buna müsaade etmiyorum.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Burası sizin tarzınıza göre şekillenmez. Az önce Komisyon Başkanı elma dağıttı. Ben, burada bir şey dağıtmayacaktım. Arkadaşlarıma yemek isteyenler dışarıya gelebilirler diye...

BAŞKAN – Tamam.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Arkadaşım da bir yudum bir şey...

BAŞKAN – Hayır, arkadaşımızın bir saat bir şeyi kaldı şurada, bitirsin ondan sonra. Niye konsantrasyonunu bozuyorsunuz?

MUHARREM İNCE (Yalova) – Bakın, şimdiden sonra herkes şunu bilsin, bu Mecliste komisyonlarda hiç kimse bir şey dağıtamaz.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Evet, aynen öyle.

BAŞKAN – Evet, dağıtmamalı da zaten.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Dağıtamazsınız.

BAŞKAN – Dağıtmamalı.

Şimdi, Sayın Özkoç, devam edin lütfen. Siz sürenizi bitirin, ondan sonra yemeğinizi yersiniz.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Sayın Başkan, Allah, kimseyi sizin gibi muhanete muhtaç etmesin.

BAŞKAN – Evet, ben, Komisyon Başkanı olarak şu anda müsaade etmiyorum.

Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sevgili milletvekilleri, Japonya'daki eğitim çok önemli. Devam ediyorum...

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Allah, kimseyi muhanete muhtaç etmesin arkadaşlar.

BAŞKAN – Evet.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, değerli arkadaşlarım, Sevgili Vekilimizin de isteği üzerine Japonya'yı tekrar baştan alarak ifade etmek istiyorum.

ABD'de eğitim sistemi üç ana bölümden oluşmaktadır; ilköğretim, okul öncesi ve temel eğitim, ortaöğretim, ortaöğretim sonrası eğitim kademeleri. Zorunlu eğitim eyaletlere göre on yıl ve on üç yıl arasında değişir. Eyaletlere bağlı olarak beş ve altı ya da yedi yaşında başlar. Okul öncesi mecbur değildir. Beş yaş okullaşma oranı yüzde 93'tür.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Çok özür diliyorum.

Hazreti Ömer'in adaletine uyamayacağız, biz yiyeceğiz, siz yemeyin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Allah cezanızı versin, ne diyeyim, çıkın yiyeceğinizi ya(!)

İlköğretimde en yaygın okul biçimi 6 yıllık ilkokul veya modellerdir. Ortaöğretim, 7'nci veya 9'uncu sınıfta başlayıp 12'inci sınıfın sonuna kadar devam etmektedir. Lise...

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Sayın Vekilim, sizi destekleyen ülkelerden örnekler verdiniz ama...

BAŞKAN – Sayın Atalay, konuşmacının süresi azaldı, lütfen konsantrasyonunu bozmayın.

Buyurun.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – “En az on iki saat.” dedi Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hayır, on iki saat diye söz verdi, sözünde duracaktır.

Evet, Sayın Özkoç, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ortaöğrenimin birinci devresinde mesleki rehberliğe önem verilir. Ortaöğretimin ikinci devresinde ise temel derslerin yanı sıra üniversiteye hazırlık, mesleki ve genel amaçlı dersler yer alır. Öğrenciler temel bir alan ve bir de yan alan olanı seçerler.

Okul modelleri: Dört yıllık okul, primary school üzerine dört yıllık 4+4+4 olarak uygulanmamakta ve bir bütünsellik içermektedir. Sekiz yıllık bir okul da mevcuttur. Altı yıllık bir ilkokulda altı yıllık bir high school'dan oluşan 6+6 modeli uygulanmaktadır. Mesleki eğitim genelde liseden sonra iki yıldır ve yüksekokullar sistemi içerisinde yer alır. Bunun yanında lisenin 11 ve 12'nci mesleki eğitime yönelmek isteyen bazı özel amaçlı liseler ve büyük mesleki teknik okullar ortaöğretim düzeyinde teknik programlar uygulanır. Bu öğrencilere diploma yanında mesleki yeterlilik belgesi de düzenlenmektedir. Genel olarak üç çeşit yükseköğrenim kurumu bulunmaktadır. Ön lisans veren meslek yüksekokulları, lisans derecesi veren dört yıllık müstakil yüksekokullar ve üniversiteler.

Değerli arkadaşlarım, öneriler bölümüne geldim. 4+4 ilköğretim olarak birinci kademe ve ikinci kademe şeklinde düzenlenebilir. Birinci kademede tüm dersler ortak bir programa bağlı olarak yürütülür. İkinci kademede seçmeli derslere ağırlık verilebilir. Sınıflar 6, 7 sınıflara da ayrılarak. Akademik eğitime gidebilecek öğrenciler için genel liseye hazırlık yapan sınıflar mesleki eğitime hazırlanacak öğrenciler için ağırlıklı alan dersleri ve beceriye dayalı uygulamalı derslere ağırlık verilebilir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilköğretimin birinci kademe 4 yıl, ilköğretim okullarında ikinci kademe 4 yıl, akademik eğitim için seçilen öğrenciler genel liseler bünyesinde mesleki ve teknik alanlar için ayrılan öğrenciler 4+4 aynı okulda ilköğretimi tamamlayabilirler.

Değerli arkadaşlarım, bütün diğer okullardan verdiğim örneklerden sonra belirtmek isterim ki Millî Eğitim Bakanlığının Stratejik Planı çok önemli olduğundan bu konunun bir kez daha bizler tarafından dinlenerek bir karara bağlanmasında etkin rol oynayacağını düşündüğümden bunu sizle paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, küresel yarışın var olan çevresi ve hızla değişen koşullar, daha fazla "stratejik yönetim" ve daha az "geleneksel planlama" gerektirmektedir. "Stratejik yönetim; sürekli olarak, koşullar gerektirdikçe stratejileri oluşturma, seçme, uygulama ve değiştirme yeteneğidir." Bu değişim, kurumların çevresel değişkenlere duyarlı bir biçimde iç değişkenlerini sürekli geliştirerek rekabetçi ortamda vizyonuna erişme çabasını da göstermektedir.

Değerli arkadaşlarım, bu süreç dışında kalan kurumlar zaman içinde yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalacaklardır. Stratejik yönetim süreci, organizasyonel ve toplumsal dönüşümlerin değişen çevresel koşullara niteliğini kaybetmeden kurumların bu şartlara uyum sağlamasını amaçlamaktadır. Böylece küresel

dönemde hızla değişen çevresel değişkenlerle birlikte ele alınarak yönetsel, operasyonel ve denetsel süreçlerin değişimleri içerecek biçimde planlanmasını ve hayata geçirilmesini gerektirir.

Stratejik planlama iyi yönetimi hedeflemektedir. Stratejik planlama sayesinde yönetimin edineceği "stratejik düşünme ve davranma" özelliği, kamu yönetimine etkinlik kazandıracaktır. Girdiler ve çıktılar yerine sonuçlara ve performansa odaklanma, hesap verme sorumluluğu ve katılımcılık, ihtiyaçlara cevap veren bir araç olarak stratejik planlama, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile kamu idareleriyle zorunlu hâle getirilmiştir.

Değerli arkadaşlarım, Millî Eğitimin Stratejik Planı hazırlanırken planlama sürecinin her aşamasında Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı çalışanlarının katılımı sağlanmaya çalışılmış, bunun yanı sıra paydaşların görüş ve önerilerine de başvurulmuştur.

Stratejik planlama çalışmalarının yürütülmesi sırasında öncelikle aşağıdaki mevzuat temel alınmıştır:

24/12/2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu 22/12/2005 tarih ve 5436 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Karamamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun.

Değerli arkadaşlarım, Millî Eğitim Bakanlığı Stratejik Planı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından hazırlanmış olan "Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu" rehberliğinde ve strateji geliştirme yaklaşımlarından "Beş Parçalı Strateji Geliştirme Yaklaşımı" ile "Stratejileri Geliştirmek İçin Strateji Tercihleri Arasındaki ilişkileri Yapılandırma Yaklaşımı birlikte kullanılarak hazırlanmıştır.

Stratejik karar sürecinde ise stratejik karar verme modellerinden "Rasyonel Planlama Modeli" ile "Politik Karar Verme Modeli" de kullanılmıştır.

Değerli arkadaşlarım, bu konunun yasal çerçevesini de şöyle açıklamak isterim: Kalkınma planları ve programlarında yer alan politika ve hedefler doğrultusunda, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılmasının, hesap verilebilirliği ve saydamlığı sağlamak üzere kamu mali yönetiminin yapısını ve işleyişini, raporlanmasını ve mali kontrolü düzenlemek amacıyla çıkartılan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 9. maddesinde; "Kamu idareleri; kalkınma planları, programlar, ilgili mevzuat ve benimsedikleri temel ilkeler çerçevesinde geleceğe ilişkin misyon ve vizyonlarını oluşturmak, stratejik amaçlar ve ölçülebilir hedefler saptamak, performanslarını önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda ölçmek ve bu sürecin izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle stratejik plan hazırlıklarına değinilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Türk eğitim sistemini düzenleyen mevzuat ile birlikte, eğitim sistemi için referans bir politika belgesi niteliğinde olan ve toplumumuzun Bakanlıktan beklediği örnek ve öncü olma misyonuna, Türkiye'nin AB vizyonuna uygun bir "Millî Eğitim Bakanlığı Stratejik Planı" Bakanlığımızın hazırlayıp yürürlüğe koymak durumunda olduğu en öncelikli belgelerden biridir.

5018 sayılı Kanun'da öngörülen ve stratejik plan hazırlamakla yükümlü kamu idarelerinin ve stratejik planlama sürecine ilişkin takvimin tespiti ile stratejik planların, kalkınma programları ve programlarla ilişkilendirilmesine yönelik usul ve esasların belirlenmesi amacıyla hazırlanan "Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in (26.05.2006 tarihli ve 26179 sayılı Resmî Gazete) yayımlanmasını müteakiben, Bakanlığımız, 2006/55 sayılı Genelge ile stratejik planlama sürecini başlatmıştır.

Millî Eğitimin ilk stratejik planı yönetmelikte öngörüldüğü şekilde 2010-2014 yıllarını kapsayacak şekilde hazırlanmıştır.

Değerli arkadaşlarım, MEM bünyesinde kurulan bu AR-GE birimleri il, ilçe ve okul düzeyinde seminerler vererek, stratejik yönetim anlayışının en alt düzeye kadar yaygınlaştırılması çalışmalarını yürütmektedir. Bu doğrultuda, il, ilçe, okul ve kurumlar stratejik planlarının hazırlanmasında uzman desteği sağlamaktadırlar. Aynı zamanda AR-GE birimleri stratejik planlama ekibi çalışmalarını koordine ederek çalışma sonuçları doğrultusunda il eğitim stratejik planının da hazırlanması görevini yürütmektedirler.

Stratejik Planlama Üst Kurulu, merkez teşkilatında müsteşar başkanlığında Bakanlık birim amirleri, taşra teşkilatında ise il millî eğitim müdürü başkanlığında müdür yardımcıları, şube müdürleri ile ilçe millî eğitim müdürlüklerinde ise ilçe millî eğitim müdürü veya bir şube müdürünün katılımı ile oluşturulmaktadır.

Bakanlıkta her birimden bir personelin katılımı ile stratejik plan hazırlama ekibi oluşturulmuştur. Bakanlık stratejik planlama ekibine birimini temsilen katılan üye, aynı zamanda biriminin stratejik planının hazırlanmasını koordine etmekle de görevlendirilmiştir. Aynı şekilde il millî eğitim müdürlükleri bünyesinde kurulan stratejik planlama ekipleri de il eğitim stratejik plan hazırlık çalışmalarında görevlendirilmiştir. Başkanlığımız tarafından düzenlenen stratejik planlama seminerlerinde her birimden ve ilden en az iki personelin alanda yeterli düzeyde eğitim almasına dikkat edilmiştir. Ekip üyelerinin belirlenmesinde esas olarak kişilerin etki, etkilenme, bilgi ve ilgileri dikkate alınmıştır. Oluşan grupta bütün birimlerin temsil edilmesi sağlanmıştır.

Değerli arkadaşlarım, stratejik planlama ekiplerinde görevlendirilen personelin çalışmalarda alacakları rollere uygun ve ihtiyaca göre hizmetçi eğitim programları düzenlenmiştir. Özür dilerim... Hizmet içi eğitim programları düzenlenmiştir. Vallahi çok da dikkatli bakıyor, o yüzden yeniden düzeltiyorum yani.

Bu eğitimler, stratejik yönetimin temelleri, iç ve dış analiz, amaç ve hedef belirleme, strateji oluşturma ve geliştirme, uygulama ve değerlendirme çalışmalarını da kapsamıştır.

Değerli arkadaşlar, bu amaçla; hazırlık dönemi boyunca her düzeyden temsilcilerin yer aldığı personele stratejik plan hazırlanması ve stratejik yönetim döngüsü içerisinde bulunan kavramlarla ilgili olmak üzere toplam 1.223 kişiye 346 saat hizmet içi eğitim düzenlenmiştir.

Planın hazırlanması... Bu çok önemli olduğu için paylaşmak istiyorum arkadaşlar. Bakanlığımız vizyonuna ulaşmamızı sağlayacak yol haritasının şekillendirilmesi amacıyla...

TUFAN KÖSE (Çorum) - Yarın okusanız da Sayın Bakan da dinlese, şu anda gitti, yatıyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ne yapayım, ne yapayım? Bir kere başladık konuşmaya.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, lütfen devam edin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Stratejik Planlama Koordinasyon Ekibi tarafından amaç ve hedeflerin tespit edilmesini takiben, çalışanlar (iç paydaşlar) için...

Değerli arkadaşlar, bakın, burası çok önemli.

...hizmetçi eğitim seminerleri ve toplantılar yapılması, uygulama stratejisini oluşturan faaliyet ve projelerin belirlenerek her bir faaliyetin sorumlusunun tespit edilmesi sağlanmıştır. Bununla birlikte Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı birimlerine yol gösterecek şekilde "Millî Eğitim Bakanlığı Stratejik Plan Taslağı" hazırlanmıştır. Bakanlığımızda harcama birimi niteliğindeki genel müdürlük, bağımsız daire başkanlıkları ve diğer birimlerle eşzamanlı olarak millî eğitim müdürlükleri de kendi stratejik planlarını hazırlamışlardır.

Değerli arkadaşlarım, faaliyet ve projelerin maliyetlendirilmesi, eylem planlarına dönüştürülmesi ve bütçe ile ilişkilendirilmesi Millî Eğitim Bakanlığının 2010 Yılı Performans Programında da ele alınacaktır. Maliye Bakanlığının yayımlamış olduğu "Performans Programı Hazırlama Rehberi"ne uygun olarak performans programlarında öncelikli stratejik hedefler ve bunlara ilişkin yıllık performans hedefleri belirtilerek faaliyet ve proje düzeyinde bütçe ile ilişkilendirilmesi de yapılacaktır.

Değerli arkadaşlarım, planın uygulanması, izleme ve değerlendirme raporları, stratejik planda ortaya konulan hedeflere ilişkin gerçekleştirmelerin sistematik olarak takip edilmesi ve raporlanması için izleme, uygulama sonuçlarının stratejik amaç ve hedeflere kıyasla ölçülmesi ve söz konusu amaç ve hedeflerin tutarlılık ve uygunluğunun analizi amacıyla değerlendirme çalışmaları yapılacaktır. İzleme ve değerlendirme; planın gözden geçirilmesi, performans değerlendirilmesi ve ölçümü, sonuçların izlenmesi ve sürekliliğin sağlanması aşamalarından oluşacaktır. Bu amaçla Strateji Geliştirme Başkanlığı koordinatörlüğünde "Stratejik Plan İzleme ve Değerlendirme Ekibi" oluşturulacaktır. Ayrıca sürecin etkinliğini artırmak amacıyla plan ekinde yer verilen hedef-sorumluluk tablosu da hazırlanmıştır.

Değerli arkadaşlar, stratejik plan çalışmaları çerçevesinde gerçekleştirilen diğer faaliyetleri de sizinle paylaşmak istiyorum.

TUFAN KÖSE (Çorum) - Engin Bey, onu paylaşmadan Sayın Başkandan ayakta konuşma izni ister misiniz?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yönetmeliğe aykırı değilse biraz ayakta konuşmak istiyorum.

(Oturum Başkanlığına Başkan Nabi Avcı geçti)

BAŞKAN – Aykırı değil.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Değil mi?

BAŞKAN – Değil. (Gürültüler)

Ayakta konuşmak mı yasak?

TUFAN KÖSE (Çorum) – Az evvelki arkadaşım, yerinizi bıraktığınız arkadaşım “Ayakta konuşmak yasak.” dedi Sayın Başkanım. Yani bunları bir aydınlatırsak. Yiyecek içecek yasak, onu biliyoruz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Biraz rahat etmem açısından.

TUFAN KÖSE (Çorum) - Sayın Işık zaten sizin söylediğiniz şeylerin hukuksuz olduğunu söylüyor Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hayır, hukuksuz demedim canım, ben sordum, var mı öyle bir kural diye.

AVNİ ERDEMİR (Amasya) - Ama sizin konuşmanız hukuksuz şimdi.

TUFAN KÖSE (Çorum) - Benim konuşmam hukuksuzsa Sayın Başkan beni uyarır Sevgili Arkadaşım.

BAŞKAN – Peki, uyarıyorum o zaman, lütfen...

Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) - Başkanımıza dokunmayın, Başkanımıza dokunmayın.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

(Hatip konuşmasına ayakta devam etti)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Değerli arkadaşlarım, Stratejik Plan hazırlık çalışmaları çerçevesinde Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı birimlerine ve sürece yönelik olarak gerçekleştirilen diğer faaliyetler şöyledir:

19/06/2006 tarih ve "2006/55 sayılı Genelge" ile Millî Eğitim stratejik planlama çalışmalarını başlatılmıştır.

Bakanlığımız Strateji Geliştirme Başkanlığı personeline yönelik olarak Stratejik Planlama ve Proje Değerlendirme Seminerleri de düzenlenmiştir.

Sevgili arkadaşlar, Bakanlık merkez ve taşra teşkilatından farklı düzeyden temsilcilerin katıldığı iki ayrı çalıştay düzenlenmiştir.

Merkez ve taşra teşkilatı çalışanları için "Eğitimde Stratejik Planlama" adlı kılavuz kitap hazırlanmıştır.

TUFAN KÖSE (Çorum) - Hangi yıllarda hazırlamıştır Sayın Özkoç?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Nereden bulayım şimdi?

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – 2004’te... O nereden bilecek şimdi?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bakanlığın "Stratejik Plan Durum Analizi Raporu" hazırlanmıştır. İl MEM’ler arasında "stratejik plan ve içerisinde yer alan kavramlar" konulu makale yarışması düzenlenmiştir. Bak, bu çok önemli.

“Stratejik Plan Hazırlık Programı” hazırlanarak DPT Müsteşarlığına gönderilmiştir. Stratejik plan koordinasyon ekibi tarafından; il millî eğitim müdürlükleri planları il temsilcileriyle bire bir görüşme yöntemiyle değerlendirilmiştir. Dünyadaki ve toplumdaki değişim ve gelişim sona ermeyeceğine göre Bakanlığımızın stratejik planı da sadece yukarıda ifadesi bulunan hususların hayata geçirilmesiyle sonuçlanmayacak ve birinin bittiği yerde bir yenisi başlayacaktır. Bakanlığımızda, sürekli her şeyin en iyisi, hatta iyinin de iyisinin aranması ve araştırılması hususunda çalışmalar sürdürülecektir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; durum analizi bildiğiniz gibi çok önemli. Durum analizi konusunda sizi bilgilendirmek istiyorum. Durum analizi çalışmasında Bakanlığın tarihsel gelişimi, yasal yükümlülükleri, faaliyet alanları, paydaş analizi, kurum içi analiz ve çevre analizi de yapılmıştır.

Bakanlık düzeyinde ilk eğitim teşkilatı, Osmanlı Devleti döneminde, 17 Mart 1857 tarihinde Bakanlar Kuruluna (Medis-i Vükelâ) dâhil-i Maarif-i Umumiye Nezareti adıyla kurulmuştur.

Hocam, kusura bakmayın düzgün okuyamadıysam.

Eğitim sistemine ilişkin ilk düzenleme, bugünkü Millî Eğitim Temel Kanunu niteliğinde olan "Genel Eğitim Tüzüğü"nün (Maarif-i Umûmiye Nizamnâmesi) çıkarılması 1869’da olmuştur.

LEVENT GÖK (Ankara) – Bayağı zaman geçmiş.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) - Sayın Vekilim, bu tarafa doğru da konuşabilirsiniz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tamam, peki,.

BAŞKAN – Yalnız mikrofondan çok uzaklaşmayın Engin Bey.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Değerli arkadaşlarım, eğitim sistemine ilişkin ilk düzenleme, bugünkü Millî Eğitim Temel Kanunu niteliğinde olan "Genel Eğitim Tüzüğü"nün 1869 olmuştur. Eğitim sisteminin çekirdeği niteliğindeki bu tüzük, eğitim teşkilatına ve yönetimine de yer vermiştir. Tüzük ile; eğitim hakkı, eğitim yönetimi, eğitim sisteminin belirlenmesi, eğitim ödenekleri, öğretmen yetiştirme ve istihdamı, taşra teşkilatı ve sınav sistemleri düzenlenmiştir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – “R’leri de söylemeye başladın.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Başladım mı?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bunun sana çok büyük faydası oldu.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Helal olsun ya!

Değerli arkadaşlarım, teşkilat yapılanmasında; merkez teşkilatında Maarif Nazırının başkanlığında, ilmî ve idarî iki daireden oluşan bir Büyük Eğitim Medisi (Medis-i Kebir-i Maarif) oluşturulmuş ve il düzeyinde bu medisin şubesi ve icra organı olarak, bir maarif müdürünün başkanlığında maarif medisi kurulmuştur.

Bakanlık merkez teşkilatı, 1879 yılında, Medis-i Kebir-i Maarif iki daire halinden çıkarılıp beş daire olarak yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenleme ile teşkilatta yer alan birimlerin, bugünkü teşkilat yapısında da yerini korudukları görülmektedir. Bu yapılanmada aşağıdaki birimler yer almıştır değerli arkadaşlarım. Nasıl okuyacağımı bilmiyorum ya.

Mekâtib-i Sıbyarı, Mekâtib-i Rüşdiye, Mekâtib-i Âliye, Telif ve Tercüme, Matbaalar.

Değerli arkadaşlar, 1920 yılında Maarif Vekâleti; Program Heyeti, İlk Tedrisat Müdürlüğü, Orta Tedrisat Müdürlüğü, Hars yani Kültür Müdürlüğü Sicil ve İstatistik Müdürlüğü olmak üzere beş birimden oluşmuştur.

1923 yılında İstanbul’da bulunan Maarif Nezareti kaldırılmış, Ankara’da kurulan Maarif Vekâleti teşkilat olarak genişletilmiş ve geliştirilmiştir. Merkez teşkilatında, bu geliştirme sonucu önceki birimlere ilâveten; Müsteşarlık, Yüksek Öğretim Dairesi, Teftiş Heyeti, Telif ve Tercüme Dairesi, Özel Kalem ve Evrak Dairesi gibi birimler kurulmuştur. Taşra teşkilatı da maarif müdürlükleri ve maarif memurlukları olarak da düzenlenmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; böylece danışma, ana hizmet ve yardımcı hizmet birimlerinin oluşturulduğu da görülmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı teşkilatı, Cumhuriyet Döneminde de sürekli yenileştirme ve geliştirme çalışmalarına konu edilmiştir. Millî Eğitim Bakanlığının merkez teşkilatı, 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun’la yeniden düzenlenmiştir.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Asıl altında yatan, önemli olan bölüm ne bunların?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şimdi, bu Millî Eğitim Bakanlığının yaptığı çalışmaları anlamazsak, bu yasanın hangi zemin içerisinde yasallaştırılmak istendiğini de öğrenemeyiz Sevgili Vekilim.

Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı ortaöğretim kurumlarında program, yönetmelik ve öğrenim; denklik derecelerinin belirlenmesi konularında iş birliğinde bulunmak, yükseköğretimin millî eğitim politikası bütünlüğü içinde yürütülmesini sağlamak için Yükseköğretim Kanunu ile Bakanlığa verilmiş olan görev ve sorumlulukları yerine getirmek gerekmektedir.

Değerli arkadaşlarım, okullardaki beden eğitimi, spor ve izcilik eğitimiyle ilgili hizmetler de yürütmek gerekmektedir. Yükseköğrenim gençliğinin barınma, beslenme ihtiyaçlarını ve maddi yönden desteklenmelerini sağlamak gerekmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; çalışanların çağın gelişmelerine uygun hizmet içi eğitimlerle yetiştirilmesi, Bakanlık merkez ve taşra teşkilatına yönelik denetim ve değerlendirme faaliyetleri, mevzuat düzenleme faaliyetleri, eğitim kurumlarıyla okulların açılması, mevzuat uygulamalarında ortaya çıkabilecek sorunların giderilmesi.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Sayın milletvekilim...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Buyurun.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Sayın Başkanım, şu anda komisyon toplantı sayısı yoktur.

BAŞKAN – Lütfen müdahale etmeyin, tutarlılığını bozuyoruz konuşmacının.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Sayın Başkanım, şu anda Komisyonunuzun toplanması için yeterli sayı yok.

BAŞKAN – Öyle mi?

ENGİN ALTAY (Sinop) – Evet.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Var, var... 20 kişi ayağa kalkıp şey istemesi...

ENGİN ALTAY (Sinop) – 9 kişi üye var mı?

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Toplantı yeter sayısı bir oylama için istenir Sayın Başkanım.

LEVENT GÖK (Ankara) – Hayır...

ENGİN ALTAY (Sinop) – Toplantı yeter sayısı üçte 1’dir. 25 kişinin üçte 1’i 9’dur.

BAŞKAN – O zaman beş dakika ara verelim.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Olmaz ama.

BAŞKAN – Niye olmasın?

Beş dakika ara...

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Sayın Başkanım, bir oylama yapmıyoruz, dolayısıyla toplantıya ara vermeyi gerektiren bir durum yok.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Yok kardeşim, oylamayla alakası yok. Oylama için yeter sayı farklıdır. 27’nci madde çok açık.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Arkadaşlar, Mecliste de toplantı yeter sayısı ile toplanıyoruz, sonra millet dışarıya çıkıyor.

LEVENT GÖK (Ankara) – Yoklama isteyince koşa koşa giriyorsunuz.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Sayın Başkanım, bu uygulamalarınızın tamamı kayda geçiyor ve Meclis kaydına giriyor. Toplantı, konuşma, görüşmeler devam ederken herhangi bir yoklama veya toplantı yeter sayısı talebi olamaz. Oylamaya geçtiğinde eğer toplantı yeter sayısı yoksa...

BAŞKAN – Ben olsa da olmasa da beş dakika ara veriyorum.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Ha, siz takdirten...

Hayır, şöyle şunun kayda geçmesini arz ediyorum: Eğer bu ara verme sizin takdirinizle mi oluyor, yoksa toplantı yeter sayısı olmadığı için mi?

BAŞKAN – Hayır, beş dakika ara veriyorum.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Tamam, teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 02.04

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 02.11

BAŞKAN : Nabi AVCI (Eskişehir)

BAŞKAN VEKİLİ : Avni ERDEMİR (Amasya)

SÖZCÜ : Fikri IŞIK (Kocaeli)

KÂTİP : Osman ÇAKIR (Düzce)

----- 0 -----

BAŞKAN – Buyurun Engin Bey.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkanım, yine toplantı sayımız yok şu anda.

BAŞKAN – Var.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan saydı arkadaşlarım, 9 kişi var.

Sayın Başkan, müsaadenizle devam ediyorum.

BAŞKAN – Lütfen buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ama, bu süreç içerisinde sizden rica ediyorum, görüşmelere devam ederseniz, bir mutabakat olduğunu da bilirim ona göre hareket ederim.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Tabii, tabii.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Müsaadenizle.

Değerli arkadaşlarım, faaliyet alanı, denetim, düzenleme ve mevzuatıyla ilgili konuyu sizinle paylaşmak istiyorum. Çalışanların çağın gelişmelerine uygun hizmet içi eğitimlerle yetiştirilmesi, Bakanlık merkez ve taşra teşkilatına yönelik denetim ve değerlendirme faaliyetleri, mevzuat düzenleme faaliyetleri, eğitim kurumlarıyla okulların açılması, mevzuat uygulamalarında ortaya çıkabilecek sorunların giderilmesi. Eğitim ve öğretim için bina, malzeme ve fiziksel altyapı temini, yatırım ve donatım hizmetlerinin yürütülmesi, özel öğretim kurumlarının açılmasının teşvik edilmesi, eğitim araçları, kitap, dergi, görsel ve işitsel yayınlar üretilmesi. Öğrencilere burs, sosyal ve kültürel hizmetler sağlanması. Sosyal, sportif ve kültürel yarışmalar düzenlenmesi. Teknolojik gelişmelerin izlenmesi, sonuçlarının eğitime ve topluma yansıtılması. Merkezi sistem sınav hizmetlerinin verilmesi. Kitap, dergi ve benzeri basılı, görsel ve işitsel yayınlar hazırlanması ve yayınlanması. Özel sektör tarafından öğrencilere yönelik hazırlanan kitap, dergi ve benzeri basılı yayınların incelenmesi ve onaylanması.

Değerli arkadaşlarım, paydaş analizi de burada önemli bir yer tutmaktadır, o yüzden paydaş analizini sizlerle paylaşmak istiyorum. Stratejik planlamanın temel unsurları katılımcılık ve plana sahipliliktir. Plan uygulamasının etkinliğini artırmak amacıyla Bakanlığın etkileşim içinde olduğu tarafların görüşleri özellikle dikkate alınmıştır. Bakanlığın ürün ve hizmetleriyle ilgisi olan, Bakanlıktan doğrudan ve dolaylı etkilenen veya etkileyen kişi, grup veya kurumlar paydaş olarak belirlenmiştir. Belirlenmiş olan paydaşlar, iç paydaş, dış paydaş ve yararlanıcılar şeklinde sınıflandırılmıştır. Paydaşlar çeşitli özelliklerine göre lider, temel olarak, stratejik olarak çalışan, yararlanıcı adlarıyla sınıflandırılmıştır.

Değerli arkadaşlarım, yararlanıcı olarak görülen dış paydaşlara yönelik Bakanlığın hangi tür hizmetleri sunduğu stratejik planlama ekibi tarafından belirlenmiştir. Ayrıca, paydaşlar Bakanlığın faaliyet ve hizmetlerini etkileme gücü bakımından gruplandırılarak Bakanlık için önem dereceleri ortaya konulmuştur. Bu sınıflandırmadan yola çıkarak izlenecek paydaş stratejileri belirlenerek “Politika ve stratejiler” başlığı altında gruplandırılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığın iç paydaşları olan yöneticileri ve dış paydaşların görüşlerini tespit etmek amacıyla anket uygulanmıştır. Millî Eğitim Bakanlığının iç paydaşları olan genel müdürlük ve bağımsız daire başkanlıkları düzeyinde birimler ile millî eğitim müdürlüklerinin görüşleri yazılı olarak alınmıştır. Ayrıca, Millî Eğitim Bakanlığıyla ortak çalışmalar yapan diğer bakanlık, kurum ve kuruluşlarla ortak akıl toplantıları yapılarak paydaş görüşleri ve beklentileri stratejik amaç ve hedeflerin oluşturulma aşamasında tekrar ele alınarak plana yansıtılmıştır.

Değerli arkadaşlarım, Türk eğitim sisteminde ana hizmet birimleri eğitim-öğretim kurumlarıdır. Eğitim-öğretim kurumları esas itibarıyla eğitim-öğretim kurumları esas itibarıyla eğitim-öğretim tür ve

kademelerine göre oluşturulmuştur. Erken çocukluk dönemi dışındaki okul öncesi eğitim kurumları bağımsız anaokulları, ana sınıfları ve uygulama sınıflarıdır. Özel kesimin açacağı okul öncesi eğitim kurumlarına Bakanlığımızın yanı sıra Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu için de izin verilmektedir. Ayrıca, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 191'inci maddesine göre kamu kuruluşları da okul öncesi eğitim kurumu açabilmektedir. Ayrıca 4857 sayılı İş Kanunu'nun 88'inci maddesine göre iş yerlerinde açılacak çocuk bakım yurtlarının kurulması Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle de belirlenmiştir.

Değerli arkadaşlar, okul öncesi eğitim alanında kurumsal çeşitliliğe karşın uygulanacak programları ve atanacak öğretmen niteliklerini Millî Eğitim Bakanlığı belirlemektedir. Resmî ve özel ilköğretim ve ortaöğretim okullarının kuruluş ve işleyişine ilişkin her türlü yetki Millî Eğitim Bakanlığındadır. Ortaöğretim kurumları eğitim ve program türü esas alınarak yapılandırılmıştır, ancak farklı eğitim ve program türünü birlikte sunan eğitim kurumları da bulunmaktadır. Örneğin çok programlı liselerde hem genel hem mesleki teknik eğitim programları, mesleki ve teknik eğitim merkezlerinde ise örgün, yaygın ve çıraklık eğitimi programları birlikte sunulmaktadır. Ortaöğretimde okul çeşitliliği yerine program çeşitliliğini esas alan politika uygulamalarına da başlanmıştır.

Eğitim kurumları, bulundukları ilçenin ilçe millî eğitim müdürlüğüne, merkez ilçedeki eğitim kurumları ise il millî eğitim müdürlüğüne bağlıdır. Değerli arkadaşlarım, bu müdürlükler demokratik, laik ve çağdaş eğitim sisteminin oluşması, eğitimde niteliğin yükseltilmesi ve sorunların çözümlenebilmesi için kalkınma planları, Millî Eğitim şûra kararlarıyla, Hükûmet programları doğrultusunda eğitim sisteminde öngörülen yeniden yapılanmayı hayata geçirerek merkez teşkilatının yetkilerinin bir kısmını taşra teşkilatına devretmek suretiyle Bakanlık merkez teşkilatını stratejik planlama, bütçeleme, araştırma, program geliştirme, bilgi toplama, denetleme ve koordinasyon işlemleriyle uğraşacak bir üst düzey karar organı hâline getirilmesi hedeflenmektedir.

Değerli arkadaşlar, insan kaynakları... Bu çok önemli olduğu için paylaşmak istiyorum. Öğretmen yetiştirme sorumluluğunun üniversitelere devriyle Millî Eğitim Bakanlığının Yükseköğretim Kurulu ilişkileri bağlamında eğitim fakülteleriyle Millî Eğitim Bakanlığı arasında müşterek sorumluluk temelinde oluşturulan ilişkilerin bugüne kadar istenilen düzeye ulaşmadığı görülmüştür. Bu durumun etkisiyle öğretmen arz ve talebi arasında olması gereken dengenin arzu edilen düzeyin altında kalması, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından tasarlanan programlara uygun öğretmen yeterlilikleri ve nitelikleri konusunda yeterince iş birliğinin sağlanamaması, kısaca etkin insan gücü planlamasının yapılmaması gibi sorunlar ortaya çıkmıştır. Hangi alanda olursa olsun Millî Eğitim Bakanlığı ve YÖK ve eğitim fakülteleri değişim, gelişim ve program çalışmaları yönüyle tam bir mutabakat içinde olma durumundadırlar.

Değişimden beklenen başarının elde edilmesinde en önemli etkenin öğretmen olduğu da açık bir gerçektir. Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarından 1998-1999 öğretim yılında yapılanmaya gidilmiştir. Bu bağlamda özellikle mesleki ve teknik eğitim alanında açılan yeni alan ve modüller ile özel eğitim ve okul öncesi eğitim alanındaki yeni politika ve stratejiler gereği öğretmen yetiştirilmesinde YÖK ile işbirliğine gidilerek yeniden bir yapılanma ihtiyacı güncelliğini korumaktadır.

Değerli arkadaşlarım, öğretmenlerin, öğrencilerin, idarecilerin ve okul personelinin teknolojileri kullanılabilir hâle getirmesi ve BİT'ten, eğitim sürecinde başarılı biçimde yararlanması için gerekli olan hizmet içi eğitim çalışmaları, eğitim programları öğrenci merkezli programlara dönüştürülecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerinde kendi başlarına BİT araçlarını kullanarak bilgiye ulaşmaları, sayısal içeriğin öğrenciler için kendi kendilerine öğrenme ortamı sağlayacak bir şekilde düzenlenmesi için çalışmalar yapılması, bilgi ve iletişim teknolojilerine erişimde eşitsizliğin önüne geçmek için çalışmalar yapılacak ve okullarda bulunan bilgi ve iletişim teknolojilerinin tüm vatandaşlarımızın kullanımına sunumu sağlanacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; bilgi ve iletişim teknolojileriyle ilgili MEB projeleri:

İnternet Erişim Projesi, İnternet imkânını her okula uygun bant genişliğinde sağlamak suretiyle e-öğrenme yöntemini teşvik ederek öğrencilerin bilgiye erişme, bilgiyi kullanma, bilgi üretme ve bilgi paylaşma becerileri geliştirilmektedir. Gelecek için eğitim bu projeye özel eğitimle yetiştirilecek uzman formatör

öğretmenler aracılığıyla üç yıl içinde 50 bin öğretmenin bilgisayar okuryazarı hâline getirilmesi amaçlanmaktadır.

Öğrenme eğitim portalı, eğitimde teknoloji kullanımını sistemli ve planlı bir politika olarak yaygınlaştırmak, eğitim hizmetlerinin kalitesini yükseltmek, başta öğretmenler ve öğrencilerimiz olmak üzere tüm bireylerin eğitim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir eğitim portalının kurulması için çalışmalara başlanmıştır.

ORHAN DÜZGÜN (Tokat) – Orayı tekrar söyler misiniz, orayı anlayamadım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki, döneceğim oraya da değerli arkadaşım.

Geliştirilen projeler sayesinde Bakanlık kıt kaynaklarını etkin bir şekilde kullanacak ve plan dönemi içerisinde eğitimde kalite olgusuna daha fazla kaynak aktarabilecektir. Ülke çapında oldukça yaygın bir teşkilat yapısına sahip olan Bakanlığın daha kaliteli hizmetler sunabilmesi için verilerin istenen kalite ve uygunlukta derlenmesi çok önem arz etmektedir.

Bu doğrultuda hazırlanan Türkiye’de eğitimin finansmanı ve eğitim harcamaları, Bilgi Yöntemi Sistemi Projesi ve E-Okul Bütçesi ve Millî Eğitim Bakanlığı Bütçesinin Kontrolü ve Bütçeye Dayalı Okul Performanslarının İzlenmesi Projesi, E-Performans Bütçe Projesi plan döneminde uygulanmaya konulacaktır.

Değerli arkadaşlarım, her yıl merkezî yönetim bütçe kanunu tasarısı hazırlık çalışmalarını yönlendirmek üzere orta vadeli program, orta vadeli mali plan ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan bütçe hazırlama rehberleriyle Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca hazırlanan Yatırım Genelgesi ve eski yatırım programı hazırlama rehberleri doğrultusunda Bakanlık 36 birim bütçesinin tekliflerini çok yıllık bütçeleme sistemine göre hazırlamaktadır.

E-Okul Bütçesi Projesi ile Bakanlığımıza bağlı tüm resmî ve özel eğitim-öğretim kurumları için web tabanlı olarak eğitim harcamaları bilgi yönetim sisteminin kurulmasını amaçlamaktadır. Yeni süreç ve araçlarla oluşturulacak okul bütçesi Bakanlığımızca ve döner sermaye gelirlerinden tahsis edilecek ödeneklerin yanında okul aile birliği gelirleri ve çeşitli kaynaklardan elde edilen nakdî ve aynı bağışlar ile çeşitli ulusal ve uluslararası fonlardan sağlanan gelirlerin kayıt altına alınması ve etkin olarak yönetilmesini de sağlayacaktır.

Değerli arkadaşlarım, diğer taraftan kullanılacak şeffaf bütçeleme sayesinde gönüllü vatandaş ve kurumların eğitime daha fazla yardım yapmalarının desteklenmesine ve kurumlar arasındaki veri alışverişine imkân tanınması da hedeflenmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilli arkadaşlarım; bildiğiniz üzere çevre analizi bu konu içerisinde önemli bir yer almaktadır, sizle paylaşmak isterim. Bu bölümde Türk eğitim sisteminin genel yapısı, eğitim alanında dünyadaki genel durum ve eğilimler, eğitim sisteminde yeniden yapılanma ihtiyacı, eğitimde sosyal diyalog, politik, ekonomik, sosyal ve teknolojik analizi ve üst politika belgelerinde yer alan eğitimle ilgili hedefler analiz edilmiştir.

Türk eğitim sisteminin genel yapısı, Türk millî eğitim sistemini bireylerin eğitim ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde ve bir bütünlük içinde örgün eğitim ve yaygın eğitim olmak üzere iki ana bölümde oluşturmaktadır.

1) Örgün eğitim: Örgün eğitim, belirli yaş grubunda ve aynı seviyedeki bireylere, amaca göre hazırlanmış programlarla okul çatısı altında düzenli olarak yapılan eğitimidir. Örgün eğitim, okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsamaktadır

Okul öncesi eğitim: Okul öncesi eğitim isteğe bağlı olarak ilköğretim çağına gelmiş çocukların eğitimini kapsar. Okulöncesi eğitim kurumları bağımsız... Özür dilerim, orada bir düzeltme yapmak istiyorum, ilköğretim çağına gelmemiş çocukların eğitimini kapsar, onu atlamamam gerekiyordu.

ORHAN DÜZGÜN (Tokat) – Kaç yaş Hocam?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şimdi 5 olarak belirlendi sanıyorum.

Okul öncesi eğitim kurumları bağımsız anaokulları olarak kurulabildikleri gibi, gerekli görülen yerlerde ilköğretim okuluna bağlı ana sınıfları hâlinde veya ilgili öğretim kurumlarına bağlı uygulama olarak da açılabilir.

Değerli arkadaşlarım, okul öncesi eğitimin amacı, Millî Eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak çocukların beden, zihin, duygu gelişimini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını, onların ilköğretime

hazırlanmasını, şartları elverişli çevrelerde gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme zemini temin edilmesini, Türkçenin doğru ve güzel konuşulmasını da sağlamalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Yükseköğretim: Yükseköğretim ortaöğretime dayalı en az iki yıllık yükseköğrenim veren en üst seviyeli insan gücünü ve bilimsel araştırma alanlarının istediği elemanları yetiştiren eğitim kurumlarının tümünü kapsamaktadır. Yükseköğrenim kurumları üniversiteler ile yüksek teknoloji enstitüleri ve bunların bünyesinde yer alan fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuarlar, meslek yüksek okulları ile uygulama ve araştırma merkezinden de oluşmaktadır.

Yaygın eğitim: Değerli arkadaşlarım, yaygın eğitim örgün eğitim sistemine hiç girmemiş, herhangi bir eğitim kademesinde bulunan veya bu kademelerden birinden ayrılmış olan bireylere ilgili ve ihtiyaç duydukları alanda örgün eğitim alanında yanında veya dışında,

1) Okuma yazma öğrenmek, eksik eğitimlerini tamamlamaları için sürekli eğitim imkânlarını hazırlamak.

2) Çağımızın bilimsel, teknolojik, iktisadi, sosyal ve kültürel gelişmelerine uymalarını sağlayıcı eğitim imkânlarını hazırlamak.

3) Millî kültür değerlerimizi koruyucu, geliştirici, tanıtıcı, benimsetici, nitelikte eğitim yapmak.

4) Toplu taşıma, dayanışma, yardımlaşma, birlikte çalışma ve teşkilatlanma anlayış ve alışkanlıkları kazandırma.

5) İktisadi gücün artırılması için gerekli beslenme ve sağlıklı yaşama şekil ve usullerini benimsetmek.

6) Boş zamanları iyi bir şekilde değerlendirme ve kullanma alışkanlıklarını kazandırma.

7) Kısa süreli ve kademeli eğitim uygulayarak ekonomimizin gelişmesi doğrultusunda ve istihdam politikasına uygun meslekleri edinmelerini sağlayıcı imkânları hazırlamak.

Çok önemli bunlar arkadaşlar.

Değerli arkadaşlarım, dünyada ve Avrupa ülkelerinde genel durum ve eğilimler nelerdir, bunları bilmek gerekiyor.

1980'li yılların eğitime ayrılan kaynaklardaki azalma eğilimleri 1990'lı yıllarda tersine dönmeye başlamıştır. Bu eğilimin eğitimde hayat boyu öğrenme yaklaşımının önemli rol oynadığı da bilinmektedir.

Nitekim, 1990'lı yılların başından itibaren gelişmiş ülkelerin eğitim sistemlerini hayat boyu öğrenme yaklaşımıyla yeniden yapılandırmak için harekete geçtikleri ve yasal düzenlemeleri gerçekleştirdikleri de görülmektedir.

Hayat boyu öğrenme yaklaşımıyla sanayi toplumunun değerlerine göre oluşmuş eğitime ilişkin kavram, değer ve ilkeleri bilgi toplumunun ihtiyaçları doğrultusunda yeniden tanımlandığını da söyleyebiliriz. Hayat boyu öğrenme yaklaşımı çerçevesinde eğitimde tarafların rollerinin yeniden tanımlanması ve tarafların sürece katkı ve katılımlarının sağlanması da gerekmektedir.

Öğrenciler, öğretmenler, okul yönetimleri, aile, sivil toplum kuruluşları ve devlet eğitim tarafları olarak kabul edilmekte. Bu çerçevede devletin eğitimdeki görev ve sorumlulukları politika üretme, yönlendirme, sorumluluk belirleme, eğitim piyasasını oluşturma gibi konularda ve değişik düzeylerde ele alınmaktadır.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Bunu açabilir misiniz?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Açayım Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, AB ülkeleri arasında eğitim konusunda ortak politikalar, ortak politikalar olmamakla beraber yüksek standartlara ulaşma hedefleri de vardır. Bu bağlamda, AB üye ülkeleri, belirlenen hedeflere ulaşılması için gerekli adımları atmaya çağırılmaktadır. Sözü edilen hedefler kişi başına yapılan eğitim harcamalarının yükseltilmesi, okulu erken, yani lise mezuniyetinden önce, terkin azaltılması, İnternet bağlantısına sahip eğitim kurumlarının herkesin faydalanabileceği öğrenme merkezleri hâline getirilmesi, dijital okuryazarlığın geliştirilmesi, öğrenci ve öğretmenlerin AB sınırlarındaki değişim programlarından daha fazla yararlanılması, hizmet sektörünün...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bu eğitimin stratejisi mi?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – “AB” diyor. AB’yle ilgisi yok.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben de şaşırdım ona, okurken ben de şaşırdım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ama nasıl bir şey bu, anlamadım ki.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ekonomi ve istihdam içinde artan payını göz önüne alan...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Baştan alır mısın?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Baştan mı alayım.

Değerli vekiller...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkanım, ne olur bir el atın, bakın ne hâle geldi Komisyon. Yani Grup Başkan Vekilimizle bir istişare edin lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – AB ülkeleri arasında...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teklifi verenler bu stratejiyi hiç okumamışlar mı?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – AB ülkeleri arasında eğitim konusunda ortak politikalar olmamakla beraber yüksek standartlara ulaşma hedefleri vardır. Bu bağlamda AB üye ülkeleri belirlenen hedeflere ulaşılması için gerekli adımları atmaya çağırılmaktadır. Sözü edilen hedefler...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bizi değil AKP'yi çağırıyor, AKP'deki arkadaşları.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yok, hepsini çağırıyor.

Kişî başına yapılan eğitim harcamalarının yükseltilmesi, okulu erken, yani lise mezuniyetinden önce, az önce söylemiştim, terkin azaltılması İnternet bağlantısına sahip eğitim kurumlarının, herkesin faydalanabileceği öğrenme merkezleri hâline getirilmesi, dijital okuryazarlığın geliştirilmesi, öğrenci ve öğretmenlerin AB sınırlarındaki değişim programlarından daha fazla yararlanması, hizmet sektörünün ekonomi ve istihdam içindeki artan payını göz önüne alan politikalar geliştirmesi, kazanılmış bilgi ve becerilerin değerlendirilmesi şeklinde de özetlenebilir.

Değerli arkadaşlarım, eğitimde yeniden yapılanma eğitim sisteminin açık sistemler özelliğini taşır. Bu sebeple ulusal ve uluslararası düzeyde ekonomik, sosyal, kültürel ve politik değişme ve gelişmelerden etkilenirler ancak bu çok yönlü gelişme ve değişimlere uyum sağlamak bir sistem olarak istikrar ve etkinlikleri de sürdürmek zorundadır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilanından bu yana pek çok alanda olduğu gibi, eğitim alanında da önemli gelişmeler sağlanmıştır ancak AB ülkeleriyle karşılaştırıldığında eğitim alanında daha büyük gelişmeler sağlamak zorunda olduğumuz da bir gerçektir.

1990'lı yıllardan itibaren, özellikle gelişmiş ülkelerdeki eğilimler, eğitim sistemlerinin hayat boyu öğrenme yaklaşımıyla yeniden düzenlenmesi –bu çok önemli- ve bu alandaki gelişmelere süreklilik kazandırılması şeklindedir.

Bu eğilimlerin yansıması olarak 8'inci ve 9'uncu kalkınma planlarında Türk eğitim sisteminin hayat boyu öğrenme yaklaşımıyla yeniden düzenlenmesi öngörülmüştür.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Sayın Özkoç, bu kurultay provası mıydı konuşmanız?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yok orada daha uzun konuşacağım!

Plan döneminde yatay ve dikey geçişlerin kolaylaştırılması, yetişkinlerin öğrenmesini özendirme, kızların okula devamını sağlama, gönüllülerin eğitime katkısını teşvik etme, değerli arkadaşlar, eğitime daha fazla kaynak ayırma gibi, hayat boyu öğretmenin ilkeleriyle örtüşen önemli gelişmeler sağlanmışsa da bunların sistematik bir bütünlüğe kavuşturulması gerekli olmalıdır.

Küreselleşirmenin oluşturduğu yeni dünya düzeninde yeni arayışlar, yeni yapılanmalar ile hızlı bir değişimle başlamıştır değerli arkadaşlarım. Bu hızlı değişim ve gelişim sürecinin iş alanlarına ve mesleklere yansımasının gereği olarak eğitimdeki klasik tür ve kademelerdeki anlayış, yerini yeni teknolojilere göre programlar belirleme yaklaşımına bırakmıştır. Bu nedenle en gelişmiş ülkeler bile eğitim sistemlerini sürekli geliştirme ve eğitimde niteliği yükseltme arayışı içine girmişlerdir. Bu bağlamda okul öncesi eğitim ve ilköğretim basamaklarını içine alan ve her insanın alması vazgeçilmez ön şart olan bir temel eğitim gereklidir.

Evet, değerli arkadaşlar, bireye bir meslek edindirmeyi amaçlayan bir kısmı okulda bir kısmı da iş yerlerinde verilen ortaöğretim ve yükseköğretim bireyin evredeki değişme ve gelişimini ya da değişen meselelere uyumunu sağlayacak bugünkü çağdaş eğitimin en belirgin yaklaşımı olan ve hedef kitlesi tüm insanlar olan hayat boyu öğrenim eğitim sistemimizin basamaklarını oluşturuyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; tüm eğitim sisteminin gelişmeyi hızlandırma işlevini daha iyi yerine getirebilmesi için uygun şartlar giderek artmaktadır. Hızlı nüfus artışının eğitim üzerinde oluşturduğu baskı azalmaktadır. Önceki yıllarla kıyaslandığında eğitime daha fazla kamu kaynağı ayrılmaktadır. Eğitime yapılan gönüllü bağışlar sürmektedir. Bu olumlu gelişmeler ışığında Türkiye önceliklerini doğru belirleyip etkili kaynak kullanımını sağladığı takdirde AB'ye tam üyelik sürecinde genç nüfusunu kendisine rekabet avantajı sağlayacak yetkilere kavuşturma başarısını gösterebilecektir.

Değerli arkadaşlarım...

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Sayın Özkoç, Sayın Bakanlık yetkililerini lütfen dikkate alalım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Alacağım, alacağım.

...Türk eğitim sistemlerinin kendisinden.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Sayın Özkoç, Sayın Öner söz almışken...

BAŞKAN – Hayır, söz kimse almadı. Sayın Güneş, söz almadınız.

Sayın Özkoç, devam edin lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; Türk eğitim sisteminin kendisinden beklentileri yerine getirebilmesi için aşağıdaki politikaları izlemesi öngörülmektedir.

1) Türk eğitim sistemi ve yönetiminin ülkemizin insan kaynaklarını en etkin biçimde gelişmesini destekleyecek yapı ve işleyişe kavuşturulması çok önemlidir. Türk eğitim sistemi ve yönetimine ilişkin düzenlemeler bireysel ve kurumsal öğrenmenin önündeki tüm engelleri kaldırılarak öğrenmenin teşvik edilmesine odaklanmalıdır.

Değerli arkadaşlarım, eğitim fırsat ve imkânlarının herkes için erişilebilir kılınması her ne sebeple olsun hiç kimse yetenek ve yeterlilikleriyle ulaşabileceği yaşam standardının altında bir yaşam sürdürmek zorunda bırakılmamalıdır. Bunun için kamu tarafından sunulan eğitim fırsatlarını herkesin erişebileceği yaygınlıkta ve fırsatta olması sağlanmaktadır.

Kaliteli eğitim fırsat ve imkânlarının yaygınlaştırılması da bu bağlamda çok önemlidir. O yüzden sizle paylaşmak istiyorum değerli arkadaşlar. Her Türk vatandaşının AB ülkelerindeki yaşlılarıyla eşit şartlarda rekabet etmeleri fırsatını sağlayacak kaliteli eğitim hakkının verilmesi gerektiği düşünülmelidir. Bu bağlamda sunulan eğitim fırsatlarının kalitesinin yükseltilmesi ve kaliteli eğitime talebin artırılması gerekmektedir.

Eğitimde kalite güvence sisteminin oluşturulması da çok önemlidir arkadaşlar. Eğitim sistemleri eğitimin yasaya tanımlanmış ekonomik, sosyal ve kültürel amaçlarını gerçekleştireceği hususunda topluma ve çıktılarını kullanacak kesimlere güven vermelidir. Eğitim alan birey ise sistemin kendisini yetenekleri, yeterlilikleri ve çevre koşulları içerisinde en yüksek yaşam kalitesini hazırlayacağına inanmalıdır. Ayrıca, sistemin onayladığı diplomalar, sertifikalar, bu belgelere sahip bireyleri işe alacak veya onlara iş yaptıracak olanlara o bireyin yeterlilikleri hakkında doğru ve eksiksiz fikir vermelidir. Bunların sağlanabilmesi için eğitimde kalite güvence sisteminin de oluşturulması gerekir.

Değerli arkadaşlarım, sözü edilen hedeflere ulaşılabilmesi için:

1) Açık sistem olmanın tüm özelliklerini taşıyan eğitime ilişkin düzenlemelerin toplumun tüm kesimlerinin katkısı ve katılımına açık bir yaklaşımla şekillendirilmesi lazım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tam şimdi olduğu gibi. Aynen, doğru.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet.

2) Kamu kaynaklarından eğitime ayrılan kaynakların çeşitlendirilerek artırılması ve bunların etkin ve verimli kullanılması gerekmektedir.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Engin Bey, bunu açar mısınız biraz?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Açıyorum. Özel sektör ile gönüllü kişi kurum ve kuruluşların eğitime yatırım yapmalarının veya destek sağlamalarının teşvik edilmesi büyük önem taşır.

Değerli arkadaşlarım...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Sayın Özkoç, size Sakarya'yla ilgili bazı sorular soracaktım, anlattığınız konuyla ilgili fakat Sayın Başkan söz vermedi bana.

BAŞKAN – Şimdi de vermedim Sayın Güneş.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ayrıca bana yarın gelin ben onları cevaplayayım.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Herkese veriyor Sayın Başkan, bana vermedi.

BAŞKAN – Yok, kimse söz almadı.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Değerli arkadaşlarım, eğitimde sosyal diyalog, çok önemli olduğu için paylaşmak istiyorum.

Eğitimin içeriğini belirlerken pedagojik ve akademik gereklilikler yanında ilgili tarafların görüşlerinin alınarak planlanması Türk eğitiminin geleneğinde var olan bir olgudur. Bu işlevi yerine getirmek için oluşturulan kurumsal yapı da Millî Eğitim Şurasıdır. Şimdiye kadar toplanan şuralarda eğitime ilişkin hemen her konuda geniş değerlendirmeler yapılmış, tavsiye kararları alınmış, bu kararların pek çoğu da uygulamaya konulmuştur.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – O zaman niye değiştiriyorlar sistemi.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, çok yanlış.

İlgili taraflarla iş birliğinin uygulama boyutuna indirgenmesine ise mesleki ve teknik eğitimin öncülük ettiği, bu konuda önemli ölçüde yasal ve kurumsal gelişme kaydettiği de söylenebilir.

Değerli arkadaşlarım, okul ile iş yaşamı arasında iş birliğinin mesleki ve teknik eğitim boyutu anlamlı olmakla birlikte her tür ve kademedeki eğitimde bu iş birliğinin yaygınlaştırılması da önem arz etmektedir. Bireyler hangi okula devam ederlerse etsinler sonunda iş yaşamının bir parçası olacaklardır. Parçası olacakları bu yaşamı erken yaşlardan itibaren tanımlarının büyük faydası bulunmaktadır. Okul aile birliklerinin yasal çerçeve içinde kurumsal bir yapıya kavuşturulması, özellikle velilerin okul ve eğitimle ilişkilerine etkinlik kazandırmıştır. Öğrenci meclislerinin bir projeyi hayata geçirmesi demokratik eğitime önemli bir boyut kazandırmıştır. Veli ve öğrencilerle okul arasında karşılıklı sözleşme uygulamaları da sosyal diyalog açısından önemli bir gelişme olarak değerlendirilmelidir.

Değerli arkadaşlarım, üst politika belgeleriyle stratejik planlamanın uyumlaştırılması. Başta 2007-2013 yıllarını kapsayan 9'uncu Kalkınma Planı olmak üzere iç politika belgelerindeki eğitim hedefleri ve diğer bakanların stratejik planları ile Millî Eğitim Bakanlığının stratejik planındaki stratejik amaç ve hedefler birbiri ile karşılaştırılarak uyumsallaştırılmıştır.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Planda geçiş var mı?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bir bakayım, bunu da ifade edeyim.

Millî eğitim stratejik plan ve hedefleri üst politika belgelerindeki hedeflerin gerçekleştirilmesinde katkıda bulunacak şekilde oluşturulmuştur.

Analiz, SWOT analizi, bu bölümde Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı birimlerinin ve dış paydaşlığının Bakanlığının güçlü ve zayıf yönleri olarak neleri gördükleri ve Bakanlık için fırsat ve tehdit olarak neleri algıladıkları da belirlenmiştir.

Ha, bu şey, fırsatların ve tehditlerin öngördüğü paydaşlarla beraber yapıldığı toplantı. Önündeki planları programlayabilmek için, değil mi Hocam? Vallahi bravo, bak neler biliyorum.

Geniş bir katılım sonucunda ortaya çıkan ortak görüşler, güçlü, zayıf yönler fırsat ve tehditler analizinde birleştirilmiştir.

ORHAN DÜZGÜN (Tokat) – Sayın Özkoç, bu bölümden sonra Almanya'yı bir daha anlatır mısınız? Tam anlayamadım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Anlatayım, peki.

Bakanlığın analizi, Bakanlık merkez, taşra teşkilatı birimlerinin ve dış paydaşlarının görüşleri değişik tarihlerde yapılan her düzey ve birimlerde temsilcilerin katıldığı seminer ve çalışmalarda ortaya çıkan sonuçlar doğrultusunda yapılmıştır.

Değerli arkadaşlar, bu aşamada Bakanlık merkez ve taşra teşkilatında görev yapan her düzeyden 1.223 kişinin –bakın bu çok önemli- GZFT analizine ilişkin görüşleri alınmıştır.

UGUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Ne demek o Engin Bey?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Anlatacağım.

Ayrıca Millî Eğitim Bakanlığının kapasitesinin güçlendirilmesi projesi kapsamında dikkate alınarak değerlendirilmiştir.

Başkanlığa dönerek konuşuyorum, Değerli Başkanım, değişik tarihlerde iç ve dış paydaşlarla yapılan çalışmalarda ortaya çıkan MEB GZFT analizleri sonuçları Millî Eğitim Bakanlığı Stratejik Plan Koordinasyon Ekibi tarafından konsolide edilmiş olup Bakanlık birim emirlerinin görüşlerine sunulurak son hâli verilmiştir.

Şimdi, bunların güçlü yönleri nedir, bilmek gerekiyor arkadaşlar. Değerli arkadaşlarım, Millî Eğitim Bakanlığının köklü bir geçmişe ve bilgi birikimine sahip olması.

2) Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı çalışanlarının eğitim düzeylerinin yüksek olması.

3) Ülkemizin en ücra yerlerini kapsayacak şekilde geniş bir teşkilat ağına sahip olması. Millî Eğitim Bakanlığının güçlü yönlerini söylüyorum arkadaşlar. Bu sayede kitlelere ulaşmada zorluk çekilmemesi.

4) Teknolojik altyapının güçlü olması ve eğitim teknolojisinin yaygın olarak kullanılması.

5) Diğer kurum ve kuruluşlar, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve akademik çevrelerle güçlü bir iş birliği geleneğine sahip olunması.

6) Merkezî yönetim bütçesinde en yüksek payı alması.

7) Okul aile birliklerinin varlığı.

8) Hayat boyu öğrenme imkânlarının giderek yaygınlaştırılması.

9) Okulların donatılarının standartlara uygun olarak yapılması.

10) Öğretmen atamalarının norm kadro ve standart kadroya bağlı olarak elektronik ortamda gerçekleştirilmesi.

11) Sahip olunan finansal kaynakların çeşitliliğinin ve miktarının çok olması.

12) Uluslararası proje ve akreditasyon çalışmalarındaki başarı.

13) Şûra geleneğinin bulunması.

14) Kalite geliştirme ve iyileştirme çalışmalarının merkez ve taşra teşkilatında sürdürülüyor olması.

15) Etkili bir denetim sisteminin varlığı.

16) Öğretmenlik kariyer basamaklarının uygulanıyor olması.

17) Öğretmenlerin öğrenmeye ve kendilerini geliştirmeye açık olması.

18) Yurt dışı teşkilatının olması.

19) Sağlıklı ve geliştirilebilir bir veri tabanının olması.

20) Okullarda bulunan döner sermaye işletmeleri aracılığıyla meslek ve teknik eğitiminde girişimci bir anlayışla uygulamalı eğitim imkânlarının olması.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; şimdi de zayıf yönlerini Millî Eğitimin sizle paylaşmak istiyorum.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Zayıf yönlerini mi?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Zayıf yönlerini efendim, evet. Bu SWOT bir proje değil mi efendim, analiz projesi?

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Analiz projesi, doğru.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ona göre güçlü yönleri anlatılıyor, evet efendim. Ben de şimdi Millî Eğitim Bakanlığının zayıf yönlerini söylüyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bunu sen söylemiyorsun di mi?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yok efendim, o projeye katılan paylaşımcılar, paydaşlar söylüyor.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Millî Eğitim Bakanlığının kendisi söylüyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – 1) Bakanlıkta tekrarlanan işler ve aynı görevleri gerçekleştiren birimlerin olması.

2) Sınıf mevcutlarının fazlalığı, ikili öğretimin ve birleştirilmiş sınıf uygulamasının devam etmesi.

3) Özel eğitim alanında istihdam edilecek öğretmen sayısının mevcut ihtiyaca cevap vermemesi.

4) Öğretmen yetiştirme ve istihdamında arz-talep dengesinin yeterince kurulamaması ve bazı bölgelerde yaşanan hızlı öğretmen değişimleri.

5) Eğitim planlamalarının kısa dönemli yapılması ve sık sık değişiklik yapılması.

6) Sınıf mevcudu standartlarının ülkenin her tarafında sağlanması.

7) Hayat boyu öğrenme faaliyetlerinin yetersiz olması.

8) Okullardaki sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere ayrılan zamanı ve bu amaçla kullanılacak mevcut alanların tam zamanlı ve işlevsel olarak kullanılmasında birimler, kurumlar arasında koordinasyon yetersizliği.

9) Kişilerin ilgi ve yeteneklerine uygun rehberlik ve yönlendirmenin istenilen düzeyde yapılamaması ve mesleki eğitim yönlendirmenin yetersiz olması.

10) Personel sayısının çok olması nedeniyle herkesin hizmet içi eğitimden yeterince yararlanamaması.

11) Eğitime erişimde istenilen düzeye ulaşılamaması ve okullarda sunulan eğitim hizmetlerinin niteliğinin aynı düzeyde olmaması.

12) Hizmet öncesi eğitim veren yükseköğretim programları ile Bakanlığın istihdam stratejilerinin örtüşmemesi.

13) Norm-kadro uygulamasının tam olarak hayata geçirilmemesi.

14) Performansa dayalı izleme ve değerlendirmelerin olmaması.

15) Birimler arasında koordinasyon ve iş birliğinin yetersiz olması.

16) Mesleki teknik eğitim istihdam dengesinin yeterince kurulamaması, eğitim ve sektörel iş birliğinin istenilen düzeyde sağlanamaması.

17) Bakanlık iş ve işlem süreçlerinde e-imzanın istenilen düzeyde kullanılamaması.

18) Bakanlık birimlerinin meslek kuruluşlarıyla yeterli iletişim içinde olamaması.

19) Bütçe kaynaklarının büyük bir kısmının personel gideri olarak kullanılması nedeniyle yatırımlara ayrılan ödeneğin yetersiz kalması.

20) Bakanlık merkez teşkilatında fiziki mekânların dağınık, yetersiz ve çalışma ortamına uygun olmaması.

Değerli arkadaşlarım, şimdi de Millî Eğitim Bakanlığının SWOT Analizinde fırsatları sizlere ifade ediyorum.

1) Bakanlığın çok geniş bir paydaş kitlesine sahip olması.

2) Türk aile yapısı ve kültürünün eğitime yatkın olması ve eğitime önem vermesi.

3) Ülkemizdeki genç nüfusun fazla olması ve eğitim almaya istekli olması.

4) Dünya Bankası ve AB fonlarından faydalanılması.

5) Üniversitelerin ülke genelinde yaygınlaşması nedeniyle öğretmen kaynağının sayısal olarak yeterli olması.

6) Stratejik planlamanın devlet politikası hâline gelmesi.

7) Eğitime destek kampanyalarına vatandaşların gösterdiği ilgi ve paydaşların eğitime destek kampanyalarını yapması.

8) ARGE ve bilgi teknolojisindeki gelişmeler.

9) Hızlı teknolojik gelişmelerin eğitimde kullanılabilirliği ve e-uygulamaların devlet politikası hâline gelmesi.

10) Eğitim hizmetleri için kullanılacak yerel yönetim kaynaklarının olması.

11) Medyanın etkili biçimde kullanma olanağı.

12) Dayanışmacı sosyal yapının varlığı.

13) Artan ve çeşitlenen suçlar gibi Bakanlığın son yıllarda karşılaştığı sorunları aşmak konusunda kurumların iş birliğine açık olması.

14) AB'ye üyelik süreci ve etkileri.

15) Ülkemizdeki Mesleki Yeterlilik Kurumunun kurulmuş olması.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Özkoç, Bakanlık bunları yapacak da sekiz yıllık temel eğitim mi bunlara engel oluyor?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Vallahi ben de anlamadım. Ben de anlamadım.

TUFAN KÖSE (Çorum) – O konuya da bir açıklık getirirseniz...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Hiçbir şey açıklamıyorsunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Açıklayacağım Değerli Arkadaşım, şu tehditleri de bitirirsem müsaade ederseniz.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Senin kişisel yorumunu da alalım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, bu tehditler çok önemli. Millî Eğitim Bakanlığını nasıl tehdit ediyorlar bunu da anlamıyorum yani?

Değerli arkadaşlar, tehditleri sizlerle paylaşmak istiyorum:

1) Göç sonucu oluşan bölgesel nüfus artışının belirli yerlerde derslik yetersizliğine neden olması; çok önemli.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Her yerde derslik yetersiz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, doğru söylüyorsunuz.

2) Ülkemizin deprem kuşağında yer alması.

3) Bölgesel sosyoekonomik farklılıklar.

4) Eğitime duyulan ilgi ve talebin zamanında ve istenilen nitelikte karşılanmaması, karşılananların da tamamının sektörde istihdam edilememesi.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Başkan değişti, acaba ayakta konuşmanıza bir itirazı var mı?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – O da müsaade edecektir.

(Oturum Başkanlığına Sözcü Fikri Işık geçti)

BAŞKAN – Engin Bey de hemşehrim sayılır, rahat olun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Başkanlık değişiyor, konuşmacı da değişsin.

BAŞKAN – Bitirsin sözünü, değişsin ne olacak ki!

Buyurun Engin Bey, bakın bir rekoru kırmak üzeresiniz, kıskançlık gibi bir şey hissediyorum; lütfen devam edin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Devam ediyorum.

5) Risk altındaki çocukların sayısındaki artış,

6) Toplumun eğitime öğretim odaklı bakışı,

7) Zorunlu öğrenim çağındaki çocukların ve gençlerin mevsimlik, gezici ve geçici tarım işçisi olarak çalıştırılmaları nedeniyle eğitim hizmetlerinden yararlanamamaları,

8) Bilişim araçlarının kontrolsüz olması, teknolojinin amacı dışında kullanılması,

9) Eğitim ortamlarının zararlı madde kullanımı için pazar olarak görülmesi,

10) Plansız nüfus artışı,

11) Yurtdışına ve sektör dışına yaşanan beyin göçü,

12) YÖK ile Millî Eğitim Bakanlığı arasındaki iletişim ve iş birliğinin yetersiz oluşu,

13) Medyanın yayın anlayışında eğitsel açıdan yeterince sorumlu davranmaması,

14) Yurt dışı kaynakların kullanımının amaç dışı bazı koşullara bağlanabilmesi,

15) Türkiye'nin AB sürecinde gecikme ve ertel emelerle karşılaşılması.

UGUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Engin Bey, o maddeleri anlayamadım, bir daha tekrar eder misiniz?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bütün maddeleri mi?

UGUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Tümünü.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Değerli arkadaşlar, her vekilin anlamasının büyük önem arz ettiği düşünülecek olursa bunu tekrar etmek gerekir:

1) Göç sonucu oluşan bölgesel nüfus artışının belirli yerlerde derslik yetersizliğine neden olması; çok önemli.

2) Ülkemizin deprem kuşağında yer alması,

3) Bölgesel sosyoekonomik farklılıklar,

4) Eğitime duyulan ilgi ve talebin zamanında ve istenilen nitelikte karşılanmaması, karşılananların da tamamının sektördeki istihdam edilememesi,

5) Risk altındaki çocukların sayısındaki artış,

6) Toplumun eğitime öğretim odaklı bakışı,

7) Zorunlu öğrenim çağındaki çocukların ve gençlerin mevsimlik, gezici ve geçici tarım işçisi olarak çalıştırılmaları nedeniyle eğitim hizmetlerinden yararlanamamaları,

- 8) Bilişim araçlarının kontrolsüz olması, teknolojinin amacı dışında kullanılması,
9) Eğitim ortamlarının zararlı madde kullanımı için pazar olarak görülmesi,
10) Plansız nüfus artışı,
11) Yurtdışına ve sektör dışına yaşanan beyin göçü,
12) YÖK ile Millî Eğitim Bakanlığı arasındaki iletişim ve iş birliğinin yetersiz oluşu,
13) Medyanın yayın anlayışında eğitsel açıdan yeterince sorumlu davranmaması,
HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bir dakika Engin Bey, Komisyonun çoğunluğu yok; 6 kişi var şu anda.
BAŞKAN – Siz Komisyon üyesi değilsiniz.
HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Komisyon üyesi değilim ama...
BAŞKAN - Lütfen, siz oturur musunuz yerinize. Siz Komisyon üyesi değilsiniz ve şu anda görüşmeler devam ediyor.

Sayın Özkoç, lütfen siz devam edin.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Toplantı yetersayısı olmadan toplantı devam edemez Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun lütfen, siz buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Değerli arkadaşlarım, 13' üncü maddeyle devam etmek istiyorum.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Şu anda 9 tane Komisyon üyesi yoktur; kayda geçsin.

BAŞKAN – Devam ediniz lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; medyanın yayın anlayışında eğitsel açıdan yeterince sorumlu davranmaması da tespitler arasında yer almaktadır.

14) Yurtdışı kaynaklarının kullanımının amaç dışı bazı koşullara bağlanabilmesi,

15) Türkiye' nin AB sürecinde gecikme ve ertelemelerle karşılaşması.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Engin Bey, boşa konuşuyorsun. Siz kalın orada, siz kalın. Başkanlık Divanı kalsın, diğer arkadaşlar gitsin.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Toplantı yetersayısı yoktur. Bakın, karar yetersayısı demiyorum.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Çoğunluk varsa toplantı devam etsin.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, Komisyonun tutumu belli, Başkanlığın. Siz lütfen devam edin.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Başkanlığın tutumu yanlış.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Devam ediyorum.

BAŞKAN – Devam edin lütfen.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Özkoç' un rekorunu kırmasına on dakika kaldığı için sesimi çıkarmıyorum ama çoğunluk yoktur.

BAŞKAN – Hayır, çoğunluk bir oylama öncesi aranır. Çoğunluk oylama öncesi aranır. Şu anda oylama yapmıyoruz, arkadaşlarımız görüşlerini bizimle paylaşıyor. Lütfen, paylaşmasına müsaade edin. Arkadaşımızı engellemeyelim.

Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet Sayın Başkan.

BAŞKAN – Rekora az kaldı, onun için devam edin; buyurun.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Engin Bey, siz Komisyon üyesisiniz; yoklama isteyebilirsiniz.

BAŞKAN – Devam edin.. Oylamaya geçerken isteyebilirsiniz.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Komisyon üyesi başka arkadaş yok. Nerede bunlar ya?

NEBİ BOZKURT (Mersin) – İki kişi orada, iki kişi orada...

BAŞKAN – Hayır, hayır saymaya gerek yok. Sayın Hocam, saymaya gerek yok. Saymaya hiç gerek yok. Şu anda...

Sayın Hocam, görüşmeler devam ederken toplantı yetersayısı istenmez. Bu, Meclisin kuralıdır. Bunu bilmeyen insanların Mecliste bu şeyi... En azından öğrenin arkadaşlar.

Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – 9 kişi var zaten orada.

BAŞKAN – Hayır, olmasa da gerek yok. Şu anda görüşmeler devam ediyor.

Sayın ÖZKOÇ, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Arkadaşlar, bir konuşturmadinız... Arkadaşlar, vallahi bir konuşturmadinız, bir durun. Lütfen...

Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; geleceğe yönelim bölümü iki başlıkta ele alınmıştır.

Birinci başlıkta, Bakanlığın misyon, vizyon ve temel değerleri, ikinci başlıkta ise temalar, stratejik amaçlar ve stratejik hedefler yer almaktadır.

Misyonumuz -Bu çok önemli arkadaşlar- yüksek karakterli ve nitelikli insanlar yetiştirmek ve bunun için politikalar geliştirmek, eğitim ve öğretim programları hazırlamak, ilgili standartları ve öğretmen yeterliliklerini belirlemek, eğitimle ilgili ARGE çalışmalarını yapmak, eğitim ortamını hazırlamak, eğitim öğretimini yapmak, mesleki eğitim istihdam bütünlüğünün sağlanmasına katkıda bulunmak, rehberlik, denetim ve değerlendirme sistemi oluşturmaktır.

Değerli arkadaşlarım, vizyonumuz; ülkemizin eğitimde model ve lider bir ülke olmasına katkıda bulunan, Türkiye’de eğitim görmeyi herkes için ayrıcalığa dönüştüren ve mutlu bireyler yetiştiren bir eğitim sistemidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; temel değerlerimiz, Türk millî eğitiminin temel amaç ve temel ilkeleri rehberliğinde;

1) Türk milletini mutlu kılma ve onu çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkarma azim ve kararlılığında çalışmak,

2) Cumhuriyete ve demokratik değerlere bağlılık,

3) İnsan haklarına saygılı olmak,

4) Toplumsal sorumluluk bilincinde olmak,

5) Katılımcı, hoşgörülü, yapıcı olmak,

6) Kendisiyle ve çevresiyle barışık olmak,

7) Ulusal ve evrensel değerleri benimsemek ve bunları davranış hâline getirmek,

8) Dünyadaki değişim ve gelişimi iyi algılayıp, doğru yorumlayabilmek,

9) Yetkinlik, üretkenlik ve girişimcilik ruhuna sahip olmak,

10) Hayat boyu öğrenmeyi yaşam tarzı hâline getirmek,

11) Özgür düşünceli ve yüksek iletişim becerileriyle donanımlı olmak,

12) ARGE ve teknolojiyi etkin kullanmak,

13) Çevreyi ve doğayı korumak, temel değerlerimizi oluşturmaktır.

Değerli arkadaşlarım, temalar, stratejik amaçlar ve hedefler:

Temalar:

Millî Eğitim Bakanlığının hâlihazırda yürütmekte olduğu hizmetler ile stratejik planlamada öngörülebilecek yeni hizmetlere ilişkin stratejik alanları sorun odaklı yaklaşımla 10 tema; okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim, özel öğretim, özel eğitim ve rehberlik, yükseköğretim, hayat boyu öğrenme ve bilgi toplumu, kuramsal kapasitesinin geliştirilmesi, denetim ve danışmanlık ve uluslararası ilişkiler ve AB’ye uyum başlığında gruplandırılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; temalar altında yer alan stratejik amaç ve hedefler oluşturulurken, sorun odaklı yaklaşım tercih edilmiştir. Diğer bir deyişle, tema konusunun stratejik boyutları ön plana çıkartılmıştır. Bu sorumluluklardan, yani stratejik konular yola çıkılarak stratejik amaç ve hedefler oluşturulmuştur.

Okul öncesi eğitim:

1) Okul öncesi eğitimin yaşamın bütün alanlarını etkilemesi,

2) İlköğretime hazırlama işlevi,

3) Yeteneğin keşfedilme dönemi,

4) Elverişsiz çevreden gelen çocukların varlığı,

5) Dil gelişimi için önemli dönem dosyası dolayısıyla Türkçe’nin doğru ve güzel konuşulması olarak tespit edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; ilköğretim sorun alanları.

Türk eğitim sisteminin genel ve özel amaçlarına uygun iyi insan, iyi vatandaş yetiştirmek, eğitime erişim, çağdaş eğitim amaçları, öğrenci odaklı yaklaşımlar, kalite olarak tespit edilmiştir.

Ortaöğretim; sosyal ihtiyaçları karşılamak, üst öğrenime hazırlanmak, ülkenin ekonomik yönden insan kaynaklarını yetiştirmek, ortak bir genel kültür oluşturmak, eğitime erişim bakımından cinsiyet ve bölgesel farklılıkları gidermek.

Eğitim; AB düzeyinde oluşturmak; herkesin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda gelişmesini sağlamak, kademeler arası geçiş kayıplarını en aza indirmek olarak tespit edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, mesleki ve teknik ortaöğretim; ekonomik ihtiyaçları karşılama, küresel rekabet gücüne sahip beşeri sermaye oluşturmak, mobilite kabiliyeti yüksek insan gücü yetiştirme, teknoloji yoğun eğitim altyapısı ile teknik ve mesleki eğitim hizmeti sunmak, bilgi ekonomisinin ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücünü yetiştirmek olarak tespit edilmiştir.

Özel öğretim sorun alanları: Toplumun çeşitlenen ve değişen eğitim taleplerini karşılamak, trafik eğitiminin verilmesi, özel eğitimin gerekli oluşu, yabancı dil öğrenimi ve öğretiminin eksikliği, muhtelif kursların açılması, özel sektörün finansal gücünün eğitim yatırımlarına aktarılması, özel öğretimin genel eğitim içindeki payının artırılması, özel öğretim olanaklarından çok vatandaşın yararlanmasının sağlanması olarak tespit edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; özel eğitim ve rehberlik: Sosyal devlet anlayışının yaygınlaştırılması, toplumsal bütünleşmenin sağlanması, bireylere uygun eğitim ortamlarının oluşturulması, bireylerin yeteneklerine göre yönlendirilmesi, bireylerin potansiyellerini en üst düzeyde gerçekleştirmesini sağlayan özel eğitim hizmetinin sunulması, zamanında eğitim verilmesi, rehberlik araştırma merkezlerinin (RAM) çoğaltılması, aile eğitimin en üst düzeyde olması, güvenli eğitim ortamının oluşturulması olarak tespit edilmiştir.

Sosyal ve kültürel gelişim; sosyal, kültürel, sportif ve sanatsal faaliyetler, mutlu birey, mutlu toplum olarak tespit edilmiştir.

Değerli arkadaşlarım, yükseköğretim; uluslararası bilim...

ORHAN DÜZGÜN (Tokat) – Almanya'yı istemiştik.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Geleceğim ona, bu konu bitsin geleceğim.

Uluslararası bilim, teknik ve sanat birikiminden daha fazla yararlanılması, ülkenin bilimsel üretimde dışa bağımlılık oranının azaltılması olarak tespit edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hayat boyu öğrenme ve bilgi toplumu: Kişisel gelişim talepleri, değişen ve gelişen ekonomiye işgücü duyarlılığının artırılması, kamu, özel sektörü ve STK'ların iş birliği, yaşam kalitesinin yükseltilmesi olarak tespit edilmiştir.

Uzaktan eğitim; eğitim çağı dışındaki bireylere uzaktan eğitim yoluyla eğitim hizmeti verilmesi, dijital bölünmenin toplumsal yapıya olumsuz etkileri, öğrenimde eğitim mevzuatı, bilgi denetimi, yönetimi ve akredite konuları olarak tespit edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; bilgi iletişim teknolojileri ve altyapısı, yenileşem, bilgi ekonomisi, bilgi toplumunun ve bilgi ekonomisinin ihtiyaç duyduğu beşeri sermayenin oluşturulması olarak tespit edilmiştir.

Kurumsal kapasitenin geliştirilmesi; gelecek projeksiyonlara dayalı insan kaynaklarının planlanması, ülke genelinde dengeli dağılıma dayalı atama yapılması, liyakat ve kariyeri esas alan atama yapılması, kurumsal dönüşümü sağlayan ve dış gelişime duyarlı personel yetiştirilmesi, kurulmuş sistemin sürekliliği için yasal yapıların oluşturulması olarak tespit edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; fiziksel kapasitenin geliştirilmesi, teknoloji politikası, gelecek öngörüsüne dayalı altyapı yatırımının yapılması, kaynak çeşitliliğinin sağlanması, güç olgusunun planlamada dikkate alınması, deprem ülkesi olmamız dolayısıyla var olan riskin aza indirilmesi, minimum enerji kullanımına uygun esnek yapıların oluşturulması olarak tespit edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; yönetim ve organizasyon:

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – V allahi ilgiyle dinliyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Evet, muhakkak öyle olun. Arkadaşlar, bunlar önemli.

Yönetim bilgi sistemi, kalite yönetim sistemi; mevzuat, süreç, bazı yapılanma, uygun büyüklük, okul çeşitliliğinin azaltılması, hizmet üretenlerin yetkilerinin artırılması, Bakanlıkta stratejik denetim anlayışının yerleştirilmesi, kurumsal performans ve kalite standartlarına dayalı ölçme, değerlendirme olarak tespit edilmiştir.

Değerli arkadaşlarım, ARGE ve program geliştirme; çok önemli. Program geliştirmede felsefi yaklaşımlar, ARGE çalışmalarına ağırlık verilmesi, eğitimin toplumu şekillendirme gücü, yenilikçilik, okul ve öğretimin toplumsal değişimin ve reformun temsilcisi olarak tespit edilmiştir.

Denetim ve danışmanlık; çevresel değişime uyum kabiliyetinin artırılmasında operasyonel, yönetsel ve kalite süreçlerinin iyileştirilmesi ve aksamaların zamanında tespit edilmesi iyi yönetim olarak tespit edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım;

BAŞKAN – Sayın Özkoç, son beş dakikanız, on iki saat doluyor. Tam saat 15.25'te başladınız, tam 03.25'te on iki saatiniz dolacak; son beş dakikanız var.

Son beş dakikada toparlayın lütfen, ondan sonra diğer arkadaşlarımıza söz hakkı tanıyalım.

Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben sizden kayıtları incelemenizi rica ediyorum. “Eğer siz böyle yaparsanız ben en az on iki saat konuşurum.” dedim. Lütfen kayıtlara bakın.

BAŞKAN – Lütfen beş dakikada toparlayalım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır, ben konuşmaya devam edeceğim Sayın Başkan.

Siz, bu ülkede nasıl bu yasayı Türk halkına giydirmek istiyorsanız zoraki, ben de bir o kadar direneceğim burada. Ben burada şov yapmıyorum Sayın Başkan. Bunu taa baştan itibaren söyledim. Bana baskı yapamazsınız, beni sindiremezsiniz. Beş dakikayla sınırlandıramazsınız. Ben burada bu süreci istediğim gibi kullanma hakkına sahibim. (CHP sıralarından alkışlar) Ben Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekiliyim. Siz bunu sınırlayamazsınız.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Başkan senin ayakta konuşmanı bile sınırladı!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, onların tahammülleri yoktur ama bizim tahammülümüz olacak.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Senin su ihtiyacın yok, tuvalet ihtiyacın yok; hiçbir ihtiyacın yok senin!.. Yeter ki, konuşma sen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Benim arkamda millet var. Ben millet için buradayım.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Suskun toplum istiyorlar, suskun toplum. Konuşmayan toplum istiyorlar.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Devam ediyorum; AB ile ortak mesleki eğitim politikası; öğrenen toplum, yüksek kalitede eğitim...

TEMELEL COŞKUN (Yalova) - Sabahtan beri konuşuyor, on iki saattir!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Arkadaşlar konuşmacıyı kesmeyin de rahat rahat konuşayım.

...sürekli eğitim; eğitimde fırsat eşitliği, eğitimde ve mesleki yönetimde iş birliği...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Güney Kore'de üç gün konuştular, üç gün!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – ...karşılıklı deneyimin paylaşımı, örgün eğitimde açıklık ve iş birliğine açık yöntemlerin desteklenmesi, interaktif öğretim yöntemlerinin geliştirilmesi, okullarda öz değerlendirmeye dayalı yönetimin özendirilmesi, ulusal dil politikası oluşturulması olarak tespit edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Türk cumhuriyetleri, Türk ve akraba topluluklarıyla ilişkiler; çok önemli olduğu için sizle paylaşmak istiyorum.

Türk cumhuriyetleri, Türk ve akraba toplulukları ile eğitim iş birliği, Türk okulları ve kültür merkezleri olarak tespit edilmiştir. Uluslararası kuruluşlar ve ilişkiler, proje ve programlara katılım, göçmenlik eğitimine yönelik çalışmalar, öğretmenlerin mesleki yeterliliklerinin kararlaştırılması, eğitim sistemlerinin göstergelerinin kararlaştırılması olarak tespit edilmiştir.

Değerli arkadaşlarım, okul öncesi eğitimi; okul öncesi eğitimin sıfır-beş yaş grubundaki çocukların bedensel...

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Biraz karıştı gibi sanki, sayfaları mı karıştırdınız?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır efendim, hayır.

Bakın, birinci tema okul öncesi eğitim, ilk paragraf; tamam mı Sayın Vekilim?

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Dinleyenler yoruldu ama hatip yorulmadı.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır, hayır, ben ona özellikle dikkat ediyorum arkadaşlar. Burada değerli milletvekillerimiz beni dinliyor, bir saygısızlık etmek istemiyorum. O yüzden bu saygı kuralları içerisinde konuşmama devam etmek istiyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yalnız Divan dinlemiyor!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Onlar konuşsunlar, bir karar alırlar orada!

Değerli arkadaşlarım, okul öncesi eğitimi sıfır beş yaş grubundaki çocukların bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişmelerini destekleyen, onları toplumun kültürel değerleri doğrultusunda yönlendiren ve temel eğitim bütünlüğü içinde ilköğretime hazırlayan eğitim sürecidir.

Millî Eğitim Bakanlığının...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Engin Bey, kadına karşı şiddeti önleyecek bir şey var mı orada?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Millî Eğitim Bakanlığının bunu dikkate aldığını düşünüyorum. Değerli Arkadaşım, Millî Eğitim Bakanlığı bunu dikkate almıştır. Sanıyorum ileriki safhalarda ona geleceğim.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Her gün bir cinayet işleniyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, evet çok önemli. Muhakkak ona dikkat etmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı bu alandaki eğitim ve faaliyetlerini resmî ve özel anaokulları, her türlü örgün ve yaygın eğitim kurumlarının bünyesindeki ana sınıflarıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 191'inci maddesi kapsamında açılan çocuk bakımevleri, gezici sınıflar ve yaz eğitiminde uygulanan eğitim programıyla düzenlemektedir.

Bu nedenledir ki, okul öncesi eğitimde uygulanan programın alandaki bilimsel gelişmeler, çağdaş yaklaşımlar ve toplumsal ihtiyaçlar gözetilerek güncel tutulması önem arz etmektedir.

Değerli arkadaşlarım, örgün eğitimin ilk basamağı okul öncesi eğitimidir. Üç-beş yaş grubundaki çocuklar bu eğitimi alır. Bu eğitim, çocukların zihinsel, bedensel, duygusal gelişimini ve iyi alışkanlık kazanmalarını, ilköğretime hazırlanmasını, elverişsiz çevreden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı hazırlanmasını, Türkçenin doğru ve güzel konuşulmasını amaçlar. Öğrenim sürecinin en önemli basamağı olan bu dönemde edinilen beceriler yaşantının bütün evrelerini etkilemektedir. Okul öncesi eğitimle ilgili...

(Oturma Başkanlığına Başkan Nabi Avcı geçti)

BAŞKAN – Sayın Özkoç, konuşmanıza başlarken on iki saat konuşacağınızı söylemiştiniz. Bu sözünüzde duruyor musunuz, yoksa devam mı edeceksiniz?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sevgili Başkanım, az önce size vekâleten bakan Değerli Başkan Vekiline de ifade etmiştim: Ben gerçekten bu süreç böyle işlerse en az on iki saat konuşacağımı ifade etmiştim.

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Hayır “en azı” yoktu efendim.

BAŞKAN – “On iki saat” dediniz diye hatırlıyorum ben.

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Başkan söz verdiği için...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bakın, ben terbiyemi bozmuyorum, çok saygılı davranıyorum.

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Alakası yok terbiyeyle!

BAŞKAN – Orhan Bey, bir dakika, tam birbirimizin ne dediğini anlayalım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Konuşmayın; haddimizi de aşmadan birbirimize saygılı davranalım.

BAŞKAN – Sayın Özkoç... Sayın Atalay...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Aksi takdirde sizin konuştuğunuz gibi konuşurum altından kalkamazsınız. Sizden rica ediyorum, benimle konuşurken uygun bir adap ile konuşun. Değerli arkadaşım, öyle suratınızı falan karartarak konuşmayın!

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Engin Bey, eşitlikçi olun!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben gereğini size aynı şekilde ifade ederim.

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Onun için bana böyle “Öyle konuşamazsınız, böyle konuşamazsınız” şeklinde lütfen yaklaşım göstermeyin.

Değerli arkadaşım, ben burada ne Başkanlığa ne milletvekillerine saygısızlık ediyorum ne de size saygısızlık ediyorum. Siz de kendi konuşmanızı ona göre ayarlayın.

BAŞKAN – Sayın Özkoç.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Başkan, İç Tüzük 46' yı uygulayın efendim.

BAŞKAN – İç Tüzük 46 ne diyor?

MUHARREM İNCE (Yalova) – Toplantıya ara verin Sayın Başkan.

BAŞKAN – Şimdi, siz konuşmanıza başlarken benim hatırladığım kadarıyla...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – En az 12 saat dedim efendim.

BAŞKAN – Öyle demediniz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kayıtlara bakın efendim.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Hayır, demiş olsa bile 12 saat doldu.

BAŞKAN – Şimdi, 12 saat konuştunuz, daha sırada bekleyen arkadaşlarımız var. Komisyonadaki arkadaşlardan toplantıyı sona erdirmek doğrultusunda talepler geliyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sevgili Başkanım, bunu benim kabahatimmiş gibi söylemeyin.

BAŞKAN – Hayır, ben durumu özetleyeyim size de...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Lütfen, siz bana “Sayın Engin Özkoç, burası Millî Eğitim Komisyonudur, ben de bu Komisyonun Başkanıyım, biz bu konuları konuşmadan halletmeyeceğiz, merak etmeyin...”

BAŞKAN – Baştan beri söylediğimiz bu değil mi, bu toplantıları niye yapıyoruz?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Lütfen, ben bitirebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – “Siz bu konuşmayı burada bitirin. Ben söz verdiğim şekilde diğer arkadaşların konuşmalarına bir kısıtlama getirmeden yarın toplantıya devam edeceğim.” deyin, bu sizin elinizde, ben de bitireyim efendim. Niye bu benim kabahatim oluyor?

BAŞKAN – Şimdi, bakınız, ben size verdiğim söz gereği sözünüzü kesmeden 12 saat boyunca dinledik ve yine verdiğimiz söz gereği burada listede olan arkadaşlarımıza söz vereceğim. O arkadaşlarımızın hakkını da gasp etmiş olmamak için 12 saatte toparlarsanız memnun olurum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çok haklı olarak bir şey getiriyorsunuz, o zaman şöyle yapalım Sayın Başkanım: Ben tam 12 saati doldurduğum inancını taşımıyorum. Ben konuşma yaparken 12 saatten bahsettim. 50 kere ara verdiniz, yemek molası verdiniz, verdiğiniz molaları da düşünecek olursak daha iki saatim var, ben bu iki saati tamamlamak istiyorum.

Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, bir dakika, bir önerge var.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Konuşma devam ederken önerge işleme alınır mı Sayın Başkan?

BAŞKAN – Konuşma bitti, 12 saatte bitti.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır, konuşma bitmedi Sayın Başkan, önergeyi uygulamaya koyamazsınız.

TEMEL COŞKUN (Yalova) – Süreniz bitti, süreniz!

BAŞKAN – Önergeyi okutuyorum...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır, okutamazsınız! Hatibin sözünü kesiyorsunuz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hatibin sözü bitti, bitti.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hatibin sözünü kesemezsiniz!

BAŞKAN – Okutuyorum:

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/358 esas numaralı Kanun Teklifinin...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Okuma kardeşim, neyi okuyorsun ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Değerli arkadaşlar, öğrenim sürecinin en önemli basamağı olan bu dönemde edinilen beceriler yaşantının bütün evrelerini...

ORHAN DÜZGÜN (Tokat) – Sayın Başkan, böyle bir uygulama yapamazsınız!

BAŞKAN – Okumaya devam et:

...1'inci maddesi üzerindeki görüşmeler neticesinde konu açıklığa kavuşmuş olduğundan teklifin diğer maddesine geçilmesini arz ve teklif ederiz.

Temel Coşkun

Yalova

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Sayın Başkan, hatibin sözünü bu şekilde kesemezsiniz!

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kanun teklifinin 1'inci maddesi üzerindeki görüşmelerde amaca ulaşıldığı ve Komisyon üyelerinin yeterince bilgilendirildiği açıkça anlaşılmaktadır. Bu sebeple teklifin 1'inci maddesi üzerindeki görüşmelerin tamamlanarak diğer maddeye geçilmesi amacıyla bu önerge verilmiştir. (Gürültüler)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Susar mısın kardeşim, susar mısın!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – ...etkilemektedir. Okul öncesi eğitimle ilgili...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hatip konuşuyor burada!

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Başkanım, direkt oylayın.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum... (CHP sıralarından gürültüler)

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Sayın Başkan, böyle bir şey yapamazsınız!

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ne yapıyorsunuz Sayın Başkan!

BAŞKAN - ...Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Hiçbir şekilde bunu yapamazsınız!

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Yaptık bile arkadaşlar, hayırlı olsun.

BAŞKAN – Şimdi, on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 03.34

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 03.49

BAŞKAN: Nabi AVCI (Eskişehir)

BAŞKAN VEKİLİ: Avni ERDEMİR (Amasya)

SÖZCÜ: Fikri IŞIK (Kocaeli)

KÂTİP: Osman ÇAKIR (Düzce)

----- 0 -----

BAŞKAN – Sayın üyeler, toplantımıza kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Engin Bey, Parlamento tarihine geçecek bir konuşma yaptınız, biz de Parlamento tarihine geçecek bir dinleme yaptık, çok teşekkür ederiz.

NEBİ BOZKURT (Mersin) – Konuşma mı daha önemli, yoksa dinlemek mi?

BAŞKAN – İkisine de teşekkür ediyorum, ben hem konuşmacıya hem de dinleyicilere teşekkür ediyorum, sükûnet içerisinde dinlendi, siz de gayet güzel, nezaket içerisinde konuşmanızı tamamladınız, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, uygun görürseniz 1'inci maddeyle ilgili verdiğimiz kifayeti müzakereden sonra 1'inci maddeyi oylarınıza sunacağım ve sonra yarın saat 15.30' da toplanmak üzere toplantıya ara vereceğiz.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Ne yani, biz yine mi konuşamayacağız? Sürekli ertelene ertelene hiç konuşmuyoruz yani böyle bir şey olabilir mi?

ENGİN ALTAY (Sinop) – Yani oylama tamam da “kifayeti müzakereye dayalı” dersanız, o olmaz. Yoksa yol olur, yarın öbür gün de yine böyle olur.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Resmiyete girmiştir kifayeti müzakere Hocam.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Başkanım, sizin o kifayeti müzakere önergesini verme hakkınız yok, maddeyi oylayın.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Fikri Bey, deminden beri her şeyi siz orada yönetiyorsunuz ya, sizden başka bilen yok mu?

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Komisyon üyesi olmadığın hâlde bu kadar bağırıyorsun!

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hiç kimseye saygı göstermiyorsunuz, hiç kimsenin bir şey bilmediğini iddia ediyorsunuz, sadece siz mi doğrusunu söylüyorsunuz!

BAŞKAN – Haydar Bey, lütfen...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Sayın Başkan, ben bir şey sormak istiyorum.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Hocam, ben bir pazarlık yaptım partimiz adına.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Ben başka bir şey sormak istiyorum. Bakın, tümü üzerinde konuşacaktık, 1'inci maddeye ertelendi, şimdi benim hem tümü hem 1'inci madde üzerindeki konuşma hakkım gasp edildi.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Hocam, gasp edilmedi, bir dakika.

Arkadaşlar, sizin hakkınız, sınırsız konuşma hakkınız saklı kalmak üzere...

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Sınırsız değil.

BAŞKAN – Sınırsız değil, makul bir sürede konuşacağız.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Olur canım böyle bir şey!

MUHARREM İNCE (Yalova) – Bakın, Hocam, bu 18 kişinin hakları korunmak üzere...

BAŞKAN – Evet, haklarını koruyoruz.

MUHARREM İNCE (Yalova) – O 18 kişinin ne kadarı konuşmuş? 6 kişi kalmış. Bu 6 kişinin hakları korunmak üzere dedik. Sayın Nur Serter de bu 6'nın içinde, Engin Altay'dan başlıyor, ondan sonra ben geliyorum, biz bu haklara dâhil değiliz dedik. Dolayısıyla sizin konuşma hakkınız saklı kalmak üzere...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Hayır ama şimdi sınırsız olmadığı söylendi.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Haklarınızın saklı kalması ne demek?

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Onu Başkandan duymak istiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Serter, bakın...

MUHARREM İNCE (Yalova) – Ben Sayın Başkanla konuşurken Sayın Engin Altay oradaydı, Sayın Temel Coşkun oradaydı, birlikte konuştuk. Ben ne dediğimi çok iyi biliyorum, Sayın Başkan da ne dediğini çok iyi biliyor. “O 18 kişinin ayrıcalıklı konuşma hakları saklı kalacak mı?” dedik, “Evet.” dedi Sayın Başkan bana. Ben de diyorum ki şimdi: Sayın Başkanım, insanlar yoruldu, herkesin sinirleri gergin, o önergeyle değil, maddeyi oylara sunarsanız...

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Önerge işleme alındı.

BAŞKAN – Önergeyi okuttuğumuz için işleme alındı.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Önerge işleme alınamaz Sayın Başkan.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Alınmaz olur mu ya!

MUHARREM İNCE (Yalova) – Ya, Fikri Işık, bir durur musun sen arkadaşım ya! Sen Başbakan mısın nesin ya!

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Alt komisyon başkanlığı bitmiştir, farkına varsın efendim. Sizin alt komisyon başkanlığınız bitti, farkına varın!

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Komisyon sözcülüğüm devam ediyor.

BAŞKAN – Sayın Serter, Sayın İnce’ nin de söylediği gibi konuşma hakkınız baki çünkü 23 Şubattaki toplantımızı bitirirken benim verdiğim söz şu, tutanaklardan okuyorum: “Alt Komisyonun salı günü toplanması ve şu anda listemizde olup da -hatta olmayanları da ilave edebiliriz demişim- söz istediği hâlde sırası gelmeyen milletvekili arkadaşlarımızın 1’inci maddede konuşma hakları baki kalmak kaydıyla önce bir kifayeti müzakere önergesini oylarınıza sunacağım, arkasından da alt komisyonun teşkiline ilişkin önergeyi oylarınıza sunacağım.” Bunları oyladık. Şimdi, benim size burada verdiğim söz baki. Yalnız burada küçük bir değişiklik yapıyoruz -bu geceki toplantıyı uzatmamak için- 2’nci maddeyi konuşmaya başladığımız zaman makul bir şekilde, makul bir sürede bu konuşma haklarınızı kullanmanız için size söz vereceğim. Dolayısıyla şimdi Sayın İnce’ nin de söylediği gibi...

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Başkan, bugün ikinci bir keyfiyet oluyor. Bakın, az önce arkadaşlar burada itiraz ettiler, Komisyon toplanma yeterliliğini yitirmiştir diye, ben saydım, o anda sesimi çıkarmadım, hem de Sayın Özkoç 12 saati doldursun diye, bana da laf attı arkadaşlarım “Niye müdahale etmiyorsun?” diye ama orada bir arkadaşımız var, bir sayın milletvekilimiz oradaydı, zaten 9 kişi vardı, çoğunluk vardı yani üçte 1 vardı. Şimdi, ondan önce ise ben dışarıdayken yine Sayın Fikri Işık Komisyonu yönetirken 7 kişi varmış içeride, arkadaşlarım itiraz etmişler, demiş ki: “Hayır, oylama yapmıyoruz...”

Bakın, ben okuyorum: “Madde 27: Komisyonlar, üye tamsayısının üçte biri ile toplanır.” Eğer toplanma niteliğini yitirmişse konuşma da yapamaz, aynen böyledir, 9 kişinin altında Komisyon görüşmel erini sürdüremez.

BAŞKAN – Şu ana kadar karşılıklı anlayış içerisinde zaman zaman İç Tüzük’ te olmayan yetkileri de kullanarak gerek siz gerek ben...

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – O zaman itiraz etsinler.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ya, yapma Allah aşkına Fikri ya!

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Senin hiç konuşmaman lazım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Nasıl konuşmayacağım ya! Senin bu tavrın var ya Başbakanda yok ya! Onun yerine mi adaysın, anlamadım.

BAŞKAN – Haydar Bey, Fikri Bey, lütfen...

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Alt komisyon bitti efendim, şu anda alt komisyonda değiliz, normal komisyondayız.

BAŞKAN – Ali Haydar Bey, bakın, şu ana kadar İç Tüzük’ te olan, olmayan yetkileri kullanarak karşılıklı anlayış içerisinde bir noktaya kadar geldik. Şu anda geldiğimiz noktadaki özet: Şimdi 1’inci maddeyi oylayalım, 2’nci maddeye yarın saat 15.30’ da geçelim. 2’nci maddenin konuşmalarına geçerken şu listede yer alan, daha önce söz verdiğimiz arkadaşlarımız başta olmak üzere söz isteyenlere sırasıyla söz verelim, uygun mu?

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Başkan, orada şöyle bir şey var, bir şey söyleyeceğim.

Değerli arkadaşlarım, bakınız, şu anda konuşan arkadaşımız Engin Özkoç konuştu, Özdal Üçer zaten bu akşam yoktu, Dilek Yılmaz, Bülent Kuşoğlu, Sedef Küçük, Selçuk Özdağ, Erdal Aksünger, Fatma Nur Serter, Musa Çam, Süleyman Çelebi, Süheyl Batum, Hülya Güven... Bu arkadaşlarımız daha önce kararlaştırdınız doğrultuda, ayrıcalıklı...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – 53 kişi söz aldı.

BAŞKAN – Hayır, o sonraki...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Sınırsızların dışında da var, onların söz hakkı ne olacak?

MUHARREM İNCE (Yalova) – Arkadaşlar, diğerleri normal konuşmalarına devam edecek, bu arkadaşlarımız ayrıcalıklı arkadaşlarımız. Daha önce siz Komisyon üyeleri olarak bu şekilde karar almışsınız. Orada bir karar alınmışsa bu arkadaşlarımızı ayrıcalıklı olarak düşünüyoruz. Ben sabahtan beri buradayım, aynı şeyleri söylüyorsunuz yani böyle söylediniz siz, CHP'liler de böyle söyledi, Komisyon Başkanı da böyle söyledi, ben de lafımın arkasındayım, şimdi kıvıracak hâlîm yok bunda.

BAŞKAN – Biz de kıvırmıyoruz, tamam. Şimdi, uygun mu?

MUHARREM İNCE (Yalova) – Ama o önergeyle değil, maddeyi oylara sunun Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sizin teklifinizle 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yarın, daha doğrusu bugün, artık bugün oldu, saat 15.30'da yine bu salonda toplanmak üzere toplantıyı sona erdiriyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, özellikle size teşekkür ediyorum. Gerçekten arkadaşlarıma da teşekkür ediyorum, büyük bir anlayışla... Amacımızın ne olduğunu daha önce de söylemiştik, umarım ülkemizdeki insanlar da bu amacımızı doğru anlamışlardır, doğru yorumlamışlardır. Hepinize sabrınızdan dolayı teşekkür ediyorum, hakkınız helal edin. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Toplantıyı kapatıyorum, çok teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 04.00